IOH. GASBARIS MYRICAEI ... GRAMMATICAE SYRO-CHALDAEAE LIBRI DUO, ...

Johann Caspar Myricaeus, Farnese

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXVIII
E
14
NAPOLI

XXVIII
E
14

XXXVIII
E.
14

IOH. GASBARIS MYRICÆI
THEMARENSIS HENNEN-
BERGICO FRANCI

GRAMMATICÆ SYRO-CHALDÆÆ LIBRI DVO,

Quorum

PRIMVS voces ſimplices: SECVNDVS ve-
rò conjunctas conſiderat.

Interſeritur ſparſim Rabbinico-Talmudicæ dialecti Variatio.

ܓܢܘܐ

Ex Typographiâ Syra Petri de la Rouiere.

CIↃ IↃC XIX.

MAGNIFICENTISSIMIS
ILLVSTRISSIMIS AC AMPLISSIMIS
DOMINIS, POTENTIA,
Nobilitate, Virtute, Sapien-
tia, Auctoritateque
eminentiſſi-
mis,

DN. ALBERTO MANVELI,
&
DN. IOH. RODOLPHO SAGERO,
CONSVLIBVS ALTERNIS:
NEC NON,
TOTI SENATVI AVGVSTISS.
Illuſtriſs. & Potentiſs. Reipubl.
BERNENSIS,
Dominis ſuis CLEMENTISSIMIS.

INSTITVTIONES Lingvæ Syriacæ atque Chaldaicæ, Veſtro ſub auſpicio ac nomine, DN. POTENTISSIMI, DN. CLEMENTISSIMI, editurus, haut injucundum ac ingratum Veſtris EXCELLENTIIS futurum eſſe putavi, ſi hoc loco paucula quædam, de harum lingvarũ differentia, antiquitate, præſtantia, ac utilitate pręmonerẽ, & quales hę eſſent breviter demõſtrarẽ.

Lingvam igitur Syram ſeu Aſſyriacam eamdem eſſe cum Chaldæa ac Aramæa, clarè tùm Sacræ teſtantur litteræ, tùm Prophani produnt ſcriptores. Legimus c. 1. Daniel. ver.4. Nabuchodonoſorem, Regem Babyloniȩ in terra Sennar, Aſphenez eunucho ſuo imperaſſe, ut de filiis Iſrael, ac quidem de ſemine regio quoſdam eligeret, eoſque litteras ac lingvam Chaldæam, utpote Regi maternam, atque ingenitam doceret; cum tamē cap. ſequenti v.4. Chaldæos Regi ſuo SYRE reſpondiſſe dicatur. Non autem conſentaneū eſſe videtur, eos, alia ac peregrina lingva uſos coram Rege ſuo fuiſſe, ſed potius materna Regique vernacula, ut eò meliùs Rex eorum reſponſionem excuſationemque intelligere poſſet. Vide ſis etjam 4. Reg. 18. & Eſa. 36. Et ſic Herodotus de populis ipſis loquēs, Chaldæos à Grȩcis Syros, à Barbaris Aſſyrios nominari ſcribit. Vide & Plin. l. 3. c. 12. Ammian. Marcell. l. 23. Ioſeph. de antiquit. Iudaic. Aram, ait, Aramæos inſtituit, quos Græci Syros adpellāt. Et Strabo; quidam Syros pro Aramæis accipiunt, & nunc Aramos vocant. Si igitur Aramæi, Aſſyri, Syri ac Chaldæi, iidem populi, lingvam earum eādem eſſe, quis dubitabit? Porrò lingvas diverſas eas eſſe dicimus, quæ ſic inter ſe diſcrepant, ut non ſtatim qui unam intelligit, & alteram poſſit: eaſdem quæ, licet non-nihil differant, tantùm tamen

men una ab altera non recedit, ut diſcrimen earum colloquendi communicandique auferat facultatem. In his verò, totā diverſitatē, ortum ſuum ſolummodo ex ipſa pronunciationis conſuetudine ac nōnullarum vocum motionis diſcrepātia duxiſſe, vel hinc patet; quocūque enim in loco Syri vocalem adhibent quartam hi primâ utuntur & contra; cum tamen vocum ſignificatione rite conveniant. Cōtemplare Græcam lingvam, variaſq; illius Dialectos, nonne eſſentia ac radicū origine & ſignificatione conveniūt, pronunciatione tamen, ac flexione quarumdam vocū, maximè diſcrepant: & quis tamen hic negare vellet, Attico ſermone loquentem, non æquè Græcè loqui, quam qui Dorica aut cōmuni utatur lingva. Atque hinc harū quoque de quib. hic agimus lingvarū diverſitas pendet, cū verborum quaſi materiē atque ſuppellectilē eamdē habeāt, motionū ratione ac pronunciatione diverſæ eſſe videantur. Licet, ut hoc fatear, utraq. peculiaria quædā habeat vocabula ac ſibi propria, quod & in Græca fieri videmus, idque locorū ac hominum diverſitas cauſſari videtur. Non rectè igitur iudicant, qui lingvam Syram mixtā e Chaldæa & Hebræa, harumq. eam prolem eſſe adfirmant. Cum id tùm S. litteris, ut jam demōſtravimus repugnet: nec vero ſimile videtur eſſe, quod adferunt, Iudæos in Babylone, cū ad-

diſcerent Chaldæam lingvam Hebræã oblitos eſſe,eamq.cum perfectè pronunciare nõ potuerint, ſemper aliquid ex ſua materna retinuiſſe. Quænã enim gens,quæ lingva ſub cælo,ad pronunciationem Chaldææ lingvæ minus inepta, quã Hebræa.Si litteras, ſi earundem proloquutionem,ſi tempus ipſum, quo in captivitate fuerunt conſideres,nihil verius hoc invenies.Stat igitur firmè eſſentialiter,eaſdẽ quidẽ non differre licet accidentaliter nonnihil differãt. Si jam antiquitas Syro-Chaldææ hujus lingvæ, dignitaſque atque perfectio, æqua lance ponderatur, hanc primævam illam, quâ Adam & Heva in Paradiſo uſi,hãc preſtantiſſimã illam eſſe,in qua non ſolum multę antiquitatis notę, veluti gemmę effulgeant,ita ut maximarum rerum ex ipſis etjam nominibus notitia capi poſſit,hanc perfectiſſimam illam eſſe ex qua cetere omnes, originem ſuam traxerint,immò Hebręam ipſam, ut demonſtraturi ſumus ab eadem manaſſe. Licet, ut vitiis nemo ſine naſcitur,optimus ille qui minimis virgetur, quemadmodũ, Horatius ait,& hæc ſuas,ut diximus,permutationes ſuſtinuerit.

Conſideremus gentem ipſam, quæ uſa fuerit lingva hac,cujus antiquitas Ierem. 5. 15. à Deo ipſo commendatur,cum eam,gentem antiquam ac robuſtam, cujuſque lingvam Iudæi nõ intelligant,adpellet: De Chaldæis autem hic verba

fieri,

fieri,patet ex 2.Paralip.36.6. Eſai.39.6. Baruch 4.15.Ab hac Hebræos atque adeo lingvā quoq. Hebræam, ortum duxiſſe, Iuthid 5.5.& 6.legimus,ubi ſcribitur,ducem filiorum Ammon, Achior,Holoferni ſciſcicanti de populo Hebræo, quinā ſit? ita reſpondiſſe:Populus iſte eſt ex progenie Chaldæorum, hic primùm in Meſopotamia habitavit &c.ubi habemus & Hebræos eſſe ex progenie Chaldæorum, & Chaldæos eorum patres eſſe, De hoc nemo dubitabit qui Geneſin Moſaicam legerit. Sed audiamus quoque Franciſc.Georgium Venetum,qui Tom. 1. in Proble. in Sacr.ſcriptur. ſect. 3. ſcribit à Chaldęa totam gentem & lingvā Hebręam prodiiſſe.Et de multige.reb.occ.ſect.7.Chaldeā, dicit, eſſe inter duo flumina ſitam,Tygrim & Euphratē,& hinc,ſubjungit,patres Hebręos originē duxiſſe.Quis præterea alius fuit Heber, quis Abrahā à quibus, & Hebręi,& eorum lingva nomen accepit, quam Chaldęi, orti patre ac matre Chaldæis, educati in patria Chaldæa, imbuti morib. patriis Chaldęis,non aliter quam Germani Germanicis;ipſeque Heber ibi & familiam duxiſſe mortuuſque eſſe legitur: uſus ergo & lingva Chaldęa. Nec enim conſentaneum eſt,illum duas habuiſſe lingvas nativas,nî fortè poteſtate nō actu quod ineptum.Nec eorum exceptio hic valet concedentes Hebrum quidem in Chaldæa habitaſſe, lin-

gvam tamen patriam & communem loquutū fuiſſe, quæ Hebræa fuerit, atq. hanc in domo ac familia ejus remanſiſſe, quia non conſpirarit, cū relliquis de turri exædificanda, indeque cū ſine culpa eſſet, cum ipſo ſuaque domo primævā & antiquiſſimam lingvam, Hebræam, (uti volunt) manſiſſe, quā poſtea à ſuo nomine ita adpellarit. Vbi quidem multa dicuntur, nec tamen probātur, immò numquam probari poterunt. Vnde enim quæſo habent, Hebrum in Chaldæa habitaſſe, & potius Hebrẹam quam Chaldẹam, (utpote ex Chaldẹo ortus Patre) lingvam habuiſſe. Deinde Hebræam primam fuiſſe, quod in quæſtione. Nec umquam demōſtrari poteſt, nec demonſtrabunt Hebrum non conſpiraſſe cum relliquis in ædificando turri, cum potius contrariū habeatur Geneſ. 11. 3. ubi וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ & dixerunt vir ad proximū ſuum, ubi Chaldæus noſter habet גְּבַר לִגְבְרֵיה vir viro, h.e. unuſquiſq. quod etjam ex ſequentibus colligitur. Poſito tamen adeò juſtum fuiſſe Hebrum, nec eum conſpiraſſe cum relliquis, quî factum, quod ejus juſtitiæ, ac præclarorum factorum ſacrẹ litterẹ ne tantillam quidem fecerint mentionem; ut legimus de Noe Gen. 6. Abrahamo &c. ac aliis factum. Item de Ioſepho ab Arimathia Luc. 23. ubi dicitur; Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος &c. Inde expreſſe concludo

cludo non probabile eſſe cur potiùs Hebrȩa lingva ut primȩva & antiquiſſima in domo Heber manſerit, ipſumque ut ceteri in turri exſtruenda, cū ſuis operā ſuam non præſtitiſſe: magis veritati conſentaneum eſt, quod lingva primæva & communis ante lingvarum confuſionem, remanſerit in illa communi regione, in qua turris exædificata fuerit, ipſiuſque lingvæ facta confuſio, ſed ea fuit Chaldæa, ergo prima & communis lingva manſit in Chaldæa. Præterea nullam mentionē Hebræorū ante Abrahamū, qui ſeptima in generatione Hebro ſucceſſit, factā legim⁹: immò nec Abrahamus ipſe ante, quam cum fluvium h.e. Jordanem tranſierit, Hebrȩus appellatus eſt. Si porro ſimplicitatem, facilitatē, in verbis poteſtatem, in loquendo expeditionem ac libertatem conſideramus, quænā hac noſtra ſimplicior facilior, verbis ſignificantior, expeditior ac proloquendo liberior. In textu Hebraico Biblico ipſo, voces Chaldæas legis: ſimilitudinēq. aliquam non exiguam vocum Chaldaicarum, non ſolum Hebræa ſed & relliquæ omnes, quotquot ſunt, habent, ut à quovis, cujuſcunq. nationis ac lingvæ ſit, haut magna cum difficultate ac tædio addiſci poſſit. Videmus etjam vel litteras ipſas ſuas habere ſignificationes, nomina quoque viri ac mulieris, & in hac non minus quam in Hebræa immò magis eſſe ſimilia, nam

à ܡܪܐ Dominus, dicitur ܡܪܬܐ Domina, à ܓܒܪܐ vir ܓܒܪܬܐ mulier. Mirum quoque non eſt, Hebreum Hebręis Hebraicè ſcripſiſſe, Deumque ipſum hos ſua lingva alloqutum fuiſſe, alias namque illum intelligere non potuiſſent. Quod autem nomina illa antiquiſſima attinet, vera illa Syra ſunt, optimamque habent in hac interpretationem. Quod, ſi quædam occurrant, quarum interpretatio nobis hoc ævo, non ſit ſatis nota, oritur id inde, quia multa vocabula Syra interierunt, nec lingva hæc eodem modo nunc ut olim ſeſe habet. Poſtremo ſimili vero videtur eſſe, ſecundum Adamum eédem quâ primus Adam, lingva uti debuiſſe, at ſecundus Syra, ergo & primus. Vide plura de hujus antiquitate ac præſtantia, apud Theodoretum *in quæſt. in Gen quæſt.* 59. Plin. *l.* 7. Auguſtin. Eug. *l.* 1. *c.* 1. *de peren. Philoſ.* Iacob. Chriſtopolit. *in prol. ſuper Pſalm. tract.* 6. ubi etjam citatur pro hac ſententia *Albumaſar Rabbi Iuda* in tractatu Sinhedrim. Franciſ. Georg. Venet. *in probl. in Sacr. ſcript.* Tom. 1. & de *Hiſt. Sacra.* ſect. 3. & 7. Quemadmodum verò, quicquid antiquiſſimum, illud pręſtantiſſimũ ac utiliſſimum, ſic lingva hæc & præſtantiſſima & utiliſſima cenſetur meritò: maxime ſi conſideretur adhuc eam non ſolum apud parentes noſtros primos, ſed eamdem quoque ſemper & apud nobiliſſimos ac primarios totius hujus uni-

verſi, apud Reges & principes, eorumque ſubditos remanſiſſe. Hoc ita eſſe, non ſolum ſacra, ſed prophana quoque teſtatur hiſtoria, cum primũ ac maximum regnum quod in terra cepit, apud Chaldæos fuiſſe doceat: vide ſis Daniel. c. 2. ubi copioſe hæc. Cumque ita Chaldæi non antiquitate ſolum ſed & dignitate ac imperio relliquos multis paraſangis ſuperarint, non dubitandum lingvam illam, qua ipſi ipſorumque reges loquuti, in ſcribendis Hiſtoriis ceteriſque rebus ad bonum publicum pertinentibus uſi, maxime præ ceteris omnibus lingvis, dignitate & pręſtantia excellere. Nec dubium Chriſtum ipſum ejuſque Apoſtolos concionatos eſſe Iudęis, popularibuſque ſuis regnum Dei annunciaſſe idiomate Syro, materno illis: temerarium quippe aliàs, ac ridiculoſum nimis, alloqui aliquem ea, quam nõ norit, lingva. Quoniam quidem, (ut divus Auguſt. de ſuo hoc mihi largiatur, mallet quis cum cane ſuo verſari, quam cum homine ignotę lingvę. Hebręo obiiciat aliquis, Paullum Iudęos allocutos fuiſſe, Act. 21. & 22. ſermone? Is conſideret, omnes ferè voces Syras ab Evangeliſtis, ut teſtimonio eſſent lingvę Syrę, ſtrictè retentas Hebręas vocari, hoc eſt populares, eo tempore uſitatas in populo Hebræo. Res exemplo non eget: adi Evangeliſtas, & voces obſerva, mecum ſenties. Pręterea Hebręa vel Moſaica lingva, eo

tempore non niſi à doctis intelligebatur & ex libris addiſcebatur, qua ſolum Scribæ & Phariſæi in diſputationibus, in templo ac ſcholis utebantur. Unde colluvies phariſæorum, ubi Chriſtum docentem ac diſputantem audierat ἐκστάσει quadam quaſi correpta, in hæc verba erumpit, unde hæc huic ſapientia, unde hic litteras ſcit, cum non didicerit. Hac eadem lingva gaudium, Pax, ſaluſque ipſa ab Angelis annunciata hominibus, hac multos ſanavit Meſcihho noſter, hac divina, diviniſque amoris refertiſſima præcepta tradita fuerunt: Hac remiſſio peccatorum prædicata: Sacramenta inſtituta, hac omnia Chriſtianæ fidei myſteria, & ut verbo dicam univerſa doctrina Chriſtiana, unde quoque Chriſtiano nomine gaudet, revelata: hac ut Cacodęmon ad peccandum primum hominem inſtigavit, eádem etjam ſecundus homo eumdem catenis ligavit, ac vicit, ſacratiſſimiſque ſuis labris cum in his terris degeret, nobis conſecravit. Vides quæ dignitas hujus ac ſublimitas, & quanti hæc ſit facienda.

Poſtremò, quænam ad textum Hebraicum, reconditóſque ſacræ ſcripturæ ſenſus enodandos, prophetáſque de Chriſto loquentes, exactè facileque intelligendos, hac utilior? quæ aptior? Cum enim huic Hebręus adeo adfinis ſit ſermo ut in quamplurimis vocibus, dicendique modis

ac phra-

ac phraſibus inter ſe conveniant, quid ni ſignificantioribus ac evidentioribus verbis, eumdem explicare poterit. Exempla adducere ſupervacaneum eſt, lege Paraphraſtes Chaldæos, ſententię huic ſubſcribes, vera me dixiſſe fateberis. Iám in N. T. quæ difficilia in textu Græco, ea ita in textu Syro explicata reperiuntur, ut commentarij inſtar Syrus textus merito cenſendus. Neque quiſquam lingvam Hebręam vel perfectè diſcere vel accurate docere poteſt, niſi priùs hanc addidicerit, primaque in hac fundamenta jecerit. Nil dicam de libris Hezræ & Danielis, qui magna ex parte hoc Idiomate conſcripti: ſaltem quomodo ſcripta Hebræorum, commentaria Rabbinorum, eorumdem in SS. interpretationes rectè ac perfectè intelligere poterit, cum plus Chaldaiſmi quam Hebraiſmi ſapiant; ut taceam de plurimis Aſtronomicis, Mathematicis, Philoſophicis Theologiciſque libris, quorum magna copia in hoc ſermone conſcripta. Quod ſi ſapientiæ amor, lingvæ ſuavitas, ad addiſcendam lingvam Græcam nos allicit, quanto magis ad Chaldaicam, ex qua Græci omnes ſuos theſauros, Ariſtoteleſque ipſe quicquid habet, hauſerit, addiſcendam rapi debemus. Et ut multa alia taceam, vel unicum hoc nos inflammare debet ad hujus ſtudium, ſcilicet ea loqui lingva eamque intelligere velle, qua ipſe Chriſtus cum

ſuis Apoſtolis locutus, iis uti vocibus, quas ore ſuo ſacratiſſimo proferendo nobis conſecravit.

Atque quidem hęc hactenus. Vobis verò Dn. Potentiss. Dn. Clementiss. antiquiſſimę ac primevæ, pręſtantiſſimę ac utiliſſimę lingvę hujus, ut inſtitutiones haſce meas obferrem, Excellentiisque Vestris conſecrarem, Veſtra, in me immerentem, Clementia, Veſtra in me indignum, bonivolentia fecit, mea in vos obſeruantia, reverentia mea in vos fecit, veſter, quo litterarum amãteis omneis proſequimini, Amor, veſtra Auguſtiſſima dignitas fecit, perſuaſit, obtinuit: majora meretur, excellentiora, graviora, requirit: minora tamen, humiliora, ſubmiſſioráque non adſpernabitur. Sereno itaque hilarique vultu, ac manu bonivola & amica haſce, ut ſoletis, Dn. Clementiss. clementérque accipiatis, meque fauore veſtro proſequi haut dedignemini, humillimè rogo obteſtorque.

Vltra quod eſt, Dn. ac P.P. Magnificentiss. Avgvstiss. Aloho Reipub. veſtræ Illuſtriſs. aſſertor, ac primus auctor, imperium vobis veſtrum, veſtriſque ſubditis, ſartum tectum ſoſpeſque ſervet, augeatque, in nominis ſui gloriam, patriæ ſalutem, veſtrumque decus ac ſplendorem: ac ſua adſit gratia, ut inconcuſſa ac illæſa inter vos maneant ea, quæ pri-

maria

maria proſperitatis omnis munimina ac muri, Pietas, Relligio, Iuſtitia, Concordia, Fides. Quod ego totis animi viribus à IEHOVA, unico noſtro ſoſpitatore, contendo.

Illuſtriſſ. ac Celeberr.
Veſtræ Potentiæ
Humillimus

Ioh. Gasbar Myricæus.

Rhithmus ad Iuuentutem.

ܐܝܟܢܐ ܕܢܦܫܗ ܢܘܟܒܕܢܐ

ܢܗܘܐ ܫܦܝܪ ܘܡܟܒܕܢܐ ܀

ܘܐܝܟܢܐ ܕܢܦܫܗ ܡܬܪܥܝܬܐ

ܠܗܘܐ ܫܦܝܪ ܡܬܪܥܝܬܐ ܀

ܠܓܪܐ ܗܝ ܗܝ ܕܢܝܪ ܡܢ ܐܝܟܐ

ܘܢܚܪܐ ܗܝ ܗܝ ܡܢ ܫܡܫܬܐ ܀

ܗܠܝܢ ܢܠܦܘ ܠܠܡܕܝܐ

ܘܐܝܟ ܕܒܥܝܪܐ ܫܦܝܪܐ ܀

I. G. M.

Cicer.lib.1.offic.

Non omnes iiſdem de rebus, nec in omni tempore, nec ſimiliter delectamur.

Lingvarum Studioſo S.

NE ſis neſcius, nos, in conſcribendis noſtris hiſce artis Grammaticæ Syro-Chaldææ præceptis, ſequutos eſſe, methodum conſtantiſsimam, viri celeberrimi Dn. Petri Martinij Navarri, quam in ſua Hebræa obſervavit Grammatica, quia hanc & ſimpliciſsimam, & ad addiſcendum linguas Orientales aptiſsimam deprehendebamus. Martinij verò verbis præceptiſque tenaciter, quantum quidem fieri potuit, inhæſimus, ut demonſtraremus, tum harum, de quibus hic agimus, tum linguæ Hebrææ maximam adfinitam nec non cognationem invicem eſſe, atque eum, qui unam aliquo modo ſciat, haut magno labore ac difficultate, & alteram, ex eiuſdem, quàm iam norit, præceptis & regulis, breviſsimo temporis ſpacio, addiſcere poſſe. Monendum porro te duximus, cum plures concurrant voces, tum Syræ tum Chaldææ, ſine ulla diſtinctione, vel voce aliqua latina ſeparatæ, ab ea incipiendam eſſe lectionem, quæ, ſi latino more legeremus, ultima foret, alias ab hac incipiēdum, quæ voce latina diſtinguitur. Σφάλματα inter excudendum commiſſa, in frontiſpicio hic adſcribere libuit, quamvis craſsiora ſolùm: ea, ſi libet, priuſquam lectioni te des, accuratè corrigas, rogo, noſque excuſatos habeas, ſiquidem ſepiuſcule alia agendo, obiter ſolummodo quædam perlegere coacti ſumus: nec Argum etiam ipſum, licet oculorum refertiſsimus dicatur, omnia minutiora, currente maximè prælo, advertere poſſe cenſemus: ſed, adplica manum, videbis & credes. Si fortè prolixiores ac copioſiores, quam phas, in adducendis exemplis fuerimus, ea inſtar præceptoris vivi eſſe duximus, ut te eo certiorem, omnium eorum quæ dixeramus, faceremus, nec puto ullam nos vocem, maximè Syram, quæ aliquam difficultatem habeat, & à norma aliarum diſcedat, prætermiſiſſe quantum quidem hactenus, aſsidua lectione obſeruare nobis licuit. Vale & primitias haſce noſtras boni-conſule, eiſque utere, ac tibi perſuade, te exiguo temporis ſpacio, muto hos præceptore adiuvante, mediocrique tua diligentia accedente, omnem harum linguarum difficultatem feliciter ſuperaturum.

Sphalmata in Latinis.

Pag. 40. linea, 6. præeunte. 57. ult. paſſivum. 59. 19. exciſus eſt. 61. 5. incipientia. 71. penult. ſufficit. 76. 19. & 78. 20. conjugationis. 87. ult. uſurpant. 95. 6. redigat. 98. 17. ſepiſſime. 102. 3. ſimplicibus. 105. 10. uſitatior. 112. 10. irri-

tatus eſt.113 15. puros.119.20.adſumitur. 134.2.viceſimū ſecundum.136.14.Si.141.ult.adſtringuntur.145.7.devaſtatæ.149.5. dele, ſed. 158.25. tentavit.170.4.juſtificabit. 189.adde c.1.de Syntaxi Nominis cum Nomine. 193.3. aliquod.212.17.plurimum.215.20. ſeminant.219.12. vero.219.antep.ceciderunt.216.1.redundat.255.11.exponitur.23.firmamentum.256.16.væ.261.pen.judicij.268.6. concurſum.277.13. Chriſtiani. In nonnullis exemplaribus & hæc ſequentia corrige.15.18.dagheſſata. 17.2.in filios.15.conjungat.20.24.Severi.22.1.terminatio.23.16. membrorum.26.14.anomala.32.1.c.octavum.36.19.Apocope.185.20.& 186.22.Ratiotinativa. In Chaldaicis.

Pag.41.2.ל pro לָ.51.5.יִ pro יי.52.21.י pro יִ.71.5.תְ pro תַ. 81.ante.תוֹ pro תוֹ.87.6.ὀξέςρεπτος.98.2. יְהַרְהִרְן.183. ant. ןְ pro בּ.196.21.פּ pro עֲרֵ.191.2.אֲרֵ pro צֵ.5.5.צְעַ pro צִ.עַ pro ל.ל 23.אֵ pro אַ.202.7.י pro יְ.209.24.יִרְ pro יַרְ.241.10.טִיל pro טַל.246.15.תִּי pro תִי.258.18.וַאֲרִים.In quibuſdam.pa.20.13. אנא.7.dele א poſt קַטְלְנָא.21.6.p pro ר.pen.לְבוּרִי תַלְמוּדֵי

In Syris.

Pag.49.8. ܒܼܐ pro ܒܐ.60.ult. ܐܢܐ.68.17.ܼ pro ܿ.69.12. ܿ pro ܼ.125.pen.ܼ bis,ut & in quibuſdā p.23.ant. bis, pro ܿ.147.14.adde ܘ ܒܢܝܢ.15. ܥܠ.pro ܥܠ.147.18. ܡܢ pro ܡܢ.171.15. ܟܒ pro ܟܒ.178.12. ܨܒ.182.14.ܼ pro ܿ. 188. 13.ܼ pro ܿ.196.17. ܨܠܡ pro ܨܠܡ.197.14.15. ܨܐ pro ܨܐ.198. 5. ܨܠܐ.207.4. ܐܚܘܢ.225.13. ܚܣܢܝܬ pro ܚܣܝܬ. 234.9. ܢܦܫ pro ܢܦܫ.235.11. ܒ pro ܒ. 242.10. ܼ pro ܿ.248.19. ܢܦܫ.252.2.ܼ pro ܿ.269.6. ܿ. in quibuſdam pag.29. ܙܒܢ pro ܙܒܢ &c.

Si quæ alia,tuo Candori.

GRAMMATICÆ SYRO-CHALDÆÆ I·G·M·METHODO CONSTANTE CONSCRIPTÆ

LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

De Litteris.

GRAMMATICA eſt ars bene loquendi; ut Syris Syrè, Chaldęis Chaldæè. Ejus partes duę ſunt: Etymologia & Syntaxis. Etymologia eſt pars Grammatices, quæ præcipit de voce. Vox eſt nota, quâ unumquodque vocatur. Vocis partes ſunt littera & ſyllaba. Littera eſt pars vocis, quâ ſonus individuus exprimitur. Litterarum Syrarum ſcriptura pectus verſus *; Chaldaicarum à dextra ſiniſtram verſus ducenda.

* Maſius: Pergam ad alia, ubi prorſus monuero, Syros non à dextra ſiniſtram verſus ducere manum, ut Iudæi faciunt: ſed eam cum calamo ex adverſo poſitam, ſenſim ad ſe pertranſverſo ſitu collocatam chartam reducere: propterea quod ſic commodius, aptiúſque ipſorum litteræ formentur.

Cæterum legendi rationem prorſus eamdem quam Hebræi retinent: planè enim ſic Syrorum litteræ inter ſe cocunt conſociant úrque in ſyllabas, vocalibus extrinſecus adpoſitis, tanquam animatæ, ut Hebræorum.

Littera duplex: Vocalis & Conſonans. Et litteræ homogeneæ ſepiſſimè commutantur. Vocalis eſt littera, quæ per ſe ſonum integrum poteſt efficere. Vocales tantùm quinque ſunt apud Syros, ſono cum He-

bræis convenientes, ſed duplici forma. Vna & antiquior, per certas figuras, pro ſcripturæ commoditate locandas, notatur: h. e. aut infra aut ſupra litteram, hoc pacto: ܐܴ vel ܐܵ : ܒܹ vel ܒܸ : ܒܼ vel ܒܻ : ܘܿ vel ܘܹ : ܘܼ vel ܘܻ.

A E I O V

† Sumpta à vocalibus Græcis vel inverſis, vel paullo aliter ductis.

Vocalis quinta ^ quando litteræ imponitur ׃ Hebræorum, ſubjecta verò ׳ refert: ſic ܡܛܠ מְטֻל *propter*. Matt. 5. 10. ܟܠ כּוּל *omnis*, Matt. 1. 17. 22.

Altera verò & recentior, per certa puncta notatur: hoc modo: ܘܿ vel ܘܼ ܘܿ ܒ݂ ܒ݂ vel ܐܵ

V O I E A

Hæc ſedem ſitúmque ſuum perpetuò retinet: excepto unico iſto puncto litteræ vau imminente, qui, ſi ſuperius, v breve vel Kubuz Heb. ſi inferius v longum vel ſciurek denotat, ſic: ܒܳܪܽܘܝܳܐ creator, ܚܽܘܒܳܐ charitas, ܢܩܽܘܡ ſurget.

* Orta ex ſcripturæ celeritate.

Veteres Syri vocalibus ſuis certas attribuêre appellationes, ut videre eſt ex ſequenti ſchemate.

Prima.	ܦܬܚܐ *Apertio.*	ܐܒܪܗܡ *Abrohom.*	A
Secunda.	ܪܒܨܐ *Preſſio.*	ܐܫܥܝܐ *Eſchaio.*	E
Tertia.	ܚܒܨܐ *Strictio.*	ܐܝܣܚܩ *Iiſcock.*	I
Quarta.	ܙܩܦܐ *Sublatio.*	ܐܕܡ *Odom.*	O
Quinta.	ܥܨܨܐ *Compreſſio.*	ܐܘܪܝܐ *Vrijo.*	V

Omnes

Omnes verò incluſerunt in vocem hanc ſequentem ܒܦܪܝ ܢܡܘܣܗ vel ; ܒܦܪܝ ܢܡܘܣܗ in fructu legis ſuæ.

Virorum illuſtrium nomina adhibuerunt, quia cujuſvis vocalis ſonus, in prima illorum ſyllaba continetur; indéque fit, ut nunc communiter, quotieſcunque de Vocalibus ſermo habetur, his ipſis nominibus propriis eas adpellamus. Nos hic in noſtro libro, adpellatione ex ordine ſumpta, Vocalis prima, ſecunda, &c. dicimus.

Altera verò adpellatio profluit è cauſſis inſtrumentalibus. I. Apertio dicitur, quod recludat cũ ore ipſum guttur, utpote cujus infima extremitate ſonãs edatur. II. Preſſio ſeu calcatio quia aliquomodo preſſè profertur. III. Strictio, quod vox eò à gutture receſſit, ut jam ad dentes pertingat, illorúmque ſtrictione & conſociatione opus habeat, quo pleniùs efformetur. IV. Sublatio quia in enunciatione hujus, vox extra dentes è pulmone egreſſa, faciat ut labra attollantur ſublatiorique ſono efferatur. V. Compreſſio ſeu coarctatio, quod aliquantulum coarctatis collectíſque labris pronunciatur.

Vocales hę, ratione poſitus aut loci, longæ & breves eſſe poſsũt: quantitatis enim diſtinctam hæc lingua reſpuit differentiam. Sunt autem breves, quarum ſonus ilicò à conſonantis litterę ſono exſtinguitur, & cum eo confunditur: longæ, quarum ſonus aut apertè aut tectè à litteris ܐܘܝ ſuſtinetur, ut: ܐܢܘܢ Enũ ubi E eſt longum, quia ejus ſonus, à nullâ conſonante impeditus, longiùs durat: V verò breve quia cum inſequentis litteræ Nun voce confunditur. Sic ܐܝܕܐ i. & o longæ, quia ambæ ſuſtentantur. Quidam tamen Grammaticorum Syrorum, aliter ſentiunt, ac ſecundam, tertiam, & quintam certis in locis & longas & breves: relliquas verò duas ſemper & ubique longas eſſe cenſentes; quod quidem non tam ad lectionem quàm ad lingvæ perfectionem, artemque metricam pertinere arbitor. Sed fuſius de hoc, in Collectaneis noſtris Syris, parte ſecunda, dicturi ſumus.

Chaldei totidẽ quot Hebræi habẽt vocales, que for-

mâ,quãtitate,& ſono cũ ipſis Hebręorum cõveniunt.

CONSONA, eſt littera, quæ tantùm cum vocali ſonum integrum poteſt efficere. Cóſonæ Syræ, formæ ſuæ quantitate diſtinctæ,aliæ majuſculæ, aliæ minuſculæ, ceu ordinè pòſt collocabuntur. Eędemque Chaldaicis, quibus & nunc Hebræi utuntur, vel ſimiles fermè,vel cognatę : ideóque ex iiſdem effingi ductu leviore queunt. Conſona verò duplex: ſemi vocalis,aut muta. Semivocalis eſt, quæ ſonũ per ſeſe, tãquã vocalis,dimidiũ efficit. Eſtq; vel acuta vel obtuſa. Acuta,dẽtib.lingua pulſatis effertur,&eſt quadruplex.

Semkath	ܣ ܣ	ס	S.
Scin	ܫ ܫ	ש	Sc.
Riſc.	ܪ ܪ	ר	R.
Lomad	ܠ ܠ ܠ	ל ל	L.

Obtuſa,labiis profertur: item quadruplex.

Mim	ܡ ܡ ܡ	ם מ	M.
Nun	ܢ ܢ ܢ	ן נ	N
Vau	ܘ ܘ	ו	V.
jud	ܝ ܝ	י	I.

Duæ iſtæ litteræ ו & י, apud Chaldæos anomaliam quãdam pariunt: ponuntur enim geminatę,vel loco daghes forti,vel loco conſonãtis ſimplis,ut: טוּפֵּי *rivuli* pſal. 1. עִנְוְתָנֵי *humiles* pſ. 9. תַּיְּבִין *peccatores*.pſ.1. וְאִתְקַיְּימוּ *& perſiſtite*,Ier.27.17. יְדַיי *manus meæ* pſ. 22. וּמְרָדַיי *& rebellationum mearum* pſ. 25. וְזַיְּיעָא & commovet,Amo.9.5.

Conſona muta eſt, quę ſola conatum quendam duntaxat mutit: Eſtque tenuis vel adſpirata. Tenuis leniter mutit:eſtque aperta vel clauſa.

Aperta fit labiris apertis : Eáq. dentium eſt aut palati Dentium triplex eſt:

Tteth

Tteth	ܛ ܛ	ט	T.
Tau	ܬ ܬ	ת	Th.
Dolath	ܕ ܕ	ד	D.

· Porrò ex his litteris & ſemkath, duo litterarum compendia exſtitêre:

Sſode	ܨ ܨ	צ ץ	Sſ.
Zain	ܙ ܙ	ז	Z.

Pàlati eſt item triplex:

Kof	ܩ ܩ	ק	Q.
Cof	ܟ ܟ	כ ך	K.
Gomal	ܓ ܓ	ג	G.

Muta clauſa fit labiis compreſſis, eſtque duplex.

Beth	ܒ ܒ	ב	B.
Fe	ܦ ܦ	פ ף	Ph. F.

Extra ordinem adjecti characteres, extremis tantùm vocibus ſerviunt;& finales ideò appellantur.

Adſpira aſpirat è gutture. Ea lenis eſt aut denſa.

Lenis molliùs ſpirat: eſtque duplex:

Olaph	ܐ ܐ	א	
He	ܗ ܗ	ה	H.

ܐ א, lenẽ adſpirationẽ cõfuſam ſortitur in vocali primâ, in ceteris diſtinguitur. ܗ ה, lenis & ipſa adſpiratio; Latinóque H reſpõdet. ܐܗܘܝ אהוי frequẽter mutantur.

Porro è mutis ſex tenues adſpirationem aliquam lenem interdò ſortiuntur, idque vel ob elegantiã & ſuavitatẽ pronũtiationis; vel diſtinctionis gratia. Ea ſunt:

ܬ	תֿ	TH	ܓ	גֿ	GH
ܕ	דֿ	DH	ܒ	בֿ	BH
ܟ	כֿ	CH	ܦ	פֿ	PH

Cumque ita adſpirantur, Syrè, infra ſe punctum ܪܘܟܟܐ LENITATIS, nanciſcuntur, adflatæ videlicet

vocalis præcedentis ſpiritu, eoque quaſi adfectæ.

Porrò, hæ litteræ duræ ſunt & aſperæ, initio vocis, quotieſcunque eas non præceſſerit, in vocis antecedentis fine, una ex ܐܗܘܝ: aut ex ſervilibus ܒܘܠܕ ejuſdem in vocis initio: vel ſi prima dictionis littera in çeva quieſcat, eamque una harum ſex eveſtigio ſequatur; ſuperiuſque punctulo ܩܘܫܝܐ, ASPERITATIS, notantur. Vbi nota, Scriptores Syros rubrica pingere cõſuêſſe adſpirationis & aſperitatis puncta, ut ab aliis, quorũ ingens numerus, diſcernerent. Sed fuſiùs, Volente Deo, ac pleniùs de litteris, BGHODH KFOTH, peculiari aliquo in tractatu, dicturi ſumus.

Chaldæi cum Hebræis conveniunt, & planè illorum regulas obſervant.

Denſa adſpiratio craſſior eſt: itémque duplex:

Hhet	ܚ	ܚ	ח	Hh
Ee	ܥ	ܥ	ע	

Hhet, eſt quaſi duplex adſpiratio, nonnihil profundiùs prolata, cujus ſonus ſimilis frigore adfectorum aut dolore concuſſorum. Ee verò ſonum ſimilem eſſe vagitui illi ſeu ſono, quem vitulus, abſente matre edere conſueuit, Syrus quidam ait.

Porro litterarum vulgo alia deſcriptio eſt, indéque numeri notantur, hoc modo:

Olaph	ܐܠܦ	ܐ	א	1
Beth	ܒܝܬ	ܒ	ב	2
Gomal	ܓܡܠ	ܓ	ג	3
Dolath	ܕܠܬ	ܕ	ד	4
He	ܗܐ	ܗ	ה	5
Vau	ܘܘ	ܘ	ו	6

Dſai	ܙܝܢ	ܙ	ז	7
Cheth	ܚܝܬ	ܚ	ח	8
Theth	ܛܝܬ	ܛ	ט	9
Iud	ܝܘܕ	ܝ	י	10
Coph	ܟܘܦ	ܟ	כ	20
Lomad	ܠܡܕ	ܠ	ל	30
Mim	ܡܝܡ	ܡ	מ	40
Nun	ܢܘܢ	ܢ	נ	50
Semchath	ܣܡܟܬ	ܣ	ס	60
Ae	ܥܐ	ܥ	ע	70
Phe	ܦܐ	ܦ	פ	80
Tſode	ܨܕܐ	ܨ	צ	90
Qoph	ܩܘܦ	ܩ	ק	100
Riſch	ܪܝܫ	ܪ	ר	200
Schin	ܫܝܢ	ܫ	ש	300
Thau	ܬܘ	ܬ	ת	400

Datur et alia litterarum diuiſio, priori valde affinis, quam, quia potiſſimũ proximitati harũ linguarum cum Hebręa inſeruit, adſcribendàm hîc duxi.

Ea ipſa quoque iuxta humanæ vocis inſtrumenta contigit;

Gutturis	ܐܗܚܥ	אהחע
Palati	ܓܝܟܩ	גיכק
Linguæ	ܕܛܠܢܬ	דטלנרת
Dentium	ܙܣܨܪܫ	זסשרץ
Labiorum	ܒܘܡܦ	בומף

Adde peculiariter quieſcentes ܐܗܘܝ האוי.

Si deriuationem harum & Hebrææ ſpectes, litterarum, ſæpiſſimè accidit immutatio.

Mutantur verò inter ſe, tum quæ eiuſdem inſtrumenti ſunt, aut diuerſi.

Ejuſdem inſtrumenti litteræ commutantur.

I. Quieſcentes

ܗܘܐ	הוה	היה
ܫܝܘܠ	שיול	שאול
ܪܝܫ	ריש	ראש
ܐܘܬܒ	אותיב	הושיב
ܫܢܐ	שנא	שנה

II. Gutturis

ܒܙܐ	בזא	בזה
ܟܗܐ	כהא	כהה
	רעי	ראי
ܐܪܥܐ	ארע & ערע	
ܚܣܝܢ	חסין	
ܚܠܡܐ	אלם	חלם

III. Palati

ܩܦܠ	קפל	כפל
ܣܟܪ	סכר	סגר
	פילקתא	פילגש

IV. Lingvæ

ܢܛܠ	נְתַל	נְתַן
ܛܥܐ	טְעָה	תָּעָה
ܛܒܬܐ		דִּבָּה
ܡܪܓܢܝܬܐ		מַרְגָּלִית

V. Dentium

ܟܢܫ	כְּנַשׁ	כָּנַס
ܒܣܪܐ	בִּסְרָא	בָּשָׂר
ܥܣܒܐ	עֲסַב	עֵשֶׂב
ܥܣܪ	עֲסַר	עָשָׂר
ܣܒܥ	סְבַע	שָׂבַע
ܩܨܡ	קְצַם	קָסַם

VI. Labiorum

ܦܪܙܠܐ	פַּרְזְלָא	בַּרְזֶל

Diverſi inſtrumenti inter ſe commutantur.

I. Gutturis cum Linguæ

ܛܘܪܐ	טוּרָא	הַר

II. Dentium cum Linguæ

ܐܕܢܐ	אוּדְן	אֹזֶן
ܕܟܪ	דְּכַר	זָכַר
ܬܠܓܐ	תַּלְגָּא	שֶׁלֶג
ܬܒ	תַּב	שׁוּב
ܥܝܪ	עִיר	עִיר

ܕܗܒܐ	דְּהַב	זָהָב
ܕܐܒܐ	דְּאֵבָא	זְאֵב
ܥܛܠ	עֲטַל	עֲצַל
ܩܝܛܐ	קַיִט	קַיִץ
ܩܛܪ	קְטַר	קָשַׁר
ܬܠܬܐ	תְּלָתָא	שְׁלֹשָׁה

III. Linguæ cum Dentium

ܐܪܡܠܬܐ	אַרְמְלָא	אַלְמָנָה
ܬܪܝܢ	תְּרֵין	שְׁנַיִם

IV. Labiorum cum Dentium

ܐܚܝܢ	אַחִין	אַחִים

V. Labiorum cum Lingæ

ܚܘܐ	חַוָּא	חַוָּה

His addantur aliç aliarum cõmutationes, videlicet, vbi ſimiles formæ permutantur.

ܐܪܥܐ	אַרְעָא	אֶרֶץ
ܪܥܥ	רְעַע	רָצַץ
ܥܡܪܐ	עַמְרָא	צֶמֶר
ܥܢܐ	עָאן	צֹאן
ܬܪܥ	תְּרַע	חֵלֶק
ܚܪܥ		חָרַץ

Nõnũquã etiam quçdã litteræ vel Trãsponũtur, vt: חלק.

ܚܩܠ	חֵקֶל	חֵלֶק.
ܬܪܥ	תְּרַע	שַׁעַר
ܓܘܪܠ	גְּוֹרַל	
ܒܣܪ	בְּסַר	

Veldetrahuntur & abſorbentur, quod plerumq. fit in duabus hiſce ח & ע, quia illarum pronunciatio nimis aſpera & dura: ac quidem ח abſorbetur ab א, ע verò à י: interdum etiam ambæ detrahuntur, ut illarum nullum veſtigium appareat: quod admodum frequens apud Thalmudiſtas & Syros. In vocibus etjam maximè uſitatis per Apocopen apud Chaldę. & Thalmudi. ultimæ litteræ, ſępiſſime tolluntur, ut:

ܬܬܢ	תְּאתֵא	תַּחַת
	שְׁתָא	שַׁחַת
	קְטִי	קְטִיעַ
	בַּר	בַּעַל
	פְּסִי	פְּשַׁע
	יֵשׁוּ	יֵשׁוּעַ
ܬܪܥܣܪ	תְּרֵיסַר	תְּרֵעַסַר
	אַפְּתָּתֵא	אַלְפַּתְּתָא
ܫܫܠܬܐ		שַׁלְשֶׁלְתָא
	אוּקִים	אוּקִי
	הוּן	הַן

Vel quędam adduntur

ܫܥܒܕ	שַׁעְבֵּד	עָבַד
ܫܚܠܦ		חָלַף
ܫܥܠܐ		עָלָה
ܣܩܒܠ		קַבֵּל
ܣܓܠܓܠ		גַּלְגַּל

Rabbini ſepiſſime etjam ſerviles litteras, de quib. infra, loco radicalium adhibent ut:

מִשְׁכֵּן	מִשְׁכּוֹן	שָׁכַן
תְּרַם	תְרוּמָה	רוּם
הִתְחִיל׃	הִתְחָלָה	חָלַל

Commutationes ſic ſe habent.

Invenitur ſub quibusdam litteris Syrè virgula trãs verſa - (vocaturq. ܐܪܛܐ ܡܛܫܝܢܬܐ) ſignum videlicet abſconſionis: notat enim illam litteram ſub quâ collocatur, abſorberi, ut: ܐܢܫܐ ܒܪ Bar-noſcho *ἄνθρωπος*. Accidit verò idem in pronomine ܐܢܐ litteræ Olaph ultimo pòſt participium ſingulare: licet ſępiuſcule etiam lineola ipſa non adſcribatur, idque tantúm vocalis litterę olaph omiſſa, indicet, ut: ܐܡܪ ܐܢܐ omer-no, dico-ego: ܩܪܐ ܐܢܐ kore-no, voco-ego. Atque ſic aliquando ingreditur compoſitionem olaph omnino excluſo, ut: ܫܐܠܢܐ peto-ego: ܫܒܩܢܐ relinquo-ego. Similiter ܗ in pronominib. perſonæ tertiæ ܗܘ & ܗܝ, cum vérbis ſupponuntur, vicemq.

verbi ſubſtantivi EST obeunt, non minus abſorbetur quam olaph ultimum in ܐܢܐ : hinc fit ut vocalis illorum ſępiſſime præcedentis vocis ſyllabæ ultimæ adjiciatur, ut: ܛܳܒ ܗܽܘ tob-u, bonus eſt: ܪ̈ܶܓܠܰܘܗܝ ܗܝ raglav-i, pedes illjus: ܡܳܪܝܳܐ ܗܽܘ morja-u, domin⁹ eſt.

Quidam lineolam etiam iſtam, indicem maſculini generis, utriusque numeri Futuri primi Ethpahel, cum nimirum ſub medium vocis ponatur, faciunt. Vide actor. 13. v. 40. pſal. 32. & 35. Differentię ſcillicet cauſſa.

Ambiguis etiam dictionibus, plerumque cum abſint vocales, punctum aliquod adſcribitur, ut eò facilius una ab altera diſcernatur: atq. tunc punctum ſupernum, nota eſt vocalis primę & quartæ: infernum verò, ſecundę & tertiæ: utrumque adjunctum litterę vau, quintę. Et quidem (ut Maſius docet) ſub hac litterà (vau) poſitum, quę tùm perpetuò illic loci auditur, longum eſt, appellaturque ܥܨܨܐ ܐܪܝܟܐ : ſin autẽ verticem ejusdem inſederit litterę, breve eſt & dicitur ܥܨܨܐ ܟܪܝܐ . Hęc ille. Exempla: ܐܝܕܐ pro ܐܝܕܐ man⁹ ܐܝܕܐ pro ܐܝܕܐ illa, pron. femi. ܥܒܕܐ opus ܥܒܕܐ seru⁹. Sic in pronominibus: ܗܘ ܗܘ ille, ܗܘܢ ܗܘܢ illi, ܗܘ ܗܘ ipſe, ܗܘܢ ܗܘܢ ipſi. ܗܝ ܗܝ illa, ܗܝ ܗܝ ipſa. ܗܢܘܢ ܗܢܘܢ illi, ܗܢܘܢ ܗܢܘܢ ipſi. ܗܢܝܢ ܗܢܝܢ illæ, ܗܢܝܢ ܗܢܝܢ illæ. Ita in vocibus ſine numero: ܗܫܐ ܗܫܐ nunc. ܡܢ ܡܢ quis, ܡܢ ܡܢ à. ab.

Idem fit etiam in verbis: & quidem ſupernum indicat 1. primam perſonam præteriti: ſic ܟܬܒܶܬ ſcripſi ego, ܫܒܩܶܬ reliqui ego. 2. diſcernit tertiam feminini à ſecunda & prima maſculini, in vertice ultimæ litteræ poſitum, cui aliud inſuper inferne additur, ſic: ܟܬܒܰܬ ſcripſit femina. 3 participium ſingulare primum á præteriti tertia perſona ſingulari h.e. ab ipſa radice ܟܳܬܶܒ ſcribens. Infernum deſignat ſecudam & tertiam præteriti ܟܬܰܒܬ ſcripſiſti vir ܟܬܰܒ ſcripſit. Similiter in omnibus perſonis futuri ſecundi, ponũt punctum ſubter, pręterquam in prima ſingulari, ubi ſupra locant.

CAPVT II. DE SYLLABA.

SYLLABA eſt pars vocis, quâ ſonus integer comprehenditur. Eſtque litterę unius aut plurium. Syllaba unius litterę eſt, ut vocalis quælibet. Syllaba plurium litterarum eſt, in qua plures litteræ coagmẽtantur, & quidem dextræ ſiniſtris priores. Atque interdum duæ vocales, interdum duæ conſonæ in unã ſyllabam aggregantur.

Prioris generis ſyllaba DIPHTHONGVS appellatur. Eáque Syris triplex.

I. ubi præeſt ܰ vocalis videlicet prima, ut:

ille Matt. 21. 23. ܐܰܝܢܳܐ } in { ai } ܐܰܝ

magnificavit act. 13,17 ܐܰܘܪܶܒ } in { au } ܐܰܘ

I I.ubi

II. ubi præeſt ܶ, ut:

[2 Tim. 1. Eunica ܐܘܢܝܩܐ } in { eu } ܐܘ

Mat. 26. 67. percutiens ܡܚܐ } in { ei } ܐܝ

III. ubi præeſt ܳ, ut:

Mat. 11. 31. lex ܐܘܪܝܬܐ } in { oi } ܐܝ

Acto, 8. 40 Azotos ܐܙܘܛܘܣ } in { ou } ܐܘ

Chaldæorum cum Hebraicis ſunt communes. Syllaba reliqua binas tantùm conſonas utrinque continet, quarum conjunctionis ſymbolum appellatur çeva, quod omnibus litteris vocalibus deſtitutis Syri vel ſubintelligunt, vel unico punctulo ſupponendo aliquando, rariſſimè tamen, repræſentant, ut: ܕܚܠܬܗ timor ejus. Matthæ. 28. 4.

Syrè autem çeva vel movetur: vel in alias vocales transmutatur: vel denique planè expungitur.

Movetur 1. ab initio dictionis, ut: ܡܟܢܫ mechanneſch, congregans Matt. 25. 24. 2. poſt ſyllabam perfectam in medio vocis, ut: ܡܟܪܙܝܢ mach redſin. prędicantes, acto. 8. 4. 3 ſub littera dagſſata, ut: ܢܬܟܢܫܘܢ nethchanneſchun, congregabuntur Matt. 24. 31. Sub litteris verò connexilibus, & ubi conſonæ per ſuas perfectas adjectas efferri poſſunt, illáque connexio nullam parit diſſonantiam, ſine vitio legendo loquendóque illud omitti poteſt, ut: ܟܬܒܐ ktovo, ſcriptura Matt. 19. 7. ܒܪܝܟ brich, benedictus Matt. 21. 9.

In fine numquam ſit mobile, ut & apud Chaldęos & Hebræos.

Chaldæis çeva pingitur ut Hebræis, & tùm poſt breves, tùm etjam poſt longas vocales plerumq; quieſcit: atq; ita cum vocali longa & çeva ſyllaba ſit cōpoſita, contra Hebrçæ linguæ naturam.

Hoc ortum ſuum traxiſſe videtur à Grammaticæ analogiæ imperitis punctatoribus *, frequentémque uſum litterarum אוי, quas veteres dictionibus inſertas ſigna ac indicia omnium vocalium tenuerūt. Exempla in Targum & maximè in editione Veneta, ubivis ſunt obvia.

* Quibus de Elias Levita ita ſcribit: אנשים בלי שם: כל אחר ברצונו על כן יצא משפטם מעקל ואין לחביא מהן ראיה לעשורת: h. e. Homines obſcuri ſinguli pro ſuo arbitratu. Quo factum ut iudicium eorum depravatū evaſerit: nec adducenda ratio ex illis eſt, ut res Grammatica in eis conſtituatur.

Mutatur, 1. ſub Gutturalibus vel in primam vel in ſecundam vocalem, ut: ܐܠܗܐ Deus, Matthę. 3. 9. ܐܠܗܐܝܬ divinitus θείως, Ritual. Sever. pag. 60. l. 13. ܐܡܪ dixit, Matt. 1. 20. 2. in tertiam ſub initio, ut: ܝܠܕ genuit: ܝܩܪ gravis fuit.

Chaldæi cum Hebræis hac in parte conveniunt.

Expungitur demum Syrè ſub ſervilibus, aliis vocalibus præſentibus, ut: ܕܐܠܗܐ Dei, Rom. 1. ver. 1. ܠܐܠܗܐ Deū, acto. 10. 46. ܘܝܬܒ & ſedit, mat. 13. 1. ܕܐܝܬܝ quæ ſum, Ioch. 4. 9. ܕܐܬܐ ut veniam, Ro. 1. 10.

ܠܐܘܠܨܢܐ Matt. 24. 9. Duo çeva verò ab initio, prius tranſit in vocalē primam, ut: ܠܒܢܬܐ in filias, 2. Cor. 6. 18. Quod invariatum manet alio accedēte, ut: ܘܠܒܢܬܐ & filias, ib. ܕܒܫܡܝܐ qui in cęlis, Mat. 6. 10.

Notandum & hoc, apud Syros, in ſacris litteris ferè tantum vocalium in vocibus uſitatam ſcripturam: licet & in his quæ notiores atq; ex quieſcētibus faciles cognitu, quandoque eâdem deſtituantur.
Nec vocales etjam litteris debitis ſemper adſcribuntur, ſed interdum præcedentibus interdum inſequētibus.

In ſyllabarum autem compoſitione ſcriptura Syra potiſſimum obſeruanda venit: cúmq; ea hujus ſit naturæ ac proprietatis, ut multas ſyllabas ejusdē vocis, in unam quaſi inter ſe conjungant lineolā: octo ſunt quæ à dextra ſolùm præcedēti compingi & colligari queunt, nimirum, ܐ ܕ ܗ ܘ ܙ ܪ ܨ ܬ quibus adde finales ܟ & ܢ, ܦ & ܩ colligandæ invertuntur, ita: ܟ & ܢ, ut, ܚܕܘܬܐ lætitia Mat. 13. 20. ܚܘܣܪܢܐ ζημία defect⁹ Phil. 3. 7. ܨ & ܦ interveniente lineola dependente dextrorſum ita colligantur, ܚܦܝܛܘܬܐ diligentia, 1. Tim. 1. 17. ܡܠܬܐ verbum, Matt. 5. 37. Item ex reliquis quoque ܐ & ܠ conjuncta, hoc proprii habent, ut prius poſterioris ductum ſequatur, veluti ܠܐ in ܐܠܦܐ navis, Mat. 8. 24. ܠܐܘܬܐ defatigatio, 2. Teſ. 3. 8. Duo Lomad in fine conjuncta ſic forma ܠܠ unum ita ܠ ut: ܡܠܠ locutus eſt, Mat. 9. 33. ܩܛܠ occidit.

Quod etjam aliquando ita formatur ab initio & medio vocis in Ritu. Severi. vide lib. 1. pag. 20. line. 7. ܠܒܘܫܐ ad veſtimẽtum. Sic Ioh. 3. 2. ܒܠܠܝܐ noctu.

Coph & Nun ſolæ ſcriptæ, quando ſeipſos tantùm ſignificare debent, çum finalibus ſuis figuris pinguntur.

Conſonæ autem ſimiles ad ſcripturæ compędium, ſæpius in unam confunduntur, licet voce ſeparentur. Hujus autem confuſionis ſymbolum Syri ܩܘܫܝܐ, Chaldęi Dageſch vocãt, pũctum nempe poſitum Syrè ſupra litteram: Chaldæè littera incluſum, ſic: ܐܬܠ à ܢܬܠ אִתַּן à נִתַּן dedit. Officium tamen ejus etjam eſt indicare Formam activam Conjugationis Gravis, cum ejus paſſiva. vide infra in verbis.

Conſonę gutturis, item Reſch non recipiunt ܩܘܫܝܐ ſeu Dageſch: ideoque vocalis illarum pręcedens, ut & apud Hebręos, producta habetur.

Chaldæi, Thalmudici & Rabbini Dageſch ſæpius reſolvunt in נ, ut: אִנְבָּא pro אִבָּא fructus. Rabbini etjam ejus loco utuntur " vel ", quod & in Targum valde uſitatum. Aliquando Chaldæi ſine ullo veſtigio illud è Gutturalibus excludunt: frequentiſſimè ex littera çevata expungunt. Syri verò raro illud addunt, facile tamen ex analogia cognoſcitur.

Littera He in fine vocis poſita, interdum aſſumit punctum, quemadmodum apud Hebræos, & vim aſſpirationis denſę habet: Syris infra ܗ̣ deſignat 3. perſ. maſ. ſupra ܗ̇ eandem femin. pronomi. ut ſupra dictum. Chaldæis uerò ponitur in ventrem ה & poſt tſere idem pron. 3. perſo. maſ. ſing. poſt ka-

metz

metz verò ejuſdem femin. 3. deſignat.

Litteræ ע ח ה ut apud Hebręos, ita & Chaldęos aſſumũt patha genuva: ה tamen poſt illud reſpuit: quẽadmodum nec Syri id unquam agnoſcunt. vide exẽpla in V. & N. Inſtrumenti libris.

CAPVT TERTIVM DE ACCENTV ET NOTATIONE.

Ergo hęc de partibus vocis: communes affectus ſunt, accentus & notatio.

Accentus eſt vocis quidam quaſi cãtus. Eſt autem natura unicus accentus in qualibet voce, & ita Chaldæis notatur ſi opus. Syrorũ nondum vidimus, forſan nullus ut credibile.

Notatio eſt, quâ vocis origo exquiritur: eáque eſt in ſpecie aut figura. Species eſt, quâ quæritur utrum vox prima an flexa.

Prima eſt vox primum nata: ea vocatur RADIX, quod inde cęteræ oriantur: & tribus plenis conſonis notatur, ut: ܟܬܒ ſcribſit, ܪܥܐ pavit: שְׁלֵט dominat⁹ fuit, יְתֵב ſedit.

Raro quattuor aut quinque.

Litteræ quæ ſemper radicales & nunquam ſerviunt ſunt undecim, videlicet: ܓ ג ܙ ז ܚ ח ܛ ט ܣ ס ܥ ע ܦ פ ܨ צ ܩ ק ܪ ר ܫ ש. Reliquæ ſerviles, quæ tamen & ipſæ radicales eſſe poſſunt. Thalmudiſtæ פ inter ſerviles quoque numerant.

Flexa eſt vox orta à primâ.

Flexio verò fit adjectione litterarũ ܡܬܘܠܐܢ האמנתיו

quæ modò ad caput, modò in medium, ut-plurimũ verò ad finem radicis adjiciuntur: Eæque quidem ad ſola nomina pertinere putantur: at ſi res accuratè cõſideretur, in qualibet omnino flexione uſum earum communem deprehendemus. Exempla: ܡܩܪܒ offerens, Matth. 5. 23. ܐܬܩܪܒ oblatus eſt. Hebrę, 9. 29. ܬܫܒܘܚܬܐ laus, L. 14. 10. ܝܚܛܐ abort' 1. C. 15. 8. ܐܝܕܐ manus Matt. 3. 12. מִפְקַד mandare אִתְרְחִץ confiſus eſt, תֻּשְׁבַּחְתָּא laus יְקִידָא ignitum &c. quod poſtea è ſingulis flexionibus pleniùs apparebit.

Rabbini recentiores י in fine nominibus addunt, indéque παρώνυμα efficiunt, ut: יום dies יומי diurnus. למוד & תלמוד מורי & תלמידי doctrinalis διδασκαλικός.

Syris verò He, non niſi in fine ſervit, & repręſentat pronomen tertię perſonæ, ut jam ante dictum.

Eædem litteræ, pręter Vau, prępoſitę cuilibet voci incipienti à litteris נ ܢ vel י ܝ affectis çeva, ſæpiùs eas commutāt: Nun quidem in kuſchoi vel dageſch, ut: ܡܛܪܬܐ cuſtodia Matt. 24. 43. à ܢܛܪ cuſtodivit. ܡܣܒܐ acceptio, Rom. 2. 11. à ܢܣܒ accepit. מַתָּן donum à נְתַן dedit. אַפָּקוּת eductio à נְפַק adduxit: jud verò Syri aut omnino abjiciunt, aut in vau mutant: Chaldęi jod vel in dageſch, vel in i ut ܡܠܦܢܐ doctor Matt. 19. 16. ܡܠܦܢܘܬܐ doctrina Ritu. Sevri l. 3. p. 21. à ܝܠܦ diſcere. ܡܘܬܒܐ catheta à ܝܬܒ ſedit. מַדַּע quod & מַנְדַּע ſcribitur, daghes reſoluto in nun, ſcientia, à יְדַע novit. מוֹתָב ſedes à יְתַב ſedit. Nonnumquã tamen manet & quieſcit in tſeri, ut: מֵישַׁר planities à ישר.

Figura eſt, qua quęritur, ſitne vox ſimplex an cõpoſita

poſita. Simplex eſt in alias voces individua, ut: ܩܛܠ קְטַל occidit ܒܥܠ בְּעֵל dominus.

Compoſita quæ in ſimplices dividitur, ut: ܐܒܪܗܡ Abraham. אַבְרָהָם, ܒܥܠܕܒܒܐ adverſarius Matt 5. 43. סְפִקְלָטוֹר ſpiculator. Compoſitio interdum cōtrahit voces, ut: ܒܪܢܫܐ homo Matt. 4. 4. קָטֵלְנָא occido ego, pro קָטֵל occido & אֲנָא ego.

CAPVT QVARTVM DE VOCIS GENERIBVS.

EXpoſitæ ſunt cōmunes vocis affectiones: Genera ſequuntur.

Vox eſt numeri aut ſine numero. Vox numeri, quæ numerum adſignificat. Eſtque ſingularis aut pluralis. Singularis quæ ſingularem numerum adſignificat, ut: ܡܠܟܐ Rex, ܙܕܩܐ juſtitia, ܩܛܠ occidit vir, ܩܛܠܬ occidit femina. טור mons, צִדְקָא juſtitia, קְטַל occidit vir, קְטַלַת occidit f.

Pluralis quæ pluralem, ut: ܡܠܟ̈ܐ. ܙܕܩ̈ܐ. ܩܛܠܘ. טורין montes, צִדְקָן juſtitię, קְטַלוּ, occiderunt.

Vox numeri eſt etjam generis. Genus eſt differentia vocis ſecundum ſexum: Eſtque ſimplex aut conjunctum. Simplex eſt vnius ſexus: idque maſculinū aut femininū. maſculinū quod mari tribuitur, femininū quod feminæ: fitque à maſculino adiecto in fine ܐ ־ָא, ut: ܛܒ bonus, ܛܒܐ bona, ܣܓܝ multus ܣܓܝܐ multa: חַכִּים ſapiens vir, חַכִּימָא & חַכִּימְתָּא ſapiens femina, קָטֵל occidens vir, קָטְלָא occidens fem. vel etjam ܬ ־ַת, ut: ܩܛܠܬ קְטַלַת occidit femina:

Licet prior illa teminatio aliquando etjam maſculinorum ſit. vide cap. 6. & 7.

Conjunctum genus eſt commune utrique ſexui ut: ܐܢܐ אנא ego, ܟܬܒܘ כתבו ſcripſerunt. Eadem rurſus eſt finita aut infinita. Finita, quæ numerum & genus certis finib⁹ variat, ut: ܟܗܢܐ כהן ſacerdos, ܟܬܒ כתב ſcripſit. Infinita, quæ non variat, ut: ܡܢ מן quis, ܡܐ מא quid, ܡܟܬܒ מכתב ſcribere. Vocis autem numeri ſpecies duæ ſunt: Nomen & Verbum.

CAPVT QVINTVM
DE NOMINE.

Nomen eſt vox numeri cum genere tãtùm. Numerus in nomine utriuſque generis in fine Aleph Emphaticum recipit, ita tamen, ut locum He hajeda Hebræi expleat: quãtumvis verò multo frequentior & uſitatior Emphatica hæc forma ſit apud Syros & Chaldæos, quam Hebræos: ſemper enim ferme adhibẽt, licet in Hebræo ה illud non ſit uſurpatum. Eſtque diligenter ab Aleph femineo diſcernendum.

Eadem punctatio eſt Aleph iſtius Emphatici cum affixis, ut: ܡܠܟ ܡܠܟܐ מלכא מלך rex, ܒܣܪ ܒܣܪܐ בשרא בשר caro, בעלא בעל dominus; גברא גבר vir &c. Sed copioſius de Aleph iſto Emphatico in ſingulis declintionibus dicemus.

Syri duo puncta, craſſitie aut colore ab aliis diſtinguenda ··, ex adverſo poſita, pluralibus ſingulari ſimilibus differentiæ cauſſa adjiciunt, & quidem in

vertice

vertice penultimæ vel antepenultimæ: vocanturque ܪܒܘܝ Ribbui quaſi multiplicatum, ut ܚܟܝܡܐ ſapiens, ܚܟ̈ܝܡܐ ſapientes, ܬܘܪܐ taurus, ܬܘ̈ܪܐ tauri: ubi debebat ſcribi ܬܘ̈ܪ̈ܐ, ſed propter punctorum concurſum ſi Riſch adſit, unicum ſolummodo adſcribitur punctum, majoris cõmoditatis cauſſa: ſic ܦܚܪܐ figulus, ܦܚ̈ܪܐ figuli. Interdum infra, ut verò plurimum ſupra ponuntur.

Numerus dualis in Nomine dividitur á plurali, cũ res geminæ ſignificantur: quamvis admodum rarus ſit, quæ enim Hebræa per dualem, hæ plerũque per pluralem efferunt: ut pro ܝܘܡܝܢ dicitur ܝܘ̈ܡܝܢ biduum, שְׁמַיָא & מַיָא á מַיִם, אַדְיָא manus Iiob. 17. 9. רַגְלַיָא pedes, Dani. 2. 41. quæ etjam pluralia eſſe poſſunt.

Genus femininum ſæpiſſime tribuitur nominib[us] geminorum memrorum, etjamſi maſculinorum more formentur, ut: ܐܝܕܐ יד manus, ܪܓܠܐ רגל pes &c.

Feminina item ſunt nomina Syra finita in ܬܐ præcedente vel vau vel jud quieſcentibus ſuis in vocalibus, quæ dein in plurali mutantur in ſuas conſonas mobiles per vocalem primam, qui tunc á ſuo ſingulari per puncta Ribbui diſtingvitur, ut: ܡܠܟܘܬܐ regnũ, ܡܠܟܘ̈ܬܐ regna. Et ſine vau vel jud, quando ante ſyllabm ܬܐ alterũ ܐ aſſumitur in plurali, quod non erat in ſingulari, ut: ܪܒܬܐ magna, ܪ̈ܒܬܐ magnæ ܡܕܝܢܬܐ civitas, ܡܕ̈ܝܢܬܐ civitates.

Sic nomina Chaldęa in ות ית & ית deſinentia, quæ etjam κατ' ἀποκοπὴν per ו ו ו efferuntur, feminina ſũt,

ut: שַׁלְהוֹבִי, שַׁלְהוֹבִית מַלְכוּ מַלְכוּת regnum flamma. Item quæ in תָא ,ת (apud Danielem & Hetſram maximé) & א á feminino Hebraico in ת orta, exeunt, feminina ſunt, ut: צִדְקְתָא juſtitia, רִבּוֹנְתָא domina, אוֹרָאָה lex, נְקֵבָא femina, Heb. נְקֵבָה idem ſignificans.

Cognoſcitur quoq; genus nominum ut-plurimũ ex verbo ſibi adjuncto, ut: ܩܠܐ ܐܫܬܡܥܬ clamor auditus eſt Mat. 2. 18. ܐܝܠܢܐ ܕܢܦܠܐ arbor cadens ibi. 3. 10.

Quædam promiſcua ſunt; qualia ferè nomina animalium, ut: ܚܡܪܐ חֲמָרָא aſinus, בְּעִירָא jumẽtum &c. Ad genus diſcernendum addi queunt ܕܟܪܐ דְּכַר mas, ܢܩܒܬܐ נְקֵבָא femina.

CAPVT SEXTVM DE PRIMA DECLINATIONE.

Flexio nominis declinatio dicitur, & eſt ex ſingulari pluralis deductio: ܣܦܣܪܐ gladius Mar. 14. 44. ܣܦ̈ܣܪܐ gladii Luc. 22. 38. נוּן piſcis Ionæ 2. נוּנִין piſces 3. Reg. 4.

Declinatio duplex eſt: prima Maſculinorum, quæ pluralem á ſingulari flecti in ܝܢ ,ין; ut: ܥܝܢܐ oculus ܥܝ̈ܢܐ oculi, רֵישׁ caput רֵישִׁין capita, חַכִּים ſapiens חַכִּימִין ſapientes Dan. 2. 21.

Sed ubique ex ſingulari Emphatico formatur numerus pluralis ܐ א terminatione Emphatica in ܐ̈ ין mutata, ܡܠܟܐ ܡܠ̈ܟܐ á ܡܠܟ rex, גַּבְרִין גַּבְרָא á גְּבַר vir.

Finita ܝ ,ceu ſunt gentilia, numeralia, demonſtrativa, &

ſtrativa & alia quædam, in plurali deſinunt in ܐܝܢ אין hujusmodi enim formæ nomina emphatica in ſingulari deſinunt in ܝܐ ־ָאָה, quæ in plurali emphaticum imitãtur ſingularẽ, ut: ܡܚܡܫܝ ܡܚܡܫܝܢ ܡܚܡܫܝܐ ܡܚܡܫܝܐܝܢ quintus, ܙܕܝܩ ܙܕܝܩܐ ܙܕܝܩܝܢ vel ܙܕܝܩܐܝܢ juſtus. יְהוּדִי יְהוּדָאָה יְהוּדָאִין Iudæus, תְּלִיתַאי תְּלִיתָאָה תְּלִיתָאִין tertius, עִלַּי עִלָּאָה עִלָּאִין excelſus, ubi ־ָאָה pro ־ָיָא ponitur.

Pluralis Emphaticus Syris fit plerumque in ܐ̈ ,per vocalem videlicet ſecundam: Chaldęis veró ſemper in ־ַיָּא ,ut: ܡܠܟ̈ܐ reges, ܙܕܝܩ̈ܐ juſti, ܝܘܢܝ̈ܐ Græci &c. חֻטְרַיָּא virgæ, מַלְכַיָּא reges, חַכִּימַיָּא ſapientes, חַיַּיָּא viventes &c.

Nonnumquam tamen Syris etjam fit in ܝܐ vel ܝ̈ܐ, maximè in imperfectis, tantumque à ſingulari punctulis Ribbui diſcernitur, ut: ܫܡܝ̈ܐ cęli, ܒܢܝ̈ܐ & ܒܢܝ̈ܐ filii, ܣܟܠ̈ܐ ſtulti.

Irregularis Chaldęorum eſt ־ָאֵי pro ־ַיָּא ,ut: יְהוּדָאֵי Iudæi, Eſth. 6.13. פְּלִשְׁתָּאֵי Philiſtim, vide Geneſ. 10 à ver. 14. Item cap. 11. 28. Ier. 32. 22. Vtuntur & formâ Syrâ כַּשְׂדָּיֵא Chaſdim, Dani. 2. 5. Hetſ. 4. 11. cap. 5. 1. cap. 6. 6. & 16.

Dualis Syré in ܝ̈ܢ, Chald. in ־ַיִן (quamvis, ut paulo ante c. 5. diximus, rariſſimus ſit) exit, ut: ܬܪܝܢ duo, שִׁנַּיִן dentęs. Emphaticus omninó cum plurali cõvenit, ut : ܫܡܝܐ cæli: ܫܢܝܐ biennium, יְדַיָּא duo vel plures manuș.

Contractio numeri hic eſt veluti caſus quidam: Pluralis Syris fit in ܝ, Chaldęis verò in ־ֵי (ut apud

Hebræos) nun ſublato, ut: ܡܣܒܪ̈ܢܝ ܫܠܡܐ præco-nes pacis, Rom. 10. 15. ܫܡܝ ܫܡܝ̈ܐ cæli cælorum, Ritua. lib. 1. pag. 70. lin. 12, ܝܘ̈ܡܝ dierum, Mat. 2. 1. צַדִּיקֵי juſti, Canti. 1. 4. כּוּרְסֵי throni, ibi. v. 11 לוּחֵי tabulæ, ibi. עָלְמֵי ſecula, pſal. 111. רַשִׁיעֵי impii, pſ. 18.

Gentilia, numeralia, & quædam alia contracto plurali pro abſoluto utuntur, quod & apud Rabbinos in uſu, ut: נִיתֵי תוֹרֵי greges boum, Gen. 26. 14, in Oncke. יַמְמֵי maria, Gen. 1. 9. in utroq; Tha. יְהוּדָיֵא Eſth. 9. 29. vide c. 1. lib. 2.

Syris ſingularis non contrahitur: Chaldęis verò rarior eſt. atq; hic camets ultimum fit patach, ut apud Hebręos, ut: מָנִין, מָנִין אַב, אָב.

Anomlia Numeri.

Hæc pluralem aliter inflectunt: ܒܪ בַּר filius, ܒܢ̈ܝܐ בְּנִין filii, Gen. 3. 16. ܒܝܬܐ בֵּיתָא domus, ܒ̈ܬܐ בָּתִּין בָּתַּיָא Hagg. 1. 4. ܫܡܐ nomen, ܫܡ̈ܗܐ nomina. ܥܡܐ populus, ܥܡܡ̈ܐ populi &c.

Numero altero carentia. Plurali ܚܕ חַד unus: quo pertinent nomina propria: item nomina metallorū, ætatum &c. Singulari מאזנין bilances, ܬܪܝܢ תְּרֵין duo Cant. 1. 12. quod etjam per Apocopen dicitur תְּרֵי vel תַּרְוֵי, ܚܛ̈ܐ triticum, Matt. 3. 12. &c.

Numeralia à tribus ad decem, habent utrumque numerum, at ſignificatione varia: ſingularia enim unitates, pluralia denarios ſignificāt, ut apud Hebræos. Anomalia Generis.

Nomina numeri maſculina ſingularia, á tribus ad decem ſunt feminina, ut: ܬܠܬܐ תְּלָתָא tres, ܐܪܒܥܐ אַרְבְּעָא quattuor.

quatuor. Pluralia ſunt communia: ܥܣܪܝܢ עַסְרִין 20.
ܬܠܬܝܢ תְּלָתִין 30.

Declinationis Primæ exemplum.

Singularis.

Empha.	Abſol.	Empha.	Abſol.
טוּרָא	טוּר	ܛܘܪܐ	ܛܘܪ
דְּטוּרָא	דְּטוּר	ܕܛܘܪܐ	ܕܛܘܪ
לְטוּרָא	לְטוּר	ܠܛܘܪܐ	ܠܛܘܪ
יַת טוּרָא	יַת טוּר	ܠܛܘܪܐ	ܠܛܘܪ
מִטּוּרָא	מִטּוּר	ܡܢ ܛܘܪܐ	ܡܢ ܛܘܪ

Pluralis.

טוּרַיָּא	טוּרִין	ܛܘܪ̈ܐ & ܛܘܪ̈ܐ	ܛܘܪܝܢ
דְּטוּרַיָּא	דְּטוּרִין	ܕܛܘܪ̈ܐ	ܕܛܘܪܝܢ
לְטוּרַיָּא	לְטוּרִין	ܠܛܘܪ̈ܐ	ܠܛܘܪܝܢ
יַתטוּרַיָּא	יַתטוּרִין	ܠܛܘܪ̈ܐ	ܠܛܘܪܝܢ
מִטּוּרַיָּא	מִטּוּרִין	ܡܢ ܛܘܪ̈ܐ	ܡܢ ܛܘܪܝܢ

Contractum ܛܘܪܝ טוּרֵי

CAPVT SEPTIMVM DE SECVNDA DECLINATIONE.

Secunda declinatio Femininorum eſt. Hęc pluralem á ſingulari inflectit in: ܢ̈ ܐ.

Fines habet duos: quorum aut ſimilis eſt aut diverſus.

Similis, qui ܐ, אָ vel הָ, precedente Syrè vocali quarta, Chaldææ verò ָ ,terminat: ܐ א vel ה,in plurali in ܝ ܢ verſis, ut: ܒܘܪܟܬܐ benedictio, ܒܘܪܟܢ: צִדְקָא juſtitia, צִדְקָן. Forma Emphatica ſingularis ܐ אָ & אָה in ܬܐ תָא vertit, precedente çeva, quo à ſingulari Emphatica diſcernitur, quæ habet ָ ,ante ܬܐ תָא.

Syris aliâs ut & Chaldeis Emphatica forma, quaſi propria eſt & longè frequentiſſima. Pluralis verò à ſingulari,abſentibus vocalibus, nonnumquam etjã preſẽtibus, Syris Ribbui diſcernitur, ut ſupra dictum cap. 6. Exempla: ܙܕܩܐ ܙܕܩܬܐ ܙܕܩܐ juſtitia, ܙܕܩܢ ܙܕܩܬܐ juſtitiæ, ܒܘܪܟܬܐ ܒܘܪܟܬܐ benedictio, ܒܘܪܟܢ ܒܘܪܟܬܐ ܒܘܪܟܬܐ benedictiones. צִדְקָא צִדְקְתָא juſtitia, צִדְקָן צִדְקָתָא juſtitiæ, גְּבוּרָא גְּבוּרְתָא potentia, גְּבִירָן גְּבוּרָתָא potentiæ, נְבוּאָה נְבוּאֲתָא prophetia, נְבוּאָן נְבוּאָתָא prophetiæ.

Chaldaica illa in אָה quæ à maſculinis in י veniunt, pro א reſumunt י, ut: מִצְרָאִי Ægyptius מִצְרָאָה Ægyptiaca מִצְרִיתָא, נוּכְרִי alienus נוּכְרָאָה aliena נוּכְרִיתָא & נוּכְרָיְתָא. Et ſic aliquando in plurali, ut: יְהוּדָאָה Iudæa יְהוּדִיתָא יְהוּדָן Iudeæ.

Habent & Syri Emphaticam quandam formam in ܬܐ ut: ܡܠܟܘܬܐ ∴

Dualis, maſculinum dualem imitatur, & eſt rariſſimus ܬܪܬܝܢ & תַּרְתֵּי תַּרְתֵּין duæ, יְדַיִן in Danie. יְדַיִן in Tharg. duæ manus, רַגְלַיִן in Dan. רַגְלִין in Th. duo pedes.

Contractio numeri hîc ferè eſt ſingularis, & in fi-

ne ̓ . mutat in ̓ -, ut ante, ſed ܐ א & ת in ܬ ת verſis,
ut: ܙܕܩܬܐ ܙܕܩܬ juſtitia, ܒܘܪܟܬܐ ܒܘܪܟܬ bēedictiōes
בְּרִית בְּרִיא חָכְמַת חָכְמָא צִדְקַת צִדְקָא. In plurali Nun etjã
in Tau, ſed ̓ . retento, mutatur, idque differentiæ
cauſſa, à ſingulari: ܙܕܩܢ ܙܕܩܬ ܒܘܪܟܢ ܒܘܪܟܬ :
בְּרִית בְּרִין חָכְמַת חָכְמַן צִדְקַת צִדְקַן .

Anomalia numeri.

Carēt plurali numero nomina numeri ܬܠܬܐ ܐܪܒܥܐ תְּלָתָא, אַרְבְּעָא &c. Singulari ܬܪܝܢ תַּרְתֵּין duo, ܣܦܘܬܐ labia Matt. 15. 8. &c.

Hæc pluralem aliter formant ܐܡܐ mater, ܐܡܗܐ ܐܡܗܬܐ Mar. 10. 30. ܠܒܐ cor, ܠܒܘܬ ܠܒܘܬܐ corda, acto. 1. 24. אִמְּהָתָא אִמְּהָן אִמָּא Rabb. אִמָּהוֹת matres, בַּת vel בְּרַת filia, בְּנָן Gen. 19. 8. בְּנָתָא בְּנַת filiæ, אִתְּתָא mulier נְשִׁין mulieres, מְאָה centum מָאוָן, עֵינָא oculus, עֵינִין oculi אַמְתָא ancilla אַמְהָן ancillæ &c.

Diverſus finis eſt in ܬ ת ſervile, quod præmittit ſibi aut ܘ ו vel ܝ י: ſic, ܡܠܟܘܬ מַלְכוּת regnum, מַפְּקָנוּת egreſſus pſal. 107. 33. aut ܝ, ſic: ܐܚܪܝܬ aliud, אַרְעִית fundus, Dan. 6. 25. Eze. 32. 19.

Hinc facile fiunt Emphatica apponendo ſaltem ܐ א, ut: ܡܠܟܘܬܐ Mat. 3. 2. מַלְכוּתָא Dan. 2. 42. ܒܬܘܠܘܬ ܒܬܘܠܘܬܐ virginitas, L. 2. 26. ܕܟܝܘܬܐ purgatio, Lu. 2. 22. ܐܚܪܝܬܐ אַחֲרִיתָא &c. Hoc Tau ſępius abjicitur per Apocopen, quod in conſtructione tãen reſumitur, ut: ܡܪܥܝܐ grex ܒܝܫܘ malitia ܡܠܟܘ regnum, זִיו ſplentor Cant. 1. 5. עֲלִימוּ adoleſcentia Gen.

9. 4. זַרְעִי familia, אַרְעִי fundus, inferior.

In plurali ܘ ܝ, mutantur in conſonantes cum ܘ ܝ, antecedente çeva: & in forma Emphatica loco Nun addunt ܬܳܐ תָא, ut: ܡܰܠܟ݁ܘ̈ܳܬ݂ܳܐ ܡܰܠܟ݁ܘܳܢ regna מַלְכְוָן. ܥܶܢܘ̈ܳܬ݂ܳܐ ܥܶܢܘܳܢ greges, ܐ̱ܚܪ̈ܳܢܝܳܬ݂ܳܐ ܐ̱ܚܪ̈ܳܢܝܳܢ alii. מַלְכְוָן Dan. 2. 44. אַרְעָיָן אַרְעָיָתָא סַהֲדְוָתָךְ pſal. 119. 119. סַהֲדְוָתָךְ teſtimonia tua pſal. 93. 5.

Syris tamen loco çeva vocalis prima etjam eſt, ut: ܡܰܠܟ݁ܘ̈ܳܬ݂ܳܐ regna, ܣܳܟ݂ܠܘ̈ܳܬ݂ܳܐ errata Matt. 6. 14.

Contractio ut in ſuperioribus mutat Nun in Tau ſervato ܘ. ut: ܡܰܠܟ݁ܘ̈ܳܬ݂ מַלְכְוָת Dan. 7. 27. Hag. 2. 22. verò in Veneta ſcribitur מַלְכְוָת ܥܶܢܘ̈ܳܬ݂ אַרְעָיָת &c.

Anomalia utriusque Declinationis.

Quædam nomina primæ declinationis habent pluralem ſecundæ: & contra quædam ſecundæ habēt plurale primæ, ut: ܝܰܘܡܳܐ ܝܰܘܡܳܐ dies ܝܰܘܡܳܢ ܝܰܘ̈ܡܳܬ݂ܳܐ. ܠܺܠܝܳܐ nox ܠܰܠܝܳܢ ܠܶܠܝܳܘ̈ܳܬ݂ܳܐ. ܐܰܬ݂ܪܳܐ locus ܐܰܬ݂ܪ̈ܰܘܳܬ݂ܳܐ. ܢܰܗܪܳܐ fluvius ܢܰܗܪ̈ܰܘܳܬ݂ܳܐ. ܐܰܪܝܳܐ leo ܐܰܪ̈ܝܰܘܳܬ݂ܳܐ. ܐܽܡܬ݂ܳܐ gens ܐܽܡܡ̈ܳܐ ܐܽܡ̈ܡܳܬ݂ܳܐ. ܪܳܥܝܳܐ paſtor ܪܳܥܰܘܳܬ݂ܳܐ ܐܳܣܝܳܐ. ܐܳܣܝܰܘܳܬ݂ܳܐ medicus ܐܳܣܰܘܳܬ݂ܳܐ ܐܳܣܘܳܢ. ܡܶܠܬ݂ܳܐ verbum ܡ̈ܶܠܶܐ & ܡܶܠܰܝ. ܪܶܓ݂ܠܳܐ pes ܪ̈ܶܓ݂ܠܶܐ. ܐܶܕ݂ܢܳܐ auris ܐܶܕ݂̈ܢܶܐ. ܥܰܝܢܳܐ oculus ܥܰ̈ܝܢܶܐ. ܫܳܥܬ݂ܳܐ hora ܫܳܥ̈ܶܐ ܫܳܥܝܢ. ܟ݁ܺܐܦ݂ܳܐ petra ܟ݁ܺܐܦ݂̈ܶܐ ܟ݁ܺܐܦ݂ܺܝܢ. ܚܰܛܺܝܬ݂ܳܐ peccatum ܚܰܛܳܗ̈ܶܐ ܚܰܛܳܗܺܝܢ. אַב vel אַבָּא pater אֲבָהָן אַבְהָתָא, אֲבָהָת אַבְהָתָא, אַצְטְלָא ſtola אִצְטְלָוָן, אַרְיֵא leo אַרְיָוָן אַרְוָתָא, אַמָּה cubitus אַמִּין אַמָּתָא, שֻׁם nomen שְׁמָהָן, פַּחָה dux פַּחֲוָן פַּחֲוָתָא

vallis

חֵילָא vallis חֵילִין, מִלָּה verbum מִלִּין. קִרְיָא civitas קִרְוִין, רוּחַ spiritus רוּחִין, שְׁנָא annus שְׁנִין, שָׁעָא hora שָׁעִין.

Quædam habent utrũque, ut: ܡܳܪܳܐ dominus ܡܳܪ̈ܰܘܳܢ & ܡܳܪ̈ܶܝܢ, אָתָא signum אָתִין & אָתְוָון, חֵילָא exercitus חֵילִין & חֵילְוָן, חֵילְוָתָא, יוֹמָא dies יוֹמִין & יוֹמַיָּא, יוֹמִין & יוֹמָתָא, סוּסָא equus סוּסִין & סוּסְוָון, כּוּרְסֵי, כּוּרְסְיָא foliũ כּוּרְסְוָון & אֲתָנָא asina אֲתְנָא קָלָא vox קָלִין & קָלָן, בִּרְכְּתָא benedictio בִּרְכָּן & בִּרְכָּוָא, נַפְשָׁא anima נַפְשִׁין & נַפְשָׁן, אִזְמֵל novacula אִזְמְלִין & אִזְמְלָוָן, זַרְעִית fami lia זַרְעִין & זַרְעָיָין.

Plurale tantum ܥܰܡ̈ܡܶܐ gentes Luc. 2. 31. Act. 4. 25.

Declinationis Secundæ exemplum.

Singularis.

Emph.	Absol.	Emph.	Absol.
צִדְקָתָא	צִדְקָא	ܙܶܕܩܬܳܐ	ܙܶܕܩܳܐ
דְצִדְקָתָא	דְצִדְקָא	ܕܙܶܕܩܬܳܐ	ܕܙܶܕܩܳܐ
לְצִדְקָתָא	לְצִדְקָא	ܠܙܶܕܩܬܳܐ	ܠܙܶܕܩܳܐ
יַת צִדְקָתָא	יַת צִדְקָא	ܠܙܶܕܩܬܳܐ	ܠܙܶܕܩܳܐ
מִצִדְקָתָא	מִצִדְקָא	ܡܶܢ ܙܶܕܩܬܳܐ	ܡܶܢ ܙܶܕܩܳܐ

Pluralis.

Emph.	Absol.	Emph.	Absol.
צִדְקָתָא	צִדְקָן	ܙܶܕ̈ܩܬܳܐ	ܙܶܕ̈ܩܶܐ
דְצִדְקָתָא	דְצִדְקָן	ܕܙܶܕ̈ܩܬܳܐ	ܕܙܶܕ̈ܩܶܐ
לְצִדְקָתָא	לְצִדְקָן	ܠܙܶܕ̈ܩܬܳܐ	ܠܙܶܕ̈ܩܶܐ
יַת צִדְקָתָא	יַת צִדְקָן	ܠܙܶܕ̈ܩܬܳܐ	ܠܙܶܕ̈ܩܶܐ
מִצִדְקָתָא	מִצִדְקָן	ܡܶܢ ܙܶܕ̈ܩܬܳܐ	ܡܶܢ ܙܶܕ̈ܩܶܐ

CAPVT NONVM DE PRONOMINE.

Anomala quædam hic Pronomina vocantur. Ea ſunt aut integra aut contracta aut defectiva.

Tria ſunt integra.

I.

Tertiæ perſonæ Maſculinum.

Singulare.

הוא הו איהוא ׃ אינא אינהוא ניהו	ܗܘ vel ܗܘ	Ille
דידיה דיליה	ܕܝܠܗ	illius
ליה לדידיה	ܠܗ	illi
יתיה	ܠܗ	illum
מניה מנה	ܡܢܗ	ab illo

Plurale.

הנון אינון ׃ המון נינהו אנהו אינהו	ܗܢܘܢ ܗܢܘܢ ܐܢܘܢ	Illi
דילהון דידהון	ܕܝܠܗܘܢ	illorum
להון להום לאינון לון	ܠܗܘܢ ܐܢܘܢ	illis
יתהון המון המו	ܠܗܘܢ ܐܢܘܢ	illos
מנהון	ܡܢܗܘܢ	ab illis

Tertiæ perſonæ Femininum.

Singulare.

Illa

הִיא אִיהִי נִיהוּ : אִיהָא	ܗܝ ܗܝ ܗܝ	Illa
נִיהָא	ܗܝ	
דִּילַהּ דִּידַהּ	ܕܝܠܗ	illius
לַהּ	ܠܗ	illi
יָתַהּ	ܠܗ	illam
מִנַּהּ	ܡܢܗ	ab illa

Plurale.

אִנִּין אִינִּין הִנִּין : נִהִי	ܗܢܝܢ ܗܢܝܢ	Illæ
אִנְהִי נִינְהִי	ܐܢܝܢ	
דִּילְהֵן דִּידְהֵן	ܕܝܠܗܝܢ	illarum
לְהֵין	ܠܗܝܢ	illis
יָתְהֵין	ܠܗܝܢ	illas
מִנְּהֵין	ܡܢܗܝܢ ܡܢܗܝܢ	ab illis

I L.

Secundæ perſonæ Maſculinum.

Singulare.

אַתְּ אַנְתְּ	ܐܢܬ	Tu
דִּילָךְ דִּידָךְ	ܕܝܠܟ	tui
לָךְ	ܠܟ	tibi
יָתָךְ	ܠܟ	te
מִנָּךְ	ܡܢܟ	á te

Plurale.

אתון אנתון	ܐܢܬܘܢ	Vos
דילכון דידכון	ܕܝܠܟܘܢ	veſtrum
לכון לכום	ܠܟܘܢ	vobis
יתכון	ܠܟܘܢ	vos
מנכון	ܡܢܟܘܢ	á vobis

Secundæ perſonę Femininum.

Singulare.

אנת אנתי	ܐܢܬܝ
דילך דידך	ܕܝܠܟܝ
לך	ܠܟܝ
יתך	ܠܟܝ
מנך	ܡܢܟܝ

Plurale.

אנתין אתן	ܐܢܬܝܢ
דילכן דידכן	ܕܝܠܟܝܢ
לכן	ܠܟܝܢ
יתכן	ܠܟܝܢ
מנכן	ܡܢܟܝܢ

ܐܢܬ & ܐܢܬܝ in utroque genere & numero ita enunciantur, ut Nun minimé audiatur, ſed ejus defectus in Tau duriter enuntiando repręſentetur: ideoque etjam in libris emendatis illi imponitur kuſchoi.

Prim

III.

Primæ perſonæ Communis.

Singulare.

אֲנָא אֲנָה	ܐܢܐ ܐܢ	Ego
דִּילִי דִּידִי	ܕܝܠܝ ܕܝܠܝ	mei
לִי	ܠܝ ܠܝ	mihi
יָתִי	ܠܝ ܠܝ	me
מִנִּי	ܡܢܝ	à me

Plurale.

אֲנַן אֲנַחְנָא נַחְנָא	ܚܢܢ	Nos
דִּילָן דִּידָן	ܕܝܠܢ ܕܝܠܢ	noſtrum
לָן לַן לָנָא	ܠܢ ܠܢ	nobis
יָתָנָא יָתָן	ܠܢ ܠܢ	nos
מִנָּנָא מִנָּן	ܡܢܢ	à nobis

Eadem Pronomina variè contrahuntur & Adfixa vocantur.

Perſonæ tertiæ.

Mas. Sin.: ܗܘܝ. ܗ: ܢܝܗܝ. ܢܗ — ejus, eum — והי ווי הִיהּ הִי נֵהּ

Plur.: ܗܘܢ. ܗܘܢ: ܢܘܢ. — eorum, eos — הוֹן הוֹם נוֹן

Femi. Sin.: ܗ. ܗ. ܢܗ: — ejus, eam — הָא הּ נָהּ

Plur.: ܗܝܢ. ܢܝܢ: — earum, eas — הֵין נַן נִין נֵין

¶ Hoc in Pronominine neque jud neque he auditur,

pronuntiaturq. ut in Hebræorum illo שְׁנָוי ſchinav, ſic ܚܕܝܢܘܗܝ ainav: quod ob bonam pronunciationem obſervandum.

Perſonæ Secundæ

Maſ. Sin.

ܟܘܢ : ܟ : ܝܟ :

vos veſtri Plu. te tui tuus

כוֹן כוּם ךָ ךְ יךְ

Fem. Sin.

ܟܝܢ : ܟܝ . ܝܟܝ :

veſtrę veſtri vos Plu. te tua

כֵּן יִךְ ךְ

Perſonæ Primæ.

Cõmu. Sin.

ܢ : ܢ . ܢܝ . ܝ : ܝ :

noſter pl. noſtri Plu. me mei pl. me⁹, a, um

ן : נָן : נָא : נִי : י : י

Syncope & Apocope hîc accidit apud Talmudicos & in Thargum Hieroſolimitano in כֵּן, הֵן, כוֹן, הוֹן adfixis. Syncope in הוֹן cum illi præfigitur ב vel ל, tunc ה excluditur ut: כוֹן, לוֹן pro בְּהוֹן in illis, לְהוֹן illis. Apocopen, cum illis ן detrahitur, הו vel יהו, כו vel יכו. כִּי vel יְכִי, הִי vel יְהִי,

Defectiva ſunt, quorum quædam carent altero numero.

Plurali.

Maſculina.

ܗܘܢܘ . ܗܢܘܢ Ille. ܐܢܘܢ Ipſe. דֵּין דֵּן דֵּךְ Is, ille.

Talmu. הַאי הָא הִי Hic, ille.

Et

Et frequenter reſpondet Hebraico זֶה

Feminina.

ܗ̇ܝ Illa, ipſa. הָדָא דָּנָא דָא דְנָה דָךְ Illa.

Et reſpondent Hebraico זוֹ.

Conjuncta.

דְּכֵן Iſte iſta. דֵּךְ Ille, a, ud. Talm.

Singulari. Maſculina.

ܗܢܘܢ ܐܢܘܢ אִלֵּיךְ אִלֵּךְ & אִלֵּךְ Illi.

Feminina.

ܗܶܢܶܝܢ הֲנִין הֲנֵי הֲנֵיךְ הָנָא Tal. דְּנַן Illæ, ipſæ, iſtæ.

Conjuncta.

ܗܳܠܶܝܢ Iſti, iſtæ. אִלֵּין אִילֵין אִילוּ Illi, æ, a. הַלָּלוּ Iſti, iſtæ. Rabb.

Reliqua genere & numero infinita ſunt. Hæc reſpondent Hebreo אֲשֶׁר contractè שֶׁ.

Qui, quæ quod. { ܕ / ד } Contractè ܕܝ / דִּי

Qui, quis, quæ. { ܡܰܢܽܘ ܡܰܢ ܡܰܢܽܘ / מַנּוּ מָן מַן }

Quid, quod. { ܡܳܢܳܐ ܡܳܐ / מָא מָה }

Ex his ܡܰܢܽܘ ܡܰܢ מַנּוּ מַן מָן quærunt de perſona: de re verò מָאי מָה מָא ܡܳܢܳܐ ܡܳܐ.

Contractum ܕ ד Qui quæ quod: interdum Genitivi & Emphaſeos nota eſt, præcipuè ſi inter duo nomina ponatur. In Targum ſervit omnibus orationis

partibus, ut & in Thalmud. Et Syrè quidem hoc modo valde exſiliter & raptim pronuntiatur, ut præcedenti voci adhærere videatur, ſic ܩܪܢܐ ܕܦܘܪܩܢܐ quarnodh phurquono, cornu ſalutis Luc. 1. 69. Notatur verò communiter cum çeva, quod ante aliud Syrè abit in vocalem primam, Chaldęè in chirec. Fit quoque Conjunctio ut Hebræorum אֲשֶׁר ut, quod. vide Cap. 1. 4. & 9. Lib. 2.

Habent & quædam Compoſita.

Ecquis, quíſnam אֵי זֶה { ܐܝܢܘ אֵידֵין דֵיכִי דֵכִי

Ecquæ, quænam אֵי זוֹ { ܐܝܐ אֵידָא

ܗܢܘܢ ܗܢܘ

Quis-nam? ܗܘ ܡܢܘ

ܡܢ ܐܘ ܡܢܘ

ܗܘ

Illud-ipsū. ܗܟܢܘ הָיְנוּ

Obſervetur hîc, omnium perſonarum Pronomina Verbi ſubſtantivi vicem aliquando ſupplere.

CAPVT NONVM DE VERBO.

VERBVM eſt vox numeri & generis, cum tempore & perſona.

Tempus eſt differentia verbi ſecundum Præteritum aut Futurum.

Præteri

Præteritum unum eſt pro omnibus, ܩܛܠ קְטַל occidit, occiderat, occidebat. Nonnumquam tamen Imperfectum, per nomen-participium cum verbo ſubſtantivo effertur, nulla interveniente copula, ut: ܚܳܐܰܪ ܗܘܐ reſpiciebat, Act. 27. 12. ܒܳܥܶܝܢ ܗܘܘ quærebant, Mar. 14. 1. ܚܳܝܪܺܝܢ ܗܘܘ adſpiciebant, Lu. 4. 20. ܐܳܡܰܪ ܗܘܝܬ dixiſſem, Ioh. 14. 2. ܡܚܰܪܩܺܝܢ ܗܘܘ frendebāt, Act. 7. 20. ܗܘܐ ܗܘܐ futurū erat, Mar. 14. 1. חֲוָה קָרֵי vocabat, Gen. 2. 19. הֲווֹ זָאעִין tremebant, Dan. 5. 19. הֲוָא מַחֵא vivificabat ibid. חָזֵה הֲוַיְת videbat, Dan. 2. 31. דַּהֲוָה אָמַר dicebat, Ex. 15. 9. דַּהֲוֵיתוּן אָמְרִין dicebatis, Exo. 12. 31. Plus-quam-perfectum per præteritum, ut: ܫܒܰܩ ܗܘܐ reliquerat: אֲמַר הֲוָה dixiſſet.

Futurum duplex: primum ܩܛܘܿܠ קְטֻל occide: Idē & cum verbo ſubſtantivo effertur, ut: הֱוֵי דְכִיר eſto recordans ܗܘܝܬ ܥܳܒܶܕ eſto faciens, Luc. 11. 37. Secundum, ut: ܢܩܛܘܿܠ יִקְטֻל occidet. Et cum verbo ſubſt. וִיהֵי מַפְרִישׁ & ſit dividens, Gen. 1. 6. Numquam verò futurum hoc ſecundum in prҽteritum mutatur.

Præteritum & Futurum etiam Præſens tempus cōprehendunt cùm ἀορίστως ſumuntur. Interdum prҽteritum Syrè uſum futuri ſecundi exhibet.

E prҽterito autem oritur Infinitum verbum, addito ܡ מ, ut: ܡܶܟܬܰܒ מִכְתַּב. Sicut etjam Nomen-participium prҽſens ܟܳܬܶܒ כָּתֵב, Præteritum ܟܬܺܝܒ כְּתִיב.

Perſona eſt ſpecialis verbi terminatio: eſtq. triplex, & ſuo quæque genere diſtinguitur, ut: ܩܛܰܠ קְטַל occidit vir, ܩܶܛܠܰܬ קְטַלַת occidit mulier. ܩܛܰܠܬ occidiſti vir: ܩܛܰܠܬܝ occidiſti mulier קְטַלְתְּ vel קְטַלְתִּ

Prima tamen quælibet & Præteriti & Futuri II. communis eſt.

Perſonæ Præteriti à themate Syrè in ſex; Chaldæè in quinque fines exeunt, (. 2. enim Maſ. cum Femin. 2. eandem habet terminationem) Syrè vocali prima præeunde; patach Chaldææ; primâ ſingulari exceptâ, ubi Syr. ſecunda, Chald. chiric anteit; & ſunt:

ܬ ת: ܝ : ܬ.. ת: ܬܘ ܬܘܢ תון : ܬܝܢ תין : ܢ vel ܢܢ נא:

Talmud. primam ſingularem in י finiunt abiecto Tau כתבי, ſed ſi adfixum accedat illud redit, כתבתה.

Femineum genus, & prima perſona, cōtractionem patiuntur; illud Syrè in vocalem primam, Chaldæè in patach: hæc in vocalem ſecundam, Chal. in tſeri, vt: ܩܛܠܬ קְטַלַת, Targumicè קְטָלִית. occidit mulier, ܩܛܠܬ קִטְלֵת occidi. Secunda ſingularis utriuſque generis in תְּ Chald. exit; apud Targumiſtas verò Maſculina frequenter in תָּא vel תְּ.

Tertia pluralis Maſculina ܘ .ו, vt: ܩܛܠܘ, קְטַלוּ; Feminea apud Syros variè exit, videl. in ܝ · ܝܢ · ܝ̈ · vel ܢ maximè cum adfixis; ܩܛܠ̈ܝܢ : ܩܛܠ̈ܝ : ܩܛܠ̈ܝܢ : ܩܛܠ̈ܝ occiderunt mulieres: Chald. in א., קְטַלָא.

Sciendum verò, vocalem ultimæ ſyllabæ, tam maſcul. quàm femin. generis, plurali tertiæ rariùs adſcribi, nec aliter efferri quàm ſingularis tertia, ſive enim ܩܛܠܘܢ ſive ܩܛܠܘ ſcriptum ſit, nihil aliud pronun-

nunciando auditur quam ܢܩܛܘܠ. Rariſſimè Maſcu-
lino additur Nun paragogicũ ܩܛܘܠܘܢ קְטֻלְן.

Futuri primi ſola eſt ſecunda perſona; & à ſingulari Maſculina fiũt reliquæ, addita fine. Singularis Fe. in ܝ., ܝ, ܩܛܘܠܝ קְטֻלִי. Plural. Maſculina in ܘ, ܩܛܘܠܘ קְטֻלוּ. Feminea hîc convenit cum ſingulari, additis tantum Ribbui, quibus à ſingulari diſcernitur. Non rarò etiam accedit Nun paragogicum ܩܛܘܠܝܢ In Chald. נָא tantum adſumit קְטֻלְנָא.

Futurum Secundum fit à primo, additis litteris Syrè ܢܠܐ quę vt plurimum vocali ſecunda movẽtur: Chal. איתן, quæ chiric, çeua & patach, pro flexionum diuerſitate, habent: א ferè ſemper cum ſegol animatur. Syri pro י Chaldaico Nun habent, utroque in genere ac numero perſonæ tertiæ, quod etiam Talmudicis in uſu. Targum Hieroſoly. primæ quoque ſingulari nun præfigit, נֵיכֻל comedam.

Sæpe etiam tertia Feminea ſingularis Syra, ſcriptura non differt à ſecunda Maſculina ſingulari, vt Math. 21.43. ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܬܬܝܗܒ ܠܟܘܢ regnum Dei dabitur. v. 44. ܟܐܦܐ ܬܦܠ lapis ciciderit. cap. 26. v. 13. ܬܬܟܪܙ ܣܒܪܬܐ ܗܕܐ ubicunque pręedicabitur Evangelium hoc.

Perſonæ autem Futuri II. terminatæ, ܘ: ܝ, omnino & ſemper habent Nun paragogicum.

Quæ Futuro I. Chal. in נָא hic ן. exit. Vltima vocalis

in plurali detrahitur, hoc eſt mutatur in çeua; ܬܩܛܠܘܢ, תִקְטְלוּן.

Infinitum, Syris vocali quarta, rarius prima terminat; Chaldæis verò patach. Additur apud Syros etiam ܘ paragog. Infinito. ܡܩܛܠܘ Et ſi ſignificatio eius ad finitam reſtringenda, Syr. Lomad, Chal. litteræ בכלם ei præfiguntur, vt mox capite ſequenti in ipſa flexione videbis.

Optativus ac Subjunctivus, certis quibuſdam particulis additis, efferuntur.

Ergo hæc generalis verbi flexio deinceps in ſingulis formis conſideranda.

CAPVT DECIMVM

De conivgatione, primoqve genere Formæ Levis.

Flexio porrò Verbi conjugatio dicitur; ejus Forma duplex, Actiua ac Paſſiua: rurſum vtraque eſt Leuis aut Grauis.

Leuis, quę kuſchoi ſeu Daghes forti caret. Hæc iterum Duplex: Prima cuius thema exit Syris per primam, Chaldæis per patach: & Actiua hic Pehal, vulgo kal: Paſſiua ithpehal dicitur.

Forma activa pehal.

Præteritum.

Singula-

F.		Singular.		M.
כְּתְבַת	ܟܬܒܬ		כְּתַב	ܟܬܒ .3
	ܟܬܒܬܝ	תְּ vel כְּתַבְתְּ		ܟܬܒܬ .2
			כִּתְבֵת	ܟܬܒܬ .1
		Plural.		
כְּתַבָא ـ vel	ܟܬܒܝ		כְּתַבוּ	ܟܬܒܘ .3
כְּתַבְתֵּן	ܟܬܒܬܝܢ		כְּתַבְתּוּן	ܟܬܒܬܘܢ .2
			כְּתַבְנָא	ܟܬܒܢ .1

Anomalia præteriti. Alius præterea finis Syris hîc eſſe poteſt, vocalis videlicet ſecunda, vt: ܣܗܕ teſtatus eſt, Ioh. 1. 15. ܣܠܩ *ἀναβαίνειν*, Math. 5. 1. Act. 3. 34. Sic præter çeua quoque ab initio interdum habent vocalem primam, ܥܕܪ adjuvit, Luc. 1. 54. Act. 18. 27. ܝܗܒ dedit, Marc. 2. 26. Interdum ſecundam, maximè in Verbis ab Olaph incipientibus; ܐܙܠ profectus eſt, Actor. 10. 7. ܐܡܪ dixit, Mat. 1. 10. ܫܦܪ placuit. Aliquando, præcipuè in Verbis à jud inchoantibus, tertiam: ܝܠܕ genuit, Hebr. 1. 5. ܝܬܪ lucratus eſt, Mat. 18. 15. ܝܬܒ ſedit, Mat. 5. 1. Act. 18. 11.

Chaldęi tres pręterea fines habent, tſeri, chiric & cholem; שְׁאֵל interrogauit, בְּטֵל ceſſauit, קְרֵב acceſſit, מְלַךְ regnauit, Pſal. 93. 1, נְסַב accepit, Eſth. 6. 11. נְסִיב, Gen. 2. 22. נְסִיב, Gen. 2. 21. נְדַר devovit, pro. 20. 25. חֲשַׁב cogita-

vit,Eſth. 6.6. כְּנַר incurvavit, Dan. 2. 46. וְעַק vocavit, Dan.6.20. קְטִיל occidit,Cant.1.14.Dan.5.30. סְלֵיק aſcendit. Cant.1.14. דְּכִיר recordatus eſt,Gen.8.1. טְמִיעַ abſconditus eſt,Iobi 18.10. דְּמוֹךְ dormivit Gen.2.21. חֲרוֹב deſolatus eſt: qui poſtremus rarior eſt.

Tertia feminea ſingularis,ſi ultima ר ſit ſeu gutturis conſona, in fine duplex ſegól habet, aut duplex patach, אֲמַר dixit אֲמָרֶת Dan.5.10.Gen. 3. 2. & 13. Eſth.7.3. pro אֲמַרְתְּ,pro quo etiam אֲמַרַת Exo.1.19.& אֲמִירַת Cant. 1.6.dixit mulier. יְדַע ſcivit, יְדַעַת pro יְדַעַת ſcivit mulier. חֲדַר circumdedit, חֲדֶרֶת pro חֲדַרַת circumdedit mul. שְׁפָרֶת placuit puella,Eſth.2.9. דְּבָרַת tulit mul.Gen.16.3. גְּזֶרֶת circumcidit mul.Exo. 4. 25.Si prima verò gutturis,illa patach: ſi ſecunda, prima aut patach aut ſegol habebit : quod aliquando etiam accidit in ſecunda non gutturis, עֲצַב doluit vir עֲצֶבֶת doluit mulier, חֲנַק ſtrangulavit vir, חֲנֶקֶת ſtrangulavit mulier, נְהַם fremuit vir, נַהֲמַת rugiit mulier, פְּחַז ſaltauit vir פְּחֵזַת ſubſiliit mulier, נְפַק exivit vir נֶפְקַת exiit mulier, נַחְתַת deſcendit filia,Exo.2.5. וִיהֲבַת & dedit,Gen.16.3.In reliquis terminationibus çeva ab initio retinetur, בְּטֵלַת ceſſavit mu. Hez.4.23. קְטִילַת occidit mul.Dan.7.11. יְהִיבַת datum eſt.c.5.28. נְטִילַת elevata eſt,cap.7.4. סִלְקַת aſcendit, v.8.quod variat.

Pluralis Maſculina,nonnumquā cum Kamez in penultima ſcribitur, דִּי שְׁמָעוּ qui audiverunt cant.1.3. אֲמָרוּ dixerunt.v.4. נְפָקוּ egreſſi ſunt. v. 8. פְּסָקוּ deſierunt,Habac.1.10.Et cum Kamez ab initio גָּרְמוּ occaſionem dederunt,Cant.1.6. עֲבָדוּ fecerunt.v.12. Tſeri ac Chiric in verbis iſtis hîc quoque manet, לְבֵשׁוּ, בְּטִילוּ, שְׁאֵלוּ induerunt

rũt Eſth.6.8.סְרַבוּ rebelles fuerunt,Pſal.117.11.רְחַקוּ exſecrati ſunt,16.נְצַבוּ plantaverunt v.37. דִּרְחִישׁוּ qui produxerant,Gen.1.21.סְלִקוּ aſcenderunt Dan. 2. 29. Hezr.4.12.כְּפִתוּ ligati ſunt,Dan.3.21.שְׁלִטוּ dominati ſunt.c.6.24 Et ſic נְגוֹבוּ in Regiis, נְגִיבוּ in Venet. & in Ionath. נְגוּבוּ exſiccatæ ſunt, Gen.8.v.13.

Additur aliquando Talmudicè ן paragog. עֲבַתּוּן, כְּתַבוּן, Et ſic in Femineâ nonnunquam etiam Kamez eſt,pro patach in Targum ,ut in ſingulari & maſculina, עֲבָרָא Ven. Exod.1.17. Forma chiric יְתִיבָא, סְלִיקָא תְחִילָא.Exod.1.17. Pro א aliquando ן eſt אֲמָרָן pro אֲמָרָא.

Secundæ ſingularis ultima, ſemper leniter efferenda,ac proinde Tau vbique Kuſchoi notandum Syrè. Chaldaica nonnumquam adſumit א paragōgicum, כְּתַבְתָּא:ſic פְּסַקְתָּא confregiſti pſal.119.119.תְקִילְתָּא appenſus es,Dan.5.27.Aliâs conjuncti generis eſt, אֲכַלְתְּ comediſti Adam,Gen.3.11.עֲבַדְתְּ feciſti Moſes.Exo.14.11. יְהַבְתְּ dediſti Deus, Dan.2.23. אַמַרְתְּ dixiſti mea mater, Iudi.17.2. Apud Targumiſtas Maſculinum etiam in תְּ exit, licet aliquando apud Danielem quoque ita reperiatur, עֲבַדְתְּ feciſti Gen.3.13. כְּבַשְׁתְּ conculcaſti,Pſal.119.118. יְכַלְתְּ potuiſti Dan.2.47.Plūralis feminea Syra nonnumquam ſine jud venit, maximè in ſtatu Syntaxeos ܟܬܒ̈ܬܝ: Chaldæa verò ex fine Tſeri ita eſt, שְׁאֵילְתּוּן petiiſtis. Talmudiſtæ ן abiiciunt in genere utroque כְּתַבְתּוּ: ita ex femineo כְּתַבְתֵּי.

Prima ſingularis, regulariter,vt dictum ſuprà, Syrè in vocalem ſecundā, Chaldæè in tſeri, addito Tau, exit,vt:ܟܬܒܬ;נְטַרֵת leuaui,Dan.4.v.34,קִרְבֵת acceſſi,c.

7.18.שְׁמַעַת audivi Geneſ.cap.2.verſ.10. דִּי רְחִמַת quę dilexi,Pſal.119.47.עַבְדַת feci, Dan.3.15.cum patach in prima ob gutturis conſonam. Terminatur etiam chiric magno,סְגִידִית adoravi,Cant.1.6.אֲמָרִית dixi,Pſal.77.11. ubi tamen penultima plerumque Kamezatur יְהָבִית dedi,Gen. 1.29. עֲבָדִית feci,Cant. 1. 6. פְּלָחִית colui, ibid. אֲזָלִית ambulaui,ibid.נְטָרִית cuſtodivi,ibid. 16.Et ſic aliquando ab initio Kamez eſt,בָּרְכַת benedixi,Dan.4.31. שְׁקִידִית vigilavi,Pſal.102.8.PluralisSyra nonnumquam ita formatur ܟܬܒܢ Chaldæa ex fine Tſeri שְׁאֶלְנָא. קְרֵבְנָא. Defectiua & Quieſcentia hîc perfectè veniunt.

FVTVRVM PRIMVM.

F		Singul.	M
כְּתֻבִי	ܟܬܘܒܝ	כְּתֻב	ܟܬܘܒ

Plural.

כְּתֻבְנָא	ܟܬܘܒܝ. ܝܢ	כְּתֻבוּ	ܟܬܘܒܘ. ܢ

Sic פְּרֻק redime, Dan. 4. 24. שְׁבֻקוּ finite c. 4. 12. 20. Hez.8.7. Prima itaque regulariter çeua notatur, ea verò exiſtente gutturis conſona, notanda erit chateph-ſegol vel chateph-patach, vt אֱזִיל ito 1. Sam.3.9. אֱזִיל,Gen.12.6.Exod.4.27.עֲבִידוּ facite, Habac. 2.4.עֲבִידוּ Exo. 5.16.עֲבִדִי.Gen.16.6.אֱזִילִי vade Ex. 2. 8. אֱזִילוּ Exo.5. 4. Et quia in Targum communiter inſertum fuit י ad indicandum çeua illud compoſitum, inde factum, ut in quibuſdam libris nunc Chiric,nunc Tſeri,loco çeua illius compoſiti videatur,אִיזִיל,Cant.1.v. 13. אֵיזִיל Exo.7.15.in Ven.

Si tertia thematis fuerit Reſch, Ain,Cheth, ſecunda habe-

da habebit primam Syrorum, patach Chaldæorum; vt: ܐܶܡܰܪ dic, ܐܶܡܰܪܝ fem. Act.5.8. ܫܡܰܥ audi, ܙܡܰܪ canta, ܣܰܒ accipe. Matt.2.20. שְׁלַח mitte, Exo.5.1. c.9.19. זְמַר canta. Nonnunquam tamen & in aliis, vltimam non gutturis conſonam habentibus, vt: ܠܒܰܫ indue. בְּסַם ſine, Cant.1.13. סְעַד adjuva, pſal.119.117. עֲבַד. fac. In plurali ܙܡܰܪܘ cãtate, ܣܒܰܥܘ ſaturamini, Iacob.2.16. ܠܒܰܫܘ induite, Col.3.20. אֱמַרוּ dicite, Dan.2.9. Et cum nun paragogico ܫܡܰܥܘܢ, שְׁמַעוּן, שְׁלַחוּן.

Femineum ܐܶܡܰܪܝ dic mulier, Act.1.8. אֱמַרִי Gen.12.13. שְׁמַעִי audi mulier. pluralis fem. interdum Chal. contrahitur, ſic: שְׁמַעְנָא contractè שְׁמַעָא Ieſa,9.& שְׁמַעַן audite mulieres. Gen.4.23. Ex ܥܒܰܕ fecit, eſt ܥܒܶܕ fac, Matt. 8.9. ܥܒܶܕܘ facite c.3.8. Forma Tſeri Chaldaica, hîc vt in præterito, ſe habet, atque ita vel manet Tſeri vel abit in Chiric: dicitur itaque עֲבִיד vel עֲבֵד vt Eſth.6.v. 10.ſcribitur, & עֲבִיד fac. עֲבִידוּ Hab.2.4. עֲבִידוּ Ex.5.16. facite. קָרֵב & קָרִיב adduc, Cant.1.4. קָרִיבוּ Dan.3.8. Fem. קָרִיבִי pl. קָרִיבְנָא &c. Exit aliquando, præſertim apud Targumiſtas, in Cholem quoque, quod prorſus Hebraicum, vt: סְמוֹךְ ſuſtenta. Pſal.119.116. כְּנוֹשׁ congrega, Exod.9.19.

Inchoata Aleph, analoga ſunt, vti ܐܟܘܠ Act.10.13. ܐܟܘܠܘ. ܐܟܘܠܝ Matt.26.26. אֱכֻלִי אֱכֻל comede, Dan.7.5. אֵימַר Hag.2.21. אֱמַר Dan.2.4. c.4.6. Exod.7.19.

אֲמַרִי Gen.12.13. Excipe duo iſta verba Syra ܐܶܙܰܠ & ܐܶܬܳܐ quæ abjiciunt Olaph, ܙܶܠ ito, Mat.5.38. ܙܶܠܘ ite, Matt. 8.32. C.20.7. ܙܶܠܶܝܢ Mat.25.9. quod & Talmudicis in uſu, זִיל, זִילוּ. Et ſic, ܬܳܐ veni Matth. 5. 24. C. 9. 9.&c. ܬܳܘ Mat.4.19. Fem. ܬܳܝ Mat.28.6. venite, ſed de hoc infra.

Quædam hîc amittunt primam thematis litteram, atque ideò defectiva appellantur. Primò, inchoata Nun, quæ finem ferè analogum habent, vt, à ܢܦܰܩ נְפַק exivit, fit ܦܽܘܩ פַּק. Ex aliis finibus ܦܶܠ cade, Mat. 21. 21. ܛܰܪ obſerva, Matt. 19. 17. טוּר cuſtodi, Pſal. 25. v. antep. ܣܰܒ accipe, Matt. 17. 27. סַק aſcende, Cant. 1. 11. דַּר vove. Hinc perſonę reliquæ ܦܽܘܩܘ, פְּקוּ, & פּוּקִי Dan. 3.29. Exo.12.31. ܛܰܪܘ Mat. 23. 3. ܢܩܽܘܫܘ pulſate Matt. 7. 7. ܦܶܨܘ excutite ἐκτινάζεται, Mar. 6. 11. סְקוּ aſcendite, Hag.1.8. ܦܽܘܩܝܢ פְּקִי, דְּרִי, & ſic reliqua inchoata Nun. Proverb.20.16. eſt נְסַב tolle.

Secundò, inchoata jod, quæ ferè deſinunt in vocalem ſecũdam, Chaldæè in tſeri, ܬܶܒ ſede Matt.22.44. ܬܶܒܘ ſedete Matt. 26. 36. ܬܶܒܝܢ à ܝܺܬܶܒ תֵּב, תִּבוּ, תִּבִי à יְתֵב. Si gutturis aderit conſona, vocalis prima Syrè, patach Chaldæè, ܕܰܥ ſcito ܕܰܥܘ act.13. 38. Pſal. 4. ܗܰܒ dato, Matt.5.42. ܗܰܒܘ date, Mar.14.18. דַּע ſcito, Dan.6.15.

רְעוּ Iob.19.6. הַב da, Cant.1.4. Dan.5.17. In Targum etiam Chiric eſt. תִּיבִי. תִּיבוּ. תִּיב. Syrè etiam nonnulla perfectè veniunt ܝܺܠܰܦ ܢܺܐܠܰܦ diſce, ܝܺܠܰܦܘ Mar.9.13. ܢܺܐܠܦ.
Sic à ܝܺܪܶܬ eſt Matt. 25.34. ܐܺܪܰܬܘ hæreditate poſſidete.

Futurum Secundum.

F		Singul.	M	
תִּכְתֻּב	ܬܶܟ݂ܬܽܘܒ		יִכְתֻּב	ܢܶܟ݂ܬܽܘܒ 3.
תִּכְתְּבִי	ܬܶܟ݂ܬܒܺܝܢ		תִּכְתֻּב	ܬܶܟ݂ܬܽܘܒ 2.
			אֶכְתֻּב	ܐܶܟ݂ܬܽܘܒ 1.

plural.

יִכְתְּבָן	ܢܶܟ݂ܬܒܳܢ		יִכְתְּבוּן	ܢܶܟ݂ܬܒܽܘܢ 3.
תִּכְתְּבָן	ܬܶܟ݂ܬܒܳܢ		תִּכְתְּבוּן	ܬܶܟ݂ܬܒܽܘܢ 2.
			נִכְתֻּב	ܢܶܟ݂ܬܽܘܒ 1.

Sic תִּשְׁמְעוּן Dan.3.5. תִּסְגְּדוּן, ibid. יִשְׁכְּנָן, Dan.4.18. נִסְבַּר Dan.3.18.

Fit è futuro primo, vt monitũ ſuperiùs, pag.41. cujus etiam terminationes retinet, vt ܢܶܫܒܽܘܩ relinquet, Matt.6.14. יִסְגֻּד adorabat, Dan.3.6. תִּרְשֹׁם deſignabis C.6.8. vltima Gutturis aut Riſch ܢܶܫܡܰܥ יִשְׁמַע audiet Dan.3.10. ܢܶܥܒܰܪ tranſibit Matt.5.18. יִצְמַח germinabit, Gen.2.5. תִּמְנַע ſubtrahes Eſt.6.10. יִשְׁפַּר pulchrum ſit Dan 4.24. אֶשְׁמַע audiam, Iob.10.3. אֶשְׁלַח mittam Exo.5.2. Non raro tamen, etiamſi ultima non ſit gutturis aut Riſch, in primam Syrorum vel patach Chaldæorum exit: in Targum etiam nonnunquam in Cholem &

ſchurec,vt: ܢܶܕܡܽܟ obdormiat, 1.cor.7.39. ܢܶܠܒܰܫ induamus,Rom.13.12. יִלְבַּשׁ veſtietur, Dan. 5.7. תִּשְׁלַט dominabitur,Dan.2.39. יִבְסַם dulcuerit,prov.2.10. יִדְבַּק adhærebit,Gen.2.24. תִּקְרַב appropinques,Exo.3.5. תִּסְגּוֹד adorabis,Exo.20.5. תִּקְטוֹל occides,Ex.20.13. תִּכְנוֹשׁ Congrega,C.3.16. יִגְזוֹר decernet, Iob. 31. 35. אֶפְסוֹק Ceſſavero, C.16.14. אֶזְקוֹף levabo. Pſal. 119. 48. תִּיגְנוֹב furaberis, Exo. 20.v.15. יִרְהוֹט currebat, Iob.16.14.

Syris terminatio in ſecundam familiaris etiam hîc eſt,vt ܢܶܥܒܶܕ faciet,Ioh.11.37. ܐܶܥܒܶܕ faciam, Matt. 4.19. cap.20.32.

In Targum Hieroſol. aliquando nun, more Syro, efficit tertiam vtriuſque numeri, vt; נֵיכֻל comedet, נֵיכְלוּן comedent, נִדְעַךְ extinguetur, Prov. 20. 20.

Inchoatis Aleph,Syrè in ſingulari prima illud implicitè,ne duo Aleph concurrāt ab initio;in reliquis perſonis,explicitè quieſcit in ſecūda vel tertia vocali:Chal daicè verò nonnunquam implicitè, quandoque explicitè quieſcit in tſeri ; nonnunquam & ſæpiſſimè convertitur ac mutatur in Iod, quod itidem in tſeri literis איתן ſubſcripto, quieſcit. Terminatur verò Syrè in primam vel quintam,Chaldaicè,vt in futuro primo,frequentiùs tamen in patach; vt: ܢܶܐܟܽܘܠ comedet, ܐܶܟܽܘܠ comedam, ܢܶܐܟܽܘܠ comedemus,Mat.6. 31. ܬܶܐܟܠܽܘܢ manducetis,v.25.ab ܐܶܟܰܠ comedit. ܢܺܐܙܰܠ abibimus,Matt.13.28. ܐܺܙܰܠ abibo,C.26.36.ab ܐܶܙܰܠ abiit, profectus eſt, ܢܶܐܒܰܕ peribit,Matt.5.29.30.ab ܐܒܰܕ periit.

ܢܐܚܘܕ apprehendamus, Matt. 21. 38. ܐܐܚܘܕ apprehendam Mar. 4. 44. ab ܐܚܕ tenuit. ܢܐܡܪ dicet, Matt. 12. 32. ܬܐܡܪܘܢ dicetis, Matt. 17. 9. ܢܐܣܘܪ ligabit, Mar. 3. 27. act. 9. 21. ܬܐܣܪܘܢ ligabitis, Matt. 18. 18. ܢܐܪܟ μηκύνηται, producet, Marc. 4. 27. &c. ייבל & ייכול Eſth. 1. 18. ייכול Iob. 18. 13. יכול Levit. 7. 8. comedet. תֵּאכַל comedes, Dan. 7. 23. אכל, איכל, איכול comedam. ייכלון comedent, 2. Reg. 4. penul. תיכלון comedetis Gen. 9. 4. ויאכלו & comedant Hez. 6. 21. יאמר Dan. 2. 7. C. 3. 29. יימר prov. 20. 9. יאמר, & cum נ loco י more Syro pro. 20. 14. נאמר dicet. תימר dices, Ge. 14. 23. prov. 20. 22. יימרון, Exo. 3. 13. Iob. 20. 7. ימרון, Gen. 12. 12. Exo. 4. 1. dicent. ייזל diſcedet, Iob. 16. 6. תיזל ibis, Gen. 3. 14. איזל ibo. Iob. 16. 22. Exo. 3. 11. ניזיל. Exo. 5. 17. נזיל v. 3. Vnicum Verbum אבד, Aleph quandoque in Vau mutat, יוביד peribit, Pro. 11. ibid. ייבד & יאבד, C. 19. 19. & Syro more נאבד ibi. v. 9. תובד Ieſa. 26. 14. נוביד Ion. 1. 6. תיבדון peribitis, Levit. 26. 38.

Rabbini ſimiliter dicunt; אומר, תומר, יאמר: pro quo Talmudici, אימא תימא יימא &c.

Inchoatis jod; Syri interdum pro illo, Olaph cum vocali tertia utuntur, interdum per nudam vocalem tertiam indicant: Chaldæi vero communiter illud exprimunt, hinc interdum tſeri, interdum chiric, ſub litteris formativis conſpicitur, aliquando etiam per nudum tſeri, ût Syri, indicant. Vltima Syrè in primam vel ſecundã vocalem, Chaldęè, in patach tſeri & chiric deſinit, vt: ܢܐܟܘܠ, ܐܐܟܘܠ, ܐܟܘܠ & ܢܐܟܠ, ܬܐܟܠ. ܐܐܟܠ, ܬܐܟܠܘܢ. Matt. 19. 28. ܢܐܟܠܘܢ C. 29. 21. Pſal. 131.

à ܝܬܒ ſedit. ܢܐܠܦ. ܬܐܠܦ. ܢܐܠܦ à ܝܠܦ didicit. ܢܐܪܦ Matt. 6.27, ܬܐܪܦ, ܐܪܦ, ܬܐܪܦܘܢ Mat. 6.25.31.34. à ܪܦ μεριμνᾶν, ſolicitum eſſe. Sic ܢܐܡܐ jurabit, Heb. 3.13. ܬܐܡܐ, jurabis Matt. 5.36. ܬܐܡܘܢ jurabitis, ibi. v. 34. ܬܐܠܕ pariet, Luc. 1. 52. ܢܕܥܘܢ ſcient, Pſa. 9. אַתֵּב vel יָתֵב Dan. 7.26. יְתִב. יְתֵב & אִיתַב, תֵּיתַב יֵיתֵב, יֵיטַב: יְתַב à יְתִב, יְתְבוּן vel יֵיתְבוּן, תֵּיתַב & תֵּיתִיב, תֵּתְבִין, אֶתַּב bonum erit Hez. 7.18. תֵּילִיד paries, Gen. 16. 11. אֶלַּף, יֵילַף & אֵילַף, à יְלַף vel אֲלַף didicit. A יְכֵל potuit, fit יֵכֻל Dan. 3.39. & יְכוּל C. 2.10. יוּכַל, תִּכֻּל, & תִּיכוּל Dan. 5. 16. & תִּיכוּל Eſth. 6.13. נִיכוּל Num. 13. 31. אָכֵל. A יְדַע novit, eſt אִידַע & אִנְדַּע Dan. 2.9. אֶנְדַע Ruth 4.4. daghes in nun verſo. תִּדַּע, Regiis, תִּידַע Venetis, Exod. 7.17. & תִּנְדַּע Dan. 2.30. C. 4. 22. Hez. 4.15. נִדַּע Deut. 18.21. יִנְדְּעוּן Dan. 4.14.

Sic in inchoatis à Nun, Syrè illud abjicitur, ut: ܢܦܠ cadet, Matt. 5.29. ܬܦܠ cades, Matt. 4. 9. ܢܦܠܘܢ cadent, Mat. 24.29. à ܢܦܠ. ܢܦܘܩ. exibit, Mat. 2.6. Act. 19.33. ܬܦܘܩ à ܢܦܩ ἐξέρχομαι. ſic ܢܚܬܘܢ deſcendent, Pſal. 31. A ܢܬܠ eſt, ܢܬܠ Matt. 5.31. ܬܬܠ ibi. v. 26. ܐܬܠ Matt. 4. 9. Pſal. 11. ܢܬܠܘܢ Mar. 5. 43. ܬܬܠܘܢ Rom. 7.4. Chaldæorum plurima analoga ſunt, reliqua nun abiectum, per daghes indicant. יִטַּר Pſal. 107. 43. נִנְטַר pro. 2.8. cum נ Syro more, cuſtodiet. תִּנְטַר pro. 2.11. תִּטַּר Gen. 17.9. cuſtodies, תִּטְּרוּן Gen. 17.10. ſervabitis. יִנְהַר Iob. 31.26. illuceſcet, יִפַּק, תִּפַּק, & תִּפּוֹק Pſal. 146. 4. אֶפַּק. יִפֹּל. vel,

vel, יִפַּל Dan.3.5. Hez.7.20. תִּפְּלוּן, אֶפֵּל, תִּפֵּל cadetis, Dan. 3.5. Sic אֶתֵּן Eſa.56.5. Hag.2.9. אֶתֵּן Gen. 17. 2. in Regiis. v. 8. אֶתֵּן, dabo. יִנְתֵּן Dan.2.16. cum Chiric præter conſuetudinem תִּתֵּן, prov.2.3. יִנְתְּנוּן Hez.4.13. תִּנְתֵּן Hez. 7. 20. תִּתְּנוּן dabitis, Exod.5.18. Sic נְטַר à אֶטַּר, תִּטַּר, יִטַּר cuſtodivit: item נְסַב à אֶסַּב tulit, תֵּחוּת, יֵחוּת, אֶחוּת, תֵּחוּתוּן, יֵחוּתוּן pro quo alibi, נְחַת à תֵּחֲתוּן, יֵחֲתוּן, אֵחַת, תֵּחַת יֵחַת, deſcendit.

Infinitum.

ܡܟܬܒ. ܘ. ܠܡܟܬܒܘ מִכְתַּב לְמִכְתַּב

Hîc formativa littera Mem eſt; Syrè cum vocali ſecundâ, Chaldææ cum Chiric: vel ſi radicis prima fuerit ex עחר cum Segol. Finis eſt prima & quarta Syrorum, Chaldæorum patach. ܡܫܒܩ & ܡܫܒܩܘ relinquere, ܠܡܓܙܪܗ ad circumcidendum eã, Luc.5. 59. מִפְלַח diffindere. Cant.1.6. Gen.3.23. לְמִפְלַח ad ſcindẽdum, Geneſ. 2. 5. מֶעְבַּד operari Cant.1.14. Targumiſtæ tamen aliquando Cholem habent vel Kybus; לְמִצְלוֹב vt ſuſpenderetur, Eſth.6.4. בְּמִשְׁוַג lavando, Iob.29.6.

Chaldæi litteras בכלם Infinito addunt, eodem, ut apud Hebręos, ſignificatu, licet כ hîc rarior ſit, ut: לְמִשְׁבַּק ad dimittendum, Dan.4. 23. לְמִיפַּטַר ad demigrandum Cant.1.7. לְמִפְלַח ad colẽdum. v. 6. לְמֶעְבַּד ad faciendum v.14. Gen.2.7. Eſth.6.6.c. 7.5. כְּמֵאמַר Hezr.6.9. ſecundum dicere. Syri ſolo contenti ſunt Lomad. Si prępoſitio Mim addenda, aliud inſuper Lomad additur, Syrè & Chaldęè, ne duo Mim cõcurrãt, vt: ܡܠܡܟܬܒ à ſcribendo: ܡܠܡܫܒܩܘ à relinquendo. מִלְּמִקְטַל ab occidendo מִלְּמֶעְבַּד à faciendo, Hag.1.10. Quod etiam

Rabbinis uſitatum, qui מ cum ל frequenter conjungunt, מִלִּכְתּוֹב à ſcribendo. מִלִּרְקַד à ſaltando: qui quidem modus frequentiſſimè negative exponitur. Syri addunt Vau paragogicū: Talmudici jod, cum tſeri, ut: ܡܶܫܒܰܩܘ relinquere; כְּתוֹבֵי ſcribere, רְקוֹדֵי ſaltare. Sic li.2. Hez. qui & Nechemias dicitur c.3.29. eodem modo legitur, עַל גָּאֳלֵי ſuper violare ſacerdotes: licet Elias alicubi aliter de hoc ſentiat.

Poſt Lamed Rabbini jod interſerunt, quod etiam Talmudicis nonnunquam in uſu, לִיכְתּוֹבֵי ſcribere, לִיתֵּת dare, לִירְקוֹד ſaltare, לִיקְטוֹלֵי ad occidendū, לִיבַּרְזוֹלֵי ad movendum.

In inchoatis Aleph, formativa Mem nonnunquam etiam tertiam vocalem Syrè habet; ut: ܠܡܐܙܰܠܘ ܡܐܙܰܠܘ Mat.24.v.1. ܡܐܙܠܘ 1.Cor.10.7. ܠܡܐܙܠܘ ad eundum ܠܡܐܡܰܪ ad dicendū, Mar.2.9. ܠܡܐܟܰܠܘ & ܠܡܐܟܠܘ ad comedendum, Matt.25.35. Chaldæi vero Aleph nonnunquam àbſcondunt; vt: לְמֵמַר, Hez.5.11. pro לְמֵאמַר Dan.2.9. In Targum autem ſæpius illud in jod mutatur, ut: לְמֵימַר Hag.1.1. Iob.24.15. Eſth.6.4. מֵיכַל & לְמֵיכַל, מֵאכַל Geneſ.1.29. c.6.21. לְמֵיזַל ad eundum, Gen.11.31. C.12.5. Ab אֲמַר Talmudici hîc faciunt לֵימָא dicere, ab אזל, hîc לֵיזִיל ire: Rabbini verò לוֹמַר ab אמר dicunt.

Inchoata jod, illud Syri jnterdum retinent, interdum mutant in Olaph, aliquando prorſus omitunt. Chaldaicè communiter quieſcit vel in tſerj, vel chirric ſequente daghes, quandoque etiam in Nun convertitur, vt: ܠܡܶܬܒ. ܡܶܬܒ. ad ſedendum, Pſal.68. & 126.

&126. ܠܡܐܪܬܘ ad poſſidendū, 1.cor.15.50. ܡܐܡܐ jurare, Matt.26.74. ܡܕܥ cognoſcere, Act.21.34. מִיתַּב ſedere, לְמִיתַּב ad ſedendum, Eſth. 1. 2. מִדַּע vel מִנְדַּע ſcire. Talmud. לִידַּע ad ſciendum, לִילֵךְ ire, לִיתִיב ſedere, לִילֵיד parere.

Inchoata Nun, Syrè illud & hic abjiciunt, ut: ܠܡܦܩ exire, act.16.10. ܠܡܛܪܗ ad cuſtodiendum, Eph.4.3. ܡܦܠ cadere, Rom.9.6. ܠܡܓܕܝܘܗܝ ad extrahendum illum, Ioh.21.16. ܠܡܬܠ ad dādum, Pſal.78. Chaldaicè, plurima integrè veniunt, reliqua per daghes nun repræſentant: Targumiſtæ poſt Mem adſcribunt jod, vt: לְמִנְטַר, prov.2.8. לְמִטַּר, Gen.3.24. ad cuſtodiendum, מִיפַּק exire, Gen. 8. 7. פ ſine daghes in Regiis, מִפַּק in Ven. לְמִינְבַּח, Exo.11.7. מִבַּח. Ieſ.56.10. latrare. לְמִסַּב ad accipiendum, Gen.30.15. מִלְּמִיחַת à deſcendere, Cap.46.3. Et ſic verbum נתן nunc perfectè nunç cum defectu nun flectitur; לְמִנְתַּן, Hez.7.20. לְמִיתַּן, Exod.5.7. לְמִתַּן C.6.4. ad dandum: Rabbinicè לִיתֵּן dare.

Participium Præſens.

F	Sing.		M
כָּתְבָא	ܟܬܒܐ	כָּתֵב	ܟܬܒ
	Plur.		
כָּתְבָן	ܟܬܒ̈ܢ	כָּתְבִין	ܟܬܒܝܢ

Sic, ܟܢܫ congregans, Matt.3.12. ܟܢܫܐ, C.23.37. ܟܦܪܝܢ negantes, Luç.8.45. שָׁבְקִין relinquentes, prov.

2.13.יָכְלִין poſſunt,Dan.5.8.15.כָּהִל potens,ibid.אָזְלִין euntes,Gen.8.7.Cant.1.14.אָמְרִין dicentes,Dan.2.7.Hag. .3. עָבְרָא faciens,Cant.1.15.סָלְקָן aſcendentes,Dan.7. 3. נָקְשָׁן colliduntur,C.5.6.Cant.5.5.שָׁתְקָן ſilebunt Pſal.107.29.

Veteres Syri vocalium neſcientes,participium hoc maſculinum,punctulo à præterito diſtingvebant, appoſito primæ radicali ad latus ſiniſtrum ſupernè, ita ܫ̇ܒܩ relinquens,qui hodie quidem retinetur,ſed adjuncta vocali, quam denotabat.

Anomalia.Interdum pro vocali ſecunda Syrè prima eſt, Chaldæè verò pro tſeri patach, cum nimirum ultima radicis eſt gutturis aut reſch,ut: ܫܡܥ שָׁמַע audiens,ܫܡܪ שָׁמַר cuſtodiēs, ܓܡܪ perficiens, Rom.5. 3.ܟܦܪ abnuncians Rit. Sev. p: 59. l. 12. פָּקַח illuminans, Pſal.146.8.

Secunda radicis etiam Chaldaicè interdum habet Chiric,ut:יָכִל potens,Dan.3.17.נָחִת, Ca.4.10.Pſal,133.2.. deſcendens. עָבִיד faciens, Exo. 20. 6. in Venet:נָהִם rugiens,pro.20.2.שָׁתִק tacet,16.v.4.שָׁפִיר ib.v.23.quæ illud in reliquis vel retinet,vt:דָּלִיקָא ardens,צָבִירָא colligens, Ruth.2.16.vel in çeva mutat;ut: יָכְלִין poſſunt; Dan.4. 15.C.6.4-

Pro א femineo,aliquando ה eſt;vt;אָכְלָה comedens, mul. Dan.7. 7.רָפְסָה conculcans, ibid, שָׁבְקָה relinqens prov.2.17. פָּסְקָה Hab.1. v. 16. ה in ה. Pro Kamez interdum patach habetur,quod & Danieli & Targumiſtis comumune,ſi nimirum vocalis ſecundę radicis litteræ prius detracta fuerit, vt ; חַשְׁחִין pro חָשְׁחִין Dan. 3.16.

חַשְׁחִין Hez.6.9.egentes. סָבְעִין ſatiamur, Hag.1.6. רָהֲטִין invitabimur, Cant.1.4. Hag.1.9. זָרְעִין ſeminantes, Pſal. 125. Sic וּפַרְסִין & dividentes Dan.5.25.

Participium præteritum.

F	Singul.		M
כְּתִיבָא	ܟܬܝܒܐ	כְּתִיב	ܟܬܝܒ

Plural.

כְּתִיבָן	ܟܬܝܒܢ	כְּתִיבִין	ܟܬܝܒܝܢ

Sic ܟܢܝܫ Luc. 14. 2. ܟܢܝܫܐ congregata, Mar.1. 33. ܟܢܝܫܝܢ congregati, Matt. 18. 20. ܣܡܝܟ ἀνακείμενος, Mat. 26. 7. ܣܡܝܟܝܢ ἀνακείμενοι, Mat. 9. 10. רְשִׁים Dan.5-25. בְּרִיךְ Cap.3.28. C.4.30. טְרִיד detruſus eſt, C.5.21. זְקִיף Hez. 6. 11. בְּשִׁיטִין Cant. 1. 11. וְתִרִין Hez. 4. 21. בְּהִיקָן Cant.1.11.

Syri pro detractione çeva ſubſtituunt vocalem primam; vt: ܬܡܝܗ ſtupefactus, Act. 3. 11. ܬܡܝܗܝܢ mirabundi, Actor. 2. 7. Matt. 7.28. ܓܡܝܪ perfectus; Sic ܐܠܝܨ conſtringor, Luc.12.50. ܐܠܝܨܝܢ συνεχόμενοι, Mat. 4.24. ܐܡܝܪ dictum, Act.2. 16. ܡܠܦ inſtitutus, Rom. 2. 18. Inchoata tamen jud Syrè nonnunquam ſic habent; ܝܕܝܥ cognitus, Rom.11.2. ܝܗܝܒܝܢ traditi, Act. 2. 47. Ex forma Hebraica eſt Cantic.1. 11. נְלוּף pro גְּלִיף ſculptum.

Et hactenus de PEHAL, ſequitur ejus Paſivum.

DE FORMA PASSIVA, SYRE ETHPEHAL, CHALDÆE ITH-Pehal, dicta.

FORMA hæc oritur à ſuperiore, prępoſita Syrè ſyllaba ܐܬ ;Chaldæè אִת,ut: אִתְקְטֵל ܐܬܩܛܠ occiſus eſt. Interdum prima radicis eſt cum Kamcz, in Venetis, ex Hebraica forma, אִתְקָטַל Hebræè אֶתְקָטַל. In Complutenſibus Bibliis etiam pro א eſt, ut: יִתְיְלִד natus eſt, Gen. 4. 26. Apud Danielem & Hezram, ut & aliquando in Targum ה pro א ponitur, ut Daniel. 2. 25. & Hez. 6. 2. הִשְׁתְּכַח inventus eſt, &c. Littera verò formativa Aleph, nūc retinetur nūc abjicitur, cum ipſi videlicet formativa alia præponatur, ut in inflexione apparebit. Porrò paſſio hîc nunc eſt ab alio, nunc reciproca.

Præteritum.

F		Singul.	M
אִתְכְּתִבַת	ܐܬܟܬܒܬ	אִתְכְּתִב	ܐܬܟܬܒ
	ܐܬܟܬܒܬܝ	אִתְכְּתִבְתְּ	ܐܬܟܬܒܬ
		אִתְכְּתִבֵת	ܐܬܟܬܒܬ
		Plural.	
אִתְכְּתִבָא	ܐܬܟܬܒܝ .ܝܢ	אִתְכְּתִבוּ	ܐܬܟܬܒܘ
אִתְכְּתִבְתֵּן	ܐܬܟܬܒܬܝܢ	אִתְכְּתִבְתּוּן	ܐܬܟܬܒܬܘܢ
		אִתְכְּתִבְנָא	ܐܬܟܬܒܢ

Finis

Finis hîc Syrè etiam vocalis ſecunda ac tertia; Chaldææ tſeri & chiric eſſe poteſt; vt; ܐܬܕܠܚ turbatus eſt; Luc.1.12. Act.2.6. ܐܬܟܦܦ incurvatus eſt, Mar.1.7. ܐܬܛܦܝܣ adquievit, Act.18.20. c.21. ܐܬܛܦܝܣܘ adquieverũt Act.5.40. ܐܬܛܦܝܣܬܘܢ adquieviſſetis, Act. 23.21. אִתְעֲבֵד factũ eſt, Eſth.6.11, אִתְבְּהִיל turbatus eſt, ibi. v.12. אִתְרְחִיץ confiſum eſt, Hab. 2. 18. אִתְפְּקִיד juſſus eſt, Cant. 1. 14. אִתְבַּטִּילוּ ceſſaverunt. Iob.17.11. Secunda Maſculina ac Feminea Chaldaicè, hîc ut in activa coincidunt, quamvis etiam ut ibi, Maſculina in תָ exeat, paraphraſticè.

Vltima radicis ſi gutturis fuerit, ſub ſe, in ſecundæ perſonæ flexione patach habebit, ut: הִשְׁתְּכַחַתְּ inventus es, Dan. 5. 27. אִתְפְּרַעַתְּ vindicaſti te ipſam. Sic quoque Feminea ſingularis tertia, ſi ultima gutturis aut reſch fuerit, in duplex patach aut ſegol exit; vt: הִשְׁתְּכַחַת invẽta eſt, Dan. 6. 22. אִתְפְּרַעַת vindicavit ſeipſam. אִתְגְּזֶרֶת exiſus eſt, Dan.2.24.& 45. Ex fine chiric הִתְרְחִצַת cujus Maſcul. plur. legitur, Dan.3. 28. הִתְרְחִצוּ confiſi ſunt, Femin. הִתְרְחִצָא.

Tertia Maſculina ſepiſſimè venit formâ Hebrææ, in Venetianis, vt: אִתְקַדְרוּ nigredine affectæ ſunt, Cãt.1. 5. אִיתְיַקְרוּ gravatæ ſunt. v.14. Aliquando in penultima venit Kamez, אִתְּבָרוּ fractæ ſunt, Cant.1. 14. ubi etiam ת characteriſticum abjectum, quod per daghes primæ radicis litteræ inſertum, indicatur..

Si verbum incipit à litteris ܙܣܫܨ זסשץ, formativa

Tau,patitur vel tranſpoſitionem ſolùm, vel trāſpoſitionem & immutationē ſimul. Tranſpoſitionem,cum nimirum ܫ, ש vel ܣ, ס, ante illud ponitur, vt: ܐܶܫܬܟܰܚ Luc.9.36. הִשְׁתְּכַח Hezr.6. 2. & cum א Eſthe. 6.2. ܐܶܫܬܟܰܚܘ inventi ſunt, Act.1.v.10. ܐܶܫܬܰܠܰܡ traditus eſt, Marc.1.4. ܐܶܫܬܓܶܫ turbatus eſt, Luc. 1. 12. ܐܶܫܬܩܶܠ ablatus eſt; Luc. 24. 31. אִשְׁתְּבַק dimiſſus eſt, Cā.1.5. אִשְׁתְּמַע auditū eſt.16.v.3. אִשְׁתַּנְקוּ ſuffocati ſūt,ib.v. 9. Trāſpoſitionē & immutationē ſimul,cū aut in ܛ, ט ſequente, ܙ ז,aut ܕ, ד,ſequēte ı,ı, mutatur,vt ܢܶܙܕܩܶܦ crucifigetur Lu.24.7.ab ܐܶܙܕܩܶܦ crucifixus eſt ܐܶܙܕܪܰܥ ſeminatus eſt, Matt.13.19.20.& ſeq. אִצְטְבַת ornatus eſt, אִזְדְּעֵף iratus eſt, אִזְדְּקַף intumuit.

Committitur Syncope Chaldaicè litterę ת formativæ,quando videlicet radicis prima erit רטת,quod etiā cū נ videmus fieri, licet Talmudici ſine delectu in ſingulis ferè verbis ita procedāt. Compenſationē autem illius ת expulſi,daghes primæ radicis litteræ injectum indicat,vt: אִדְּמָא aſſimilatus fuit,Ezech.32.2. יִדְּכַר commemorabitur, Ierem. 11. 15. אִטְּבַל baptizatus fuit, אִטְּבַל lavabo, 2. Reg.5. אִטְּפַּשׁ impingvatus eſt, Pſal.119. אִתְּלַשׁ evulſus fuit. יִתַּלְשׁוּן eradicabuntur, Iob. 31. אִנְּטַל elevatus eſt; אִכְּתִיב ſcribtum eſt.

In Verbis Aleph, Syri ex gemino çeva ſecundam vocalem conflant,vt Olaph radicis in ea fermè quieſcat, vt: ܐܶܬܐܟܶܠ comeſtus eſt, Luc.16.1. ܐܶܬܐܟܠܰܬ corro

ſa

ſa ſunt,Iac.5.2.: ܐܶܬ݂ܩܪܺܝ dictus,nominatus eſt, Mat. 2.11. 17. Chaldæi verò ut plurimum ea perfectè formant: אִתְאֲכַל devoratus eſt,אִתְאֲמַר & אִיתְאֲמַר Cant.1.11. vocatus eſt. Talmudici אִיתְּמַר dictus eſt.

Incipienta à jod,interdum perfectè formantur;Syrè tamen mutatis duobus çevaim, in vocalem tertiam, poſt quam jud quieſcit. Interdum imperfectè; Syrè Tau formativo dupplicato, pro quo Chaldæi daghes; jud verò in vau, Syrè in primâ (unde diphthongus venit) Chaldæè in cholem quieſcens, mutato. Perfectè, ܐܶܬ݂ܺܝܠܶܕ݂ Matt.2.2. אִתְיְלֵד & אִיתְיְלִיד in Ven. Gen. 4. 26. natus fuit, ܐܶܬ݂ܺܝܠܶܕ݂ܘ nati ſunt, Matt. 19.12. ܐܶܬ݂ܺܝܗܶܒ݂ Matt.28. 18. יְתִיהֵב datus fuit. ܐܶܬ݂ܺܝܬܶܒ݂ in habitatus fuit. Imperfectè, ܐܶܬ݁ܬܰܘܣܰܦ adpoſitus eſt, Act. 11.24.c.13.36. אִתּוֹטַב benefactum eſt, אִתּוֹסַף additus eſt. A נְחַת fit אִתְּחַת vel אִתַּחַת Gen.39.1. demiſſus eſt, אִתְּחַתַת 3. fem. ſing. Eſa. 14. Sic à נְפַק fit אִתַּפַּק & אִתְּפַּק eductus eſt. Reliqua perfectè veniunt.

Rabbini dicunt אִיתַּצַּל pro אִתְנַצַּל defendit ſeſe, ex Hithpael,Hebræorum.

Tremellius, Boderianus, Munſterus, Bertramus, Mercerus & alij, faciunt hîc mentionem alterius præteriti Chaldaici,ex participio præterito Pehal derivati, quod פְּעִיל, & flectitur, ut præteritum, niſi quod ibi chiric parvum, hîc longum ſit. Soli Danieli & Hezræ in vſu.

Præteritum Pehil.

F.	Sing.	M.
קְטִילַת		3. קְטִיל
קְטִילְתְּ		2. קְטִילְתָּ
		1. קְטִילֵת
	Plur.	
קְטִילָא		3. קְטִילוּ
קְטִילְתֵּן		2. קְטִילְתּוּן
		1. קְטִילְנָא

Ex verbis à jod: יְהִיב datum fuit, Dan. 7. 4. יְהִיבַת c. 7. 12. וִיהִיבוּ & data ſunt, Hez. 5. 14.

Futurum Primum.

F.	Sing.		M.
אֶתְכַּתְבִי	ܐܬܟܬܒܝ	אֶתְכְּתֵב	ܐܬܟܬܒ
	Plur.		
אֶתְכַּתְבְנָא	ܐܬܟܬܒܢ	אֶתְכַּתְבוּ	ܐܬܟܬܒܘ

Syri ad differentiam perſ. 3. præt. Maſculini numeri utriuſque, addunt ſub mediam radicis lineolam aliquam tranſverſam vt: ܐܬܒܣܡܘ oblectate vos; Rom. 15. 10. Chaldæi vero ſub א ſcribunt ſegol.

Tranſpoſitio ac immutatio eadē cum præterito eſt. Sic ſyncopa Chaldaica ac Talmudica etiam hic locum habet, vt: אֶכְּתַב pro אֶתְכְּתַב, אֶטְבַע, אֶנְגַר, אֶקְטַל.

Potiſſimum autem eapropter hîc obſervatione dignum

dignum occurrit illud ἐφφαθὰ Marc. 7. v. 34. quod Munſterus in ſuâ Gram. Chal. p. 81. Mercerus p. 30. Boderianus p. 2. Bertramus p. 127. ac venerandus & incomparabilis ille ſenex I. Druſius, ad Voces N. T. p. 224. c. 27. huc referunt, ac ſi Chriſtus dixiſſet ܐܶܦܬܰܚ ܦ cū daghes loco Tau. Veruntamen cum uſus lingvę Syræ illud non adprobet, & in N. T. Syro apud Marcum habeatur ܐܶܬܦܬܰܚ, quoad Grammaticā non malè; ſed ad ſcripturam Græcam perperam; fieri potuit vt ſcriptum fuerit Græcè primò ἐθφθὰ & hinc poſtea factum ἐφφαθὰ I. Druſius ib. pag. 62. Plura de hujus vocis expoſitione & ſcriptura vide ejuſdem I. Druſ. præteritorum lib. 2. p. 68. Angelum Caninum de Locis Scripturæ, cap. 10.

Futurum II.

F.	Sing.	M.		
תִּתְכְּתִב	ܬܶܬܟܬܶܒ	יִתְכְּתִב	ܢܶܬܟܬܶܒ	3.
תִּתְכַּתְבִין	ܬܶܬܟܰܬܒܺܝܢ	תִּתְכְּתִב	ܬܶܬܟܬܶܒ	2.
		אֶתְכְּתִב	ܐܶܬܟܬܶܒ	1.
	Plural.			
יִתְכַּתְבָן	ܢܶܬܟܰܬܒܳܢ	יִתְכַּתְבוּן	ܢܶܬܟܰܬܒܽܘܢ	3.
תִּתְכַּתְבָן	ܬܶܬܟܰܬܒܳܢ	תִּתְכַּתְבוּן	ܬܶܬܟܰܬܒܽܘܢ	2.
		נִתְכְּתִב	ܢܶܬܟܬܶܒ	1.

Litteræ formativæ futuri ſecundi, primam forma-

tivam formæ hujus paſſivæ deglutiunt, ejuſque vocalem ſibi appropriant, excepta prima Chaldaica quæ habet Segol;ut: ܬܬܕܠܚܘܢ turbabimini, pet. 3. 14. יִתְקַטְלוּן occidentur, Hez. 2. 22. תִּתְעַבְדוּן fietis, ib. v. 5.

Terminatio in vocalem ſecundam Syrè: Chaldæè in Tſeri etiam hîc eſſe poteſt, vt ܢܙܕܩܦ crucifigetur, Luc. 24. 7. יִתְכְּנֵישׁ congregatur, Exod. 9. 19. יִתְעֲבֵד fiet, Dan. 3. 29. יִתְיְהֵב detur. c. 4. 13. תִּתְקָרֵב adpropinques. Pſa. 119. 169. תִּתְחַלַּט commiſcearis, pro. 20. 19. וְאֶתְפְּרֵק & ſalvus ero, Pſal. 119. 117. Quædam etiam in Chiric, יִתְנְזִיר ſuſcitatur, Iob. 18. 14. תִּשְׁתְּבִק dimittetur, Dan. 2. 44. תִּתְיְהִב dabitur, Hez. 6. 4. Iobi, 16. 5. eſt, יִתְמְנַע prohibebitur, patach ob ע.

Tranſpoſitio & tranſmutatio cum Syncope Chaldæa, hîc ut in reliquis.

Inchoata Olaph, ܐܬܐܠܨ pl. ܐܬܐܠܨܘ ſic ܬܬܐܠܨܘܢ affligetis vos L. 6. 2. יִתְאֲכִיל in On. יִתְאֲכַל in H. comedetur, Lev. 7. 8. Inchoata jud, ܢܬܬܘܣܦ addetur, Mat. 25. v. 29. ܐܬܝܕܥ cognoſcam, Phil. 3. 10. תִּתּוֹתַב habitaberis, Ieſa. 50. 13.

A ܡܟ fut. 2. ſing. fem. ܬܬܡܟܟܝܢ deprimeris, Matt. 11. 23. Luc. 10. 15. תִּתַּחַת dejicieris Ieſ. 14. 16. תִּתְפַּק comburetur, Leuit. 6. 22.

Infinitum.

ܡܬܟܬܒܘ . ܘ . אִתְכְּתָבָא

Hic א ut

Hic א ut & ה apud Daniel. & Hez. paragogicum eſt, לְאִתְעֲבָרָא ad faciendum, Eſth. 6. 6. לְהִתְקְטָלָה ad interficiendum, Dan. 2. 13. Duo tamen verba illo deſtituuntur לְאִתְפְּרַע Hoſ. 5. 13. אִתְכְּפַר Eſth. 1. expiari.

Terminatio וּת vel ו per Apocopen תּוּ, etiam hîc eſt, אִתְבְּנָעוּת vel אִתְבְּנָעוּ vel אִתְבְּנָעָא Ier. 3. 3 c. 8. 12. ignominia affici. Mem etiam à fronte Chaldæo Infinito, more Syro aliquando additur; לְמִתְנְכְּבָא ad mactandum, Pſal. 118.

Talmud. אִסְתַּכּוּלֵי, לְאִסְתַּכּוּלֵי ad conſiderandum. Ab אכל fit אִתְאַכָלָא in Onkel. יִתְאַכְלָא in Ionat. comedendo, Levi. 7. 8. à יתב eſt לְאִיתוֹתָבָא ad peregrinandum, Gen. 47. 7.

Participium præſens.

Sing.

ܡܬܟܬܒ מִתְכְּתֵב ܡܬܟܬܒܐ מִתְכַּתְבָא

Plur.

ܡܬܟܬܒܝܢ מִתְכַּתְבִין ܡܬܟܬܒܢ מִתְכַּתְבָן

Sic מִתְיְהֲבָא data, Hez. 6. 8. דְּמִתְבַּשְּׁרִין qui præparantur, Cant. 1. 15. מִתְכַּנְשִׁין Congregantes ſeſe, Dan. 7. 3. Fines reliqui. ܡܬܪܓܙ iraſcitur, ܡܬܢܩܫ pulſatur. 1. Corint. 14. 7. ܡܬܛܦܝܣ adquieſcit, Iohan. 3. 36. ܡܬܛܦܝܣܝܢ obediẽtes, Luc. 1. Actor. 8. 8. ܡܬܥܝܩ tumultuatur 1. cor. 13. 4. ܡܬܚܦܐ, Mat. 14. 24. מִתְיְהֵב datur, Hez. 4. 20. מִתְעֲבַד־בַּהּ fiet in ea, ibid. v. 19. מִתְיַהֲבִין

vir, Matt. 1. 26. Ex Olaph, ܐܶܡܪܳܐ ovis, à balatu frequenti ſic dicta, Matt. 7. 15. ܐܶܣܳܪܳܐ cingulum, Matt. 3. 4. Ex jud, ܝܰܒܺܫܬܳܐ ξηρά, ſiccum, aridum, de terra, Matt. 23. 15. Ex Nun, ܢܓܕܳܐ flagellum Acto. 16. 33. ܢܰܚܬܳܐ toga ad talos uſque deſcendens, Matt. 9. 16. Sunt Maſculina, in plurali vocalem quartam in ſecundam mutantes; ܓܰܒܪ̈ܶܐ viri, Act. 1. 10. ܐܶܡܪ̈ܶܐ oves, ܐܶܣܳܪ̈ܶܐ cingula, ܢܰܚܬ̈ܶܐ & ܢܰܚܬ̈ܰܝܗܘܢ veſtimenta, Matt. 9. 16. c. 17. 2. ܢܓܕ̈ܶܐ flagella, Heb. 11. 36.

Chaldaica, סָהֲדָא teſtis, כְּתָבָא ſcriptura, בִּשְׂרָא caro, מַלְכָּא rex. Ex א, אֲבִלָא lugens, Pſal. 35. 14. אֲבֵדָא res amiſſa. Ex י, יוּבַל buccinatio, יַבֵּשׁ aridum, יְגַר cumulus, יְלָדָא partus. Ex נ, נְגַר graculus, נְדַר votum &c.

A pehil. Eorum quędam ſunt Adjectiva, vt: ܙܥܽܘܪܳܐ parvus, Ma. 2. 6. ܚܠܺܝܡ ſanus, Mat. 9. 12. ܣܢܺܝܩܳܐ indigens. Rit. p. 10. l. 8. ܣܪܺܝܩ inanis, Luc. 20. 10. ܟܣܺܝ opertus, Matt. 16. 5. ܥܫܺܝܢܳܐ fortis, pl. ܥܫܺܝܢ̈ܶܐ δυνάσται, Luc. 1. 52. ܝܰܩܺܝܪܳܐ gravis, 1. Ioh. 5. 3. Horum feminea formantur addito ܬܳܐ; ܙܥܽܘܪܬܳܐ parvæ, ܟܬܺܝܒܳܬܳܐ ſcripta, Luc. 10. 24. Quædam Subſtantiva, quæ ferè exeunt in ܘܬܳܐ, ut: ܙܥܽܘܪܽܘܬܳܐ parvitas, 1. cor. 11. 17. ܒܺܝܫܽܘܬܳܐ nequitia, Rom. 1. 29. ܚܠܺܝܡܽܘܬܳܐ ſanitas; Act. 3. 16. ܣܪܺܝܩܽܘܬܳܐ inanitas, Act. 4. 25. ܣܢܺܝܩܽܘܬܳܐ indigen-

tia, Rom. 12. 13. Omnia hæc ſunt feminea, & in plurali duobus punctulis notantur, quibus à ſingulari diſcernuntur; licet raro in multitudinis numero uſurpentur. Eadem aliquando ſyllabam ܬܐ, finalem amittunt, ut capite VII. ſuperiùs monitum fuit.

Chaldaica, פְּקִיד, פְּקִידָא præfectus, קְרִיב קְרִיבָא propinquus, צְנִיעַ צְנִיעָא humilis, בְּרִיךְ בְּרִיכָא benedictus, חֲמִיר, חֲמִירָא fermentum, הֵיכַל הֵיכְלָא templum: Ex א, אֲגִיר אֲגִירָא mercede conductus, Exod. 22. 14. אָכִיל comestus, אֲנִיס אֲנִיסָא, coactus. Ex י, יְחִיד unicus נ, נְקִיב perforatus, נְחִיר naſus, Iob. 40. 4. Atque hæc pura.

Emunatica ſeu Heemantica formantur, accedentibus litteris Emunaticis; Syrè vel ad initium, vel ad medium; vel ad initium & finem, aut medium & finem ſimul.

Mim & Tau ad initium, vt: ܡܓܕܠܐ turris, Matt. 21. 33. ܡܕܒܚܐ ὁ θυσιαστήριον, ara, Matt. 5. 23. ܡܕܡܟܐ κοίμησις dormitio, Ioh. 11. 13. ܡܕܒܪܐ deſertum, Matt. 4. 1. ܬܫܡܫܬܐ officium, Luc. 1. 5. Ex Nun, ܡܣܒ acceptio, Rom. 2. 11. ܡܦܩ defenſio, Rom. 1. 20. ܡܦܩܬܐ exitus, Hebr. 11. 22. It. Tralatio de unâ linguâ in aliam. ܡܦܩ quod cum ܪܘܚܐ ſemper conſtruitur, & eſt, quaſi productio ſpiritus, ſignificans ἀπολογίαν defenſionem, Actor, 22. 1. Rom. 1. 20. c. 2. 1. ܡܘܗܒܬܐ datum, donum, Philip. 4. 15. Ex jud; ܡܕܥܐ cognitio, Luc. 1. 77.

ܡܘܬܒܐ cathedra, Luc. 11. 43. ܬܘܬܒܐ incola, Act. 7. 6.
ܬܘܬܪܐ abundantia, Marc. 8. 8. Quæ inter hæc habent ܬܐ ſunt feminea, reliqua Maſculina. In mediũ Vau, & vel inter ſyllabam primam aut ſecundam. Inter primã ܒܘܣܡܐ ſuavitas, Rit. p. 9. l. 12. ܣܘܠܩܐ *ἀνάληψις* adſumptio Luc. 9. 51. ܕܘܪܫܐ exercitatio, 1. Timoth. 4. 8. ܣܘܚܦܐ *καθαίρεσις* deſtructio, 2. Tim. 2. 14. ܣܘܟܠܐ intellectus, Rom. 1. 20. Pleraque maſculina ſunt & pluralem faciunt in ܐ̈, ut: ܕܘܪ̈ܫܐ exercitationes, &c. Inter ſecundam; ܥܒܘܪܐ proventus, Luc. 12. verſiculo 18. ܥܡܘܕ̈ܐ *στύλοι*, columnæ, 1. Timoth. 3. verſiculo 15. ܣܓܘܕ̈ܐ *προσκυνηταὶ* adoratores, Ioh. 4. 23. ܦܪܘܩܐ redemptor, Luc. 2. 11. Omnia hæc ſunt Maſculina & reſpondent verbalibus latinis in Tor finientibus. Ad initium & finem ſimul: Mim ad initium & nun ad finem; ܡܣܒܪܢܐ Evangeliſta, Act. 21. 8. Ad finem & medium ſimul: Nun ad finem & vau ad medium, ܦܘܪܩܢܐ redemptio, Matt. 20. 28. ܦܘܩܕܢܐ præceptum, Matt. 15. 3. ܥܘܕܪܢܐ utilitas, 1. cor. 7. 35. ܕܘܟܪܢܐ memoria, Matt. 26. 13. Omnia ſunt Maſculina & pluralem in ܐ̈ formant; ſepiſſime tamen Olaph in hac forma omittitur ſignificatu eodem manente.

Heemanticæ formæ Chaldæorum ſequuntur. אצבע אצבעא digitus, תרבנא gubernator; מצלם proſl-

per, טְנַעַל abominatio, מַקְדַשׁ, מַקְדְשָׁא ſanctuarium, מֵיכַל vel מַאכַל cibus, מֵינַס violentia, מְאֵרְא maledictio, מוֹתְבָא מֵינַקָא מֵינִקְתָא nutrix, Gen. 35. מַקַף ambitus, מוֹתַב, ſedes, מַדַע מַדְעָא ſcientia, מַתַּךְ fuſus, מַתַּן donum. תַּכְשִׁיל נִדְבָּךְ נִדְבְּכָא contignatio, נִבְרְשָׁא candelabrum, pulmentum, תּוֹתַב hoſpes. מְרַחֲמָנָא מְרַחֲמַן miſericors, מַרְגְזַן מַרְגְזָנָא furioſus. מַחְתַּן deſcenſus, נַחֲרַן naſus, בִּרְקַן lapis pretioſus, פֻּקְדַן פֻּקְדָנָא depoſitum. אֻלְפַן אֻלְפָנָא doctrina, אַבְדַן אַבְדָנָא amiſſio, Prov. 15. 11. יְחִידִי ſolus, נֻכְרִי nothus, בְּכֵרוּת בְּכֵרוּתָא primogenitura, Deut. 21. 17. אֱנִיסוּת. מַלְכוּת מַלְכוּתָא regnum, סַהֲדוּ סַהֲדוּתָא teſtimonium. violentia. יְקָדוּת uſtio, נְחָתוּת & מַחְתִּית deſcenſus, מַכְרְזָנוּת מַכְרְזָנוּתָא prædicatio: & alia innumera.

CAPVT DVODECIMVM DE SECVNDO GENERE FORMÆ Levis

APHEL.

ALTERVM genus formæ Levis ſequitur, factum è ſuperiori, prępoſito ܐ א, Syrè cum vocali prima, Chaldæè patach. Apud Danielem tamen & Hezram etiam hic ה Hebraico more, vt diximus Capite decimo ſupra, de paſſivâ primâ, invenitur. Atque in hac forma Gemina fermè actio ſignificatur, vt: ܐܰܟܬܶܒ אַכְתִּיב fecit ſcribere.

FORMA ACTIVA APHEL.

Præteri-

Præteritum

F		Singul.		M	
אִכְתְּבַת	ܐܬܟܬܒܬ	ܐܬܟܬܒ	אִכְתְּב	ܐܬܟܬܒ	3.
אִכְתְּבְתְּ	ܐܬܟܬܒܬܝ	ܐܬܟܬܒܬ	אִכְתְּבְתְּ	ܐܬܟܬܒܬ	2.
			אִכְתְּבֵת	ܐܬܟܬܒܬ	1.

Plural.

אִכְתְּבָא	ܐܬܟܬܒ̈	ܐܬܟܬܒܘ	אִכְתְּבוּ	ܐܬܟܬܒܘ	3.
אִכְתְּבְתֵּן	ܐܬܟܬܒܬܝܢ	ܐܬܟܬܒܬܘܢ	אִכְתְּבְתּוּן	ܐܬܟܬܒܬܘܢ	2.
			אִכְתְּבְנָא	ܐܬܟܬܒܢ. ܢ	1.

Sic; ܐܬܚܪܡܘ devoverunt, Act.23.12. ܐܬܚܫܟܘ obſcurarunt, Ioh.12.40. אִלְבַּשׁ indutus eſt, Eſth.6.11. Pſ.93.1. חִתְקְנַת confirmata eſt, Dan. 4.33. אִבְאֶשְׁתָּא malefeciſti, Exo.5.22. הַלְבִּישׁוּ induerunt, Dant.5.27. הַכְרִזוּ prędicaverunt, ibidem. הַשְׁכַּחְנָא inveniamus, Dan 6.5.

Pro tſeri, chiric quoque indifferenter poni poteſt, per totam flexionem. Si ultima fuerit gutturis aut Riſch, exit Syris in primam, Chaldæis in patach, quod ubique retinetur; vt ܐܫܟܚ potuit, Matt. 22.46. (hoc verbum ſub Olaph formativa, habet vocalem ſecundam, quod ipſi hîc proprium.) ܐܫܟܚܢ potuimus, Matt. 17.19. ܐܫܟܚܘ potuerunt, ibid. 16. ܐܫܟܚܬܘܢ potuiſtis. c.26.40. ܐܬܦܪܣ expoſuit ſe, Heb.12.2. ܐܬܕܟܪ commemoravit, Luc.10.37. ܐܬܡܪܚ auſus eſt, Matt.22. 46. אַצְמַח, vegetavit, אַצְמַחַת, אַצְמַחַת, אַקְטַר ſufficit, אַקְטַ־ת. Sic הַצְלַח proſpere egit, Dan.6.30. הַשְׁכַּחַת, Dan.2.

26. אַשְׁכְּחֵת Eſth.7.3. inveni. אַשְׁכַּחוּ invenerunt, Pſal.107. v.4.

Secunda Maſculina Chaldæè etiam ſic formatur, אַכְתִּבֵת & in Targum אַכְתִּיבְתָּא, in quo etiam prima in ת exit; אַשְׁמְעִית audire feci, Ieſai.43.12. אַסְתִּינִית exſpectavi, Pſal.102.5. Et ſic etiam in tertia Feminea eſt chiric pro detractione çeva: אַתְקְנַת, quæ ſine punctis vocalibus etiam cum jod ſcripta invenitur, אתקינת. Si verò litera ה eſt, erunt duo ſegol, אַסְדְּרֶת ordinavit, prov. 9.1.

Incipientia ab Aleph: Syri illud in Vau, quod præcedente vocali prima, diphthongizāt; Chaldæi in Vau cum cholem mutant; vt: ܐܘܟܠ. ܐܘܟܠܬ. ܐܘܟܠܬ. ܐܘܟܠܬ̈; ܐܘܟܠܘ. אוֹכֵל cibavit, אוֹכַלְתָּא, אוֹכְלִית & אוֹכְלִית &c. Deut.32.13. ex forma Syra in Targ. Hieroſol. legitur אַיְכַל, ubi in Ionathane אַיְכַל eſt. ܐܘܒܕ Matt.22.7. אוֹבֵד vel הוֹבֵד in Daniele & אֹבֵד. perire fecit, & cum patach Pſal.142.5. הוּבַד vbi per ſignificationem primæ Levis, vt & alibi exponitur, periit. Vnicum verbum ܐܝܡܢ אֵמַן in vtraque lingua, radicis primam in jud convertit, quod Syrè cum vocali prima diphthongo Ai effertur, Chaldæè in tſeri quieſcit. Characteriſtica vero Aleph huius formæ, in He quod in reliquis temporibus manet, cōmutatur, vt ܗܝܡܢ הֵימַן credidit, Exod.4.31. Dan.6.23. ܗܝܡܢܬ credidiſti, Ioh. 20.29. ܗܝܡܢܘ ibid. הֵימִינוּ Exod.14. ver. ultim. crediderunt,

ܗܝܡܢܬܘܢ crediḋiſtis, Ioh.5.46. ܗܝܡܢܬ credidit mulier, Luc.1.45. In verbis à jud incipientibus, Syri illud in Vau mutant, pręcedēte vocali prima; vt ܐܘܬܒ collocavit, act. 13. 17. ܐܘܠܕ genuit, Matt. 1. Excipe ܝܢܩ, quod jud ſuum cum vocali prima prolatum retinet, vt: ܐܝܢܩ lactavit, ܐܝܢܩܘ lactaverunt, Luc. 23. 29. ſic chal, אֵיְנִיק Deut.32.13. in Targ. Hieroſolym. ܝܠܦ & ܝܣܦ jud ſuum prorſus abjiciunt; ut ܐܠܦ docuit, Ioh.8.28. ܐܠܦܘ docuerunt, Matt.28. 15.20. ܐܘܣܦ incepit, act. 1. Chaldæi nunc in Vau cum cholē cōmutant, nūc omninò retinent, quieſcente in tſeri; vt; אוֹתֵב, אוֹתִב & הוֹתֵב Hez. 4.10. fecit habitare, אוֹתִיבִית & אוֹתֵבִית vel אוֹתְבִית, אוֹתֵבְתְּ & אוֹתֲבִתְּ, patach enim, tſeri atque chiric in medio adhibentur. אוֹשִׁיט extendit Exod. 4.4. אוֹרִבֵת ſperavi, Pſal. 119.114. אוֹסִפַת addidit muli. Gen.4.2. הוֹדַע notum fecit, Dan. 2. 15. 28. אוֹדְעֵית indicavi, Exod.6.3. הוֹדְעִנָא Hez. 14. 16. הוֹלִיד genuit, Gen. 5. per totum caput. אֵיטֵיב & אוֹטֵיב Gen.12.16. benefecit, הֵיבֵל abduxit, Hezr. c. 5.14. Cap. 6.5.

A יקף quod non in vſu, fit אַקִּיף circumdedit, quod imitatur illa quorum prima num eſt.

Verba Nun; illud abjiciunt, ejuſque defectum per daghes indicant, vt: ܐܦܩ eduxit, Marc.1. 43. ܐܦܩܬ Iacob.2.25. ܐܚܬ depoſuit, Luc.23.53. ܐܣܩ aſcendere fecit, Heb.13.20. Iacob.1.21. ܐܓܥܠܬ cōmendavi, Pſ.31. אַפֵּק vel אַפִּיק & ſine jod אַפֵּק eduxit. In Daniele tamen

& Hezra illud exprimitur הַנְפֵּק, Dan. 5. 2. Hez. 5. 14. הַנְפִּקוּ exierunt, Dan. 5. v. 3. Quod etiã fit in Syro ܐܢܗܪ illuminavit, act. 16. 29. ܐܢܗܪܬ illuxit, videlicet gloria. Fem. Luc. 2. 9. Ab נְחַת deſcendit, fit אַחַת vel חַחַת depoſuit, & Ieſa. 43. 14. אֲחָתִית deſcendere feci, perſ. 1. flexa more Targumico, ſic אַחִיתוּ depoſuerunt. Thren. 2. 10. אַחְתְנָא, in Onkel, אַחִיתְנָא in Iona. Gen. 43. 21. cũ Kamez ob daghes excluſum. Prima perſona quoque, cum tſeri in mediâ, & chiric in ultimâ ſyllabâ, apud Targumiſtas notatur, vt; אַפֵּקִית eduxiſti, Ierem. 11. 4. Exod. 12. 17. Et tertia feminea ſingularis אַפֵּקַת produxit, Ruth. 2. 17. Tertia pluralis, אַפִּיקוּ & הַנְפְּקוּ eduxerunt. Dan. 5. 3. הַסִּיקוּ aſcendere fecerunt, Dan. 3. 22.

Futurum Primum.

F.		Singul.		M.
אַכְתִּבִי	ܐܟܬܒܝ		אַכְתֵּב	ܐܟܬܒ

Plural.

אַכְתֵּבְנָא	ܐܟܬܒܝܢ	אַכְתִּבוּ	ܐܟܬܒܘ

Et in chiric אַכְתִּיב, Sic ܐܘܟܠ אוֹכֵל ciba, ܗܝܡܢ crede, Matt. 5. 36. ܐܘܣܦ adde, Luc. 17. 5. ܐܘܒܠ ducito, actor. 23. 17. ܐܠܦ doce, pſal. 142. אוֹשֵׁט extende, Exo. 4. 4. אוֹתֵב colloca, Gen. 47. 6. הוֹרַע ſcire fac, cum patach ob gutturis litteram, Ezech. 43. 11. אֵילִילוּ ejulate, Ioel. 1. 5.

Ex Nun.

Ex Nun. ܐܰܦܶܩ אַפֵּק educ, אַפִּקוּ in Targum אַפִּיקוּ educite: Gen.45.1. אַפִּיקִי educ mul. Ioſu. 2.3. אַחֵת fac deſcendere, Hez.5.15. אַחִתוּ dejicite. Dan.4.11. patach ob Reſch.

Futurum II.

F		Singul.	M		
תִכְתֻּב	ܬܶܟܬܽܘܒ		יִכְתֻּב	ܢܶܟܬܽܘܒ	3.
תִכְתְּבִין	ܬܶܟܬܒܺܝܢ		תִכְתֻּב	ܬܶܟܬܽܘܒ	2.
			אֶכְתֻּב	ܐܶܟܬܽܘܒ	1.
		Plural.			
יִכְתְּבָן	ܢܶܟܬܒܳܢ		יִכְתְּבוּן	ܢܶܟܬܒܽܘܢ	3.
תִכְתְּבָן	ܬܶܟܬܒܳܢ		תִכְתְּבוּן	ܬܶܟܬܒܽܘܢ	2.
			נִכְתֻּב	ܢܶܟܬܽܘܒ	1.

Sic, ܢܶܟܪܽܘܙ prædicabit, Matt.12.18. Verbum ܐܶܫܟܰܚ & hic ſuam vocalem primam retinet; ܢܶܫܟܚܺܝܘܗܝ invenerit eũ, Matt.18.13. Ro.5.21. legitur ܬܶܡܠܽܘܟ ܛܰܝܒܽܘܬܳܐ regnabit gratia, vbi 3. Fem. ſine jud, more Chaldæo. יִכְתֻּב & יִכְתֻּב. Sic, תַחְמִיד concupiſces, Exod.20.17. תְסָהֵד teſtificaberis, ibi. v.16. אִיבָרֵךְ benedicam, Hag. 2.19. יְחַלְּפוּן mutent, Dan.4.13. תַשְׁכַּח invenies, prov.2.5. אַשְׁכַּח inveniam, Iobi.17.10. cum patach, ob gutturis litteram. Et cum ה characteriſtico, יְהַשְׁפִּיל deprimet, Dan.7.24.

c.2.6.תְּהַשְׁכַּח,Hez.4.15.נְהַשְׁכַּח inveniemus,Dan.6.5. Verba Aleph & jod. ܢܘܒܕ perdet,Mar.10.28. ܢܗܝܡܢ credet,c.27.43. ܢܘܩܕ comburet, Luc.3.17. ܢܠܦ docebit &c. יוכל comedet, יוחד uniet, Iob.17.9. יוסיף addet ib. תוסיף addes. c.20.9. יְהֵמְנוּן in Onkel. יְהֵימְנוּן in Ion. in Venet. & in Regiis. יְהֵמְנוּן & יְהֵ credent, Exo.4.v.1. & 5. תוטיב benefacies, Gen.4.2. יוטיב benefaciet, Gen.12.13. יורכון prolongetur, Exodi 20.12. Et cum ה characteriſtico יְהוֹדַע notum faciet, Dan.2.25. יְהוֹדְעוּן notum facient, Dan.2.30. יְהוֹבַד peribit, Iob.20.7. תְּהוֹבֵד perdas, Dan.2.24. יְהוֹבְדוּן perdent, ib.v.18. Sic aliquando in Targum י pro characteriſtica ה ponitur; תְּיוֹסֵף addas, prov.30.6.

Verba Nun. ܢܦܩ proferet, Matt.12.20. ܢܩܪܒ offeramus, Heb.13.15. A ܢܗܪ fit ܐܢܗܪ Eph.3.9. lucere faciam, יַנְהַר ſplendebit, Iob.25.5. אַפֵּק vel אַפִּיק educam, יַפֵּיק educet, Pſal.107.28. תְּהַנְפֵּיק proferes, Iob.15.13. תְּהַנְזֵק damnum attuleris, Hez.4.13. A ܢܫܒܩ legitur Act.23.20. ܐܫܒܩ pro ܬܫܒܩ dimittas, cum Olaph conujgationis nota. תְּחֵת repones Hez.6.5. תַּחֲתוּן deſcendere facietis, Gen.42.38.

Infinitum.

ܡܟܬܒܘ . ܘ אַכְתָּבָא

Sic ܠܡܬܡܪܚܘ audere, 2.Tim.2.12. לְאַסְעָרָא ad ſtabilien-

bilien-

biliendum,Ieſa.26.21. Pro utroque א apud Danielem & Hezram ה reperies, לְהַשְׁפָּלָה ad humiliandum, Dan. 4.34. Atque ita ſepè formam nominis feminei contracti ת_ habet; ut Hez. 4, 22. לְהַנְזָקַת מַלְכִין ad nocendum regibus. Talmudici etiam hîc antiquum ſuum retinēt: אַשְׁכּחֵי obliviſci facere אַגְמוּרֵי finire, אַמְקוּנֵי corrigere, אַכְרוּזֵי proclamare, לְאַכְתּוּבֵי ad ſcribere faciendum.

In Targum Hieroſoly. præfigitur etiam מ more Syro, לְמַשְׁמָעָא ad divulgandum, לְמַבְרְכָא quod alibi לְבָרְכָא ad genu flectendum.

Verba Aleph & jod ܠܡܘܒܕܘ ad perdendum, Luc.9.56. ܡܗܝܡܢܘ credere, Luc. 24. 25. Iob. 5. 44. ܡܘܣܦܘ addere, Mat.6.27. אוֹכָלָא comedere, לְאוֹשָׁטָא extendere, Eſth. 6. 2. לְאֵיטָבָא ad beneficiendum, Ierem.10. 5. Et cum ה Dan. 2.12. לְהוֹבָדָה, v. 24. & c.7.26. לְהוֹבָדָא ad perdendũ, לְהוֹדָעָה ad indicandum, Dan.5.8. לְהֵיבָלָה ad deferendum, Hez.7.15.

Verba nun. ܠܡܦܩܘ ad ejiciendum Matth. 3. 23. ܠܡܩܪܒܘ ad offerendũ, pet. 2. 5. perfectè ܠܡܢܗܪܘ ad lucendum, Luc.1. 79. אַפָּקָא & cum ה, לְהַצָּלָה eripere, Dan. 3. 9. Perfectè, לְהַנְסָקָה educendum, Dan. 6. 24. לְהַנְעָלָה ad introducendum. Eſth.6.v.4. לְהַנְהָרָא ad illuminandum, Gen.1.15. Talmud. לְאַפּוֹקֵי.

Participium Præſens.

F	Singul.		M
מַכְתְּבָא	ܡܟܬܒܐ	מַכְתֵּב	ܡܟܬܒ

Plural.

ܡܟܬܒܝܢ מְכַתְּבִין ܡܟܬܒܢ מְכַתְּבָן

Littera formativa conjug. Olaph excluditur, variatque in fine hîc ut in prima; vt ܡܡܪܚܢ audens, Ioh.21.21. ܡܫܟܚ qui poteſt, Matt.v. ܡܫܟܚܐ Fem. Matt.24.24. ܡܫܟܚܝܢ, c.9.15. vbi vocalis ſecunda, ut ſupra de hoc verbo monitum, pro prima, in principio. מַסְעַר viſitans Exod.20.5. מַשְׁפִּל humilians Dan.5.19. וּמַחְמַת qui provocat, prov.20.2. וּמַסְהִיד & teſtificans, Iob.16.19. מַשְׁכַּח inveniens pro.20.6. Exprimitur interdum ה conjugationis, מְהַחְצְפָה Dan.2.15, quod & מַחְצְפָה c.3.22 ſcribitur, feſtinans. Forma cõſtructa מְהַנְזְקַת nocens, Hez.4.15.c.6.10. מְהַקְרְבִין offerentes, Hez.6.10.

Verba Aleph & jod. ܡܘܚܪ χρονίζων, βραδὺς, differens, tardus, Iac.1.19. ܡܗܝܡܢ credens, Ioh.1.50.c.2.25. ܡܗܝܡܢܝܢ Matt.9.28.c.18.6. מוֹבֵר perdens, prov. 15.27. ܡܘܒܠ plu. ܡܘܒܠܝܢ deducentes, Luc.23.26. ܡܘܕܥ notificans, Matt. 26.73. à ܝܠܦ eſt ܡܠܦ docens, Matt.9.35. à ܝܢܩ eſt ܡܝܢܩܢ lactantes, Mar. 13.17. מוֹסֵף & מוֹסִיף colligens, prov.11.24. Et cum ה conjungationis מְהוֹדַע notificans, Pſal.55.14. מְהוֹדְעִין notum facientes, Dani.4.4. Hez.4.16. à יקף eſt מַקֵּף cinget. Levit. 25.31.

Verba Nun, illud & hîc abjiciunt; vnde ܡܦܩ ejiciens

ciens, Matt. 9. 31. ܡܦܩ extrahens, Luc.14.5. ܡܫܒܩ dimittens, Act.14.17. מַחִית in Onkel. מַחִית Iona. Exo.16. 4. deſcendere faciens, cum . ad compenſationem daghes. מַצִּיל eripiēs. Dan.6.27. A ܢܗܪ eſt ܡܢܗܪ illuminans, Matt.5.15. ܡܢܗܪܐ fem. Ioh.1.5. & 9. ܡܢܗܪܝܢ accendentes, Matt.5.15.

Participium Præteritum.

F.	Singul.	M.
מַכְתְּבָא ܡܟܬܒܐ		מַכְתַּב ܡܟܬܒ

Plural.

מַכְתְּבָן ܡܟܬܒܢ		מַכְתְּבִין . ܡܟܬܒܝܢ

Apud Syros in raro uſu. Luc. 4. 6. ܕܠܝ ܡܫܠܡܐ quia mihi tradita eſt, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται. Sic Hoſ.13.8. מַתְכַּל דּוֹב urſus orbatus; מַתְקַן Mich.4. מַתְקַן Pſ.93.2. præparatus. מַצְלַח proſperatut, Hez. 5. 8. In reliquis vocibus tantùm ſenſu à participio præſenti diſtingvendum eſt.

Ex Aleph, jod & Nun; ܡܠܦܐ edocta προβιβασθεῖσα, præmonita, Mat.14.8. מוּכַל &c. Sic מְהֵימַן fidelis, Dan. 2.45. à נקף eſt מַקְּפָא cincta, Lev.25.29. מַקְּפָן cinctæ, Deut. 3.5.

FORMA PASSIVA HOPHAL.

Syris & Paraphraſtibus Chaldæis, hoc paſſivum eſt

incognitum, pauciſſimáque apud Danielem ac Hezram exempla reperiuntur. Ab initio formam Hebraicam Hophal, mutato ה in א, vel illo etjam ſervato, in fine formam Chaldaicam imitantur. Inveniuntur autem ex perfectis duo, הָתְקְנַת aptatus ſeu confirmatus fuit, Dan. 4.33. הָחָרְבַת devaſtata eſt, Hez. 4.15.

Ex Aleph, הובר ablatum eſt, Dan. 7. 15. quod & ſic Pſal. 142. v. 5. reperitur. Et Pſal. 1. v. vl. legitur תְּהובַר auferetur. Ex jod הוּסְפַת addita eſt, Dan. 4.33. Ex Nun, הָנְחַת depoſitus eſt, Dan. 5.20. הַסַּק eductus eſt, cum defectu Nun. C. 6.23.

CAPVT DECIMVM TERTIVM DE VERBALIBVS SECVNDÆ Conjugationis Levis.

ܡܗܝܡܢܐ fidelis, Matt. 17. 17. ܗܝܡܢܘܬܐ πίστις fides, Matt. 6. 30. ܐܘܡܢܘܬܐ ars, Act. 17.29. ܡܨܥܪܢܘܬܐ injuria, Rit. 17. l. 5. ܡܦܣ permiſſio, Act. 2. verſicu. 29. ܡܦܣܢܘܬܐ licentia, c. 26. 12. ܡܦܩܢܐ exitus, Luc. 9.31. ܐܝܩܪܐ honor, Rom. 2.7. מַעְבְּדָנָא operator, מַעְבְּדָנוּתָא operatio, אַרְגְּזָנָא irritator, אַחְסָנָא hæreditas, אִיקָּרָא gloria, חֶפְרֵשׁ differentia, אוֹטָבוּת bonitas, Gen. 47. 6. אוֹנָחַת objurgatio; אַפָּקוּת egeſtio. הֵימָנוּתָא fides, תוֹתָבָא incola, מוֹתְבָא ſedes, מוֹהַבְתָּא donum, מַדְּעָא ſcientia, מֵישְׁרָא planities, מוֹהֲבִיתָא donum. אוֹשָׁטוּתָא porrectio &c.

CAPVT

CAPVT DECIMVM QVARTVM DE PRIMO GENERE FORMÆ Gravis.

FORMA gravis eſt quę habet Syrè Kuſchoi, Chaldææ daghes perpetuum. Licet verò Syri ſuum Kuſchoi non ſemper curant adſcribendo, tamen lectio ſemper duriuſcula retinenda eſt, ac ſi adſcriptum eſſet. Prima radicis per omnes operationes, primam habet vocalem, per quam etiam Syrè agnoſcitur; Chaldææ patach, ſequẽte daghes forti; quod tamen & hîc frequenter excidit, præſertim ſub çeva Euphoniæ cauſſa. Significatio hîc vt apud Hebræos; licet multa quoque neutra hîc reperiantur. Verba Aleph, jod, & Nun, analoga ſunt.

FORMA ACTIVA PÅHEL.

Præteritum.

F		Singul.		M	
כַּתְּבַת	ܟܰܬܒܰܬ		כַּתֵּב	ܟܰܬܶܒ	3.
כַּתְּבַתְּ	ܟܰܬܒܬܝ		כַּתְּבַתְּ	ܟܰܬܒܬ	2.
			כַּתְּבֵת	ܟܰܬܒܶܬ	1.
		Plura.			
כַּתְּבָא	ܟܰܬܶܒ̈		כַּתְּבוּ	ܟܰܬܶܒܘ	3.
כַּתֵּבְתֵּין	ܟܰܬܶܒ̈ܬܶܝܢ		כַּתֵּבְתוּן	ܟܰܬܶܒܬܘܢ	2.
			כַּתֵּבְנָא	ܟܰܬܶܒܢ	1.

Sic; ܗܰܠܶܟ݂ הַלֵּךְ incedere fecit, Matt. 14. 29. ܡܫܰܠܚܘ ſpoliarunt, Act. 19. verſ. 37. ܡܰܣܶܩ efficax fuit, Gal. 2. 8. ܒܰܨܺܝܘ inquiſiverunt, petr. 1. 10. ܚܰܪܶܡ חַרֵם diviſit, סַלֵּף de-flexit &c.

Si radicis littera ſecunda, non capax eſt daghes, pro patach ſub prima Kamez eſt, vt: תָּרֵיךְ expulit, Gen. 3. ult. quod in reliquis terminationibus retinetur, תָּרִיכְתָּ, Haba. 2. 13. ܬܳܪܶܟ݂ܬܳܐ Gen. 4. 14. expuliſti, בָּרְכַת benedixi, Dan. 4. 31.

Secunda radicis ſecundàm Syrorum, Chaldęè tſeri vel chiric: præſente gutturis conſonâ aut Reſch, patach ſibi vendicat, vt קַבֵּל ſuſcepit, Gen. 4. 4. פַּקִּיד præcepit, Gen. 2. 16. Exod 5. 6. שַׁלִּיט dominatus eſt, Dan. 4. 14. שַׁכֵּן habitare fecit, Hez. 6. 12. הַלִּיךְ ambulare fecit, Gen. 5. 22. בָּרִיךְ benedixit, Gen. 1. v. 28. בָּרִיךְ, in Iona. שַׁבַּח cecinit, Exod. 15. 1. בַּרַר contrivit, Cant. 1. 14. כַּפַּר expiavit, ibid.

Quæ verò in patach finierunt, in prima Maſculina aliquando, & tertia Feminea ſingulari: Itemque in tertia Maſculina plurali Kamez conſequuntur, ubi etjam duplex ſegol, ſi tertia Reſch ſit, in Feminea tertia reperitur, ſicut in prima flexione Levi hac de perſonâ jam ſuperiùs dictum. Exempla: אַמְּרַת dixit, Cant. 1. 16. סַדְּרַת ordinavit, Prov. 9. 1. סַבְּרִית ſperavit, Pſal. 40. 2. בַּקָּרוּ inquiſiverunt, Hez. 4. 19. Licet etjam patach retineatur, שַׁבַּחוּ laudarunt, Dan. 5. 4. Iuxta communem flexionem prima הַדְּרֵת glorificavi, Dan. 4. 31. שַׁבְּחֵת laudavi, ibid. Eadem ſing. prima, in Venetis formatur quoque ut in prima activa Levi, in Chiric פַּקְּדִית præcepi,

Ier.11.4. Sic apud Targumiſtas in ſecunda plurali chiric eſt, קַיֵּמְתִּין ,בְּתַבְתִּין in Onkel. וְקַיֵּמְתִּין in Ionath. vivificaſtis, Exod. 1. 18. Singularis ſecunda in Targum exit in תָּא ,תָא, ut: בַּטֵּלְתָּא aboleviſti, Pſal.119.119. קַבֵּילְתָּא adquieviſti, Exod.7.16.

Futurum I.

F.	Sing.		M.
כְּתֻבִי	ܟܬܘܒܝ	כְּתֻב	ܟܬܘܒ
	Plural.		
כְּתֻבְנָא ܝ̈	ܟܬܘܒܝ̈.	כְּתֻבוּ	ܟܬܘܒܘ. ܘ̣

Sic, ܒܥܘ inquirite, Matt.2.8. Syri pluralem femineum, à ſingulari punctulis Ribbui diſcernunt, qui tamen aliquando & ſic exit ܟܬܘܒܝ̈.

Si tertia, conſona gutturis aut Reſch ſit, ſub ſecunda erit prima Syrorum, patach Chaldæorum, vt: ܫܒܚ glorifica, Ioh.9.24. ܥܕܪ adjuva, Marc. 9. 23. שַׁבַּח lauda, שַׁבַּחִי Pſa.46.1. שַׁבַּחוּ laudate, in Ven. שַׁבַּחוּ Pſal.107.1. Pſal. 146.1. בַּדַּר ſparge, בַּדַּרוּ in Ven. בַּדַּרוּ ſpargite, Dan.4.11. בָּרְכוּ benedicite, Pſal.134.1. אַתַּרוּ excutite, Dan.4,11. יַקַּר honora, Exo.20.12.

Futurum II.

F. Singul. M.

Sic; ܗܰܠܶܟ݂ הַלֵּךְ incedere fecit, Matt. 14. 29. ܒܰܙܶܘ ſpoliarunt, Act. 19. verſ. 37. ܚܰܝܶܠ efficax fuit, Gal. 2. 8. ܒܰܨܺܝܘ inquiſiverunt, petr. 1. 10. [illegible] divisit, סַלֵּף deflexit &c.

Si radicis littera ſecunda, non capax eſt daghes, pro patach ſub prima Kamez eſt, vt: תָּרֵיךְ expulit, Gen. 3. ult. quod in reliquis terminationibus retinetur, תָּרִיכְתְּ, Haba. 2. 13. תָּרֵכְתָּא Gen. 4. 14. expuliſti, בָּרְכֵת benedixi, Dan. 4. 31.

Secunda radicis ſecundam Syrorum, Chaldęè tſeri vel chiric: præſente gutturis conſonâ aut Reſch, patach ſibi vendicat, vt קַבֵּל ſuſcepit, Gen. 4. 4. פַּקִּיד præcepit, Gen. 2. 16. Exod 5. 6. שַׁלִּיט dominatus eſt, Dan. 4. 14. שַׁכֵּן habitare fecit, Hez. 6. 12. הַלֵּיךְ ambulare fecit, Gen. 5. 22. בָּרִיךְ benedixit, Gen. 1. v. 28. בָּרִיךְ, in Iona. שַׁבַּח cecinit, Exod. 15. 1. בַּדַּר contrivit, Cant. 1. 14. כַּפַּר expiavit, ibid.

Quæ verò in patach finierunt, in prima Maſculina aliquando, & tertia Feminea ſingulari: Itemque in tertia Maſculina plurali Kamez conſequuntur, ubi etjam duplex ſegol, ſi tertia Reſch ſit, in Feminea tertia reperitur, ſicut in prima flexione Levi hac de perſonâ jam ſuperiùs dictum. Exempla: אֲמָרַת dixit, Cant. 1. 16. סַדְּרַת ordinavit, Prov. 9. 1. סַבָּרִית ſperavit, Pſal. 40. 2. בַּקָּרוּ inquiſiverunt, Hez. 4. 19. Licet etjam patach retineatur, שַׁבַּחוּ laudarunt, Dan. 5. 4. Iuxta communem flexionem prima הַדְּרֵת glorificavi, Dan. 4. 31. שַׁבְּחֵת laudavi, ibid. Eadem ſing. prima, in Venetis formatur quoque ut in prima activa Levi, in Chiric פַּקְּדִית præcepi,

Ier. 11.

Ier.11.4. Sic apud Targumiſtas in ſecunda plurali chiric eſt, כְּתַבְתִּין, וְקַיֵּימְתִּין in Onkel. וְקַיֵּימְתִּין in Ionath. vivificaſtis, Exod. 1.18. Singularis ſecunda in Targum exit in תָא, ut: בַּטֵּלְתָּא aboleviſti, Pſal.119.119. קַבֵּילְתָּא adquieviſti, Exod.7.16.

Futurum I.

F.	Sing.		M.
כְּתֻבִי	ܟܬܘܒܝ	כְּתֻב	ܟܬܘܒ

Plural.

כְּתֻבְנָא ܝܢ	ܟܬܘܒܝ̈	כְּתֻבוּ	ܟܬܘܒܘ. ܘܢ

Sic, ܒܥܘ inquirite, Matt.2.8. Syri pluralem femineum, à ſingulari punctulis Ribbui diſcernunt, qui tamen aliquando & ſic exit ܟܬܘܒܝ̈ܢ.

Si tertia, conſona gutturis aut Reſch ſit, ſub ſecunda erit prima Syrorum, patach Chaldæorum, vt: ܫܒܚ glorifica, Ioh.9.24. ܥܕܪ adjuva, Marc. 9.23. שַׁבַּח lauda, שַׁבַּחִי Pſa.46.1. שַׁבַּחוּ laudate, in Ven. שַׁבַּחוּ Pſal.107.1. Pſal. 146.1. בַּדַּר ſparge, בַּדַּרוּ in Ven. בַּדַּרוּ ſpargite, Dan.4.11. בָּרְכוּ benedicite, Pſal.134.1. אַתַּרוּ excutite, Dan.4,11. יַקַּר honora, Exo.20.12.

Futurum II.

F. Singul. M.

3. ܢܶܟܬܽܘܒ	יִכְתֹּב	ܬܶܟܬܽܘܒ	תִּכְתֹּב
2. ܬܶܟܬܽܘܒ	תִּכְתֹּב	ܬܶܟܬܒܺܝܢ	תִּכְתְּבִין
1. ܐܶܟܬܽܘܒ	אֶכְתֹּב		

Plural.

3. ܢܶܟܬܒܽܘܢ	יִכְתְּבוּן	ܢܶܟܬܒܳܢ	יִכְתְּבָן
2. ܬܶܟܬܒܽܘܢ	תִּכְתְּבוּן	ܬܶܟܬܒܳܢ	תִּכְתְּבָן
1. ܢܶܟܬܽܘܒ	נִכְתֹּב		

Sic, ܢܛܥܘܡ inſeret, Rom. 11. 23. ܢܒܥܘܢ inquirent, Luc.22. 23. ܬܥܩܪܘܢ eradicabitis, Mat. 13. 29. נִרְחַם amore complectemur, Cant.1.4. תְּרַחֵם amore complecteris, prov.20.13. תְּקַבֵּל ſuſcipies ib.3. 1. תְּרַחֵק abominabitur anima, Pſal.107.18. תְּקָרֵב offeras, Hez. 7.17.. ob ר. תְּקַבְּלוּן recipietis, Dan.2.6. יְקַבְּלוּן recipient, Pſal.93.3.

Primæ perſonæ formativa habet Syrè vocalem ſecundam chateph patac Chaldæè; ܐܶܫܠܡ valedicam, Luc. 9.61.

Propter gutturis notas & Reſch ſub vltima ſyllaba eſt prima Syrorum, patach Chaldæorum, quod etiam in reliquis perſonis manere ſolet: ܐܣܒܪ Evangelizabo, Ro. 1.15. ܢܣܒܪܘܢ ſperabunt, Matt.12.21. יְמַגַּר diſſipet, Hez.6.12. ישדר mittet, Pſal.106.20. אֲשַׁבַּח laudabo, Pſal.146.2. In fine aliquando etiam chiric eſt אֲבָרִיךְ benedicam, Pſal.16.7.

Targumiſtæ poſt א interſerunt י, indicem videlicet

chateph

chateph ſegol, ubi in Venetis ſub א tſeri reperitur; אֵיגַּר dejiciam, Ezech.22.12. Verba Aleph, non rarò illud abjiciunt, ejuſque vocalem ad præfixam reſumunt, atque ita contractio fit, vt: ܢܶܠܦ pro ܢܶܐܠܦ docet, תַּלְּפוּן pro תְּאַלְּפוּן Ieſa.30.10. יֵלֵף pro יֵאַלֵּף. Integrè ܬܫܪܐ habitabit, Act.2.26.2.cor.12.10.

Infinitum.

ܡܶܟܬܰܒ. ܠܡܶܟܬܰܒܘ   כְּתָבָא לְכִתְבָא

Sic ܡܶܥܩܰܪ eradicare, Ritual.p.58.l.12. ܠܡܶܛܒܰܥ ad immergendum, Matt.14.30. ܠܡܰܟܪܳܙܘ ad predicandum, Luc.4.18. לְקַבָּלָא ad accipiendum, Cant.1.12. לְקַטָּלָא ad occidendum, Eſth.6.2. Pro א aliquando ה eſt apud Danielem & Hezram; לְקַטָּלָה ad interficiendum, Dan. 2.44. לְנַסָּכָה ad libandum, ib. v. 46. לְבַקָּרָה ad quærendum, Hez.7.14.

In Targum pro primo Kamez ſepiſſimè çeva uſurpatur; vt: לְהַלָּכָא ad eundum, Cant.1.6. לְנַגָּבָא ad exſiccandum v. 9. ib. Invenitur quoque מ ab initio more Syro in quibuſdam Targumim לְמַהַלְכָא ad eundum, Cant. 1. 7. quod in Venet. ſcribitur לְמֶהֶלְכָא in Baſilien. verò לְמַהֲלְכָא perperam. Ex Aleph. לְאַלָּפָא ad docendum, Exod. 23.2.

Terminatur etim ות, maximè cum adfixis לְפַלְּחוּתֵהּ ad diffindendum eum, בְּכַפָּרוּתָךְ in expiando te, Exod. 30.36.

Talmudici, hîc ut in ſuperioribus addunt י, quieſcens in Tſeri לִיקְלְעֵי ad ejulandum, לִפַּלְגֵי ad dividendum; לִשְׁקְלֵי ad properandum.

Participium Præſens.

F.	Singul.	M.
מְכַתְּבָא ܡܟܬܒܐ		מְכַתֵּב ܡܟܬܒ

Plural.

מְכַתְּבָן ܡܟܬܒ̈ܢ		מְכַתְּבִין ܡܟܬܒܝܢ

Sic, ܡܦܠܓ dividens, Luc. 11. 22. ܡܫܠܚ ſpolians, Rom. 2. 22. ܡܥܒܕ efficiens, Philip. 2. 13. ܡܒܥܝܢ quærentes, Act. 17. 27. ܡܛܒܥܝܢ immergentes, 1. Tim. 6. 9. מְהַלֵּךְ ambulantes, Dan. 4. 46. וּמְקַבֵּיל ac ſuſcipis, Cāt. 1. 16. מְפָרֵט convellit, cum Kamez ob reſch, Iob. 16. 11.

Finit etjam in primam Syrorum, patach Chaldæorum, ſi videlicet ultima Gutturis nota aut Rech fuerit; ut, ܡܕܒܪ gubernans, 1. Tim. 3. 4. מְפַשַּׁר interpretans, Dan. 5. 12. מְהַדַּר glorificans, ib. v. 34. מְשַׁבַּח celebrans c. 2. 23. c. 4. 34. Pſ. 93. 4. מְבַדַּר diſpergens, prov. 20. 26. Targumicè etiam in chiric מְקַשִּׁט ornans. Hoſ. 6. 3 vide Dan. 7. 20. מְסַבַּר ſperans, Prov. 28. 25. וּמְהַלֵּךְ qui ambulat ibid. v. 26. מְסַדְּרָא euntes, Cant. 1. 8.

Ex Aleph, ܡܠܦ pro ܡܐܠܦ מַלֵּיף docens, Deut. 4. 1. pro quo integerè legitur מְאַלֵּיף prov. 11. 15. מַלְּפִין pro

מְאַלְּפִין Iere. 6.17. pleraque tamen perfectè ſcribuntur.

Participium Præteritum.

F	Singul.		M
מְכַתְּבָא	ܡܟܬܒܐ	מְכַתַּב	ܡܟܬܒ
	Plur.		
מְכַתְּבָן	ܡܟܬܒܢ	מְכַתְּבִין	ܡܟܬܒܝܢ

Sic, ܡܛܒܥ demergendus, Matt.18.6. ܡܥܩܡ ἐξε-ςέρεπτος perverſus, Tit.3.11.

Sola itaque prima vox in vtroque participio diverſa eſt; cæteræ formationes utrinque eædem; Et ſi tertia gutturis conſona, aut Reſch fuerit, nulla prorſus differentia erit, itaque judicio hîc opus erit. Sic, מְקַטַּר ligans & ligatus, Hoſ. 6. מְסַבַּר exſpectans & exſpectatus, מְבָרֵךְ benedicens & benedictum, Dan. 2.20. מְרַחַק, pollutus, Malac.1. & paullo ante v.7. מְרַחַק. Ex Hebraiſmo etjam ſunt quædam, מְתַרְגַּם explicatum, Hez.4.7. מְבוֹרַךְ benedictum, Rhud.2.20.&c.

FORMA PASSIVA ETHPAHEL Chaldæis ITHPHAEL.

Hæc cum ſua Activa convenit præpoſito ܐܬ, אֶת vel הִת Charactere. Rabbini cum Talmudicis, ſæpiſſimè pro א hîc vſurpunt נ, dicentes נִת pro א, tanquam for-

ma fieret, ex prima paſſiva Hebræa formę Levis Niphal,& ſecũda formę gravis Hithphael;ſic;נִתְכְּתַב ſcribtus eſt, נתכַּפַּר expiatus eſt.נִסְתַּלַּק remotus fuit.

Significatio hîc mera paſſiva,ad activam ſuam relata:rariſſimè ac impropriè quidem,reciproca.

Præteritum.

F		Singul.	M	
אִתְכַּתְבַת	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܒܰܬ݂	אִתְכַּתַב	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒ	3.
אִתְכַּתַבְתְּ	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܬ݁ܝ	אִתְכַּתַבְתְּ	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܬ݁	2.
		אִתְכַּתְבִית	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܶܬ݂	1.

Plural.

אִתְכַּתְבָא	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܝ	אִתְכַּתְבוּ	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܘ	3.
אִתְכַּתַבְתֵּן	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܬ݁ܶܝܢ	אִתְכַּתַבְתּוּן	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܬ݁ܽܘܢ	2.
		אִתְכַּתַבְנָא	ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒܢ	1.

Fines communes hîc ſunt, vocalis prima & ſecunda ; Chaldæè, patach ; tſeri & chiric. ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒ & ܐܶܬ݁ܟ݁ܬ݂ܶܒ ; ſic ܐܶܬ݁ܪ̈ܓ݂ܶܡܘ lapidati ſunt ; Hebr.11.ver.37. ܐܶܬ݁ܛܥܶܡܬ݁ inſertus es, Rom.11. 17. ܐܶܬ݁ܚܦܶܛܢ, ſtuduimus, 1. Teſſal. 2.17. אִתְחַבַּר commotus fuit, Ieſa. 17.9. הִתְהֲרַךְ adductus fuit, Dan. 3. 27. אִתְפָּרְשׁוּ diviſæ ſunt, Gen.10. ob ר. אִתְהַפִּיךְ converſum fuit,Pſal.105.25.

Secunda ſingularis maſculina,maximè apud Paraphraſtes

phraſtes exit in תָ, cui nonnumquam א paragoges additur;femineum aliâs à Maſculino nihil differt.
Prima vero perſona,etjam in ית. exit, præcedente tſeri vel Kamez ſub radicis ſecũda;vt:אִתְכַּתְבֵית & אִתְכַּתָּבִית

In tertia ſingulari feminea, Veneti habent quoque Kamez ſub ſecunda radicis אִתְעַתְּרַת ſtiterat ſeſe, Exod. 2.ver.4. Et ſi tertia Reſch ſit, inveniuntur duo ſegol, אִתְקַטֶּרֶת.colligata: cuius pluralis apud Syros adſumit etjam nun paragogicum,ſicut& apud Chaldęos loco א aliquando quoque nun eſt; ܐܬܬܦܬܚܝ; Chal.in Ionathan. וְאִתְנְהָרָן & illuminati ſunt; Gen. 3. 67. ubi in Onkelo eſt אִתְפַּתְּחָא cum - ſecunda.

Tranſpoſitionem ſolam, cum Tranſpoſitione & Immutatione ſimul Syrè & Chaldęè;atque Syncopen Chaldæam litteræ ת formativæ, communem habet cum prima paſſiva Levi;vt: ܐܫܬܒܚ glorificatus eſt, Ioha. 7. 40. ܐܫܬܕܪ miſſus eſt, Ioh. 1. 6. ܐܫܬܕܪܘ miſſi ſunt;ibi.24. ܐܨܛܢܥ fraudulenter egit, Act.7.19. ܐܨܛܥܪ contumeliis adfecit,1.Theſſ.2.2. ܐܙܕܒܢ venditus eſt, Ioh.12.5. אִסְתַּמַּר cavit ſibi,2.Sam.20.10.אִשְׁתַּדַּלְתְּ occupata fuiſti, Ruth. 2.19. אִזְדַּבַּנְנָא venditi ſumus, Eſth. 7.4. אִטַּמַּרוּ. אִטַּמְּרוּ abſconderunt ſe, Gen.3.8.אִטַּמְּרֵית ibid.v.10. אִטַּבַּעוּ ſubmerſi ſunt, Exod.15.4.

Verba Aleph communiter flectuntur regulariter, quædam tamen Aleph abjiciunt: ܐܬܬܚܕ clauſa fuit janua, Matt.25.10. ܐܬܬܓܪ lucratus eſt, ibid.v.16.17.20. ܐܬܬܓܪܬ ܥܠܝܗܝܢ lucratus ſum ſuper ea, ibid. v.22

ܐܶܬܬܰܢܰܚ ingemuit, Mar. 7.34. אִיתְּכַל conſumptus eſt, אִיתְּחַד comprehenſus eſt, אִתְּגַר collatus eſt. ܐܺܬܘܰܟܰܚ habet ܐܶܬܘܰܟܰܚ A n ו eſt אֶתְוַכַּח diſceptabo, 1. Sam. 12.7. jod in Vau, ut apud Hebræos.

Futurum Primum.

F Sing. M

ܐܶܬܟܰܬܰܒ אֶתְכַּתַב ܐܶܬܟܰܬܒܺܝ אֶתְכַּתְבִי

Plur.

ܐܶܬܟܰܬܒܽܘ אֶתְכַּתְבוּ ܐܶܬܟܰܬܒܶܝܢ אֶתְכַּתְבָנָא

Sic, ܐܶܬܪܰܚܰܡ miſerere, Matt. 15. 22. ܐܶܬܚܰܫܰܚ πρόσεχε, 1. Tim. 4.13. ܐܶܬܙܰܗܰܪܘ cavete, Mar. 12.38.

א Chaldæi cum ſegol notant, ad differentiam præteriti, licet etiam chiric reperiatur. Syrè etjam in vocalem ſecundam exit. Ex chiric terminatione אִשְׁתַּגִּישׁוּ conturbamini, Ieſa. 29.9.

Ex Aleph ܐܶܬܬܰܓܰܪܘ lucramini, Luc. 19.13. ܐܶܬܘܰܟܰܚ & ܐܶܬܐܰܡܰܢܘ conſtantes eſtote, Col. 4.2. pleraq; tamen perfectè. Ex jud, ܐܶܬܝܰܠܰܕ, omnia perfectè.

Futurum II.

F. Singul. M.

3. ܢܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܶܒ݂ יִתְכְּתֵב ܬܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܶܒ݂ תִּתְכְּתֵב

2. ܬܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܶܒ݂ תִּתְכְּתֵב ܬܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܒ݁ܺܝܢ תִּתְכַּתְבִין

1. ܐܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܶܒ݂ אֶתְכְּתֵב

Plural.

3. ܢܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܒ݂ܽܘܢ יִתְכַּתְבוּן ܢܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܒ݂ܳܢ יִתְכַּתְבָן

2. ܬܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܒ݂ܽܘܢ תִּתְכַּתְבוּן ܬܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܒ݂ܳܢ תִּתְכַּתְבָן

1. ܢܶܬ݂ܟ݁ܬ݂ܶܒ݂ נִתְכְּתֵב

Sic; ܢܬܚܦܛ demus operā, Hebr.4.11. ܢܫܬܒܚ glorificabitur, 2. Theſſal.1. ver.10. & plurale, Rom.8.17. ܢܫܬܡܫ miniſtraretur, Mar. 10. 45. ܢܬܢܗܪ illuſtretur, 2. Cor.4.v.6. ܬܬܪܓܡ lapidabitur, Hebr.12.20. ܕܢܫܬܡܥܘܢ vt obediam, Rom.1.5. יִתְכַּנְּשׁוּן congregentur, Gen.1.9. יִצְטַבַּע tingatur, Dan.4.12. יִתְיַלְדָן naſcerentur, Gen.6.1. Terminationes reliquæ etiam hîc ſunt ܢܬܪܚܡ diligetur, Ioh.14.21. תִּתְחַבַּל perdetur, Dan.2.44. Loco jod etiam nun eſt Syro more, נִתְחַכַּם ſapiet, prov.1.20. נִשְׁתַּכַּח ibid.v.14. נִסְתַּקַּבַּל obviam fiet, pro.12.27. יִתְיַקַּר glorificabitur, prov.27.18. Et ſic Cap.2. Prov.22. נִתְעַקְּרִין eradicabuntur; cum jod Epenthetico.

Ex Aleph ܢܬܐܚܕ detineretur, Act.2.24. אִתַּסָּא ſanabor, Cant.2.5 Ex nun. ܢܬܢܣܒ ſumitur, accipitur, 1. Timo.4.4. יִתְנְסַח avellatur, Hez.6.11.

Infinitum.

ܡܬܟܬܒ. ܠܡܬܟܬܒܘ   אִתְכְּתָבָא

Sic, ܠܡܫܬܡܠܝܘ ad conſummandũ, Mar.13.4. לְאִתְקָרָבָא ad offerre, Cãt.1.15.. propter ר. בְּהִתְבְּהָלָה in trepitando, Dan.3.24. מִלְּאִסְתַּכָּלָא ab intuendo, Exod.3.6. in Onkel. Veneta pro priori Kamez etiam ſcheva habet, לְאִסְתַּקָּפָא ad commovendũ. Terminatio ות etiam hic eſt ut: אִסְתְּלָקוּת elevàri, Cant.1.6. Aliquando Mem ab initio eſt, more Syro, vt in activa quoque dictum. Ex Aleph. לְאִתַּגְּרָא ad elocandum, 1. Sam.2.5. Talmud. לְאִפַּלּוֹנֵי, אִפַּלּוֹנֵי &c.

Participium præſens.

F   Singul.   M

ܡܬܟܬܒ מִתְכְּתֵב ܡܬܟܬܒܐ מִתְכַּתְבָא

Plural.

ܡܬܟܬܒܝܢ מִתְכַּתְבִין ܡܬܟܬܒ̈ܢ מִתְכַּתְבָן

Sic ܡܬܥܡܕ immergitur, Rit.p.90.l.11. ܡܬܡܨܐ efficax ſum, Rom.1.15. ܡܫܬܒܚ glorificatur, 1.Cor. 12.26. ܡܫܬܒܚܝܢ ibid. ܡܫܬܡܫ colitur, Act.17.25. ܡܙܕܡܪ pſallitur, 1.Corin.14.7. מִתְבְּהַל Dan.5.9, ob ה alij מִתְבַּהַל. מִשְׂתַּכַּל attentus, c.7.8. מִתְקַטְּלִין, Dan.2.ver.13. מִתְנַצַּח ibid. v 43. מִטַּמַּר abſconditus, Gen.4.14. מִתְעָרְבִין ſupera-

ſuperabar, Dan. 6.3.

Duo occurrunt cum א loco ם, אטמרא abſcondita, Iob. 28. v. 21. אשתבחן laudantur. Pſalm. 78. v. 63. quidam tamen ad præteritum referunt.

CAPVT DECIMVM QVINTVM DE VERBALIBVS PRIMÆ Conjugationis Gravis.

HVIVS generis ſunt nomina adfecta Kuſchoi ſeu Daghes. Et formantur vel à Præterito, vel à Participiis. A præterito, ܕܓܠܐ mendax, Ioh. 8. 44. ܟܕܒܐ mendacium; ib. v. 55. ܥܩܒܐ calcaneus, Ioh. 13. 18. ܨܒܬܐ ornatus, pet. 3. 3. ܩܕܝܫܐ ſanctus, Mar. 1. 24. ܙܕܝܩܐ juſtus, Matt. 9. 13. ܙܕܝܩܘܬܐ juſtitia, Matt. 6. 33. ܟܕܒܘܬܐ falſum, Matt. 24. 24. גנבא fur, זמרא Pſaltes, קדישא ſanctus, לישנא lingua, חלקא pars, חרשא opifex, טפשא ſtulta צפרא avis, יבשא aridus &c.

Ex participiis. ܡܣܟܠܢܐ 2. Cor. 7. 12. ܡܥܕܪܢܐ auxiliator, Phil. 2. 25. ܡܥܩܡܬܐ perverſa, Luc. 9. 41. מרחמנא מרחמן miſericors. מטל & מטול onus, מטלן, מבסר nuncius bonus. &c.

CAPUT DECIMUMSEXTUM DE ALTERO GENERE FORMÆ GRAVIS, ſeu forma Quadrata.

FORMA gravis fit etiam ex quarta littera tanquam daghes. Hanc veteres מְרַבַּע Quadratam appellarunt, quod quattuor conſtet litteris. Hujus autem formæ gravis ſeu quadratæ, verba alia, vel repetitam verbi ſyllabam habent; vel ultimam tantùm litteram, oriunturque aut ex quieſcentibus ſecunda, vel defectivis media.

Repetitam ſyllabam habent: ܢܦܢܦ extulit, à ܢܦ altus fuit, ܗܘܢܘ molestus fuit, à ܗܘ, quod in Aphel ſignificat, moleſtiam exhibuit, Luc. 18. 5. ܪܓܪܓ concupivit deſiderio magno, à ܪܓ concupivit. ܡܪܡܪ irritavit à ܡܪ amarus fuit, רַבְרֵב magnificavit, à רְבַב, טַמְטֵם obſtrinxit, חַלְחֵל prophanavit, בַּלְבֵּל confudit הַרְהַר Rab. הִרְהֵר cogitavit &c. Quę ultimam ſolum litteram verbi repetunt fiunt ex quieſcentibus media, quam mediam quieſcentem in Vau cum cholem, mutant; קוֹמֵם, confirmavit, שׁוֹמֵם obſtupefecit, רוֹמֵם extulit. &c.

Nōnulla omnino diverſas habēt litteras ܫܘܗܠ feſtinauit, ܥܪܒܠ עַרְבֵּל coarctavit, ܟܪܟ implicavit, ܦܪܢܩ deliciari, ܡܪܚ auſus eſt, ܦܢܛܣ φαντάζεσθαι imaginari, עַרְטֵר impulit, עַרְקֵל feſtinauit.

Quædam verò ad perfectas radices adſumunt ſem-

chat

chat vel Schin, vel aliquam aliam ex Emunaticis, ut: ܫܩܒܠ occurit à ܩܒܠ accepit, ܫܪܗܒ feſtinavit, à ܪܗܒ conturbavit, ܫܒܗܪ καυχᾶσθαι inſolentèr ſe jactare ܫܚܠܦ שַׁחְלֵף commutavit à חֲלַף mutavit, ܫܥܒܕ שַׁעְבֵּד ſubjecit, ܕܢܫܥܒܕܘܢܢܝ ut in ſervitutem redigat me, Gal.4.4. à ܬܠܡܕܘ ܥܒܕܘ diſcipulos fecit, Act. 14.21. à ܬܠܡܕ

· Huc referas velim, quæ ſunt plurium litterarum, ſunt autem pauciſſima; סַגְרֵג granificavit, סַלְסֵל &c.

Sicut verò apud Hebræos, quædam è perfectis, ut שׁוֹפֵט, ita Syrè & Chaldæè quædam ad hunc modum flectuntur, vocaturque flexio horum דּוֹמֶה מְרֻבַּע ſimilis quadratę. Suntq; triplicia, 1. In quibus pro daghes littera Vau, vt: ܓܘܙܠ cujus paſſivum ܐܬܓܘܙܠ flamma corripi, ܦܘܪܩ eripuit, סוֹבֵל ſuſtinuit, סוֹבֵר perverſè egit. ubi notandum Syros vau per diphthongum, Chaldæos per cholem pronunciare. A verbis in jud Syrè per metatheſin ſimul, & geminationem mediæ radicis litteræ, mutatóque jud in Vau hæc verba formantur, vt à ܪܒ fit ܪܘܪܒ cujus paſſivum ܐܬܪܘܪܒ extulit ſeſe, à ܦܫܛ, Ritual.p.16.15. ܦܘܫܛ extendit, à ܝܕܥ, ܫܘܕܥ ἐπιγινώσκειν, à ܠܡ fit ܫܘܠܡ cōſentire cujus paſſivum ܐܫܬܘܠܡ συνελθεῖν συνευδοκεῖν, à ܝܕܐ eſt ܫܘܕܝ promiſit, cujus paſſivum habetur, Act.7.17.

Luc.22. II. In quibuſdam etjam jod pro daghes, ubi Syrè per diphthongum, Chaldæè per tſeri effertur, ܫܝܙܒ ſuſtulit, à ܫܙܒ. שֵׁיזִב, ſervavit, eripuit, Dan.3.24. c.6.20. Exo.12.27. שֵׁיצִי vaſtavit. III. In quibuſdam quarta eſt jod vel Aleph, ܐܪܒܐ vel ܐܪܒܝ aluit, Act.13. 18. שַׁלְהִי & שַׁלְהֵי cujus paſſ. אִשְׁתַּלְהֵי defecit. &c. Hisde vide quieſcentia in ultima, vel anomala polyſyllabica infra.

FORMA QVADRATORVM
ACTIVA.

Præteritum

F.		Sing.	M.
הַרְהֲרַת	ܗܪܗܪܬ	הַרְהַר	ܗܪܗܪ
הַרְהַרְתְּ	ܗܪܗܪܬܝ	הַרְהַרְתְּ	ܗܪܗܪܬ
		הַרְהַרֵת	ܗܪܗܪܬ

Plural.

F.		M.	
הַרְהַרָא	ܗܪܗܪܝ	הַרְהַרוּ	ܗܪܗܪܘ
הַרְהַרְתֵּן	ܗܪܗܪܬܝܢ	הַרְהַרְתּוּן	ܗܪܗܪܬܘܢ
		הַרְהַרְנָא	ܗܪܗܪܢ

Sic ܣܘܒܠ, ܣܘܒܠܬ, ܣܘܒܠܬ, סוֹבֵל סוֹבַלְתְּ סוֹבְלַת, it. ܫܘܙܒ, ܫܘܙܒܬ, ܫܘܙܒܬ, שֵׁיזִב, שֵׁיזְבַת. &c. Omnia ad formam primam gravem pahel, niſi quod loco daghes

ghes littera pronuncietur, cujus etjam fines obſervat: ſic: ܫܥܒܕܬ ſubjeciſti, Hebr. 2. 8. ܫܚܠܦܘ muta-
runt, Act. 28. 7. ܬܪܣܝܬܘܢ nutriſtis, Iac. 5. 5. פַלְפֵּלְת ad-
ſperſi, Iob. 16. 15. סוֹפְקֵת applauſi c. 31. 25. סוֹבְרִית portavi,
Pſal. 69. 8.

Futurum. I.

F.	Singul.		M.
הַרְהַרִי	ܗܪܗܪܝ	הַרְהַר	ܗܪܗܪ
	Plural.		
הַרְהַרְנָא	ܗܪܗܪܝܢ	הַרְהַרוּ	ܗܪܗܪܘ

Sic, ܣܘܒܠ, ܣܘܒܠܘ, סוֹבַל, סוֹבְלוּ Item ܫܝܙܒ ܫܝܙܒܘ, שֵׁיזִב שֵׁיזִבוּ, ut in prima gravi.

Futurum II.

F.	Singul.		M.
תְּהַרְהַר	ܬܗܪܗܪ	יְהַרְהַר	ܢܗܪܗܪ
תְּהַרְהֲרִין	ܬܗܪܗܪܝܢ	תְּהַרְהַר	ܬܗܪܗܪ
		אֲהַרְהַר	ܐܗܪܗܪ

Plur.

יְהַרְהֲרָן	ܢܗܪܗܪܢ	יְהַרְהֲרוּן	ܢܗܪܗܪܘܢ
תְּהַרְהֲרָן	ܬܗܪܗܪܢ	תְּהַרְהֲרוּן	ܬܗܪܗܪܘܢ
		נְהַרְהֵר	ܢܗܪܗܪ

Sic, ܢܣܬܘܒܪ 2. Teſſal.3.3. נִסּוֹבַל ܐܫܬܚܠܦ muta-bo. Gal. 4. 20. ܢܫܬܚܠܦܘܢ immutabunt, Gal. 1. 7. וְאֶנְעֲנַע & meditabor.Pſal.119.117. יְעַלְטֵל deperdet, Pſal. 146.9. תְּרוֹרֵם exaltabis, Iob.17.4. ܬܫܬܘܙܒܘܢ 2. Theſſ.1.6. אֲשֵׁיזִיב liberabo, Exo. 6. 6. תְּשֵׁיזִב Dan.3.14. יְשֵׁיזֵב, יְשֵׁיזְבִנָּךְ redimat te.c.6.16. Secunda cum Nun, more Syro, נְטַלְטְלוּן traducent, prov.11.3.

Infinitum.

הַרְהָרָא	ܡܗܪܗܪܘ

Sic ܡܣܬܘܒܪܘ, סוֹבָלָא portare, Ier.10.10. It. ܡܫܬܘܙܒܘ שֵׁיזָבָא & שֵׁיזְבָא Ieſa. 36. 14. לְשֵׁיזָבוּתֵהּ ad eruendum eum, Dan.6.14. c. 6.20. Et cum Mem, Syro more; לְמִסּוֹבְרָא continere ſe, Gen. 45. 1. vbi etiam ςeva pro Kamez, quod ſepiſſe ita fit.

Participium Præſens

F.	Singul.	M.	
מְהַרְהֲרָא	ܡܗܪܗܪܐ	מְהַרְהַר	ܡܗܪܗܪ

Plural.

Plural.

ܡܗܪܗܪܝܢ מְהַרְהֲרִין ܡܗܪܗܪ̈ܢ מְהַרְהֲרָן

Sic ܡܫܘܚܠܦ, ܡܫܚܠܦ mutat, Gal. 3. ver. 15. ܡܣܪܗܒ feſtinans, Iacob. 1. 19. ܡܣܪܗܒܝ̈ܢ 2. Tim. 3. 4. ܡܬܪܣܐ ܗܘܐ alens, Matt. 6. 26. מְטַלְטַל in conſtans, Gen. 4. 12. מְשַׁרְשַׁר allicicns, Prov. 20. 19. מְסוֹבַר Ieſa. 40. 1. וּמְרוֹמְמִין & exaltant, Pſ. 107. 32. מְטַשְׁטְשִׁין oblectari Iob. 16. ver. 16. ܡܫܘܙܒ, מְשֵׁיזִב liberans, Dan. 6. 27.

Participium Præteritum.

F	Singul.	M

ܡܗܪܗܪ מְהַרְהַר ܡܗܪܗܪܐ מְהַרְהֲרָא

Plural.

ܡܗܪܗܪܝܢ מְהַרְהֲרִין ܡܗܪܗܪ̈ܢ מְהַרְהֲרָן

Sic; ܡܫܘܥܒܕ ; ܡܫܥܒܕ ſubjectus, Luc. 7. 8. מִצַּלְהַב inflammatur, Pſal. 119. 120. מְסוֹבַל, מְכוּבְלִין apta ad onera portanda, Hez. 6. 3. ܡܫܘܙܒ מְשֵׁיזַב & מְשֵׁיזָב Iob. 18. 19.

FORMA PASSIVA.

Præteritum.

ܐܬܗܪܗܪ אִתְהַרְהַר ܐܬܗܪܗܪܬ אִתְהַרְהֲרַת

ܐܣܬܘܒܠ אִסְתּוֹבַל ܐܣܬܘܒܠܬ אִסְתּוֹבְלַת

Sic; ܐܬܦܠܦܠ conſperſus eſt, Rit. pagina. 126.l.1. ܐܫܬܘܙܒ liberatus eſt, Act.28. 4. ܐܫܬܘܙܒܘ liberati ſunt, c.27. 44. ܐܫܬܘܬܦܬܘܢ communicaſtis, Phil. 4.14: ܐܫܬܘܬܦ communicavit. ib. v.15. הִתְרוֹמַמְתָּ Dan. 5.27. הִתְרוֹמַמוּ Pſal. 107. v. 25. וְאִשְׁתַּעְבְּדִי & ſubjicias te, Gen.16.9. ܐܫܬܘܕܥ agnovit, Act.12.11. ܐܫܬܘܕܥܬ, ib. v. 14. ܐܫܬܘܕܥܘ agnoverunt, Luc.2.80.

Futurum I.

ܐܬܗܪܗܪ אֶתְהַרְהַר ܐܣܬܡܟ אֶסְתּוֹבַל·

Sic; ܐܣܬܪܗܒ feſtina, Luc. 9.5. ܐܫܬܚܠܦܘ tranſformemini Rom.12.2.

Futurum II.

ܢܬܗܪܗܪ יִתְהַרְהַר ܬܬܗܪܗܪ תִּתְהַרְהַר
ܢܣܬܡܟ יִסְתּוֹבַל ܬܣܬܡܟ תִּסְתּוֹבַל

Sic, ܢܫܬܒܗܪ glorietur, 1.Cor.29. ܢܫܬܘܙܒ ſervabitur 1.Cor.3. 15. ܬܫܬܒܗܪ glorieris, Rom. 11. ver.18. ܬܫܬܘܕܥܘܢ perſuaſum habebitis 2.Cor.1.13. ܐܪܡܪܡܟ exaltabo te, Rit. p.119.12. יִסְתַּקְּבַל prov. 12.17. תִּתְפַּרְסְמִי revelabis te, Ruth.3.3. יִשְׁתַּעְבְּדוּן & ſubjicientur, Gen.27.29.

Infinitum.

ܡܬܗܪܗܪܘ אִתְהַרְהָרָא ܡܣܬܡܟܘ אִסְתּוֹבְלָא

לְאִתְמַרְמְרָא per çeva, ut ſæpè fit.

Partici-

Participium Præſens.

ܡܬܗܪܗܪ מִתְהַרְהַר ܡܬܗܪܗܪܐ מִתְהַרְהְרָא

ܡܣܬܘܟܠ מִסְתּוֹכַל ܡܣܬܘܟܠܐ מִסְתּוֹכְלָא

Sic ܡܬܪܘܪܒ ܗܘܐ exaltatur, Act.19.17. ܡܫܬܚܠܦܐ mutatur, Hebr.6.17. ܡܫܬܘܕܥ ܐܢܐ noui, Act. 19. verſ.15. ܡܫܬܘܚܪ ܐܢܬ cunctaris, c.22.16. ܕܡܫܬܒܗܪ ܐܢܬ qui gloriatur, Rom. 2.17. ܕܡܫܬܘܕܥܝܢ cognitum habentes, 2. Cor.1.13. ܕܡܣܬܘܥܪܝܢ παρατυγχάνοντες, qui occurrunt, Act.17.17. ܡܫܬܚܠܦܝܢ transformati, 2. Cor. 3.18. ܡܫܬܚܠܦܢ mutabiles, Hebr.6.18. מִתְרוֹפְפִין concutiantur, Iobi.9.6.&c.

Flectitur per omnia vt paſſiva prima Gravis.

Atque hactenus de Verbis perfectis,
ſeu Regularibus; ſequuntur
Anomala.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM DE VERBIS ANOMALIS; AC PRIMVM DE Monoſyllabis ſimplibus.

HACTENVS Verbi analogia: anomalia ſequitur, quę partim cõtractione fit, partim productione. Contractio tollit unā de tribus litteris thematis; unde monoſyllaba exſiſtunt; quorum quædam ſimplicia, alia geminata; & magnam vtraque habent adfinitatem. Simplicia amittunt Vau & jod; quo etiam pertinent verba Syra, quorum media Olaph eſt: Itaque radices eorum ita notantur: ܩܘܡ, קוּם, ſurrexit; ܣܝܡ שִׂים, poſuit, ܫܐܶܠ, petiit.

DE PRIMO GENERE FORMÆ LEVIS.

FORMA ACTIVA PEHAL.

Præteritum.

F.		Singul.	M.	
קָמַת	ܩܳܡܰܬ	קָם	ܩܳܡ	3.
קָמְתְּ	ܩܳܡܬܝ	קָמְתָּ. תְּ	ܩܳܡܬ	2.
		קָמֵת	ܩܳܡܶܬ	1.

Plural.

קָמָא	ܩܳܡܝ	קָמוּ	ܩܳܡܘ	3.
קָמְתֵּן	ܩܳܡܬܶܝܢ	קָמְתוּן	ܩܳܡܬܘܢ	2.
		קָמְנָא	ܩܳܡܢ	1.

Syrum

Syrum Olaph

ܩܳܡ ܩܳܡܶܬ ܩܳܡܘ ܩܳܡܬܽܘܢ M.

ܩܳܡܶܬ ܩܳܡܢ C.

ܩܳܡܰܬ ܩܳܡܬܝ . ܩܳܡ̈ܝ ܩܳܡ̈ܬܶܝܢ F.

Syri hîc habent vocalem quartam; Chaldæi Kamez ad differentiam Geminatorum; vt: ܩܳܡ, Matt.1.24.C.14.2. קָם, Dan.3.24. ſurrexit, ܣܳܡ, Matt.19.15. שָׂם, Dan.6.14. poſuit. ܒܳܬ, pernoctavit, Matt.21.17. בָּת, permanſit, Dan.6.18. ܦܳܫ, remanſit, Ioh.7.9. ܚܳܪ, adſpexit, Ma.14.19. ܚܳܪܘ, adſpexerunt, Marc.9.7. ܠܳܛܬ, maledixit, Marc.11.21.2. ܨܳܕܬܽܘܢ cæpiſtis, Ioh.21.10. ܕܳܢܬ, judicaſti, Luc.7.43. ܣܳܡܘ, Mat.21.7. שָׂמוּ, Dan.12.10. poſuerũt. שָׁב, rediit, Eſth.6.12. לָשׁ, pinſebat, 2.Sam.13.8. נָח, quievit, Ge.2.3. & Exo.20.11. ubi Veneta malè נח, ut & in pleriſq; aliis hujuſmodi verbis, cõfundens Geminata, quorũ propriè patach, cũ Monoſyllabis: ibi. in Ionathane ſcribitur נְיַח. Forma altera, Syrè ſemper ſuũ jud adſcriptũ habet, quieſcens in vocali tertia; Chaldęè verò, nũc Chiric cum jod adſcripto; nunc ſolo Chiric, jod omiſſo, repreſẽtatur, vt: ܡܺܝܬ Ioh.8.52. מִית, Gen.5.5.c.44.20. mortuus eſt. ܡܺܝܬܰܬ Mat.9.18. מִיתַת mortua eſt, Ge.35.8. ܡܺܝܬܢ mortui ſumus. Rom.7.ve:6. ܡܺܝܬܘ, Matt.2.20. מִיתוּ, mortui ſunt, Gen.7.22. Exo.4.19. רָם,

extulit, Dan. 5. 20.

Verba Syra, quorum media Olaph eſt, habent illud quieſcens in vocali ſecunda; vt: ܛܐܒ bonum fuit, ܡܐܢܬ, moleſtũ fuit, Heb. 3. 10. Sic Chaldæi aliquando ו vel י in א mutant cum tſeri; vt: טוב vel טְאֵב bonus fuit, Dan. 6. 23. בִּישׁ & בְּאֵשׁ, malus fuit Dan. 6. 14. Gen. 21. 11. Sic; עול & עְאַל venit, Gen. 6. 13. vbi in Vene. עַל quod ab עלל. Geneſeos verò 28. v. 11. legitur עְאַל in Regiis; In Vene. עַאל & ſic. Eſth. 7. 1. cum patach, loco Kamez vel tſeri.

Multa verò verba apud Syros, quæ mediam Vau vel Olaph habent, perfectorum more veniunt; ex quorum numero ſunt & illa Chaldaica, quæ ultimam ה habent vel א (de quibus infra,) vt ܪܘܙ, geſtiit, Act. 2. 26. Mat. 5. 11. inde ܪܘܙܬ exultavit (gloria mea) Act. 2. 26. ܫܘܪ, exſiliit. Act. 3. 8. c. 16. 29. ܨܘܚ delectatus eſt, ܨܘܚܬ delectata eſt, Matt. 12. 18. ܪܘܚ dilatavit, ܟܘܪ caligavit, ܥܘܪ excæcavit, 2. Corint. 4. 4. ܣܐܢ calceavit, ܫܐܠܗ interrogavit eum, Matt. 27. 11. vide Mat. 17. & 10. חַוִּה nunciavit. &c.

Secunda Maſculina etiam in תְ finit, קְמְתְ; & cum א paragogico שְׂמְתָּא poſuiſti, Dan. 3. 10. Targumicè ab initio hîc, & in ſecunda ac prima plurali, patach invenitur; ut: חֲסַתָּא pepercĩſti, Ion. 4. 10. חֲבְתּוּן, peccaſtis, Exod. 32. 30. תַּבְנָא reverſi ſunt, Gen. 43. 9. Prima ſingularis, ut in perfectis, ſic & hîc in ית exit, vt: סַבִית conſenui, 1. Samuel. 12. 2. תַּבִית, reverſus ſum, Zach. 8.

Futurum

Futurum Primum.

F.	Singul.		M.
קוּמִי	ܩܘܡܝ	קוּם	ܩܘܡ

Plural.

קוּמְנָא	ܩܘܡܝܢ	קוּמוּ	ܩܘܡܘ
ܩܛܘܠܝܢ	ܩܛܘܠܝ	ܩܛܘܠܘ	ܩܛܘܠ

Sic, ܦܘܫ mane, Luc.24.26. ܚܘܪ adſpice, Act.3.4. ܚܘܪܘ adſpicite, Mat.6.25. ܚܘܣ parce, Rit.p.122. תּוּבוּ revertimini, Gen. 43.11. תּוּבִי revertere, Ruth.1.15. Pſal.119.115. eſt זוּרוּ recedite, & Exod.6.11. & c. 8.1. עוֹל ingredere.

Ex altera forma, ܣܝܡ impone, Matt.9.18. ܣܝܡܘ ponite, Luc.15.22. & 21.14. שִׂימוּ, Hez. 4.21. conſtituite, licet cum Vau uſitatior ſit. Additur & nun paragogicum in plurali Maſculina; ut: תּוּבוּן, convertimini; Iob. 17.10. Forma contracta eſt Ieſa.32.9. קוּמְנָא ſurgite.

Perfectè; ܕܘܨܘ ἀγαλλιᾶσθε, exſultate, Matt. 5.12. ܪܘܘܚܘ dilatate, 2.Cor.6.13.

Olaph Syrè quieſcit in vocali prima; ut; ܠܒܘܫ indue, Act.12.8. ܘܠܒܘܫܘ & induite, Eph.6.14.

Futurum Secundum.

F.		Singula.	M.	
תְּקוּם	ܬܩܘܡ		יְקוּם	ܢܩܘܡ 3.
תְּקוּמִין	ܬܩܘܡܝܢ		תְּקוּם	ܬܩܘܡ 2.
			אֲקוּם	ܐܩܘܡ 1.

Plural.

יְקוּמָן	ܢܩܘܡܢ	יְקוּמוּן	ܢܩܘܡܘܢ 3.
תְּקוּמָן	ܬܩܘܡܢ	תְּקוּמוּן	ܬܩܘܡܘܢ 2.
		נְקוּם	ܢܩܘܡ 1.

ܢܐܬܐ ܬܐܬܐ ܢܐܬܘܢ ܬܐܬܐ

ܐܐܬܐ

ܬܐܬܝܢ ܬܐܬܝܢ ܢܐܬܝܢ ܬܐܬܝܢ

Sic ܬܙܢܐ ſcortaberis Matt. 5. 27. ܬܠܘܛ maledices, Act.23.v.5. ܬܠܘܛܘܢ maledicetis, Rom.12.ver.14. ܢܨܘܡܘܢ jejunabunt, Matth.9.15. ܢܒܘܬܘܢ relinquantur, Ioh.19.31. ܐܨܘܕ venabor, Ioh.21.3. ܢܣܐܢܘܢ calceabunt, Mat.6.9. ܐܚܘܣ parcam. 2.Cor.13.12. ܢܚܘܣ parcet, Rom.11.21. יְתוּב, Dan.4.31. Pſal.146.4. יְחוּס, pepercebat, Iob.16.13. יְשׂוּם obdurabat, Ibi.ca.20. 8. Daniel.4.44.eſt נְקוּם. נְתוּב, revertemur, Num.32.18.

Formativæ litteræ Syrè vocalem ſecundam, Chaldæè plerumque çeva habent, in Targum etiam Kamez,

mez,אָמוּת,moriar,Ruth.1.17:vel Tſeri,vt:אֵתוּב, revertar,Iud.8.9.תִּיגוּף mœchaberis,Exod.20.14.תֵּעוֹל ingredietur, prov. 2. 10. יֵעוֹל, Eſth. 6. 5. יֵעֲלוּן ingredientur, Gen.6.20.נְסוּפִין conſumentur, pro. 2. 22. cum נ more Syro,& י Epēthetico. Tſeri illud, olim per jod indicabatur, inde factum vt aliquando etiam chiric hîc reperiatur,אֵתוּב,Zach.1.16.pro אֵיתוּב.

Sic terminatio ܝܡ Syra modo retinetur, modo in ܘܡ mutatur;ut: ܐܣܝܡ ponam, Matt. 12. ver. 18. ܬܣܝܡܘܢ Matt. 6. 19. ܢܡܘܬ moriatur, Luc. 20. 28. ܐܡܘܬ moriar,1.Cor.9.15. ܢܡܘܬܘܢ Matt.26.52.

Raro apud Chaldæos in fine Kamez eſt,ut:יְהָךְ proficiſcetur,Hezr.4.20. ויהך ibi. c.6.5.תְּהָךְ, ambulaveris, Ioſu.1.7.in Venet,תְּהָךְ,וְאֶהָךְ, & ambulabo, Pſal.119.45.

Nonnunquā littera abſens, per ſolam vocalem rejectam indicatur, ut, יְגַר profuga vagetur, Dan. 4. 11. יְקֻמוּן conſurgent,c.7.24.

Aliâs deſcēdente accentu,vocalis longa retinetur, יְקוּמוּן, Dan. 7. 17. quod etiam in Kamez obtineri poſſit,& Chiric,malunt tamen alii dicere יְהָכוּן.

Ab ܡܐܢ eſt, ܬܡܐܢ 2. Theſ. 3. 13. & ܬܐܡܐܢ Gal. 6.9.tędio erit; unde Maſius: Verbum hoc facit Futurum(II.)more eorum,quę Olaph habent in primo loco,vt: ܬܐܡܐܢ ܢܐܡܐܢ &c.

Infinitum.

ܡܣܡ · מִקַּם מְקָם & מִיקַם ܡܩܡܐ

Hîc iterum radicis media occultatur. Mem vero

formativum Syrè çeva, & Chiric longo, vel brevi ſequẽte daghes, notatur. Exit verò Syrè in quartã Chaldææ in Kamez vel patach, vt: ܠܡܩܡ ad ſtandum, Pſal. 18. ܠܡܡܬ ad moriendum, Matth. 26. ver. 35. ܠܡܩܘܝܘ ad remanendum, 1. Teſſal. 3. 1. ܡܨܝܪ ܨܝܪ figurando figuratus eſt, infinit. cum part. præterit. Gal. 3. 1. לְמִחַךְ ad inviſendum Cant. 1. 8. לְמֵיחַב ad peccandum. ibid. v. 7. לְמִדַן ad judicandum, Ieſà. 3. 13. Poſteriores tamen Paraphraſtæ retinent interdum formationem perfectorum; vt, לְמֵתוּב, in Regiis, & לְמִתוּב in Venet. Ruth. 1. 15.

Verba Syra quorum media Olaph, exeunt in vocalem primam.

Talmudici formam ſuam communem retinent & à שְׁאַל faciunt לְשִׁיוֹלֵי, ubi pro א etjam י eſt, ad rogandum. A עוּל eſt לְעִיוֹלֵי, ad ingrediẽdum. Vtuntur tamen & formâ Chaldaica, מֵיפַּל incidere, &c. Rabbini & hîc ל cum chiric efferunt, לִידוּן, ad judicandum.

Participium Præſens.

F		Singul.		M
קָיְמָא	ܩܝܡܐ		קָאֵם	ܩܐܡ

Plur.

קָיְמָן	ܩܝܡܢ	קָיְמִין	ܩܝܡܝܢ
ܐܬܝܢ	ܐܬܝܐ	ܐܬܝܢ	ܐܬܐ

Prima radicis hîc, ut in perfectis, regulariter notatur

tur, Syrè vocali quarta; Chaldææ Kamez; pro quo Veneta ſepiſſimè patach in vtroque genere, numeri pluralis, habent. Media verò quieſcens in primâ flexione fit mobilis per Aleph, Syrè cum vocali ſecunda, Chaldææ cum tſeri. Quod Aleph, licet in cæteris vocibus manere poſſit, cum çeva compoſito eſſet adfectum, tamen uſitatius cum çeva ſimplici in jod abit. Exempla: ܩܳܐܶܡ manens, Phil. 1. 25. Fem. ܩܳܝܡܳܐ Luc 12. 24. ܚܳܐܶܛ aſſuit, Mar. 2. 21. ܚܳܐܶܒ reus eſt, Matt. 23. 16. ܚܳܐܶܣ φείδομαι, 1. Cor. 7. 28. plu. ܚܳܝܣܺܝܢ parcentes, Col. 2. 23. Act. 20. 29. ܕܒܳܥܶܐ qui ſcrutatur, Rom. 8. 27. ܙܳܢܶܐ ſcortatur, Mar. 10. 12. ܚܳܣܰܪ deficiens, Luc. 12. 33. ܡܳܝܬܺܝܢ mortui ſunt, Hebr. 7. 23. ܠܳܝܛܺܝܢ maledicentes nos, Iacob. 3. 9. Rom. 8. 27. ܣܳܝܡܺܝܢ ponentes, Matt. 5. 15. קָאֵם, Dan. 2. 31. Eſth. 6. 4. Exod. 3. 5. קָיְמִין, Pſal. 134. 1. קָיְמִין Exod. 5. 20. קָאֲמִין, Dan. 3. 33. קָאֲמַיָּא cap. 7. 16. ſtantes. עָיְלִין venientes, pro 2. 19. זָאֲעִין, trementes, Dan. 5. 19. דָאֲרֵי, habitantes Dan. 4. 35. quæ melius per י & çeva leguntur, דָיְרֵי, זָיְעִין. cap. 6. v. 26. eſt. זָאֲעִין, א in · præcedente quieſcente מָיְתִין, morientur, Ieſ. 57. 1. נָיְפָן, adulteria comittunt, Hoſ. 4. 13.

Terminationem vero in tſeri, Targumiſtæ per י indicarũt, hinc factum, vt chiric etiam pro tſeri adhibitum inveniantur; vt: דָאִיב, fluens, Lev. 15. 2. דָאִין, judicans, Gen. 15. 14. Reperitur quoque י non mutatum in א in prima voce; חָיִס parcens, Ierem. 21. 12. לָיִט, maledicens, pro. 20. 20.

A ܚܙܐ adſpexit, eſt ܚܳܙܶܐ videns, Mar. 5. 32. Cap. 12. 14.21. Act. 27. 12. ܚܳܙܶܝܢ adſpiciẽtes, Luc. 4. 20. ܚܳܙܝܳܢ Mar. 16. 4. A ܕܳܢ verò ܕܳܐܶܢ judicans, Ioh. 5. 22. c. 8. 16. ܕܳܝܢܺܝܢ Ioh. 8. 15. A ܒܳܬ fit ܒܳܐܶܬ pernoctans, Luc. 21. 37.

Eſt & alius flectendi, præſens hoc participium modus apud Syros, in quo Vau mutatur in jud conſonam, vocali prima primo loco poſita, quarta vero ſecundo loco; videlicet: ܩܳܝܶܡ ſtans, ܩܳܝܡܳܐ Matt. 11. 23. ܚܳܝܶܒ debens, Matt. 18. 24. Mar. 4. 64. ܚܳܝܒܺܝܢ debentes, Ioh. 13. 14. At quæ jud habent, illud retinent, poſita vocali tertia, ܡܳܝܶܬ moriens, Hebr. 11. 21. 22. Sic & Talmudiſtæ, mutato Aleph in י dicunt, קָיֵים, item, עָיֵיל.

Perfectè veniunt, ܪܳܘܶܙ exſultans, Phil. 2. 17. ܪܳܘܙܺܝܢ exſultantes, Act. 2. 47. ܥܳܘܙܺܝܢ caligantes, Ritual. p. 12.

Participium Præteritum.

F.		Singula.	M.
קִימָא	ܩܺܝܡܳܐ	קִים	ܩܺܝܡ
		Plural.	
קִימָן	ܩܺܝܡܳܢ	קִימִין	ܩܺܝܡܺܝܢ

Sic, ܕܺܝܢ condemnatus, Ioh, 16. 11. ܠܺܝܛ ἐπικατάρατος, Gall.

τοῖς, Gal. 3. 10. ܣܝܡܐ interpoſitus, Luc. 16. 26. ܣܝܡܢ poſitæ erant, Matt. 7. 25. ܚܝܛܐ inſutilis, Iohan. 19. 23. שִׂים ponitur, Dan. 3. 29.

Danielis, 6. ver. 17. eſt. שָׂמַת, poſita, juxta Formam Paul Hebraici in Contractione. Hinc quidam peculiarem flexionem præteriti effingunt, videlicet hoc modo:

Plural. F.	Plural. M.		Singul. F.	Singul. M.	
קָמָא	קָמוּ	3.	קָמַת	קָם	3.
קָמְתֵּן	קָמְתוּן	2.	קָמְתְּ	קָמְתְּ תְּ	2.
	קָמְנָא	1.		קָמֵת	1.

Sed ad quid opus?

FORMA PASSIVA.

Anomalia paſſivæ hujus, cum ſua Activa, una eſt.

Syri hîc formativam litteram alteram, Tau nempe, geminant, loco Kuſchoi. Eadem verò in Daniele & Hezra notatur daghes Euphoniæ gratia, quo commodiùs & faciliùs pronunciari poſſit.

Præteritum.

F.		Sing.	M.	
אִתְקְמַת	ܐܬܬܩܝܡܬ	אִתְקִם	ܐܬܬܩܝܡ	3.
ܐܬܬܩܝܡܬܝ		אִתְקְמְתְּ. תְּ.	ܐܬܬܩܝܡܬ	2.
		אִתְקְמֵת	ܐܬܩܝܡܬ	1.

Plur.

3. ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܘ݂ ܐִתְקְטִלוּ : ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܝ݂ܢ : אִתְקְטָלָא

2. ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܘܿܢ אִתְקְטִלְתּוּן ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܶܝܢ אִתְקְטִלְתֵּן

1. ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܢ אִתְקְטִלְנָא

M: ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܘܢ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܘܢ

C: ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܝ

F: ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܝܢ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܝܢ ܐܶܬ݂ܩܛܶܠܬ݁ܝܢ

Finis hîc Syrè communiter vocalis tertia, cum jud conjuncta, Chaldææ Kamez, rarò Tſeri; Verborum verò Olaph, vocalis ſecunda terminatio eſt, ut: ܐܶܬ݂ܒ݁ܰܙܚ irridatus eſt, Act.16.18. ܐܶܬ݂ܬ݁ܣܺܝܡ poſitus erat, Luc.23. ver.33. ܐܶܬ݂ܨܕܺܝܘ capti ſunt, 2. Tim.2. ver.26. ܐܶܬ݂ܟ݁ܪܺܝܬ݂ܘܢ contriſtati eſtis, 2. Cor. 7. 11. אִתְרְמַת, elevata eſt, Gen.7.17. אִתְּצֵידַת, venatus ſum, Iere. 50. 24. ܐܶܬ݂ܟ݁ܰܬ݂ܶܫܘ excuſaverunt ſe, Hebr.12.19. ܐܶܬ݂ܟ݁ܰܫܠܶܬ ſubterfugi, Act.20. 27.

Targumiſtæ ſub radicis primam etiam patach, & ſub ת formativum Kamez poſuerunt, ſicuti in activa; ut: אִתָּקַם erectum fuit, Exod.40.17. pro אִתְּקֵם &c.

Secũda Maſculina & Feminea Chaldææ coincidũt: Maſculina tamen etjam in תָּ; & cum א paragogico in תָּא finit, vt: אִתְּצֵידְתָּא venatus es, prov.6.2.

ܐܶܬ݂ܒ݁ܶܩܝ invenitur, ܐܶܬ݂ܟ݁ܪܺܝ diſplicuit, malè adfe-

 ctus

ctus fuit, Matt. 21. 15. ubi loco Tau alterius manſit Olaph ex forma Aphel. Sic Mar. 14. 4. ܐܶܬ݁ܬ݁ܟ݁ܰܪܺܝ. Matthæi tamen c. 26. v. 8. legitur ܐܶܬ݁ܟ݁ܰܪܺܝ ubi Tau Kuſchoi videtur notandum.

A תָּב rediit, legitur Gen. 43. 12. Exo. 10. 8. Hab. 2. 2. אִיתּוֹתַב reſtitutus eſt. A בִּין, in Iobo, Pſalmis ac proverbiis legitur אִתְבְּיֵין & אִתְבְּיִין, duobus jod pro vno mobili: legitur etiam radicis prima cum patach אִתְבַּיַּין: interdum etiam cum Kamez, quod omnino falſum.

Syncopa rariſſima eſt, metatheſis in unico illo Syro ܩܛܠ, apud Chaldæos verò, non reperitur.

Talmudici & Rabbini נת Characteriſticam habent, verum per ſyncopen litteræ ת; flexio autem fit more Hebræo per i vel ו, ſic: נִיבּוֹן vel נִיבֵּין; נִיקוֹם vel נִיקוּם.

Apud minus puros Chaldaicos ſcriptores invenitur & אִתְּתְשֵׁם: cum duobus videlicet Tau, & ſic alia.

Futurum Primum.

F.	Singul.	M.
אִתְקְמִי	ܐܶܬ݁ܬ݁ܩܺܝܡܺܝ	אִתְקָם ܐܶܬ݁ܬ݁ܩܺܝܡ
	Plural.	
אִתְקְמָנָא	ܐܶܬ݁ܬ݁ܩܺܝܡܶܝܢ	אִתְקְמוּ ܐܶܬ݁ܬ݁ܩܺܝܡܘ
ܐܶܬ݂ܩܰܛܰܠܶܝܢ	ܐܶܬ݂ܩܰܛܰܠܝ	ܐܶܬ݂ܩܰܛܰܠܘ ܐܶܬ݂ܩܰܛܰܠ

Sic ܐܶܬ݁ܬ݁ܣܺܝܡ poſitus eſt, ܐܶܬ݁ܬ݁ܥܺܝܪܘ evigilate, 1. Cor. 16. 13. ܐܶܬ݁ܬ݁ܢܺܝܚܘ requieſcite, Matt. 26. 46. ܐܶܬ݁ܬ݁ܢܺܝܚܝ re-

Sic; ܐܬܪܣܣ conſperſus eſt, Rit. pagina. 126.l.1. ܐܬܦܪܩ liberatus eſt, Act.28. 4. ܐܬܦܪܩܘ liberati ſunt, c.27. 44. ܐܫܬܘܬܦܬܘܢ communicaſtis, Phil. 4.14: ܐܫܬܘܬܦ communicavit ib.v.15. הִתְרוֹמַמְתְּ Dan. 5.27. הִתְרוֹמַמוּ Pſal. 107. v. 25. וְאִשְׁתַּעְבְּדִי & ſubjicias te, Gen.16.9. ܐܫܬܘܕܥ agnovit, Act.12.11. ܐܫܬܘܕܥܬ, ib.v. 14. ܐܫܬܘܕܥܘ agnoverunt, Luc.2.80.

Futurum I.

ܐܬܗܪܗܪ אִתְהַרְהַר ܐܣܬܘܒܠ אִסְתּוֹבְלִי ·

Sic; ܐܣܬܪܗܒ feſtina, Luc. 9.5. ܐܫܬܚܠܦܘ transformemini Rom.12.2.

Futurum II.

ܢܬܗܪܗܪ יִתְהַרְהַר ܬܬܗܪܗܪ תִּתְהַרְהַר
ܢܣܬܘܒܠ יִסְתּוֹבַל ܬܣܬܘܒܠ תִּסְתּוֹבַל

Sic, ܢܫܬܒܗܪ glorietur, 1.Cor.29. ܢܫܬܘܙܒ ſervabitur 1.Cor.3. 15. ܬܫܬܒܗܪ glorieris, Rom. 11. ver.18. ܬܫܬܘܕܥܘܢ perſuaſum habebitis 2.Cor.1.13. ܐܪܘܡܡܟ exaltabo te, Rit. p.119.12. יִתְקַבַּל prov. 12.17. תִּתְפַּרְסְמִי revelabis te, Ruth.3.3. יִשְׁתַּעְבְּדוּן & ſubjicientur, Gen.27.29.

Infinitum.

ܡܬܗܪܗܪܘ אִתְהַרְהָרָא ܡܣܬܘܒܠܘ אִסְתּוֹבְלָא

לְאִתְמַרְמְרָא per çeva, ut ſæpè fit.

Partici-

Participium Præſens.

ܡܬܗܪܗܪ מִתְהַרְהַר ܡܬܗܪܗܪܐ מִתְהַרְהֲרָא
ܡܫܬܘܒܠ מִסְתּוֹבַל ܡܫܬܘܒܠܐ מִסְתּוֹבְלָא

Sic ܡܬܪܘܪܡ exaltatur, Act.19.17. ܡܫܬܚܠܦ mutatur, Hebr.6.17. ܡܫܬܘܕܥ ܐܢܐ noui, Act. 19. verſ.15. ܡܫܬܘܚܪܬ cunctaris, c.22.16. ܕܡܫܬܘܒܗܪ qui gloriatur, Rom. 2.17. ܕܡܫܬܘܕܥܝܢ cognitum habentes, 2. Cor.1.13. ܕܡܫܬܘܟܚܝܢ παρατυγχάνοντες, qui occurrunt, Act.17.17. ܡܫܬܚܠܦܝܢ transformati, 2. Cor. 3.18. ܡܫܬܚܠܦܢ mutabiles, Hebr.6.18. מִתְרוֹפְפִין concutiantur, Iobi.9.6.&c.

Flectitur per omnia vt paſſiva prima Gravis.

Atque hactenus de Verbis perfectis, ſeu Regularibus; ſequuntur Anomala.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM DE VERBIS ANOMALIS; AC PRIMVM DE Monoſyllabis ſimplibus.

HACTENVS Verbi analogia: anomalia ſequitur, quę partim cõtractione fit, partim productione. Contractio tollit unã de tribus litteris thematis; unde monoſyllaba exſiſtunt; quorum quædam ſimplicia, alia geminata; & magnam vtraque habent adfinitatem. Simplicia amittunt Vau & jod; quo etiam pertinent verba Syra, quorum media Olaph eſt: Itaque radices eorum ita notantur: ܩܘܡ, קוּם, ſurrexit; ܣܝܡ, שִׂים, poſuit, ܫܐܠ petiit.

DE PRIMO GENERE FORMÆ LEVIS.

FORMA ACTIVA PEHAL.

Præteritum.

F.		Singul.	M.	
קָמַת	ܩܳܡܰܬ	קָם	ܩܳܡ	3.
קָמְתְּ	ܩܳܡܬܝ	קָמְתָּ . תְּ	ܩܳܡܬ	2.
		קָמֵת	ܩܳܡܶܬ	1.
		Plural.		
קָמָא	ܩܳܡܝ	קָמוּ	ܩܳܡܘ	3.
קָמְתֵּן	ܩܳܡܬܶܝܢ	קָמְתּוּן	ܩܳܡܬܽܘܢ	2.
		קָמְנָא	ܩܳܡܢ	1.

Syrum

Syrum Olaph

ܩܳܡ ܩܳܡܬ ܩܳܡܘ ܩܳܡܬܘܢ M.

ܩܳܡܬ ܩܳܡܢ C.

ܩܳܡܬ ܩܳܡܬܝ ܩܳܡܝ ܩܳܡܬܝܢ F.

Syri hîc habent vocalem quartam; Chaldæi Kamez ad differentiam Geminatorum; vt: ܣܳܡ, Matt.1. 24.c.14.2. קָם, Dan.3. 24. ſurrexit, ܩܳܡ, Matt.19.15. שָׂם, Dan.6.14.poſuit. ܒܳܬ, pernoctavit, Matt.21.17. בָּת, permanſit, Dan.6.18. ܩܘܝ, remanſit, Ioh.7.9. ܚܳܪ, adſpexit, Ma.14.19. ܚܳܪܘ, adſpexerunt, Marc. 9.7. ܠܳܛ, maledixit, Marc.11.21.2. ܨܳܕܬܘܢ cæpiſtis, Ioh. 21. 10. ܕܳܢܬ, judicaſti, Luc.7.43. ܣܳܡܘ, Mat.21.7. שָׂמוּ, Dan.12.10. poſuerũt. בָּ, rediit, Eſth.6.12. לָשַׁת, pinſebat, 2.Sam.13.8. נָח, quievit, Ge.2.3. & Exo.20.11. ubi Veneta malè נַ, ut & in plerisq; aliis hujuſmodi verbis, cõfundens Geminata, quorũ propriè patach, cũ Monoſyllabis: ibi. in Ionathane ſcribitur נִיחַ. Forma altera, Syrè ſemper ſuũ jud adſcriptũ habet, quieſcens in vocali tertia; Chaldęè verò, nũc Chiric cum jod adſcripto; nunc ſolo Chiric, jod omiſſo, repreſẽtatur, vt: ܡܺܝܬ Ioh.8.52. מִית, Gen. 5.5.c.44.20. mortuus eſt. ܡܺܝܬܰܬ Mat.9.18. מִיתַת mortua eſt, Ge.35.8. ܡܺܝܬܢ mortui ſumus. Rom.7.ve:6. ܡܺܝܬܘ, Matt.2.20. מִיתוּ, mortui ſunt, Gen. 7. 22. Exo.4.19. דָם,

extulit, Dan.5.20.

Verba Syra, quorum media Olaph eſt, habent illud quieſcens in vocali ſecunda; vt: ܛܳܐܶܒ bonum fuit, ܡܰܐܶܢ, moleſtũ fuit, Heb.3.10. Sic Chaldæi aliquando ו vel י in א mutant cum tſeri; vt: טוֹב vel טְאֵב bonus fuit, Dan. 6.23. בִּישׁ & בְּאֵשׁ, malus fuit Dan. 6.14. Gen.21.11. Sic; עוֹל & עְאַל venit, Gen. 6.13. vbi in vene. עַל quod ab עלל. Geneſeos verò 28. v.11. legitur עְאַל in Regiis; In Vene. עְאַל & ſic. Eſth.7.1. cum patach, loco Kamez vel tſeri.

Multa verò verba apud Syros, quæ mediam Vau vel Olaph habent, perfectorum more veniunt; ex quorum numero ſunt & illa Chaldaica, quæ ultimam ה habent vel א (de quibus infra,) vt ܪܘܳܙ, geſtiit, Act.2.26. Mat.5.11. inde ܪܘܶܙܬ exultavit (gloria mea) Act.2.26. ܩܘܰܪ, exſiliit. Act. 3.8. c.16.29. ܦܨܺܝܚ delectatus eſt, ܦܨܺܝܚܬ delectata eſt, Matt.12.18. ܪܘܰܚ dilatavit, ܥܘܰܪ caligavit, ܥܘܰܪ excæcavit, 2.Corint.4.4. ܣܐܶܢ calceavit, ܫܐܶܠܶܗ interrogavit eum, Matt.27.11. vide Mat.17.& 10. חַוִּי nunciavit. &c.

Secunda Maſculina etiam in תְּ finit, קָמְתְּ; & cum א paragogico שָׂמְתָּא poſuiſti, Dan.3.10. Targumicè ab initio hîc, & in ſecunda ac prima plurali, patach invenitur; ut: חַסְתָּא pepercíſti, Ion. 4.10. חַבְתּוּן, peccaſtis, Exod.32.30. תַּבְנָא reverſi ſunt, Gen.43.9. Prima ſingularis, ut in perfectis, ſic & hîc in ית exit, vt: סַבִית conſenui, 1.Samuel.12.2. תַּבִית, reverſus ſum, Zach.8.

Futurum

Futurum Primum.

F.	Singul.	M.	
קוּמִי	ܩܘܡܝ	קוּם	ܩܘܡ

	Plural.		
קוּמְנָא	ܩܘܡܝܢ	קוּמוּ	ܩܘܡܘ
ܡܠܠܝܢ	ܡܠܠܝ	ܡܠܠܘ	ܡܠܠ

Sic, ܩܘܝ mane, Luc.24.26. ܚܘܪ adſpice, Act.3.4. ܚܘܪܘ adſpicite, Mat.6.25. ܚܘܣ parce, Rit.p.122. תובו revertimini, Gen. 43.11. תובי revertere, Ruth. 1.15. Pſal.119.115. eſt סורו recedite, & Exod.6.11. &c. 8.1. עול ingredere.

Ex altera forma, ܣܝܡ impone, Matt.9.18. ܣܝܡܘ ponite, Luc.15.22. & 21.14. שימו, Hez. 4.21. conſtituite, licet cum Vau uſitatior ſit. Additur & nun paragogicum in plurali Maſculina; ut: תובון, convertimini; Iob. 17.10. Forma contracta eſt Ieſa.32.9. קומא ſurgite.

Perfectè; ܪܘܙܘ ἀγαλλιᾶσθαι, exſultate, Matt. 5.12. ܪܘܘܚܘ dilatate, 2.Cor.6.13.

Olaph Syrè quieſcit in vocali prima; ut; ܠܒܫ indue, Act.12.8. ܘܠܒܫܘ & induite, Eph.6.14.

Futurum Secundum.

F.		Singula.	M.		
תְּקוּם	ܬܩܘܡ		יְקוּם	ܢܩܘܡ	3.
תְּקוּמִין	ܬܩܘܡܝܢ		תְּקוּם	ܬܩܘܡ	2.
			אֲקוּם	ܐܩܘܡ	1.

Plural.

יְקוּמָן	ܢܩܘܡܢ	יְקוּמוּן	ܢܩܘܡܘܢ	3.
תְּקוּמָן	ܬܩܘܡܢ	תְּקוּמוּן	ܬܩܘܡܘܢ	2.
		נְקוּם	ܢܩܘܡ	1.

ܬܐܬܐ ܢܐܬܘܢ ܬܐܬܐ ܢܐܬܐ

ܐܐܬܐ

ܬܐܬܝܢ ܢܐܬܝܢ ܬܐܬܘܢ ܬܐܬܝܢ

Sic; ܬܙܢܐ ſcortaberis Matt. 5. 27. ܬܠܘܛ maledices, Act.23.v.5. ܬܠܘܛܘܢ maledicetis, Rom.12.ver.14. ܢܨܘܡܘܢ jejunabunt, Matth.9. 15. ܢܒܘܬܘܢ relinquantur, Ioh.19. 31. ܐܨܘܕ venabor, Ioh. 21.3. ܢܣܐܢܘܢ calceabunt, Mat.6.9. ܐܚܘܣ parcam. 2. Cor.13. 12. ܢܚܘܣ parcet, Rom.11.21. יְתוּב, Dan.4.31. Pſal.146.4. יְחוּס, pepercebat, Iob.16.13. יְסוּם obdurabat, Ibi.ca.20. 8. Daniel.4. 44. eſt יְקוּם. נְתוּב, revertemur, Num.32.18.

Formativæ litteræ Syrè vocalem ſecundam, Chaldæè plerumque çeva habent, in Targum etiam Kamez,

mez,אָמוּת,moriar,Ruth.1.17:vel Tſeri,vt:אֵתוּב, revertar,Iud.8.9.תִּינוּף mœchaberis,Exod.20.14.תֵּעוֹל ingredietur, prov. 2. 10. יֵעוֹל, Eſth. 6. 5. יֵעֲלוּן ingredientur, Gen.6.20.נְסוּפֻן conſumentur, pro. 2. 22. cum נ more Syro,& י Epēthetico. Tſeri illud, olim per jod indicabatur, inde factum vt aliquando etiam chiric hîc reperiatur,אִתוּב,Zach.1.16.pro אֵיתוּב.

Sic terminatio ܝܡ Syra modo retinetur, modo in ܘܡ mutatur;ut: ܐܣܝܡ ponam, Matt. 12. ver. 18. ܬܣܝܡܘܢ Matt. 6. 19. ܢܡܘܬ moriatur, Luc. 20. 28. ܐܡܘܬ moriar,1.Cor.9.15. ܢܡܘܬܘܢ Matt.26.52.

Rarò apud Chaldæos in fine Kamez eſt,ut:יְהָךְ proficiſcetur,Hezr.4.20. וִיהָךְ ibi. c.6.5.תְּהָךְ, ambulaveris, Ioſu.1.7.in Venet,וְאֶהָךְ,תְּהָךְ, & ambulabo, Pſal.119.45.

Nonnunquā littera abſens, per ſolam vocalem rejectam indicatur, ut, תְּגַר profuga vagetur, Dan.4.11. יְקֻמוּן conſurgent,c.7.24.

Aliâs deſcēdente accentu,vocalis longa retinetur, יְקוּמוּן, Dan. 7. 17. quod etiam in Kamez obtineri poſſit,& Chiric,malunt tamen alii dicere יְהָכוּן.

Ab ܡܐܠ eſt, ܬܡܐܠܘܢ 2. Theſ. 3. 13. & ܢܡܐܠ Gal. 6.9.tędio erit; unde Maſius: Verbum hoc facit Futurum(II.)more eorum, quę Olaph habent in primo loco,vt: ܬܐܡܠ, ܢܐܡܠ &c.

Infinitum.

ܡܩܡܘ מְקָם מִקָּם & מִיקָם ܡܡܬ

Hîc iterum radicis media occultatur. Mem vero

formativum Syrè çeva, & Chiric longo, vel brevi ſequẽte daghes, notatur. Exit verò Syrè in quartã Chaldæè in Kamez vel patach, vt: ܠܡܩܳܡ ad ſtandum, Pſal. 18. ܠܡܡܳܬ ad moriendum, Matth. 26. ver. 35. ܠܡܩܳܘܝܽܘ ad remanendum, 1. Teſſal. 3. 1. ܡܶܨܰܪ ܨܰܪ figurando figuratus eſt, infinit. cum part. præterit. Gal. 3. 1. לְמֵחַךְ ad inviſendum Cant. 1. 8. לְמֵיחַב ad peccandum. ibid. v. 7. לְמֵדַן ad judicandum, Ieſa. 3. 13. Poſteriores tamen Paraphraſtæ retinent interdum formationem perfectorum; vt, לְמַתוּב, in Regiis, & לְמִתוּב in Venet. Ruth. 1. 15.

Verba Syra quorum media Olaph, exeunt in vocalem primam.

Talmudici formam ſuam communem retinent & à שְׁאַל faciunt לְשִׁיוֹלֵי, ubi pro א etjam י eſt, ad rogandum. A עול eſt לְעִיוֹלֵי, ad ingrediẽdum. Vtuntur tamen & formâ Chaldaica, מֵיפַם incidere, &c. Rabbini & hîc ל cum chiric efferunt, לִידוֹן, ad judicandum.

Participium Præſens.

F		Singul.		M	
קָיְמָא	ܩܳܝܡܳܐ		קָאֵם	ܩܳܐܶܡ	
		Plur.			
קָיְמָן	ܩܳܝܡܳܢ		קָיְמִין	ܩܳܝܡܺܝܢ	
ܫܳܐܠܳܢ	ܫܳܐܠܳܐ		ܫܳܐܠܺܝܢ	ܫܳܐܶܠ	

Prima radicis hîc, ut in perfectis, regulariter notatur

tur,Syrè vocali quarta;Chaldææ Kamez;pro quo Veneta ſepiſſimè patach in vtroque genere,numeri pluralis,habent.Media verò quieſcens in primâ flexione fit mobilis per Aleph,Syrè cum vocali ſecunda,Chaldææ cum tſeri. Quod Aleph, licet in cæteris vocibus manere poſſit, cum çeva compoſito eſſet adfectum, tamen uſitatius cum çeva ſimplici in jod abit. Exempla: ܩܐܡ.manens,Phil.1. 25. Fem. ܩܝܡܐ Luc 12. 24. ܚܐܛ aſſuit,Mar. 2. 21. ܚܐܒ.reus eſt, Matt. 23. 16. ܚܐܣ φείδομαι,1.Cor.7.28.plu. ܚܝܣܝܢ parcentes, Col. 2. 23. Act.20.29. ܕܒܐܨ qui ſcrutatur,Rom.8.27. ܓܐܪܐ ſcortatur,Mar.10.12. ܓܐܙܐ deficiens, Luc.12. 33. ܡܝܬܝܢ mortui ſunt,Hebr.7.23. ܠܝܛܝܢ ܠܢ maledicentes nos,Iacob.3.9.Rom.8. 27. ܣܝܡܝܢ ponentes, Matt.5.15.קָאֵם,Dan.2.31.Eſth.6.4. Exod.3.5.קָיְמִין, Pſal. 134.1.קָיְמִין Exod.5.20. קָאֲמִין, Dan. 3. 33.קָאֲמַיָּא cap. 7. 16. ſtantes. עָיְלִין veniẽtes,pro 2.19 זָאֲעִין, trementes, Dan.5. 19.דָּאֲרֵי,habitantes Dan. 4. 35. quæ melius per י & çeva leguntur,דָּיְרֵי,זָיְעִין.cap.6.v.26.eſt.זָאֲעִין,א in praecedente quieſcente מָיְתִין,morientur,Ieſ. 57.1.נָיְפִן, adulteria comittunt,Hoſ.4.13.

Terminationem vero in tſeri, Targumiſtæ per י indicarũt,hinc factum,vt chiric etiam pro tſeri adhĩbitum inveniantur; vt:דָּאִיב,fluens,Lev.15.2.דָּאִין, judicans,Gen. 15. 14. Reperitur quoque י non mutatum in א in prima voce;חָיִס parcens, Ierem.21.12.לָיִט,maledicens, pro.20.20.

A ܚܙܐ adſpexit, eſt ܚܳܙܶܐ videns, Mar. 5. 32. Cap. 12. 14.21. Act. 27. 12. ܚܳܙܶܝܢ adſpiciētes, Luc. 4. 20. ܚܳܙܝܳܢ Mar. 16.4. A ܕܳܢ verò ܕܳܐܶܢ judicans, Ioh. 5. 22. c. 8. 16. ܕܳܝܢܺܝܢ Ioh. 8. 15. A ܒܳܬ fit ܒܳܐܶܬ pernoctans, Luc. 21. 37.

Eſt & alius flectendi, præſens hoc participium modus apud Syros, in quo Vau mutatur in jud conſonam, vocali prima primo loco poſita, quarta vero ſecundo loco; videlicet: ܩܳܝܶܡ ſtans, ܩܳܝܡܳܐ Matt. 11.23. ܚܳܝܶܒ debens, Matt. 18.24. Mar. 4. 64. ܚܳܝܒܺܝܢ debentes, Ioh. 13. 14. At quæ jud habent, illud retinent, poſita vocali tertia, ܡܳܝܶܬ moriens, Hebr. 11. 21. 22. Sic & Talmudiſtæ, mutato Aleph in י dicunt, קָיֵים, item, עָיֵיל.

Perfectè veniunt, ܪܳܘܶܙ exſultans, Phil. 2. 17. ܪܳܘܙܺܝܢ exſultantes, Act. 2. 47. ܟܳܘܢܺܝܢ caligantes, Ritual. p. 12.

Participium Præteritum.

F.	Singula.		M.
קִימָא	ܩܺܝܡܳܐ	קִים	ܩܺܝܡ

Plural.

קִימָן	ܩܺܝܡܳܢ	קִמִין	ܩܺܝܡܺܝܢ

Sic, ܕܺܝܢ condemnatus, Ioh, 16.11. ܐܶܦܺܝܩܰܛܳܪܛܳܐ ἐπικατάρατος, Gall.

τοῖς, Gal. 3. 10. ܣܝܡܐ interpoſitus, Luc. 16. 26. ܣܝܡܢ
poſitæ erant, Matt. 7. 25. ܡܣܝܡܬܐ inſutilis, Iohan. 19. 23.
שים ponitur, Dan. 3. 29.

Danielis, 6. ver. 17. eſt. שָׂמַת, poſita, juxta Formam Paul Hebraici in Contractione. Hinc quidam peculiarem flexionem præteriti effingunt, videlicet hoc modo:

Plural. F.	Plural. M.	Singul. F.	Singul. M.
קָמָא	3. קָמוּ	קָמַת	3. קָם
קְמָתֵן	2. קְמְתוּן	קָמַתְּ	2. קָמַתְ תְּ
	1. קָמְנָא		1. קָמֵת

Sed ad quid opus?

FORMA PASSIVA.

Anomalia paſſivæ hujus, cum ſua Activa, una eſt.

Syri hîc formativam litteram alteram, Tau nempe, geminant, loco Kuſchoi. Eadem verò in Daniele & Hezra notatur daghes Euphoniæ gratia, quo commodiùs & faciliùs pronunciari poſſit.

Præteritum.

F.	Sing.		M.
אֶתְקָמַת	ܐܬܬܩܝܡܬ	אתקם	3. ܐܬܬܩܝܡ
ܐܬܬܩܝܡܬܝ	אתקמת. תְּ	ܐܬܬܩܝܡܬ	2. ܐܬܬܩܝܡܬ
	אתקמת		1. ܐܬܬܩܝܡܬ

ctus fuit, Matt. 21. 15. ubi loco Tau alterius manſit Olaph ex forma Aphel. Sic Mat. 14. 4. ܐܬܐܒܐܫ. Matthæi tamen c. 26. v. 8. legitur ܐܬܒܐܫ ubi Tau Kuſchoi videtur notandum.

A תָּב rediit, legitur Gen. 43. 12. Exo. 10. 8. Hab. 2. 2. איתּותַב reſtitutus eſt. A בִּין, in Iobo, Pſalmis ac proverbiis legitur אִתְבְּיַין & אִתְבְּיֵין, duobus jod pro vno mobili: legitur etiam radicis prima cum patach אִתְבַּיַין: interdum etiam cum Kamez, quod omnino falſum.

Syncopa rariſſima eſt, metatheſis in unico illo Syro ܫܠܠ, apud Chaldæos verò, non reperitur.

Talmudici & Rabbini נת Characteriſticam habent, verum per ſyncopen litteræ ת; flexio autem fit more Hebræo per i vel ו, ſic: נִיבּוֹן vel נִיבּוּן; נִיקּוֹם vel נִיקּוּם:

Apud minus puros Chaldaicos ſcriptores invenitur & אִתְּתְשַׂם: cum duobus videlicet Tau, & ſic alia.

Futurum Primum.

F.		Singul.		M.
אִתְּקְמִי	ܐܬܬܩܝܡܝ		אִתְּקְם	ܐܬܬܩܝܡ
		Plural.		
אִתְּקְמְנָא	ܐܬܬܩܝܡܝܢ		אִתְּקְמוּ	ܐܬܬܩܝܡܘ
ܐܫܬܠܠܝܢ	ܐܫܬܠܠܝ		ܐܫܬܠܠܘ	ܐܫܬܠܠ

Sic ܐܬܬܣܝܡ poſitus eſt, ܐܬܬܥܝܪܘ evigilate, 1. Cor. 16. 13. ܐܬܬܢܝܚܘ requieſcite, Matt. 26. 46. ܐܬܬܢܝܚܝܢ re-

quieſce, Luc.12.19. ܐܬܕܪܫ 1. Tim. 4. 7: אִתְעַר expergiſcere, Pſal.44.24.

Futurum Secundum.

F.		Singul.		M.	
תְּתְקָם	ܬܬܬܩܝܡ		יִתְקָם	ܢܬܬܩܝܡ	3.
תִּתְקְמִין	ܬܬܬܩܝܡܝܢ		תִּתְקָם	ܬܬܬܩܝܡ	2.
			אֶתְקָם	ܐܬܬܩܝܡ	1.

plural.

יִתְקְמָן	ܢܬܬܩܝܡܢ	יִתְקְמוּן	ܢܬܬܩܝܡܘܢ	3.
תִּתְקְמָן	ܬܬܬܩܝܡܢ	תִּתְקְמוּן	ܬܬܬܩܝܡܘܢ	2.
		נִתְקָם	ܢܬܬܩܝܡ	1.

ܬܫܬܐܠܘܢ ܢܫܬܐܠܘܢ ܬܫܬܐܠ ܢܫܬܐܠ
ܢܫܬܐܠ ܐܫܬܐܠ
ܢܫܬܐܠܢ ܬܫܬܐܠܢ ܬܫܬܐܠܝܢ ܬܫܬܐܠ

Sic ܢܬܬܨܝܪ formetur, Gal.4.19. ܢܬܬܣܝܡ ponetur, Mar.4.21. ܐܬܬܢܝܚ refociller, Rom.15.32. Iacobi verò, cap.5.9. eſt ܬܬܬܢܚܘܢ ingemiſcatis, στενάζετε; ܬܬܕܝܢܘܢ judicemini. ibid. ܢܫܬܐܠ averſemur, detrectabimus, Hebr.12.6. ܬܫܬܐܠܘܢ averſabimini, ibid. יִתְּשָׂם Dan.2.9. יִתְּשָׂם Hag. 2. 15. ponatur. יִתְּשָׂמוּן ponantur, Dan. 2.5. יִתְּזִין veſcebatur, Dan.4.9. A בין fit, יִתְבַּיַן pro יִתְבַּיַּן Pſ.49.21. הִתְבַּן pro הִתְבַּיַן Pſal.37.10.

Infinitum

In finitum.

ܡܬܬܩܡܘ אִתְקְמָא ܡܬܩܡܘܬ

Sic, ܡܬܚܡܬܘ ܗܘܘ indignari, Luc. 11. 53. ܡܬܩܡܘܬ Luc. 14. ver. 19. ܠܡܬܩܡܘܬܘ ad excuſandum, Luc. 14. ver. 18. ܠܡܬܬܕܢܘ Act. 25. verſ. 10. לְאִתְּדָנָא ad judicandum, Thr. 1. v. 1. A בין eſt מִתְבְּיָנָא ad intelligendum, cum Mem more Syro.

Participium Præſens.

F. Singul. M.

ܡܬܬܩܝܡܐ מִתְקְמָא ܡܬܬܩܝܡ מִתְקָם

Plural.

ܡܬܬܩܝܡܢ מִתְקְמָן ܡܬܬܩܝܡܝܢ מִתְקְמִין

ܡܬܩܡܘܬ ܡܬܩܡܘܬܝܢ ܡܬܩܡܘܬܐ ܡܬܩܡܘܬܝܢ܀

Sic ܡܬܬܕܝܢ qui judicitur, Ioh. 3. 18. ܡܬܬܟܝܠ metietur, Mar. 4. ver. 24. ܡܬܬܢܝܚ adquieſcens, R. 2. 17. ܡܬܬܪܝܡ elatus, 1. Tim. 6. 4. ܡܬܬܕܝܢܝܢ judicati, Luc. 6. 37. ܡܬܬܢܚܝܢ ingemiſcunt, Rom. 8. 22. ܡܬܬܫܝܛܐ contemnitur, Act. 19. 27. ubi nulla metatheſis litteræ Tau fit. מִתְּשָׂם, ponitur, Hez. 5. 8. Ieſaiæ 25. v. 10. legitur מִידָשׁ pro מִתְדָשׁ cum ſyncopâ litteræ ת, trituratur. Ex forma Chiric מִתְּכִיל, retribuit, Gen 38. ver. 26. A בין, eſt, מִתְבְּנִין pro מִתְבְּנִין, Pſal. 33. ver. 15. Talmud. ניקום, ניקומין.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM

DE SECVNDO GENERE FORmæ Levis

APHEL.

Præteritum.

F.		Singul.	M.		
אֲקִימַת	ܐܰܩܺܝܡܰܬ		אֲקִים	ܐܰܩܺܝܡ	3.
אֲקִימְתְּ	ܐܰܩܺܝܡܬܝ		אֲקִימְתָּ . תְּ	ܐܰܩܺܝܡܬ	2.
			אֲקִימֵת	ܐܰܩܺܝܡܶܬ	1.
		Plural.			
אֲקִימָא	ܐܰܩܺܝ̈ܡܝ		אֲקִימוּ	ܐܰܩܺܝܡܘ	3.
אֲקִימְתֵּין	ܐܰܩܺܝܡܬܶܝܢ		אֲקֵמְתּוּן	ܐܰܩܺܝܡܬܘܢ	2.
			אֲקֵמְנָא	ܐܰܩܺܝܡܢ	1.

ܐܰܥܶܠ ܐܰܥܶܠܶܬ ܐܰܥܶܠܘ ܐܰܥܶܠܬܘܢ

ܐܰܥܶܠܬ ܐܰܥܶܠܢ

ܐܰܥܶܠܬ ܐܰܥܶܠܬܝ ܐܰܥܶ̈ܠܝ ܐܰܥܶܠܬܶܝܢ

Formativa Conjugationis littera ܐ, א, eſt, & apud Danielem & Hezra ה quoque ; Syrè vocali prima, Chaldæè puncto rapto, Chateph patach; in Targum nonnumquam Kamez, nonnumquam patach notatum. Terminatio verò Syrè vocalis tertia, cum jud tantum, Chaldæè chiric & tſeri, eſſe poteſt. Exempla: ܐܰܪܺܝܡ elevavit, Ioh. 7. 28. ܐܰܙܺܝܥ concuſſit, Heb. 12. v. 26.

ܐܢܝܕ innuit, Act. 13. 16. 18. ܐܦܝܣܘ perſuaſerunt, Matt. 27. 20. ܐܢܝܚܘ *ἀνέπαυσαν*, 1. Cor. 16. 18. ܐܟܫܘ contenderunt. Act. 42. 9. אֲקִים, Iob. 16. 8. אֲקִים, Pſal. 107. 25, הֲקִים, Dan. 3. 2. 3. erexit. הֲתִיב fecit redire, Dan. 2. 14. אֲתִיב avertit, Cant. 1. 9. Hag. 9. 14. אֲתִיבוּ, Hag. 2. 13. אֲטִיף, inundare fecit, Deut. 11. 4. Feminea 3. Sing. Dan. 7. 5. eſt הֲקִימַת. Secunda perſona Maſculina chiric in medio quoque retinere poteſt; אֲקִימְתְּ, & in תְ exire, אֲקִימְתָּ, Dan. 3. 12. vel cum א paragogico אֲתִיבְתָּא reduxiſti, Pſal. 85. 2. Media etjam cum patach ob gutturis conſonam, אֲזִעְתָּא commoviſti, Ezech. 32. 2.

Prima ſingularis vt plurimum in tſeri exit, in Targum etjã in Chiric, vt: אֲקִימִית, Exod. 6. 4. אֲרִימִית, levavi Exod. 7. 5. אֲקֵמִית Ierem. 6. 17. Et in ſegol cum accentu in penultima, הֲקֵימֶת, Dan. 3. 14, erexi. Perfectè ܐܘܢܚ refocillavit, 1. Tim. 5. 10.

Habent & aliam formam hic Chaldæi, quam confuſis ordinibus adſumunt, אוֹקִים, ſtatuit, Pſal. 78. 13. vnde Talmudici אוֹקִי abjecta per Apocopen vltima radicali.

Quorum media Olaph, ſemper illud quieſcens habent in vocali ſecunda ܘܐܣܒ & ſeneſcit, Hebr. 8. 13. ܘܐܒܐܫ & male tractavit. Act 7. 19.

Futurum Primum.

F.	Singul.	M.
אֲקִימִי	ܐܩܝܡ אֲקִים אֲקִים :	ܐܩܝܡ
		Plural.

Plural.

ܐܰܩܺܝܡܘ אֲקִימוּ ܐܰܩܺܝܡܶܝܢ אֲקִימְנָא

ܐܰܬܶܠ ܐܰܬܶܠܘ ܐܰܬܶܠܝ ܐܰܬܶܠܶܝܢ ܀

Sic ܐܰܪܺܝܡܘ elevate, Ioh. 4.35. Targumicè, אֲקִים vel אֲקִימוּ,אֲקִים,&;אֲרִים,Exod.7.18. in Regi. אֲרִים in venet. Sic Ieſaiæ 32. 9. eſt אַצִּיתָא auſcultate, cum defectu Nun. Et Geneſ. 4. 23. אֲצִית cum defectu נא in Regis, ubi in Venet. Onkeli אֲצִיתָא & Ionathan. אַצִּיתָן, quod alibi אֲצִיתָן.

Ab Olaph ſic: ܘܰܐܣܶܐܢܘܗܝ & calceate eum, Luc.15.22.

ܐܰܘܙܶܦܶܝܢܝ commoda mihi, Luc.11.5.

Futurum Secundum.

F.		Singular.	M.	
תְּקוּם	ܬܩܘܡ		יְקוּם	ܢܩܘܡ 3.
תְּקוּמִי	ܬܩܘܡܝܢ		תְּקוּם	ܬܩܘܡ 2.
			אֵקוּם	ܐܩܘܡ 1.

Plural.

יְקוּמָן	ܢܩܘܡܢ		יְקוּמוּ	ܢܩܘܡܘܢ 3.
תְּקוּמָן	ܬܩܘܡܢ		תְּקוּמוּ	ܬܩܘܡܘܢ 2.
			נְקוּם	ܢܩܘܡ 1.

ܢܶܬܶܠ ܬܶܬܶܠ ܢܶܬܠܘܢ ܬܶܬܠܘܢ

ܐܶܬܶܠ ܢܶܬܶܠ

ܬܶܬܶܠ ܬܶܬܠܝܢ ܢܶܬܠܢ ܬܶܬܠܢ ܀

Sic,

Sic, ܢܢܝܚ miſſa faciamus, Rom. 13. 12 ܐܡܪܚ au-
deam, 2. Cor. 10. 2. ܢܡܝܬܘܢ occident, Luc. 21. verſ. 17.
ܢܒܐܫ affliget, Act. 12. 1. ܢܒܐܫܘܢ κακώσουσι, Act. 7. 6.
יְשִׂים, ponat, Eſth. 6. 8. אֲזִיעַ commovebo, Hag. 2. 6. יְתִיב
redire faciet, cap. 12. 14. יְתִיבוּן redire facerent, Hez. 5. 5.

Formatur & יְקִים vel יְקִים, יָקִים; ut: יָנִיר agitabit, Soph. 2. 15. תָּצִית, auſcultaveris, Exod. 15. 26. אֲעִיל, ducam, Exod. 6. 8. תָּעִיל, introduces. Gen. 6. 19. תָּתִיב converſus fueris, Iere. 15. 19. תָּסֵף conſumet, Dan. 2. 44. תְּבִיתִי, pernoctaberis, Ruth. 1. 16. &c. Dan. 5. 21. legitur cum ה characteriſtico, יְהָקִים: & Hez. 4. ver. 12. יְהַתִיבוּן reſtituent, c. 6. 5. יְחִיטוּ conſuent abſq. nun; & 2. Fem. Sing. cum Nun paragogico, תְּרִיקִין evacues, 2. Reg. 4. 6. תְּגִיפִין claudes, ibid. Ex altera forma; תוזיף mutuo dabis, Deut. 15. 6. יוזיף mutuo dabit, prov. 22. 7.

Infinitum.

ܡܩܡܘ   אֲקָמָא   ܡܩܠܠܘ

Sic, ܠܡܦܢܝܘ reddere, Col 4. 6. ܠܡܦܪܩܘ ad exponendum, Act. 21. 3. לַהֲזָדָה ad ſuperbiendum, Dan 5. 20. Cum adfixis adſumiter forma in ית, vt: לַהֲתָבוּתָךְ ad reſpondendum tibi, Dan. 3. 16. לַהֲקָמוּתֵהּ ad attollendum eum, cap. 6. 3.

Participium Præſens.

M.		Singul.	F.
ܡܩܝܡ	מְקִים	ܡܩܝܡܐ	מְקִימָא

Plural.

ܡܩܝܡܝܢ מְקִימִין ܡܩܝܡܢ מְקִימָן

ܡܫܠܠ ܡܫܠܠܝܢ ܡܫܠܠܐ ܡܫܠܠܢ ⁘

Sic ܡܙܝܥ movens, Act. 17. 17. ܡܩܝܡ erigens, Ioh. 2. 20. ܡܡܪܚܝܢ audentes, 1. Theſſ. 4. 6. ܕܡܟܝܠܝܢ qua metimini, Matt. 7. 2. Luc. 6. 38. ܡܛܐܒܝܢ benefacientes, Luc. 6. 33. מְרִים exaltans, pſal. 3. 4. מְזִיעַ, commovens, Hag. 2. 6. מְגִיחָן prodeuntes, Dan. 7. 2.

Habent & aliam formam Chaldæi, מְהָקִים, cujus plural. מְהָקִימִין, cum ה conjugationis. Et ſine ה, מְפְסִין prophanantes, Soph. 3. 4. מְרִים extollens, Dan. 5. 19. ם cum .. Reperitur & cum tſeri, מְגִיחַ prodibat, Iudic. 20. 33. A ܕܠܚ est ܡܕܠܚ turbans, Ioh. 5. 4. Act. 9. 22. Sic ܡܦܝܣ perſuadens, Act. 7. 27. ܡܪܝܡܝܢ elevantes, 1. Timo. 2. 8.

Participium præteritum.

F.		Singul.	M.
מְקָמָא	ܡܩܡܐ	מְקָם	ܡܩܡ

Plural.

מְקָמָן	ܡܩܡܢ	מְקָמִין	ܡܩܡܝܢ

&c. ܡܫܠܠ

Participium præteritum Syrè ſimile præſenti, aliquando

quando tamen ſecundo loco eſt vocalis quarta, ut: ܡܥܝܕ adſuetus, Act.17.2. ܡܣܝܡ impoſitum, c.22.5. ܡܫܝܓܢ lotæ, Matt.15.20.

CAPVT DECIMVM NONVM, De forma gravi.

IN activa & paſſiva flexione hujus formæ gravis, mutatur media quieſcens, Syrè & Chaldęè, nũc in Vau, nũc in jod conſonas mobiles, cum Kuſchoi ſeu daghes: licet Syrè Kuſchoi illud rarò adſcribatur, vt ܩܝܡ קַיֵּם confirmavit, ܐܬܩܝܡ אִתְקַיַּם, confirmatus fuit. ܙܘܓ Matt. 19.6. זַוֵּג, conjunxit, ܐܙܕܘܓ אִזְדַּוַּג conjunctus fuit: quæ poſtrema forma Syris aliquando úſitatior, quam Chaldæis.

Verba Syra quorum media Olaph eſt, perfectè ut plurimum veniunt, ܫܐܠܝܢ interrogabant, Actor.10.17. ܐܫܐܠ Act.25.26.

Aliquando tamen quieſcit illud in vocali præcedente, ſi nimirum çeva inſigniendum, ܡܟܐܒܐ debiles, Luc.14.21. Pauca ex iis in jud mutant; hinc à ܫܐܢ ſit ܫܝܢ pacificavit, Col.1.20. à ܣܐܒ ܣܝܒ polluit, à ܛܐܒ ܛܝܒ præparavit. Sic Chaldæè à שאל fit שַׁיֵּל, petiit, à שאר, שַׁיֵּר reſiduum fuit, אִשְׁתְּיַר, remanſit;

Forma hæc קַיֵּים, Talmudicis atque Rabbinis uſitatiſ-ſima.

Præteritum

F.	Singul.		M.	
קַיְּמַת	ܩܝܡܬ	קַיֵּם	ܩܝܡ	3.
קַיֵּמְתְּ	ܩܝܡܬܝ	קַיֵּמְתְּ	ܩܝܡܬ	2.
		קַיְּמֵת	ܩܝܡܬ	1.

Plural.

קַיִּמָא	ܩܝܡܝ	קַיִּמוּ	ܩܝܡܘ	3.
קַיֵּמְתֵּן	ܩܝܡܬܝܢ	קַיֵּמְתּוּן	ܩܝܡܬܘܢ	2.
		קַיֵּמְנָא	ܩܝܡܢ	1.

Sic ܛܝܒ, præparavit, Hebr. 11. 9. ܛܝܒܘ præpara-runt, Matt. 26. 19. ܛܝܒܝ paraverunt mul. Luc. 23. 56. קַיִּמוּ ſtatuerunt, Eſth. 9. 27. חַיֵּטֵת conſuj, Iob. 16. 15. in Ven. חַיִּיטִית. Loco daghes Chaldæè jod aliquando du-plicatur, quod & Rabbinis & Talmudicis in uſu, קַיֵּים.

Paſſivum, præpoſita ܐܬ אֶת formativa ſolummodo, omnino ut Activum flectitur; vt ܐܬܩܝܡ יִתְקַיַּם. Cant. 1. v. 14. legitur אִתְחַיַּב pro אִתְחַיַּב, obnoxius factus eſt. Sic ܐܬܚܝܠ corroboratus eſt, Act. 9. 19. אִתְגַּיַּר, peregrinatus eſt. Ex Vau; ܐܘܝ ܐܘܝܬ ܐܘܝܬ &c. ܐܬܐܘܝ corre-ptus eſt אִזְדַּוַּג conjunctus eſt. A ܬܢܚ eſt ܐܬܬܢܚ in-gemuit. Mar. 7. 34. Ex Olaph. ܐܬܒܥܝ inquiſitum fuit, Act. 25. 26.

Futurur

Futurum Primum.

F.	Sing.		M.
קִימִי	ܩܝܡܝ	קִים	ܩܝܡ

plur.

קִימְנָא	ܩܝܡܝܢ	קִימוּ	ܩܝܡܘ

Sic, ܛܝܒܘ parate, Mar.1.3. [illegible] זִין, זִינוּ paſ-
ſi. ܐܬܩܝܡ אִתְקִים, אִתְקִימוּ; אִתְ [illegible] אוֹרְוַג. &c. [illegible]
confide, Act.23.11.

Futurum Secundum.

F.	Singul.		M.
תְּקִים	ܬܩܘܡ	יְקִים	3. ܢܩܘܡ
תְּקִימִין	ܬܩܘܡܝܢ	תְּקִים	2. ܬܩܘܡ
		אֲקִים	1. ܐܩܘܡ

Plural.

יְקִימָן	ܬܩܘܡܢ	יְקִימוּן	3. ܢܩܘܡܘܢ
תְּקִימָן	ܢܩܘܡܢ	תְּקִימוּן	2. ܬܩܘܡܘܢ
		נְקִים	1. ܢܩܘܡ

Sic ܢܛܝܒ præparabit, Luc.1.17. ܬܛܝܒܘܢ accom-
modetis, Rom,6.13. [illegible] &c. Eodem modo
paſſivum ܐܬܩܝܡ יִתְקִים, [illegible] Matt.19.

Infinitum.

ܡܩܘܡܘ קַיָּמָא ܡܙܘܓܘ זַוָּגָא

Cum ל:לְקַיָּמָא, Gen. 7.3. Pro priori Kamez in Targum ſepè reperitur çeva,קְיָמָא,& ſic pſal. 77.10. לְחַיְּיסָא miſereri.Paſſi.אִזְוַּג ad conjungendum.

Participium præſens.

F.	Singul.	M.

ܡܩܘܡܐ מְקַיְּמָא ܡܩܘܡ מְקַיֵּם

Plural.

ܡܩܘܡܢ מְקַיְּמָן ܡܩܘܡܝܢ מְקַיְּמִין

Sic, ܡܚܝܠ corroborans,Luc.22.43. ܡܬܚܝܠ Act. 9. v.22. ܡܙܘܓܘ מְזַוֵּג : ܡܬܟܣ ἐλεγχόμενος, Heb. 12.5. ܡܬܟܣܝܢ Iacob.2.9.מְכַוֵּן dirigit, Pſal. 31.1. it. 33.15. & 68.7.

Participium Præteritum.

ܡܩܘܡ מְקַיַּם ܡܙܘܓܘ מְזַוַּג

In reliquis formationibus nihil differt à partic. præſenti,ut: ܡܛܝܒ Fem. ܡܛܝܒܐ paratum eſt, Matt.22.4. ܡܛܝܒܝܢ parati,Matt.25.10. ܡܪܝܡ exaltatus, Heb. 7.20. מְכַוַּן directum eſt, Pſal.57.8.

De

De Secunda Forma Gravi, quam Quadratam appellant, vide caput XVI. ſupra, quo brevitatis cauſa te remittimus.

CAPVT VICESIMVM DE VERBALIBVS EX MONOSYLLABIS.

VERBALIA pura; ܒܝܫܬܐ malum, Mat.5.46. ܕܝܢܐ judicium, Matt.5.21. ܫܝܛܬܐ deſpectus, 2.cor.10.10. ܠܝܛܐ maledicti, Matt. 25. 41. ܡܝܬܐ mortuus, Matt.11.5. ܪܡܐ altus, Matt.4.8. ܣܘܦܐ finis, Luc.1.33. ܛܘܒܐ felicitas, Rom. 4. 9. ܒܝܬܐ δυσεντερία, Act.28.8. ܡܐܢܬܐ tædium, 2.Cor.4.1. בָּבָא , Tal. בָּבִית. cavitas oculi, pupilla, Deut.32.10. janua, Eſth. 6. 11. Tal. foramen, It. Cloaca. טָבָא, bonus, חֵיל robur, בִּישׁ malus, בִּינָא, בּוּנְיָא, intelligentia, דִּינָא, judicium, דָּר ętas, דָּרָא linea, דִּיר globus, בָּמָא, בָּמְתָא, Iere. 48. 35. Rabb. בִּימָה excelſum, altare, tribunal, גִּיר, ſeptum, גִּידָא nervus, Gen. 32.32. abſynthium, Amos.5.7. גּוּפָא, corpus, דִּשָׁא oſtium, Gen.10. 6. חוֹבָא debitum, חָל arena, לֵילְיָא nox, פִּיל Elephantus, cant.7. צוֹם jejunium, מוֹת mors, נָאֵם dormituriens בָּאֵז remittens, כָּאֵב dolens, מָאֵן nolens, quæ quattuor potiùs ad part. præſ. referenda. סָב ſenex פְּאָת cadaver.

Emunatica, ܡܚܝܠ ἀσθενής, debilis, pet. 3. 1.cor.7. 6. ܡܚܝܠܘܬܐ ἀσθένεια miſeria, Rit.p.69. ܡܕܝܢܬܐ civitas, Matt, 23, 34, ܡܟܐܒܐ debiles, Luc, 14,

21.מְנוּפָּא,operculum, מֵגִיר, vicinus, תְּדִירָא perpetuitas, מִנְרָא, iter, מְחִיצָא,murus,מְדִינָא civitas, מְנַח, quies, מְהַכָּא candelabrum זִיוֹן & זִירְנוּת ſuperbia,Ier.5. מְדִינִי provincialis מְדוּרָא focus,אִתְחַיְלָא robur,Iob.17.9.&c.

CAPVT VICESIMVM-PRIMVM DE MONOSYLLABIS GEMINATIS.

ATQVE hæc de Monoſyllabis ſimplicibus, ſequuntur Geminata. Hæc fiunt à verbis integris, ſecundam litteram geminantibus;

ܕܩ דַּק à ܕܩܩ דְּקַק comminuit. Contractio igitur hic tollit litteram geminatam, quæ tamen ipſa in reliqua perſonarum flexione apparebit per daghes, quando ex analogia brevitatis Chaldaicæ id fieri poteſt; ubi enim çeva ex aliorum ordinum communi norma illud abjicitur, quod & Hebraicè fieri ſolet: cum enim in ſecunda perſona dicendum דַּקְתְּא, ob çeva daghes abjicitur.

Sed neque anomalia in his verbis perpetua, nam ſepe integrè omnino flectũtur; Sic tota forma paſſiva prima Levis, Activa & paſſiva Gravis, analoga eſt; participium item præteritum formæ primæ Levis. Non raro etjam cum Monoſyllabis ſimplicibus confunduntur, præſertim in Futuro I. & II. ubi tamen in his, videlicet Geminatis u breve vel Hebręũ eſt; in Simplicibus verò ſchurek ſeu u longum. Invenitur etjam א Chaldæè pro media radicis מְאַךְ pro כַּךְ vel כַּךְ depreſſus, humiliatus fuit; עָאֵל Gen.14. v. 4. in Onke. עָאֵל in Ionath. in Venet. pro quo in Regis עַל, ut habetur

quoque

quoque Dan.2.16.ingreſſus eſt.Idem Talmudicis per-familiare eſt , videturque adhiberi cauſſa differentiæ,ut verba à nominibus vel aliis particulis diſcerni queant:nam דַּק aliâs nomen,tenuis; עַל verò præpoſitio.

Quare communibus præmiſſis ſpecialia & propria in his verbis,dicamus.

DE PRIMO GENERE FORMÆ Levis.

FORMA ACTIVA PEHAL.

Præteritum

F.	Singul.		M.
דַּקַּת	ܕܩܬ	דַּק	ܕܩ 3.
דַּקְתְּ	ܕܩܬܝ	דַּקְתְּ תְ	ܕܩܬ 2.
		דַּקֵּת	ܕܩܬ 1.
	Plural.		
דַּקָּא	ܕܩܝ	דַּקּוּ	ܕܩܘ 3.
דַּקְתֵּן	ܕܩܬܝܢ	דַּקְתּוּן	ܕܩܬܘܢ 2.
		דַּקְנָא	ܕܩܢ 1.

Syri hic habent vocalem primam, Chaldæi verò patach , ad differentiam Monoſyllaborum ſimplicium.vt ante dictum,licet Veneta ſepiſſimè etiam hîc Kamezhabeant, quod omninò inconveniens ac vi-

Futurum Secundum

F.	Singul.	M.		
תִּדּוֹק	ܬܶܕܽܘܩ	יִדּוֹק	ܢܶܕܽܘܩ	3.
תִּדְּקִין	ܬܶܕܩܺܝܢ	תִּדּוֹק	ܬܶܕܽܘܩ	2.
		אֲדוֹק	ܐܶܕܽܘܩ	1.

Plural.

יִדְּקָן	ܢܶܕܩܳܢ	יִדְּקוּן	ܢܶܕܩܽܘܢ	3.
תִּדְּקָן	ܬܶܕܩܳܢ	תִּדְּקוּן	ܬܶܕܩܽܘܢ	2.
		נִדּוֹק	ܢܶܕܽܘܩ	1.

Formativæ futuri huius ſecundi, Syrè vocali ſecundâ, Chaldæè chiric, inſequenti daghes, inſigniuntur, ut: ܢܶܒܽܘܙ diripiet, Mar. 3. 27. ܐܶܪܰܚܶܡ miſerebor, Ro. 9. 15. ܬܶܚܫܽܘܢ patiamini, Phil. 1. 29. ܬܶܟܽܘܦ incurvabitur, Rom. 14. 11. ܢܪܰܩܽܘܢ exſpuent, Luc. 18. 32. Vltima Syrè aliquando cum vocali quarta ܢܶܚܫ patietur, Rom. 8. 17. ܐܶܚܫ patiar, Luc. 22. 15. Aliquando cum vocali prima, ܬܶܪܓ concupiſces, Rom. 7. 7. Huc quidam referunt ܬܶܛܠܶܠ Act. 5. 15. & ܢܶܛܠܶܠ obumbrabit, Luc. 1. 35. quæ fortè meliùs ad Aphel. vide ſis infra Fut. II. Aphel.

In Targum formativæ nunc chiric nunc tſeri, daghes omiſſo habent: finis verò, nunc cholem, nunc

ſchurec,nunc patach eſt;ut:תָּבוֹז diripies, Deut.20. 14. תֵּיעוֹל,ingrediaris,prov.23.10.Sic תֵּרוֹעַ conteret,Dan.2. 40.רֵיחוֹר,cum exarſerit,Pſal.2.12.יֵחַם, incaluerit,Deut. 19.6. נְחוּשׁ, dolebit, pſal. 73. לָא תְבוּזוּן non contemnite, Can,.1.6.תְּחַגּוּן celebrabitis, Exo. 12. 14. יְדַקְנוּ, comminuent illud,Ieſ.28.28.&c.Levit. 15. 8. legitur in Onkel. יָרוֹק & in Ionath.יְרִיק ſputum fuerit; וְתֵעַף & duplicabis, Exo.26.9. in Onkel.תֵּעוּף in Ionath.וְיעוּפְפוּן & Contundent,Ieſ.2.

Infinitum.

מִדַּק ܡܶܕܩ

Formativa Mē Syrè vocali ſecūda, Chaldæè chiric notatur,ut ܠܡܶܥܰܠ ad ingrediendum, Matt. 23. 14. Ante gutturis conſonam venit Chal. cum tſeri, ad compenſationem daghes omiſſi : Veneta tamen ſine delectu illud adhibent, ut: לְמֵחַג ad feſtum celebrandum,Pſal.42.5.בְּמֵחַם,cum incaluiſſet, Gen.18.1.בְּמִחַן in gratificando,Dan.4.24.

Participium præſens.

F.		Singular.	M.	
דָּקָא	ܕܳܩܳܐ		דָּיִק	ܕܳܐܶܩ
		Plural.		
דָּקָן	ܕܳܩܳܢ		דָּקִין	ܕܳܩܺܝܢ

Syri habent Olaph, loco mediç radicalis, ac ubique vocalem quartam ſub prima, ut differat à præterito; ut: ܚܳܐܶܣ propitius eſt, Ritu. p. 11. ܚܳܐܶܫ patiens, pet. 2. 22. ܥܳܐܶܠ intrans, Heb. 9. 7. ܪܳܐܶܓ concupiſcens, Gal. 5. 17. ܥܳܐܠܳܐ ingrediens mul. Ioh. 19. 42. ܥܳܐܠܺܝܢ ingrediẽtes Matt. 23. 14. ܥܳܐܠܺܝܢ Matt. 12. 45. ܪܳܐܓܺܝܢ concupiſcentes, Rom. 7. 8. Sepiuſculè tamen etjam ſine Olaph; maximè in reliquis flexionibus; ut ܟܳܢܫܳܐ verrit. 15. 8. ܪܳܓܳܐ concupiſcit. Iac. 4. 5. ܚܳܫܺܝܢ patientes, 1. cor. 12. ver. 26. ܛܳܢܺܝܢ Zelantes, v. 31. ibi. ܪܳܩܺܝܢ exſpuentes, Marc. 15. 19. In Thargum ſepiſſimè perfectè reperitur; vt דְעָלֵיל, qui venit, Num. 19. 14. in Onkel. דְעָלֵיל in Ionath. גָזֵז tondens, 1. Sam. 13. 23. גָזְזִין, tondentes, 2. Sam. 13. 23. חָגְגִין ſaltantes, feſtum celebrantes, 1. Sam. 3c. 16. Adhibetur etjam א more Syro aliquado in Targum, loco ſecundç radicis litteræ, præmiſſo patach loco Kamez, vel vocalis quartç Syrç, חַאֵק, perfodit, Iob. 24. 16. nonnunquam etjam jod, כָּיֵיף, incurvans, Pſal. 57. 7. Inde Talmudici mediam radicis ſemper in י convertunt, dicentes נָיֵיס, irradians, עָיֵיל incedens, קָיֵים diſplicens. Ab עלל legitur Dan. 4. 4. עָלְלִין incedentes prop. עָלִין.

Participium præteritum.

F.		Singular.	M.
דְקִיקָא	ܕܩܺܝܩܳܐ	דְקִיק	ܕܩܺܝܩ

Plural.

דְקִיקָן	ܕܩܺܝܩܳܢ	דְקִיקִין	ܕܩܺܝܩܺܝܢ

Semper perfectũ participium hoc præteritũ, ut & apud Hebræos Exempla: ܕܦܫܝܩ ܗܘ facilius eſt, Matt.19. 24. ܕܦܫܝܩ ܗܘ Luc.18.25. ܕܡܦܫܩ ܗܘ 1. Tim.6.18. ܡܟܢܫܐ purgata, Matt.12. ver. 44. ܪܓܝܓ ܐܢܐ concupiſco ego Phil.1.23. ܪܣܝܣܝܢ conſperſi, Hebr.10.22. רְסִיס confractus, Levit.22.24. גזיזין tonſi, Cant.4.2.

FORMA PASSIVA.

Præteritum.

F.	Singul.		M.
אִתְדְּקַת	ܐܬܕܩܬ	אִתְדְּק	ܐܬܕܩ 3.
תְּ	ܐܬܕܩܬܝ	אִתְדְּקַתְּ	ܐܬܕܩܬ 2.
		אִתְדְּקֵת	ܐܬܕܩܬ 1.

Plural.

אִתְדְּקָא	ܐܬܕܩܝ	אִתְדְּקוּ	ܐܬܕܩܘ 3.
אִתְדְּקְתֶּן	ܐܬܕܩܬܝܢ	אִתְדְּקְתוּן	ܐܬܕܩܬܘܢ 2.
		אִתְדְּקְנָא	ܐܬܕܩܢ 1.

Tau formativa ſecunda, & hic Euphoniæ cauſſa dageſſatur, atque in Venetis nunc Kamez nunc patach habet. Sepiſſimè analogicè invenitur Chaldaicè אִתְבְּרִירוּ mundi ſunt, Iob.25.5. אִתְבְּזִיז, direptus eſt, Hoſ. 8.8.

Futurum Primum

F.	Singul.		M.
אִתְדְּקִי	ܬܬܕܩܝ . ܬܬܕܩ	אִתְדְּק : אִתְדּוּק	ܢܬܕܩ . ܢܬܕܘܩ

Plural.

Plural.

ܐܶܬܕܩܶܩܢ. ܐܶܬܕܩܩܢ אִתְדַּקוּ אִתְדּוֹקוּ ܐܶܬܕܩܩܢ אִתְדַּקְנָא

Futurum Secundum.

F.	Singul	M.
ܬܶܬܕܩܶܩ. ܕܩ תִּתְדַּק		3. ܢܶܬܕܩܶܩ. ܕܩ יִתְדַּק
ܬܶܬܕܩܩܝܢ תִּתְדַּקִּין		2. ܬܶܬܕܩܶܩ. ܕܩ תִּתְדַּק
		1. ܐܶܬܕܩܶܩ. ܕܩ אֶתְזַק

Plural.

F.		M.
ܢܶܬܕܩܩܳܢ יִתְדַּקָּן		3. ܢܶܬܕܩܩܘܢ יִתְדַּקּוּן
ܬܶܬܕܩܩܳܢ תִּתְדַּקָּן		2. ܬܶܬܕܩܩܘܢ תִּתְדַּקּוּן
		1. ܢܶܬܕܩܶܩ. ܕܩ נִתְדַּק

Sic יִתְבַּזּוּן diripientur, Amos.3.11. Regulariter, יִתְבַּזְזוּן Ier.50.37. Veneta habent & hîc ת cum . ut in præterito.

Infinitum.

ܡܶܬܕܩܳܩܽܘ אִתְדַּקָּא

perfectè אִתְבַּזָּזָא deripere, Ieſa.24.3.

Participium Præſens.

F.	Singul.	M.
ܡܶܬܕܩܩܳܐ מִתְדַּקָּא		ܡܶܬܕܩܶܩ מִתְדַּק

Plur.

F.		M.
ܡܶܬܕܩܩܳܢ מִתְדַּקָּן		ܡܶܬܕܩܩܝܢ מִתְדַּקִּין

Perfectè ܡܠܙܣܣܢ quod adſpergitur, Eph. 5.29.

CAPVT VICESIMVM-PRIMVM
De secvndo genere Formæ Levis Aphel.

IN hac conjugatione daghes, non illi litteræ, quæ abſentem proximè ſequitur, ſed primæ, quæ præcedit, adponitur, formativoque Aleph, Syrè vocalis prima, Chaldæè patach, ſubſcribitur, quod abſente daghes, vel prima gutturis, in Kamez vel aliquando in nun abit, ut exempla docebunt, licet quoque ſepiſſimè præſente gutturis conſona, illud maneat.

Præteritum.

F.		Singul.	M.	
אַדְקַת	ܐܕܩܬ		אַדֵּק	ܐܕܩ 3.
תְּ	ܐܕܩܬܝ		אַדְקְתְּ	ܐܕܩܬ 2.
			אַדְקֵת	ܐܕܩܬ 1.

Plural.

אַדְקָא	ܐܕܩܝ. ܝ.		אַדֵּקוּ	ܐܕܩܘ 3.
אַדְקְתֵּן	ܐܕܩܬܝܢ		אַדְקְתּוּן	ܐܕܩܬܘܢ 2.
ܐܕܩܢ			אַדְקְנָא	ܐܕܩܢ 1.

Loco

Loco ſecundo, vocalis ſecunda Syrè, tſeri Chaldæè; aut vocalis prima, Chaldæè chiric, ob inſertum jod. ut: ܐܚܶܒ dilexit, Ioh. 3.16. ܐܦܶܩ produxit. Luc. 14. 21. ܐܨܶܠܘ exonerarunt, Act. 27. 38. ܐܚܶܒܘ dilexerunt, Ioh. 3. 19. ܐܛܶܠܠ obtexit, Matt. 17. 5. ܐܚܶܒܬ dilexiſti, Ioh. 15. 9. אַחִיל prophanavit, Levit. 19. in Onkel. אֲפֵסַת pollui, Eſa. 47. v. 6. tſeri in penultima propter accentum; (Venet. אַפִּיסִית habet;) & ſic 3. Fem. וְהַדֵּקַת & cõminuit, Dan. 2. 34. ubi etjam patach in ſegol mutatum. ܐܣܺܝ nocuit, ܐܫܪܺܪ confirmavit, cuius fut. 1. eſt Pſal. 118. אַפִּיס polluit, Lev. 19. 8. in Ionath. אַעֵל adduxit, Gen. 43. 15. אַגִּין protexit, Cant. 1. 1. Integrè, אַמְרַרוּ Exod. 1. 14. in Regiis, אַמְרְרוּ in Ven. amaricarunt, אַחֵבַב charum reddidit, Ezeh. 24.

Futurum primum.

F.	Singul.		M.
אַדֵּקִי	ܐܦܶܩܝ	אַדֵּק	ܐܦܶܩ
	Plural.		
אַדֵּקְנָא	ܐܦܶܩܝܢ	אַדִּקוּ	ܐܦܶܩܘ

Sic ܐܟܶܣ argue, 2. Tim. 4. 2. ܐܚܶܒܘ diligite, Matt. 5. 44. אֲגַף claude, 2. Sam. 13. 17. אָעִילוּ, introducite, Cant. 2. 5. Perfectè אֵילִילוּ ejulate, Zach. 11. 2. bis. ܐܦܶܣ permitte, Matt. 9.

Futurum Secundum.

F.		Singul.	M.	
תֵּדֵק	ܬܶܕܽܩ		יֵדֵק	ܢܶܕܽܩ 3.
תֵּדְקִין	ܬܶܕܩܺܝܢ		תֵּדֵק	ܬܶܕܽܩ 2.
			אֵדֵק	ܐܶܕܽܩ 1.
		plural.		
יֵדְקָן	ܢܶܕܩܳܢ		יֵדְקוּן	ܢܶܕܩܽܘܢ 3.
תֵּדְקָן	ܬܶܕܩܳܢ		תֵּדְקוּן	ܬܶܕܩܽܘܢ 2.
			נֵדֵק	ܢܶܕܽܩ 1.

Sic, ܬܶܪܚܶܡ diligas, Matt. 19. 19. ܬܶܪܚܡܽܘܢ diligatis, Ioh. 13. 34. ܢܰܛܥܽܘܢ ſeducent, Matt. 24. 11. ܐܰܛܢܶܐ ad Zelotypiam provocem, Rom. 11. 14. Sic Luc. 1. 31. legitur ܢܶܛܠܶܠ obumbrabit, quod Act. 2. 26. cum Olaph interpoſito habetur ܢܶܐܛܠܶܠ atque id vel ex conjugatione, vel reſolutione daghes in quietem; quidam, tamen ad pehal referunt, vide ſit vacat ſupra. ܢܫܰܪܰܪ confirmabit, cum vocali prima ob ultimam Riſch, Rom. 15. 8. ܢܰܗܪܽܘܟܽܘܢ lædet vos, Luc. 10. 19. Sub litteris formativis in Venetis Kamez eſt, ut monitum; Sic אָגֵן in Regiis. 2. Reg. 20. 6. אֲגִין in Ven. Ionath. & אֲגֵין in Onk. Gen. 7. 16. tegant. תַּדִּק comminuet, Dan. 2. 40. perfectè תַּטְלֵל obumbrabit, ibi. Cap. 4. 9.

Infinitum.

Infinitum.

ܡܪܩܘ . ܘ .   אַרְקָא לְאַרְקָא

Sic, ܡܟܣܘ arguere, Tit. 1. 9. ܡܥܠܘ introducendo, Act. 7. 45. ܠܡܒܐܫܘܬܟ ad moleſtādū te, Act. 18.10. Et cū Olaph formativa ܠܡܐܚܒܘ amare, Ro. 3.8. In Daniele ה pro א eſt, vt in reliquis conjugationibus, vt; לְהַעֲלָה ad adducendum, ה cum ſegol, Dan. 5. v. 7. Et nun loco daghes לְהַנְעָלָה, ib. cap. 4. v. 3.

Participium præſens.

F.		Sing.	M.
מְרַקָא	ܡܪܩܐ	מְרַק	ܡܪܩ

Plural.

מְרַקָן	ܡܪܩܢ	מְרַקִין	ܡܪܩܝܢ

Sic; ܡܚܒܒ diligens, Ioh. 3. 35. ܡܚܒܒܝܢ diligentes. c. 8. 24. ܡܥܠ introducens, Hebr. 1. 6. ܡܥܠܝܢ onerantes, Gal. 5. 26. ܡܫܪܪ confirmans, Mar. 6.22. vocalis prima ob Riſch. ܡܗܪܝܢ moleſti, ibi. c. 14. 6. ܡܗܪܐ moleſtiam exhibens, Luc. 18. ver. 5. perfectè ܡܝܠܠܝܢ ejulantes, Mar. 5.38. מְחַדֵּק conterens, Dan. 2.40. cum ה conjugationis. Fem. מַדְקָה comminuebat, Dan. 7.7. cum ה loco א. In Targum etiam Kamez &

chiric hîc ſunt: מְרִיק, מָרִיק & מַרִיק Integrè מְנַפַּף, claudens, Eccl. 4.5.

Participium Præteritum.

F.		Singul.	M.	
מְרִקָא	ܡܪܩܐ		מְרִק	ܡܪܩ
		Plural.		
מְרִקָן	ܡܪ̈ܩܢ		מְרִקִין	ܡܪܩܝܢ

Sic ܡܦܣܣ permiſſum, licitum, Act. 2.29. מְהַחֲתִין repoſitæ, Hez. 6.1.

Passiva forma Hophal אֻרַק analogica & fortaſſis non ita Chaldaica eſt. Interponitur & hic nonnunquam Nun loco daghes, הֻנְעַל, Dan. 5.3. הֻעַל, in quo non compenſatur Daghes, ut nec in הֻעַלוּ v. 15. הֻעֲלוּ ingreſſi ſunt, c. 6.4.

Formæ Graves, analogæ ſunt, nihilque à perfectis differunt; ܡܚܒܒܐ amans, 1. Teſſ. 2. verſic. 7. ܡܫܒܚܝܢ *αἰνοῦντες*, Luc. 2. 20. ܡܬܟܣܣ correptus, Luc. 3. 19. ܢܬܟܣܣܘܢ arguentur, Iohan. 3. 20. מַלֵּלְתְּ, locutus es, Eſth. 6. 10. מַלֵּלְתְּ ibid. eod. וַאֲמַלֵּל Pſal. 119. & אֲמַלֵּל, loquar, Iob. 16. 14. אִתְבְּזִיו direptus eſt, Hoſ. 8. ver. 8. Poſſunt etjam formari modo Quadratorum ܐܫܬܡܡ. ܫܡܡ. ܫܡܡ אֶשְׁתּוֹמַם שׁוֹמֵם, attonitus fuit, Dan. 4. 16. קַצִּצוּ, præcidite, Dan. 4. 11.

CAPVT VICESIMVM TERTIVM
De verbalibus.

PVra ſunt : ܒܪܐ filius, Matt 1. 20. ܥܦܪܐ pulvis, Mar. 6. 11. ܚܢܢܐ miſericordia, Mat. 9. 13. ܡܠܬܐ verbum, Matt. 4. 4. ܪܓܬܐ concupiſcentia Rom. 7. 8. ܓܢܬܐ hortus. Ioh. 18. 2. ܪܣܣ adſperſio. Heb. 12. 24. ܓܢܢܐ *κηπουρὸς* hortulanus, Ioh. 20. 15. ܛܠܠܐ umbra, Matt. 4. 16. ܡܣܬܟܠ conſcius, 1. cor. 4. 4. ܚܫܐ paſſio, adfectus, 1. Teſſal. 4. 5. ܩܠܝܠܐ levis, Matt. 11. 30. ܚܠܐ acetum, Ioh. 19. 29. ܚܒܝܒܐ *ἀγαπητὸς*, Mar. 1. 11. ܫܒܒܐ, vicini, Luc. 14. 12. בְּזָא, direptio, בַּזָּז direptor. Rabb. בזוזי cochlear, quod quaſi rapiat, quæ in patinis. גִּזָּא, evulſio, lana, גִּזְּתָא Iob. 31. 20. Emph. גַּלָּא ſcaturigo, גַּלְגַּלָא, Emph. גַּלְגַּלְתָּא, cranium, caput, Exod. 19. 16. unde illud ܓܓܘܠܬܐ *Γολγοθᾶ* apud Evangeliſtas, Matt. 27. 33. Marc. 15. 22. Ioh. 19. 17. dictum ex uſitata Iudæis illius ævi Syncope, non, ut quidam vult, corruptè, pro ܓܓܘܠܬܐ *Γολγολθᾶ*, quod exponitur ibid. per ܩܪܩܦܬܐ h. e. *κρανίου τόπος*, locus calvariæ, qui Hebræis גֻּלְגֹּלֶת Arabibus גִּמְגְּמָה Calva ſeu Calvarium; ubi Dominus ac ſalvator noſter, pro totius mundi peccatis, tanquam verus ac innocens agnus, in ara crucis mactatus, ſatis fecit. Exſiſtimant quidã locum illum ita dictum, ob repertum ibi Cranium Adæ, pri-

mi noſtri parẽtis, quod tamen ex Iudęorũ fabulis natum, merito exploditur ac rejicitur. Alij cippum Iudæorũ, alij colliculũ fuiſſe dicunt, à rotunditate, cranii ſpeciẽ referẽte, ſic appellatũ: Hinc derivatur Germanicum illud, der Galgen. ܪܩܐ, Matt. 5. 22. vacuus, κενὸς, fatuus, vanus, ſine cerebro, κατάπτυστος, ſputo dignus, contemptibilis, κατάγνωστος condẽmnandus; vox indignantis animi motum exprimens, levéque aliquod ac familiare convitium, magis ex contemptu & neglectu, quam odio aut ira promanãs, vt cum maior minorem leviter objurgat. גִּנְּתָא hortus גִּרְרָא ruminatio, דִּבָּא naſus, דְּבָבָא, odium, דְּקִיק comminutus, וְמָמָא capiſtrum, זִקָּא, culeus, חֲבִיב, amicus, חָגָּא & חְגָגָא, chorus חֲלִיל ſecuris, חִלּוּל, prophanatio, חֲנָן, miſericors, חִין ſinus, חְפִיף, tectum, חָפָּא protectio, מַכִּיךְ, humilis לִפּוּף, involucrum, מִלָּא, verbum, סָפָא, ſufficientia, מְרִיר amarus, טוּל, umbra. &c.

Emunatica, ܪܘܩܐ ſputum, Ioh. 9. 6. ܒܘܝܐܐ exhortatio, 1. Cor. 14. 3. ܓܢܘܢܐ thalamus, Mat. 9. 15. ܚܐܪܘܪܐ, libertas, Rit. p. 120. ܚܫܘܫܐ patibile, Actor. 14. 15. ܡܪܝܡܐ. altiſſimus, Luc. 1. 32. ܛܠܠܬܐ ἡ σκία, Rit. p. 65. ܡܛܠܠܬܐ umbraculum, Matt 8. 20. ܡܡܠܠܐ locutio, Matt. 6. 7. ܡܛܠܠܬܐ tectum, Marc. 2. 4. ܚܐܪܘܬܐ li ertas, 1. Cor. 10. 29. ܠܠܦܐ λέλαψ, procella, Mar. 4. ver. 37. ܦܣܩܘܦܘܬܐ Epiſcopus, 1. Tim. 3. 1. מְנַגְּנָא, velamen, כּוּסָן, ſcelera, חִלּוֹנִי, חִלּוֹנָאָה, laicus, סַלְסְלִין, ſportæ, Ier. 6. מְגַלְּתָא

Dominus,

מִגְלָא,volumen,מַעְלָן,מַעֲלָנָא ,עֻלְנָא, ingreſſus , רִבּוֹן , רַבּוֹן רִבּוֹנָא Dominus,זַכִּי,זַכָּאָה,innocens,טְלָנִי,טְלָנִית,umbra, רַבּוּתָא רִבּוּ,amplitudo.

CAPVT VICESIMVM QVARTVM De anomalis polisyllabis.

DE anomalia contractionis dictum eſt in monoſyllabis, ſupereſt ut de productionis anomalia dicamus. Productio auget quantitatem vocalis vltimę. Eſtque in poliſyllabis Olaph & jud, Chaldæè ה,י,א, finitis, quæ litteræ variè invicem commutantur & confunduntur, aut aliquando planè negliguntur, inde fit, ut unus modus, eademque planè flexionis obſervetur ratio in omnibus.

Sic Rabbini tertias Maſculinorum & communes præteriti Kal ex quieſcentibus ל״ה ac ſi ex ל״א eſſent, formant; vt: עֲשָׂאוֹ pro עָשָׂהוּ fecit illum. Similiter Talmudici verba quædam modo in his modo in præcedentibus defectivis flectunt, ut cum dicunt, חָגָא & חָגַג celebrare feſtum, חָטָא & חָטַט fodere, בָּזָא & בָּזַז diripere, גָּנָא & גָּנַן, protegere.

Syri, quorum vltima ܗ & Chaldæi ה mappic, perfectè flectunt.

Huc reponenda ſunt, quæ huius quidem formæ ſunt, quo-ad finem, ſed initiis ac mediis paullulum à reliquis variant, ut ſunt: Inchoata Aleph, jod & Nun; Item, quorum media Olaph, Vau & jod eſt: quatenus enim ad primas vel ſecundas litteras, eorum legibus, de quibus ſupra, adſtinguntur; quatenus verò ad ulti-

mam radicis, eatenus huc pertinent, paſſionibuſque hujus ſubjecta ſunt; ut in flexione monebimus, ac exẽplis demonſtrabimus. Multa verò ſunt verba Syra, quæ nunc perfectè nunc imperfectè voces quaſdam inflectunt; unde uſus conſulendus.

FORMA ACTIVA SIVE

Pehal.

Præteritum

F.	Singul.	M.
ܓܠܬ. ܓܠܝܬ גלת	גלא:גלי:גלה:גלי	ܓܠܐ. ܓܠܝ
ܓܠܝܬ. ܓܠܝܬܝ גלית	גליתא:גלית	ܓܠܝܬ
	גליתי:גלית:גלתי	ܓܠܝܬ

F.	Plural.	M.
ܓܠܝܢ גלאה:גליא	גלו:גלו:גליו	ܓܠܘ. ܓܠܝܘ
ܓܠܝܬܝܢ גליתן	גליתון:גליתון	ܓܠܝܬܘܢ
	גלינא	ܓܠܝܢ

Promiſcuè igitur dicitur, ܓܠܐ & ܓܠܝ Chal. גלי, גלת, גלא, Gen.3.5. Cant.1.7. גלי; ſic; ܒܟܐ lachrymatus eſt, Luc.22.62. בכא flevit, Gen.45.14. ܒܥܐ Phil.4.17. בעא petiit, Dan.2.14. ܓܒܐ elegit, Mar.3.14. ברה protulit, Tal.

בְּרָא creavit, Gen.1.1. בְּנָא, ædificavit, 1.Reg.10.4. מְטָא advenit, Dan.4. חֲדָא gaviſus eſt, Pſal.16.9. חֲדִי Ex. 18. 9. חֲזָא vidit, Gen.1.13. דְּלָא hauſit, Exo.2.19. &c.

Tertia ſingularis feminea, in Tau indicem formæ ſuæ, Syrè vocali quarta, Chaldæè Kamez præeunte, exit, Aleph abjecto, ut; ܟܠܳܬ prohibuit, Act. 16.6. ܡܛܳܬ venit, Luc.21.9. ܙܟܳܬ vicit, 1.Ioh. 5. 4. ܩܪܳܬ vocavit, Matt.1.25. כְּהָת contracta fuit, Deut.34.7. In Regiis: in Venet. כַּהַת in Onkel. חֲזָת vidit, Exo.2.2. רְבָת crevit, Dan.4.19. עֲדָת trāſiit. Sic מְלָאת replevit, Dan.2.35 א manente. In Targum verò ſepiuſculè patach pro Kamez reperies, ut: בְּכַת flevit, Gen.20.16. in Ionath. בְּכָת in Onkel. ibidem. קְרַת vocabat, Gen.29.35. & ſic Dan. 4. 9. מְטַת pervenit. Non rarò Syrè ſeruato jud, ſyllaba in Tau, præcedente vocali prima deſinit, vt: ܡܠܝܰܬ impleta eſt, Luc.1.28. ܡܛܝܰܬ venit, Pet. 4.7. ܫܠܝܰܬ ceſſavit, Matt.14.32. Et cum Olaph, ܣܓܺܝܐܰܬ multiplicata eſt, Luc.1.18. Sic in Targum ſepè tertia radicalis jod exprimitur, & ut prima ac ſecunda Maſculina à tertia hac differrent, א littera inſerta eſt, ut terminationem femineam תִ vel תַ indicet; ſic; זְנִית fornicata eſt, in Regiis, זְנַיִת in Ionath. זְנִיאַת in Onk. edit. Venet. Gen. 38. 24. וְכָהִית מִן רְגוֹז עֵינִי (in Venet. וּכְהַיַת in Reg. וְכָהִית) & caligavit à furore oculus meus, Iob. 17. 7. עֲדִיאַת Gen. 16. v. 5. in Onkel. ubi in Ionathane אַעֲדִיאַת Vide pahel.

Tertia pluralis, vtriuſque generis, Syrè quidem Maſculinè ante Vau Femineè vero ante jud; Olaph & jud abjiciunt, vocalemque primam reponunt; ut

ܒܣܘ contempſerunt, Matt.22.ver.5. ܙܟܘ vicerunt, Hebr.11.13. ܒܥܘ quæſiverunt, Matt.21.46. ܫܪܘ ſoluti ſunt, Act.3.7. ܫܠܝܘ quieverunt, Luc 23.56. Cum adfixis tamen Olaph nonnũquam additum reperitur, ut: ܚܙܐܘܢܝ viderunt me, Ioh.20.29. ܚܙܐܘܗܝ, Matt. 2.10. Aliquando inſuper & Vau addunt, ܒܥܐܘܢܝ quæſierunt me, Rom. 10. 20. Sine Olaph ܓܪܘܗܝ traxerunt illi, Act. 17. 6. In Rituale Severi pag. 11. ſine adfixo cum Olaph reperitur, ܚܙܐܘ pro ܚܙܘ viderunt. Multa etiam habent jud cum vocali tertia ante Vau, vt: ܣܓܝܘ multiplicati ſunt, Act.6.1. ܓܪܝܘ concitaverunt, c.21.27. ܚܕܝܘ gaviſi ſunt, Matt. 2. ver. 10. ܫܠܝܘ deſierunt, Act.18 11.

Chaldæi ſimiliter ה, י & א abjiciunt, & Vau notam numeri pluralis, per cholem efferunt, ut: לְקוֹ percuſſerunt, Exo.5.14. בְּעוֹ quæſierunt, Eſth.6.2. מְחוֹ, percuſſerunt, Iob.16.10. עֲנוֹ reſponderunt, Da.2.2. In Targũ littera Vau cum ſchurek quoque reperitur, ut & ſub radicis prima Kamez & patach; חָבוּ peccaverunt, Pſal. 107.39. זָעוּ commoti ſunt, Cant.1.3. וְצַלּוֹ & orarunt, Pſal. 107.6. Et addito Nun paragogico חֲמוֹן viderunt, Pſal. 107.24. חֲדוֹן lætati ſunt, ibid. v.30. Inſeritur quoque א antecedente י cum Chiric; quod ita nonunquam א abjecto manet, ut: סְרִיאוּ Cant.1.12. idem סְרִיו Pſalm.38. ſine א ſcribitur, h e. corrupti ſunt, צְדִיאוּ Ioel.1.17. vaſtata ſunt. רְמוֹ projecerunt, Dan.3. 21. c. 7. 9. In Femineo

verò

verò א radicis tertiam retinent, & inſuper ה addunt, pro א nota feminei generis, ne duo Aleph concurrant, quod, ut apud Syros in frequenti vſu, ſic Chaldæi ſemper illud vitare ſolent; cum verò י pro radicis tertia exprimitur א formativa manere poteſt; vt: דְלָאָה hauriebant, Ex. 2. 16. הֲוָאָה fuerunt, Hoſ. 4. 13 Zoph. 3. 6. eſt צְדִיאָה deveſtatæ ſunt. וְכַהֲיָא & corrugati ſunt, Gen. 27. 1. Et cum Nun paragogico וְכַהֲיַין ibid. apud Ionath. in Venet. כַּהֲיָאן in Regiis.

In ſecundis perſonis jod ante ſe habet Syrè, vocalem primam, Chaldęè verò tſeri vel chiric, vt ܓܠܝܬ revelaſti, Luc. 10. 21. Matt. 11. 25. ܟܣܝܬ abſconderis, Luc 20. 21. ܒܥܝܬ petiiſti, Matt. 18. 32. זְכֵית juſtus fuiſti Iobi. 33. מְחֵית percuſſiſti, Pſal. 3. 8. & cum א paragogico, גְלֵיתָא Notatur tamen nonnunquam י çeva, patach præcedente, vt: חֲזַיְתָה, Dan. 2. 41. חֲזַיְתָ, ib. v. 42. vidiſti, זְכַיְתָ juſtus fuiſti. Iob. 35. 7. ܨܒܝܬܘܢ volueritis, Matt. 7. 12. ܚܙܝܬܘܢ vidiſtis, Cap. 21. 32. סְטֵיתוּן declinaſtis, Malac. 2. 8. חֲזֵיתוּן vidiſtis, Dan. 2. 8. Cap. 3. 24.

In prima ſingulari, jud Syrè in vocali ſecunda, Chaldæè in tſeri vel chiric quieſcit: ܚܕܝܬ gaviſus ſum, Phil. 1. 18. ܟܣܝܬ aſpernatus ſum, Act. 20. ver. 20. ܒܥܝܬ Luc. 22. 31. בְעֵית 1. Reg. 8. 59. precatus ſum. צְבֵית volui, Dan. 7. 19. קְרֵית vocavi, Hag. 1. 11. חֲזֵית vidi, Dan. 2. 26. c. 4. 2. Et Cum jod paragogico; רָעִיתִי elegi, Pſal. 119 173. קָרִיתִי, vocavi, Iob. 17. 14. שְׂנֵיתִי odio habui, Pſal. 119. 113. מְחִיתִי percuſſi, Hag. 2. 17. Talmudici dicunt גְלַיִית

& יתְ reſecto in diphtongum יַ- finiunt, duo enim י alias diphthongum hujuſmodi indicabant, גְלַי, quæ ſine punctis ſcriberetur גליי vel גלאי Aleph inſerto. In prima autem plurali, Syri jud, præcedente vocali prima, diphthongizant; Chaldææ quieſcit in tſeri, vt: ܚܙܝܢ vidimus, Matt.25.37.44. בְעֵינָא, quæſivimus, Dan. 2.23. רְמֵינָא projecimus, Cap.3.24.

Notandum quoque hîc venit verbum ܫܬܐ שְׁתָא vel שְׁתִי, bibit, quod in præterito hoc atque Futuro 1. formæ hujus, habet Aleph proſtheticon, Syrè vocali ſecunda, Chaldææ chiric notatum, ܐܶܫܬܝ bibit, Act.9. 9. ܐܶܫܬܝܢ bibimus, ibi. Cap. 10. 41. 1. Cor. 12. ver. 13. אִשְׁתִּי Exod.34.8. אִשְׁתִּיו, Dan.5.4 c.6.4.

Verborum Aleph, jod & Nun, Exempla. ܐܣܝ ſanavit, Matt.12.15. אֲלָא planxit, 2.Samu.1.16. ܐܶܬܐ Matt.3. 1. Mar.1,24. Olaph cum vocali ſecunda, אֲתָא Gen.7.7.c. 27.35. Hag.5.3. venit. ܐܶܬܝܬ Matt.8.ver. 10. אֲתֵיתָ veniſti, ܐܶܬܝܬܘܢ Act.10.21. Matt. 25.36. אֲתֵיתוּן, veniſtis, ܐܶܬܝܢ אֲתֵינָא venimus, ܐܶܬܘ Matt.27.33. אֲתוֹ, Hag.1.14. אֲתוֹ Exo. 5.15. Hez.4.12. venerunt, ܐܶܬܝܘ Matt.9.20. ܐܬܪ אֲתַר &c. ܝܥܐ germinavit, Luc.8.6. 8. ܝܥܘ germinarunt, ibid. v. 7. ܝܡܐ ſub jud vocalis tertia, Matt. 14. 7. יְמֵי יְמָא & juravit, ܝܡܝܬ Heb. 3. 11. יְמֵיתִי juravi. ܝܡܝܬ ܝܡܪ יְמַר juravit mul. Sic ܢܚܐ. ܢܚܐ vel ܢܚܐ נְחָא 2.Reg.9.33. adſpexit. ܢܚܬ

נְחִית

נְרִיתְ adſpexiſti, ܚܙܬܝ נְרַתְּ adſpexit mul. נְצָא germinavit, Num.17.23.

Ex mediis Olaph, Vau, & jod, ܟܐܝ coërcuit, Matt.8. 26. ܟܐܘ inhibuerunt, Luc.18.15. ܠܐܝ laboravit, ܠܐܝܬ Rom.16.6. ܠܐܝܬ laboravi, 1. Cor. 15.10. ܠܐܝܬܝ Ioh. 4. 18. לְאִיו Gen.19.11. laborarunt; Fem. ܠܐܝ Phi.4.3. ܠܐܝܬܘܢ laboraſtis, Ioh.4.38. ܠܐܝܢ laboravimus, Luc. 5. 5. Sic ܗܘܐ Matt.2.4. הֲוָה fuit, Hag.1.3. הֲוָיָה Exod.9.3. ܗܘܝܬ Matt. 25. 21. הֲוַיְתְּ Dan.2.31. הֲוַיְתָא Deut. 23.8. in Onkel. fuiſti. ܗܘܝܬ Matt.25.36. הֲוֵית Dan. 4. 1. Iob. 16. 12. הֲוֵיתִי Geneſ. 28. 16. fui. ܗܘܘ Matt. 3. 6. הֲוֹו Dan. 2. 35. Eſth. 6.1. הווּ Dan.6.4. fuerunt, ܗܘܝܬܘܢ Matt.6.7. הֲוֵיתוּן Deut. 23.8. in Ionath. fuiſtis. הֲוַיָן fuerunt Mul. ן pro ה Ruth. 4.20. הֲוַן Iob.42.13. ܗܘܬ Ioh.3.25. הֲוַת Dan.7.19. Hez.4. 23.c.5.5. הֲוַת Gen.1.2. Dan.2.25. facta eſt, ܗܘܝܢ Matt. 25. 2. ܗܘܝܢ Matt.23.30. הֲוֵינָא fuimus. Sic, ܚܝܐ Ioh. 4. 51. ܚܝܐ Matt. 27. verſ. 63. חְיָא vixit, ܚܝܬ חֲיֵית ܚܝܬ חֲיַת, ܚܝܐܬܘܢ vixeritis Col.2.20. Olaph inſerto.

Futurum Primum.

F.	Singul.	M.
גַּלְאָ: גַּלִּי	ܢܓܠܐ גְּלִי: גְּלִי: גְּלָא	ܢܓܠܐ

plural.

גְלְנָא:גְלֶין ܓܠܝܝܢ גְלוֹ ܓܠܘ

Sic, ܚܙܝ vide, Matt.8 4. ܒܥܝ pete, ibi.v. 22. ܫܠܝ ceſſa, Mar.4.39. ܒܟܘ flete, Iac.5.1. ܒܢܘ ædificate, 1. Theſſ.5.11. cum Olaph, Vau iterato, ܙܟܘܗܝ vincite illud videl. malum, Rom.12.ve.21. Femi. ܩܥܝ clama, Gal.4.27. per vocalem quartam: inde ſi pluralem vis, adde ܝܢ & habebis, ut ܒܟܝܝܢ flete, Luc.23.28. Chaldęè verò, ubi prima vox exit in י Femineũ formabitur in א, ſi illa in א hoc in י exibit, vt: פְּצָא libera, Pſal.119.170. בְּכִי.ו. ſpera, pro.20.22. פְּבִי. ſic, חֲמִי vide, Pſa.4, ו. בְּכִי fleto, בְּכָא & cum ה paragogico בִּכְיָה, 1. Sam.1. 24. Pluralis maſculina in i, ut מְלוֹ, implete, Gen.1. בְּנוּ ædificate, Hag 1.8. in Venetis etjam in ו exit; חֲזוּ videte; & ſi interdum additur nun paragogicum חֲזוּן, Pſal. 46.9. Feminea in ְ vel ָ & א addito נָא finit. Verbum ܐܫܬܝ ܐܫܬܝ & אִשְׁתִּי אִשְׁתְּיוּ bibe, ܐܫܬܘ bibite, Matt.26.27.

Verba, Aleph, jud & nun, etiam hîc, vt è ſuperioribus notum, primam radicis amittũt, & Syrè in vocalem quartam, Chaldææ in tſeri terminantur; ut, ܬܐ Matt.5.24.c.9.9. תָּא vel תָּא more Syro, Prov.9.1. Et cum א prima radicis, Ge.37.13. אֲתָא in Reg. אִיתָא in Ven. Gen. 37.13. ܬܘ δεῦτε, Matt. 4.19. ܬܘ c.25.34. תּוֹ, prov. 9. 1. Et cum א, אֱתוֹ, Gen 37, 20. Iob.17. verſi.10. Dan.3.26. ܬܝ pl.

ܬܘ ܐܬܘ venite, Matt. 28. 6. A verbo ܐܣܐ invenitur, ܐܣܝ cura, Luc. 4. 23. ܐܣܘ curate, Matt. 10. 8. Sic ܡܠܝ & ܡܠܝ ܡܠܐ & ܡܠܘ ܡܠܘ & מַי vel מַא & מְמַא ? רְמוֹ : רַא & ſic שָׂא tolle, Hez. 5. 15. ܫܩܘ ? שְׂאוּ &c.

Ex media Olaph, Vau, jod: ſed: ܟܐܒ increpa, Luc. 18. 39. ܠܐܒ plur. ܠܐܒܘ laborate; ܗܘܘ Matt. 11. 26. הֱוֵי fiat, Hez. 6. 6. ܗܘܘ eſtote, Matt. 10. 11. 16. הֱוַי Exod. 10. 8. ܚܘܐ oſtende, Mat. 8. 4. ܚܝܝ ܚܝܐ & חֵיוּ חֲיָא Dan. 2. ver. 4. vive. ܚܝܘ Act. 2. 40. חֵיוּ vivite. ܚܝܐ ܚܝܝܢ חַיָּא ܚܝܝܢ חַיִּנְא & חֵיִן &c.

Futurum Secundum.

F.	Singul.		M.	
תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	יִגְלֵי	ܢܓܠܐ	3.
תִּגְלֵין : לִין	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	2.
		אֶגְלֵי	ܐܓܠܐ	1.
	Plural.			
יִגְלְיָן : לְיָין	ܢܓܠܝܢ	יִגְלוֹן	ܢܓܠܘܢ	3.
תִּגְלְיָן : לְיָין	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלוֹן	ܬܓܠܘܢ	2.
		נִגְלֵי	ܢܓܠܐ	1.

In futuro ſecundo, vocalis ſecunda, ſecundo loco

eſt.& tertia jud,Syrè ſemper in Olaph mutatur, Chaldææè reſervatis litteris finalibus præteriti,ut plurimum in iſeri, nonnunquam chiric, aliquando etiam in ſegol, exit, Exempla: ܢܒܥܐ petet, Actor. 8. 24. ܢܚܕܐ gaudebit:Ioh.16.20. ܢܒܢܐ ædificabit,Luc.14.28. ܢܒܟܐ flebit,Mar.14.72. ܢܓܠܐ Luc. 10.22. יכמא perſtringebat. Dan.4.8. תקנא emas,Hez.7.16. יִסְגֵא multiplicetur,Dan. 2. תטשי abſcōdes,Prov.2.1. יטפי exſtingvetur,Iob.18. יגלי c.20.8, תבכי flebit,Deut.21.13. יִסְגֵי multiplicetur, Gen.1. אֶמְחֵה delebo,Gen.6.7. אֶקְרֵא legam,Dan.5.17. יִבְנֵא c.3.31. Prima gutturis nota, Chaldææè formativæ litteræ habent pro chiric ſegol, אֶעְדֵה præteribit, Dan.7.14. תֶּעְדֵא tranſibit c.6 9. נֶחֱזֵי videbimus, אֶעְנֶה reſpōdebo. Tertia & ſecunda pluralis maſculinè in ןי exeunt:ut, יקרון legerent,Dan.5.15 יֶחֱזוּן videbunt,Gen.12. 12. יגנון abſcondētur,Ieſ.24.22. יִשְׁתּוּן bibent, Dan.5.2. יִבְנוּן ædificabūt, Hez.6.7. Syrè & in Thargum ſepè in uN ܬܒܟܘܢ flebitis.Luc.6.25. ܬܚܕܘܢ gaudebitis. Luc.10. ver.20. ܢܚܕܘܢ gaudebunt,Luc.1.14. תִּרְמוּן projicietis,Exo.22. 30. יֶחֱזוּן videbunt, Ioel. 2. 29. Femin. ܬܒܟܝܢ flebitis. Luc. 23.28. תֶּחֱוַיִן Regi. תֶּחֱזְיִן Vene. videbitis, Exo.1.16. A שתי in Femin. Sing. ſecunda eſt תֵשְׁתְּ vel תִּשְׁתְּ bibes, Hab.2.16. reſecta radicis tertia.

Verba, Aleph; ܢܐܬܐ Matt. 14.29. ייתא vel יֵאתֵא & יֵתֵי Exod.10.12. veniat; ܬܐܬܐ Matt.5.36. תֵיתֵי Exod. 3.18. venies; ܐܐܬܐ Matt. 14.28. אֵיתֵי vel אֵתֵי veniam; ܢܐܬܘ Matt. 14.28.

24. 5. יֵיתוֹן Hag. 2. 7. Pſal. 119. 41. venient; ܐܣܐ ſanem, Matt.13.ve.15. ܢܐܣܘܢ ſanabunt,Mar.3. ver.15. Ab ܐܒܠ eſt ܬܐܒܠܘܢ lamentabimini, Ioh. 16. 20. תֵּפֵי coques, ſine jod,Lev. 24. 5. יֵיפוֹן coquent, Ezech. 46. 20. jud: ܢܐܡܐ Heb.6.13. יֵימֵי Exo.20. 7. jurabit; ܬܐܡܐ Matt. 5. 36. תֵּימֵי Exod.20.7. jurabis, ܬܐܡܘܢ jurabitis, Matt.5. 34. Nun: ܢܐܕܐ יֵרֵא &c.

Ex media Olaph, ܢܠܐܐ laborabit, Eph. 4. 24. יִלְאוֹן defatigentur, Exo.7.18. Vau: ܢܗܘܐ Matt.6.10. יְהֱוֵי Exo. 20.3. erit, ܬܗܘܐ Mat.5.37. תֶּהֱוֵא Dan. 2. 40. 42. Hez.6.8. eris: ܐܗܘܐ ero, Act.18.15. ܢܗܘܘܢ Matt. 19. 16. ܢܗܘܝܢ Fem. Matt. 4.3. יְהֱוְיָן & יֶהֶוְיָן Can.1.17. תֶּהֶוְיָן eritis, Exo.1. 26. Ieſ.16.2. תִּרְוֵה condoleas, Ier.16.5. jod; ubi nótetur regula: In vocibus, ubi jud, Syri abjiciunt, habent formativæ hujus temporis, tertiam, ubi verò retinent, vocalem ſecundam; ܢܚܐ vivet, Ioh. 6. 57. ܬܚܐ vives, Matt.9. 10. ܬܚܘܢ vivetis Ioh. 5. 34. ܬܐܚܐ ſalvus eris, Rom.10.9. cum Olaph poſt Tau formativam

Eſt & Futurum contractum verborum חֲוָא & חֲיָה, videlicet; יְהֵי Can.1.17. Gen.2.5. Exod.10.14. vel יְהֵא Iob. 24.14. Hag.2.9. Exo.12.13. c.20. 3. in Regi. תְּהֵי Exo. 11. 6. vel תְּהֵא eris; אֱהֵי אֶהְוֵי ero, Iob.17.6. יְהוֹן erunt; Gen. 1. 14. Cant.1.4. & 7. Ex. 7. 19. תְּהוֹן Pſal. 32. 9. תְּהֵא ſit, Pſal.119. 173. Et ſic Rabbini יְהֵי, יְהִי, תְּהִי, אֶהֱי, יְהוֹן, תְּהוֹן &c, A חֲיָה אֱחִי

אֶחִי, & אֵחֵי viuam, Pſal. 119. 116. תֶּחֱא vivat anima, ibid. v. 175.

Infinitum.

ܡܓܒܐ   מִגְלֵא   מִגְלֵי

Sic; ܠܡܒܟܐ ad flendum, Ioh. 11. 31. ܡܓܒܐ eligere, 2. Cor. 8. 19. ܠܡܚܕܐ ad gaudendum, Luc. 15. ver. 32. ܠܡܚܙܐ ad videndum, Mat. 11. 7. לְמִגְלֵא revelare, Dan. 2. 47. לְמִבְעֵא ad quærendum, v. 18. לְמִסְגֵי multiplicari, Gen. 6. 1. לְמִמְנֵי ad numerandum, Gen. 13, Num. 23. Si prima Gutturis מ ſegol habebit, לְמֶחֱזֵי Gen. 2, 19. לְמֶחֱזֵי Hez. 4, 14. ad videndum, לְמֶחֱטֵי ad peccandum, Exo. 20, 5. Habet autem ſepè formam perfectam. Pro tſeri aliquando Kamez eſt, מִדְלָא hauriendo, Exo. 2, 19. מִשְׁתְּא bibere, Ier. 49, 12. Accedentibus adfixis, & Vau Syrè, vel Aleph Chaldæè, mutatur Aleph in jod, ut ܠܡܒܥܝܗ ad quærendum eum, Matt. 2, verſi. 13. ܡܓܒܝܗ &c. לְמִבְנְיָא ad ædificandum לְמִבְכְּיֵיהּ ad flendum, Exod. 23, 2. in Ionath. vbi in Onkelo לְמִיבְכַּה.

Sunt etjam quædam, quæ Chaldæis ſine Mem veniunt; לְחֶוֵא ad eſſendum, Dan. 2, 20, 26. Hez. 6. 9. לְבְנָא ad ædificandum, Hez. 5, 3, 13. quod per daghes in ב recompenſat מ, licet in Targum etiam integrè inveniantur, ut: לְמֶחֱוֵי Gen. 2, 18. c. 17, 7. Eſth. 9. 26. לְמְחֵי ad delendum, Cant. 1. 8. aliâs integrè לְמִמְחֵי. Sic Dan. 2, 43. c. 6, 1. Hez. 6, 1. eſt לֶהֱוֵן vt ſint ipſa, Cap. 5, 17. לֶהֶוְיָן, pro לחויתון

לְהֲוְיָתוֹן, & לְהֲוְיָתָן cum Nun adfixo.

Verba Olaph ܠܡܐܬܐ Matt. 11, 14. c. 22, 14. לְמֵתֵא Dan. 3, 2. לְמֵיתֵי Exod. 2, 18. venire: In Targum מֵיתָא מֵיתֵי, לְמֵאתָא, לְמֵיתָא & ܠܡܐܣܝܘ ad ſanandum, Mat. 10, 1. & ܬ inter adfixum & vau inſertum, vt moris, ܠܡܐܣܝܘܬܗ ad ſanandum illum, Matt. 10,16. Sine ם & ה paragogico, לְאַלָּאָה ad lamentandum, Iud. 11. 40. Iod; ܫܪܝ ܠܡܐܡܐ incepit jurare, Matt. 26, 74. מֵימָא מֵימֵי, Nun; ܡܕܐ & ܡܢܕܐ מִנְדָּא & מִדָּא & מִדֵּי adſpergere, &c.

Ex quieſcentibus media ܠܡܟܐܐ increpare, Matt. 16.22. ܠܡܠܐܐ ad laborandum, Act. 20, 25. c. 4, ver. 2. ܠܡܗܘܐ Heb. 5, 12. ܡܚܐ Mar. 10, 26. מֵחָא vivere, Ezech. 18, 28.

Talmudicè גַּלּוּיֵי, אַתּוּיֵי, לְאַתּוּיֵי Apud Rabbinos quieſcit tertia radicis littera in Tau cum cholem לִקְרֹאת legere.

Participium præſens.

F.		Singul.		M.
גָּלְיָא	ܓܠܝܐ	גָּלֵא: גָּלֵי: גָּלֵה	ܓܠܐ	ܓܠܐ

plural.

גָּלְיָן	ܓܠܝܢ	גָּלָן גָּלִין גָּלַיִן	ܓܠܝܢ	ܓܠܝܢ

Participium præteritum.

F.	Singul.	M.
גְּלִיָא	ܓܠܝܐ גְּלֵא:גְּלֵי:גְּלֵה	ܓܠܐ

Plural.

גְּלְיָן	ܓܠܝܢ	ܓܠܝܢ . ܓܠܝܢ גְּלַיִן

Obſervationes duobus hiſce de participiis.

Participium præſens, ſingulis in vocibus, ſub primâ ſyllabâ Syrè vocalem quintam; Chaldæè Kamez habet: præteritum verò, ſyllabâ priore generis maſculini vocali deſtituitur, Feminei Syrè vocalem recipit primam, Chaldæè patach: utrumque autem in Maſculino, finitur Syrè ſecunda vel tertia vocali, Chaldæè tſeri rarò chiric; In Femineo vocali quarta, Chaldæè Kamez, præcedente jod conſona: Exempla. I. Præſentis Maſcul. ܒܟܐ, Mar.9.23. בָּכֵי Exo.2.6. in Onk. בָּכֵי in Ionath. flens. ܣܢܐ μισῶν, Matth. 5. 44. ܨܠܐ, orans, Rom.8.34. ܒܢܐ, ædificans, Matth. 27.40. ܒܠܐ veteraſcens, Pet.1.23. בָּקֵא probans, Proverb.17.3. דָּמֵא ſimilis ſum, Dan.3.26. מָטֵי pertingens, Numer.34.10. שָׁרֵי mittens, Pſal.107.40. שָׁגֵי errans, Prover.10.1. כָּלֵי Claudens, Ieſa.33. גָּלֵה revelans, Dan.2.47. עָנֵה reſpondens, v.5.&7. ibid. Dan.3.22. legitur אָזֵה pro אָזֵה ad dilatandam gutturis conſonam. Feminei: ܒܟܝܐ κλαίουσα Matth. 2.18. ܒܥܝܐ quærens, Marc. 8. 12. שָׁנְיָא diverſa, Dan.7.19. II. Præteriti. Maſcul. ܓܒܐ electus ſum, 2. Cor.8.19. ܟܣܐ occultum,

occultum,Matt.10.26. ܣܢܝܐ , exoſus Luc.23. 41. זְכִי , eruditus, Iac.3.13. בְּנֵה , Hez.5.11. שָׁרֵי habitans,Cant.1.10. הֲוָה מְלֵי impletus fuit,Deut.34.v.9.in Hieroſol.Femin. ܒܢܝܐ ædificatus,Matt.5.14. בְּסִיָא abſcondita,Iob.28.21.

Vtriuſque participij pluralis deſinit in Nun,Genere Maſculino, vocali ſecunda vel tertia præcedente, Femineo quarta,Syrè: ut: ܛܥܝܢ ,errantes, Mar.12.24. ܒܟܝܢ , flentes,Mar.5.38. ܚܕܝܢ , gaudentes, Luc.13. 17. ܒܣܝܢ deſpicientes,1.Cor.6.4. ܒܥܝܢ ſcrutantur Pet. 1.12. ܚܙܝܢ videntes, Matth. 27.55. ܒܥܝܢ , quærentes, Mat.28.5. A ܣܢܐ fit ܣܢܝܢ , odentes,Luc.6.27. ܣܢܝܐܝܢ Ro.1.30. ܣܢܝܐܝܢ , Luc.1.71.Sic ܛܡܐܝܢ ἀκάθαρτα,1.Cor. 7.14. ܣܢܝܐܝܢ , exoſi, Matth. 24.9. ܒܩܝܢ probati, 1. Cor.11.19. ܡܢܝܢ numerati, Matt.10.30. Chaldæè Danieli & Hezræ in Maſculino dualis forma nominum in uſu, ut: עָנַיִן , reſpondentes Dan.3.24. בָּנַיִן ædificantes, Hez.4.12. עֲנַיִן afflicti, Dan.4.24.Paraphraſtæ flectunt in ן., ut: שָׁתַן bibentes, Hag.1.6. סָגַן augebantur, Exo.1.12.Reg. סָגַן Vene. חָזַן videntes, c.2.3. מְלָן plena, Ieſ.51 20.Præſens ſimpliciter & in ין reperitur, חָזַיִן intuentes, Dan.3.27. שָׁתַיִן bibentes,Iob.1.13. Femineum verò exit in יָן, ut שָׁנְיָן diverſæ,Dan.7.3. בָּלְיָן inveterantes,Pſal.32,2.In Venetis vix diſcernes duo hæc participia in plurali Femineo, confuſe enim admodum, ut in multis aliis, notantur:ita ut vel ſolo ſenſu vel ſubſtantiuo addito internoſcere poſſis; ut Cantic. 1.

בְּנָנָא סַגְיִין עֲלוֹי אַרְעָא וַאֲנַחְנָא פָּיְשִׁין וְסַגְיִין, filij noſtri ſunt copioſi ſuper terram, & nos creſcimus augemurque. Prov.2,14. דְּחָדְיָן לְמֶעְבַּד בִּישׁ viri videl. qui lætantur ad faciendum malum. Cant.1,9. מִן סְמָאלָא הֲווּ מַדְבְּרַיָּא דְּמַלְיָין חִיוָון קָלָן à ſiniſtra eorum fuerunt deſerta, quæ plena ſerpentibus ignitis.

Verba Aleph; ܐܬܐ Matt.24,30. quod & ܐܬܐ Ioh. 6,17. אָתֵא & אָתֵי Cant.1, 3. veniens, ܐܬܝܢ, Mat.8,10. & ܐܬܝܢ, Mar.8,3. Ioh.6,c.11,19, ܐܬܝܐ, Matt.12,44, אָתְיָא Ven. אַתְיָא Gen.16,8. אָתְיָין & אַתְיָין venientes, Pſalm.55,6. Iud. ܝܡܐ, Mar.14,71. יָמֵא, jurans, ܝܡܝܢ, יָמַי, jurantes, Heb.6,16, Nun: ܢܕܪܐ ܢܕܪܝܢ נָדְרֵי נָדַר &c.

Ex quieſcentibus media: ܦܐܐ conveniens, Mat.3,15, ܦܐܝܢ convenientes, Rom.10,15, ܟܐܐ, increpans, Mar. 3,12, ܟܐܝܢ increpantes, Luc.18,39, & ܟܐܐܝܢ olaph duplicato, Mar.10,13, ܠܐܐ laborans, 1.Cor.16,16, ܠܐܝܢ Luc. 12,27, & forma nominali ܠܐܝܐ, Matt.11,28, Fem. ܠܐܝܢ Luc.12,27, laborantes ܠܐܐ defatigatus, Ioh.4,6, ܠܐܝܢ fatigati, 1.Theſſ.5,12, ܗܘܐ γίνεται Mat.13,22, ܗܘܝܢ. Cui plerumque adjungitur 3.plur.pręt. ܗܘܘ, ut Matt. 14, 21, ܚܝܐ, Mar.16,16, & cum defectu Olaph ܚܝܢ Ioh.4, 50, vivens, ܚܝܝܢ σωζόμενοι Luc.13,23, ܚܝܐ & ܚܝܝܬܐ &c. חָוֵי eſt, Hag.1,9, רַוְיָתָא inebrians, Prov.20.1.

Talmudice pluralis Feminea in i terminatur per apoco-

apocopen litteræ ת, ut קְרוֹ pro קְרוֹת vocantes.

FORMA PASSIVA.

Præteritum.

F. Sing. M.

3. ܐܶܬܓܠܺܝ אִתְגְּלִי ܐܶܬܓܠܺܝܰܬ אִתְגְּלַת : גְּלִית

2. ܐܶܬܓܠܺܝܬ אִתְגְּלִיתָ ܐܶܬܓܠܺܝܬܝ אִתְגְּלִית

1. ܐܶܬܓܠܺܝܬ אִתְגְּלִיתִי

Plural.

3. ܐܶܬܓܠܺܝܘ . ܐܶܬܓܠܺܝܘܢ אִתְגְּלִיוּ ܐܶܬܓܠܺܝ . ܐܶܬܓܠܺܝܶܢ אִתְגְּלִיאָה

2. ܐܶܬܓܠܺܝܬܘܢ אִתְגְּלִיתוּן ܐܶܬܓܠܺܝܬܶܝܢ אִתְגְּלִיתֵן

1. ܐܶܬܓܠܺܝܢ . ܐܶܬܓܠܺܝܢܰܢ אִתְגְּלִינָא

Sic ܐܶܬܡܣܠܝ, reprobatus eſt, Hebr.12,17, ܐܶܬܒܢܝ ædificatus eſt, Ioh.2,21, ܐܶܬܒܩܝ exploratus eſt, Petri.1,7, ܐܶܬܡܢܝ numeratus eſt, Luc. 22,37, ܐܶܬܓܠܝ 2. ad Corinthios 1, 6, & ܐܶܬܪܕܝܢ profecti ſumus, Gal.2,5, ܐܶܬܒܢܝܬܘܢ, ſuperſtructi eſtis, Epheſ. 2,20, Chaldæè etiam in chiric finit, ut: אִתְמְלִי impletus eſt, Deut.34,9, in Onkel. אִתְמְלֵי in Ionath. הִתְמְלִי, Dan. 3, 19, אִתְכְּלִי cohibita fuit, (pluvia) Gen. 8, Num.16, אִתְחֲזִי viſus eſt, Lev.13, ת loco א. אִטַּפֵּי exſtructus eſt, Iobi 15,8, ת abjecto, ut ex ſuperioribus notum. Secunda perſona

ſingularis Chaldæè א quoque paragogicum habet, אִתְחֲזִיתָא oſtenſus es mihi Deut. 4, prima radicis etjam cum . in omnibus perſonis notatur in Targum, ut in pehal. Tertia pluralis ut in activa poteſt etjam ita formari; ܐܣܬܠܝܘ, reprobi facti ſunt, Ro.3 12, ܐܬܚܪܝܘ contenderunt, Marc.9,33, אִצְטְדִיו deſolabuntur, Iob.18, 20, אִתְמְנִיו, numerati ſunt, Exod.38. כַּד אִתְבְּרִיאוּ cum creata fuerunt, Geneſ. 2,4, אִתְמְחִיאוּ deleta ſunt, c.7,23, אִתְחֲזִיאוּ apparuerunt, Gen. 8,5, אִתְגְלִיאוּ adportati ſunt, Ier.48.11. Sic & 2. plur. אִתְגְלִיתוּן, Ezech. 26, 21, אִתְרְעִיתוּן voluiſtis, 1.Sam.12,13, chiric ſub media radicis. Tertia ſingularis feminea, cum jod expreſſo, ut in pehal quoque: אִתְכְּרִיַת exciſa eſt, Dan. 7,15, אִצְדִיַת vaſtata eſt. Iudic.19,30. Et inſerto Aleph Targumicè differētiæ cauſſa; אִתְבְּנִיאַת in Onkel, אִתְבְּנִיַּת in Ionath, ædificata fuit, Num.13,23, אִתְמְלִיאַת impleta eſt. Ex Nun אִתְנְהִיו, collecti ſunt, 1. Sam.7,2. Ab חוה Rabbini faciunt, נֶהֱוָה & נִתְהֲוֵת factus eſt. Ab אתי reperitur Gen.33,11, in Ionath. δῶρον דוֹרוֹן דְּאִיתַּתְיָא quod adductum eſt; Onkello דְּאִיתוֹתִיאַת, ubi in Hebræo הֻבָאת.

Apud Danielem & Hezram reperitur quoq; præteritum Pehil: ut קְרִי lectum eſt, Hez.4,19, גְּלִי & v.30, גֱּלִי ubi ſcheva per - & ſegol dilatatur, reuelatum eſt, רְמִיו proiecti ſunt, c.3,21.

Futurum primum.

F.	Sing.		M.
אתגלא	ܐܬܓܠܐ	אתגלי׃ א	ܐܬܓܠܐ

Plu-

Plural.

ܐܬܓܠܝܘ אִתְגְּלִיו ܐܬܓܠܝܢ אִתְגְּלִנָא

Sic ܐܬܐܬܝܢ , אֶתְאַתִי , אֶתְיְמִי & deinceps.

Futurum Secundum.

F.		Singul.	M.	
תִּתְגְּלֵי	ܬܬܓܠܐ	.. א	יִתְגְּלֵי	ܢܬܓܠܐ 3.
תִּתְגַּלְיָן	ܬܬܓܠܝܢ		תִּתְגְּלֵי	ܬܬܓܠܐ 2.
			אִתְגְּלֵי	ܐܬܓܠܐ 1.

Plural.

F.		M.	
יִתְגַּלְיָן	ܢܬܓܠܝܢ	יִתְגְּלוֹן	ܢܬܓܠܘܢ 3.
תִּתְגַּלְיָן	ܬܬܓܠܝܢ	תִּתְגְּלוֹן	ܬܬܓܠܘܢ 2.
		נִתְגְּלֵי	ܢܬܓܠܐ 1.

Sic: ܬܬܚܙܘܢ ſpectabimini, Mat.6,1. ܢܬܚܙܘܢ vi-debūtur, v.16, ibi. ܢܬܓܠܐ manifeſtabitur, Marc.4,22. Matt.10,16, ܢܬܒܩܘܢ probabuntur, 1.Tim.3,10. אֶתְבְּנֵי in Onkel. אִתְבְּנֵי cum chiric in Ionath. Gen.16,2, ædificabor; תִּתְקְרֵא vocaveris, Prover.2,3, תִּתְבְּנֵא Hez.4,13, תִּתְבְּנֵה v.16, Fem. ędificabitur יִתְמַלּוּן implebuntur, Exo.10. תִּתְחֲזוּן videbitis Gen.42,2. יִתְבַּלְיָן atterentur, Pſalm.102,27. Ab אתי eſt יִתְתֵי Levit.13,2, יִתֵיתְיָן Pſal.45,15, ܐܬܝܬܝܢ אֶתְיְמֵי; יִתְנְחוּן; congregabuntur, Ier.3.

Infinitum.

אִתְגְּלָאָה ܡܬܓܠܝܘ

Sic, ܡܬܪܕܝܘ caſtigare, 1.Cor.11,32, ܠܡܬܦܢܝܘ ad avertendum, Act.7,39, לְאִתְבְּנָאָה ad ædificandum, Can. 1,2. לְאִתְבְּרָאָה ad creandū, Pſ.102,19. Reliqua: ܡܬܐܬܝܘ אִתְיְמָאָה ܡܬܡܛܝܘ; אִתְאֲתָאָה &c. Talmudicè: אִתְגְּלוּיֵי.

Participium Præſens

F.	Singul.	M.
מִתְגַּלְיָא ܡܬܓܠܝܐ		מִתְגְּלֵי ܡܬܓܠܐ
	Plural.	
מִתְגַּלְיָן ܡܬܓܠܝܢ		מִתְגְּלַיִן ܡܬܓܠܝܢ

Sic: ܡܬܒܥܐ qui requirebatur, Ioh.13. 29. ܡܬܩܪܐ vocatur, Act.3. 2. ܡܢܐ ܡܬܚܙܐ ܠܟ quid tibi videtur? Matt. 17. 25. ܡܬܒܢܝܐ ædificetur ſcil. Eccleſia, Act.9. 31. ܡܬܒܥܝܐ 1.Cor.12.21. ܡܬܚܙܝܢ videntur, Matt. 23. 27. ܡܬܦܢܝܢ convertunt ſeſe, Act. 15, 19. ܡܬܒܣܝܢ deſpectæ, c.6,1. ܡܬܒܥܝܢ neceſſaria, Matt.6, 32, מִתְבְּנֵא ædificatur, Hez. 5, 8, מִבְּצֵי inveſtigatur prov. 27,12, per Syncopen. Pluralis maſculina in Targum ſimpliciter in ן. exit, ut in Activa; ut מִתְפַּנָן reſpicitis Hag.1,9, Reliqua: ܡܬܐܬܐ מִתְאֲתֵי ܡܬܡܛܐ מִתְיְמֵי

CAPVT

CAPVT VICESIMVM QVINTVM, De secundo genere formæ levis

Aphel.

Præteritum.

F.		Singul.	M.	
אגלית	ܐܓܠܝܬ		אגלי	ܐܓܠܝ 3.
אגלית	ܐܓܠܝܬܝ		אגלית	ܐܓܠܝܬ 2.
			אגליתי׃ית	ܐܓܠܝܬ 1.
		Plural.		
אגליאה	ܐܓܠܝ. ܝ		אגליו	ܐܓܠܝܘ 3.
אגליתן	ܐܓܠܝܬܝܢ		אגליתון	ܐܓܠܝܬܘܢ 2.
			אגלינא	ܐܓܠܝܢ 1.

Sic; ܐܫܝܓ abluit, Act. 16, 33. ܐܗܦܟ avertit, Act. 5, 32. ܐܪܡܝܬ projecit mul. Matt. 26, 12. ܐܪܦܝܘ dimiſerunt, Act. 27, 40. ܐܣܠܝܘ rejecerunt, Matt. 21, 42. ܐܟܪܝܬ męſtitia affeci 2. Cor. 2, 2. אַבְלִי clamavit, Ieſa. 22. Pſal. 18. אַשְׁנִי, mutavit, Gen. 31, 5. אַסְגִי, multiplicavit, 1. Reg. 10. אַחְוִי oſtendit, Gen. 41. 28. הַגְלִי tranſtulit, Hez. 4, 11. c. 5, 13. cum ה loco א. Secunda perſona etiam cum א paragogico hîc invenitur, אַחְמִיתָא videre feciſti, Pſal. 60, 5.

Plural. אַלְחִיתוּן defatigaſtis, Mala. 2. Plur. tertia: אַמְטִיו adduxerunt, in Regiis, & inſerto א in venet. אַמְטִיאוּ Levit. 9, 13. Sic וְאַסְרִיאוּ reddiderunt fœtidum, Cant. 1, 12. & ſine Aleph, אַצְחִיו ſitierunt, Iob. 24, 11. In cholem אַסְחוֹ laverunt, Gen. 43, 23. Sub formativa א etjam chiric reperitur prov. 20 12. אִבְרֵי creavit.

Ex verbis Aleph: ܐܝܬܝ Matt. 14. 11. אַיְתִי Gen. 2, 19. c. 4. 3. vel הַיְתִי Dan. 5. 13. adduxit. ܐܝܬܝܬܗ attulit ipſum. ſcl. caput puella, Mat. 14. 11. אַיְתֵיתָא, adduxiſtis, Exo. 23. 21 ܐܝܬܝܬ Mar. 10. 17. אַיְתֵיתִי Ien. 6. 7. adduxi. ܐܝܬܝܘ Mar. 7. 32 הַיְתִיו Dan. 5. 3. & 23. c. 6. 16. adduxerunt: ubi videmus Aleph cum Syrè tum Chaldææ in jod abire. Iod: ܐܘܕܝ gratias egit, Matt. 26, 27. Mar. 14. 23. ܐܘܦܩܬ produxit, Hebr. 6. 7. אוֹמִי juravit, Exo. 13. 19. אוֹמֵיתָ juraſti, Iud. 17. 2. אוֹמֵיתִי juravi, Pſal. 119. 106. אוֹחִיו feſtinarunt, Eſth. 6. 14. & א interveniente אוֹחִיאוּ Ioſu. 8. 19. ubi vides jud in Vau Syrè in vocali prima, Chaldææ in Cholem quieſcente, mutari. Nun: ܐܪ̈ܐ אַרִי, vbi Nun abjicitur.

Ex mediis Olaph: ܐܠܠܢ omninò perfectè. Sic ܐܚܝ Matt. 27. 41. Mar. 5. 37. ſervavit; ܐܚܝܬܟܝ ſervavit te mul. Matt. 9. 22. אַחִי 2. Reg. 8. 1. אַחְיוּ &c.

Futurum Primum.

F.	Singul.		M.
אֶגְלֵא	ܐܓܠܐ	אִגְלֵי	ܢ . ܢܓܠܐ
			Plural.

Plural.

ܓܠܘ אַגְלוֹ׃ יו ܓܠܝܢ · אַגְלָנָא

Sic ܐܣܓܝ multiplica Rit.p.10. אַסְגָּא Nah.3. ver.14. ܐܪܡܐ projice, Matt. 17.27. ܐܪܡܘ projicite, Ioh. 21.6. Reliqua: ܐܝܬܐ adduc, Ioh.20.27. ܐܝܬܘ adducite, Matt. 14.18. אַיְתִי, אַיְתִיו & אַיְתוּ Hag. 1. 8. ܐܘܕܐ אוֹדִי. ſic Pſal.33.2. in Venet. אוֹדִיאוּ confiteminj, & אודו, Pſal.30.5. in Regiis. ܐܕܝ אֲדִי Nun.8.7. ܐܚܐ ſerva, Luc.23.35. אַחִי Pſ.119.25.

Futurum Secundum.

Singul.

F.		M.		
תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	יִגְלֵי׃ י	ܢܓܠܐ	3.
תִּגְלְיָן	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	2.
		אַגְלֵי	ܐܓܠܐ	1.

Plural.

F.		M.		
יִגְלְיָן	ܢܓܠܝܢ	יִגְלוֹן׃ וּן	ܢܓܠܘܢ	3.
תִּגְלְיָן	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלוֹן	ܬܓܠܘܢ	2.
		נִגְלֵי	ܢܓܠܐ	1.

Sic: ܢܒܣܐ deſpiciet, 1. Tim.4.12, ܬܒܣܐ, deſpicias, 1. Timoth.4.14. ܬܒܣܘܢ, deſpicietis, Matth. 18. 10.

ܠܳܐ ܬܶܫܽܘܛܽܘܢ aſpernetis, 1. Theſſ.5.20. ܢܰܛܥܽܘܢ ſeducent, Mar. 13.5. ܢܣܰܓܽܘܢ multiplicabunt, 1.Timot.5.13. תַּרְתֵּא germinet, Gen.1.11. תַּחְפֵּי operies, Exod.27.6. תַּפְנֵת convertes, Prov.2.2. תַּצְלֵי conciliabis, ibid. Cum characteriſtica Cōjugationis, יִתְשְׁנֵא mutaverit, Hezr.6.11. יִתְעֲדוֹן transferent, Dan.7.27. pluralis etjam in ין more Syro, יַעֲדוֹן removebunt, Iob.34.20. יְעֲדוֹן Cant. 1.10. Reliqua: ܢܰܝܬܶܐ adducet, Act.9.2. ܐܰܝܬܶܐ Act.22.5. אֵיתֵי Exo.11.5. adducam. ܬܰܝܬܽܘܢ Act.5.28. ܢܰܝܬܽܘܢ v.21. יַיְתוֹן Eſth.6.8. adducant. ܢܰܘܕܶܐ, Matt.10.32. נוֹדַת Exod.15.1. confitebitur. ܐܰܘܕܶܐ Matt.7.23. confitebor. אוֹדֵה celebrabo, Gen.29.35. יוֹדוֹן laudabunt Gen.49.8. יוֹמֵי adjurabit. Lev.5. תּוֹנוּן adfligatis, Exod.29. ܐܰܚܶܐ, ſervabo, 1. Cor.9.22. ܢܰܚܶܐ ſervabit, Matth.28.11. Et cum Olaph conjugationis nota, in vocali tertia, non ut quidam volunt, in primâ, teſte Exemplari Viennēnſi, quieſcente, ܬܰܐܚܶܐ ſervabis vir. ܬܰܐܚܶܝܢ ſervabis mul. ubi ܝܢ Syllaba paragogica, 1. Corint.7.16. Cum adfixō ܢܰܚܶܝܘܗܝ ſalvum faciet eum Matt.1.21.c.16.25. יַדֵּי ſparget, Lev.8. תַּדֵּי ſparges, Exo.29.

Infinitum.

ܡܓܰܠܳܝܽܘ ܠܡܓܰܠܳܝܽܘ אַגְלָאָה : אַגְלָיָא : אַגְלָיָאָה : אַגְלָיָה

Sic; ܠܡܰܪܬܳܝܽܘ ܠܚܕ̈ܳܕܶܐ ἀλλήλους νουθετεῖν, Ro,15.14. ܠܡܰܣܒܳܪܽܘ

ad au-

ad augendum, Hebr.6.14. אַסְגָּאָה multiplicare, 1. Reg. 10. אַחֲנָאָה prodeſſe, Ierem.23. לְהַשְׁנָיָה ad mutandum, Dan.6.8.

Ex reliquis ܡܝܬܝܘ Iohan.10.16. אַיְתָאָה Eſth.1.11.c. 6.1. אַיְתָאָה, & לְהַיְתָיָה Daniel.5.2.& 13. ἀγαγεῖν adducere. ܠܡܐܣܝܘ curare, Luc.9.2. Olaph manēte, ܠܡܘܕܝܘ ad agendum gratias, Eph.1.16. אוֹמָאָה jurare Exod.13.19. ܡܪܣܝܘ, אַרָאָה adſpergere. ܠܡܦܨܝܘ, Matth. 27. 41. Mar.3.4. Act. 4.12. & cum Olaph nota conjugationis ܠܡܐܚܝܘ, Hebr.7.25. ad ſervandum, לְאַחָאָה ad vivificandum, 1.Sam.2.6. Talmudicè אַגְלוּיֵי, אַיְתוּיֵי. Sic Gen. 29.35. in Ionathane eſt לְאוֹדוּיֵי ad laudandum.

Participium præſens.

F.	Singul.	M.
מַגְלְיָא ܡܓܠܝܐ		מַגְלֵי ܡܓܠܐ

Plural.

ܡܓܠܝܢ̈ .. ܝܢ מַגְלְיָן: ז׳ ין ܡܓܠܝܢ̈ מַגְלְיָן

Sic: ܡܛܥܝܢܐ ſeducens, Act.8.9. ܡܪܬܐ corrigens, Act. 20.31. ܡܫܩܝܢܐ potans, Mat.10.42. ܡܣܠܝܢ reprobantes, Mar.7.13. ܡܪܬܝܢ admonentes, 2. Theſſ.3.15. וּמַטְעֵי & ſeducens, Hoſ. 4.11. מַהְנֵי prodeſt, Prov.30. Et cum ה cōjugationis nota, Dan.2.21. מְהַשְׁנֵא mutans, מְהַעְדָּא tranſ-

ferens, ibid. Plur. מְבַעִין feſtinantes, Num.37.17. in Onkel. מִבְּעִין in Ionathane.

Reliqua: ܡܝܬܐ, Rom.3.6. מַיְתִי Exo.10.4. adducens; ܡܝܬܝܢ Act.3.2. c.4.34. מַיְתָן Prover.19 26. adducentes. ܡܘܡܐ ἐξορκίζων adjurans, Mar.5.7. ܡܘܡܝܢ ܥܠ ܫܐܕܐ adjurantes dæmones, Act.19.13. ܡܘܕܐ confiteor, Mat. 11.25. מְהוֹרֵא gratias agens, Dan.2.23. cum ה conjug. nota. ܡܘܕܝܢ, confitentes, Ioh.12.42. מוחי feſtinans. Ieſ.8. 1. quod Prov.22.29. more Syro, ut plurima alia in illa paraphraſi, ſcribitur, מַוחֵי in Reg. מַחְתִי in Venet. ܡܙܐ מַזֵּי adſpergens. ܡܠܐܐ fatigans, Luc.18.5. ܡܠܐܝܢ fatigantes, Matt.28.10. ܡܚܐ ſervans, Ioh.5.21. Rom.4.17. ܡܚܝܢܐ Ioh.6.63. & per metatheſin ܡܚܢܝܐ 2. Cor.3.6. מַחֵי Dan.5.19. vivificans.

Participium Præteritum.

F.		Singular.	M.	
מגליא	ܡܓܠܝܐ	מַגְלָא :י		ܡܓܠܐ
		Plural.		
מַגְלְיָן	ܡܓܠܝܢ		מַגְלִין	ܡܓܠܝܢ

Sic ܡܣܚܝܐ ablutus, Heb.10.22. ܡܣܠܝܢ reprobati, 2.Cor.13.5. Forma nominum Emphatica Heb.6.8. ܡܣܠܝܬܐ

ܡܣܬܠܝܢܝܬܐ reproba; ܡܣܬܠܝܢܐ reprobi. 1. Cor.1.28.vel potius nomina ſunt.

Forma paſſiva inuſitata Paraphraſtis; In Daniele ab verbo אתא tertia præteriti feminina eſt, הֵיתָיִת adductus videlicet lapis, c.6. 18.It. tertia pluralis הֵיתָיו adducti ſunt, C.3.13.ubi א in י mutatur ut in activa Aphel.

CAPVT VICESIMVM SEXTVM
De forma activa gravi Pahel et eiusdem paſſiva.

Præteritum

F.		Sing.	M.	
גַּלִּית	ܓܰܠܺܝܬ	גַּלִּי : גַּלִּי	ܓܰܠܺܝ	3.
גַּלִּית . ܝܬܝ	ܓܰܠܺܝܬܝ .	גַּלִּיתָ : . ית	ܓܰܠܺܝܬ	2.
		גַּלִּיתִי : . תי	ܓܰܠܺܝܬ	1.

Plural.

F.		M.		
גַּלִּיאָה	ܓܰܠܺܝ . ܝܝ	ܝܘ . גַּלִּיו	ܓܰܠܺܝܘ	3.
גַּלִּיתֵן	ܓܰܠܺܝܬܶܝܢ	ܘܢ . גַּלִּיתוּן	ܓܰܠܺܝܬܽܘܢ	2
		גַּלִּינָא	ܓܰܠܺܝܢ	1.

Sic ܕܰܟܺܝ mundavit, Act.10.15. ܛܰܫܺܝܬ abſcondiſti, Rom.1.20. בַּצִּי inveſtigavit, Prov.28. מַנִּי præfecit Dan. 2.24. מַנִּי Can.1.14. צַלִּי ibi. ſine daghes רַבִּי extulit v.48. מַלִּי

implevit Pſ.107.9.שְׁרִי cepit Gen.9.20...ob ר, quod nō capax daghes. מַנִּית præfeciſti, Dan. 3.12. שָׁרִית cepiſti Eſth.6.13.צַדִּיתָא deſolaſti, Iob.16.7.Et in Targum, ut in Pehal, ſic hic, י radicis tertia ſepè exprimitur, ac differentiæ cauſſa, inter 3. Femineam & 2. maſculinam additur inſuper א, ut שַׁוִּיאַת poſuit, Ex.2.3.צַלִּיאַת Gen.16.13. עַדִּיאַת concepit v.4. ibid. in Ven. עַדִּיאַת in Regi. Onkel. Et ſic pluralis tertia אַסִּיאוּ ſanarunt, Ier. 6.14. aliâs וְשָׁרִיו & inceperunt Hez.5.2.שַׁנִּיו mutarunt, Dan. 3.28. Ita Syrè: ܫܡܝܘ nominarunt, Act.14.12. ܡܠܝܘ impleverunt, 1.Cor.16.17. ܐܙܢܝܘ ſcortati ſunt, c.10.8. ܓܒܝܘ collegerunt, Matt.13 48.

Reliqua: ܒܝܐ conſolatus eſt, Act. 20.1. ܒܝܐܘ conſolati ſunt; ib.16. v. 40. ܣܟܝܢ exſpectavimus, Act.28. 12. אַסִּיתוּן Ezech.34.4. וְשַׁוִּי & poſuit, Gen. 2. 21. נַסִּי tendavit. Gen.22.1.

Prima verò perſona Syrè diſtingvitur à ſecunda, quod illa non cum Kuſchoi, hæc verò illo notetur.

Futurum primum

F.		Sing.	M.
נִגְלֵא	ܬܓܠܐ	נִגְלֵי נִגְלֵי נִגְל	ܢܓܠܐ
		Plural.	
נִגְלָן	ܢܓܠܝܢ	נִגְלוֹ	ܢܓܠܘܢ

Futurum primum habet loco ſecundo vocalem quartam, in ſingulari maſculino, Olaph retento;

Chaldæè

Chaldæè chiric vel tſeri cum jod: ut ܦܪܘܩܝ libera, Matt. 26.48. ܫܢܝ diſcede, Matth. 17. 20. ܚܘܝ oſtende, Matt. 8. 4. quod ܚܘܝ Luc. 5. more in Kal uſitato. שַׁוִּי ponè Iob, 17.3. פַּנִּי præpone Hez. 7.25. צַלִּי ora. Ier. 42.2. In plurali vau, Syrè cum vocali primâ, Chaldææ cum Cholem, vel ſchurec: ܓܒܘ eligite, Act. 6.3. ܕܟܘ purificate, Matt. 10. 8. & Olaph interpoſito ܒܝܐܘ conſolamini, 1. Theſſ. 5.11. חַוּוֹ adnunciate, Ieſ. 41.23. שַׁוּוּ advertite, Hag. 1. 5. Pſal. 80. Talmudiſtæ & Targumiſtæ Apocopen quoque more Hebræo admittunt: שַׁוּ pone Gen. 44. 1. דַּל tolle. &c.

Futurum Secundum

F.	Singul.		M.	
תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	יִגְלֵי	ܢܓܠܐ	3.
תִּגְלְיָן	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלֵי	ܬܓܠܐ	2.
		אֶגְלֵי	ܐܓܠܐ	1.
	plural.			
יִגְלְיָן	ܢܓܠܝܢ	יִגְלוֹן	ܢܓܠܘܢ	3.
תִּגְלְיָן	ܬܓܠܝܢ	תִּגְלוֹן	ܬܓܠܘܢ	2.
		נִגְלֵי	ܢܓܠܐ	1.

Litteræ formativæ notantur çeva, tum Syrè cum Chaldæè. Sic ܢܓܒܐ colligemus, Matt. 13.28. ܢܕܟܐ re-

velet,1.Cor.11. 7. ܠܣܘܟܐ exſpectet,1. Cor. 7, 11. ܢܐܣܘܢ ſanabunt, Mar. 3,15. ܢܢܣܐ tentemus, 1. Cor. 10,9. ܠܨܠܐ oret 1.Cor.11,13. A ܒܝܐ eſt ܢܒܝܐ conſolabitur,2.Cor. 1.4. יְבַלֵּא perdet,deſtruet,Dan.7.25. יְזַכֵּי juſtificavit,Exo. 20. אֲחַוֵּא indicabo,Dan. 2, 24. נְחַוֵּא indicabimus, c.2,4. Ab אסא eſt וְיַסֵּי & ſanabit Pſal.108. 20. Sub א formativa nonnumquam tſeri reperitur, אֵיגַלֵּי patefaciam, Mal. 2.3, perſonas plurales in ון Targumiſtæ in ון faciunt: יְשַׁנּוֹן mutent,Dan. 4. 13. וִיחַוּוּן & adnuncient Ieſa.41.22. תְּנַסּוֹן tentabitis,Deut.6.16. A צלא,2.Femi.ſingul.Ier.3,19. תְּצַלֵּין invocabis. Ejuſdem forma alia וּתְשַׁוִּיאִי & pones Ruth.3,3.& וּתְגַלִּיאִי & reveles v.4.ibid.In Venet.

Infinitum

ܡܓܠܝܘ ܠܡܓܠܝܘ גַלָאָה גַלָיָא

Sic ܠܡܢܣܝܘ ad tentandum Act. 5. 9. ܠܡܒܝܐܘ conſolari, Tit. 1.9. Olaph interpoſito. Et cum adfixis Syri Tau adſumunt ܠܡܕܟܝܘܬܝ ad mundandum me,Luc.15.12. אַסָּאָה Sanare,Hoſ.5.13. Talmudicè גַלוֹיֵי. Et ſic in Targum לְרַצּוֹיֵי benveolum reddere,Pſal.89.16.

Participium Præſens

F.		Singul.	M.
מְגַלְיָא	ܡܓܠܝܐ	מְגַלֵּי	ܡܓܠܐ

Plura-

Plural.

מְגַלְיָן ܡܓܠܝܢ ין : מְגַלִּין ܡܓܠܝܢ

Sic; ܡܟܢܫܐ colligens, Matth. 13, 29. ܡܣܬܟܐ operiens, Luc. 9, 10. ܡܕܟܐ purgans, Luc. 3, 17. ܡܟܣܝܢ operientes, Luc. 22, 63. ܡܕܡܝܢ adſimilantes, 2. Cor. 11, 13. ܡܕܟܝܢ purgantes, Matt. 23, 25. ܡܓܒܝܢ eligentes; Luc. 14, 7. ܡܐܣܐ curans, Marc. 3, 2. ܡܒܝܐܐ, ubi unum Olaph redũdat, ὁ παρακαλῶν, 2. Cor. 7, 6. ܡܒܝܐܝܢ conſolantes, Ioh. 11, 31. מְצַלִּין orantes, Hezr. 6. 10. אָסֵי ſanans, Ioh. 13, 4. אָסְיָן ſanantes c. 5, 10. Talmudici plurale femineum in ן per Apocopen ex Hebræo dicunt מְגַלּוֹן &c.

Participium Præteritum.

F.	Singul.		M.
מְגַלְּיָא	ܡܓܠܝܐ	מְגַלִּי	ܡܓܠܝ

Plural.

מְגַלְיָן ܡܓܠܝܢ ן : מְגַלִּין ܡܓܠܝܢ

Sic: ܡܛܫܝܐ occultus, Ioh. 13, 38. ܡܚܚܘ percuſſus, Luc. 16, 20. ܡܟܣܝܐ occultatus Rom. 16, 25. ܡܛܫܝܐ

abſcondita, Luc.1,24. מְחַפֵּי tectus, Habac. 2,14. Et cum א, מְמַנְּאָ conſtitutus, Gen.43,19.

FORMA PASSIVA.

Forma paſſiua flectitur ut Actiua, præfixa tantum nota conjugationis ܐܬ אֶת.

Præteritum.

F.	Singul.	M.
ܐܬܓܠܝܬ· אִתְגַּלִּיַת	3.	ܐܬܓܠܝ אִתְגַּלִּי
ܐܬܓܠܝܬܝ אִתְגַּלִּית	2.	ܐܬܓܠܝܬ אִתְגַּלִּית
	1.	ܐܬܓܠܝܬ אִתְגַּלִּיתִי

Plural.

F.		M.
ܐܬܓܠܝܝ. אִתְגַּלִּיאָה	3.	ܐܬܓܠܝܘ אִתְגַּלִּיו
ܐܬܓܠܝܬܝܢ אִתְגַּלִּיתֵן	2.	ܐܬܓܠܝܬܘܢ אִתְגַּלִּיתוֹן
	1.	ܐܬܓܠܝܢ אִתְגַּלִּינָא

Sic: ܐܬܢܒܝ vaticinatus eſt, Mat.7,22, ܐܬܕܟܝ mundatus eſt, Matth.8,3, ܐܬܒܪܝܬ facta eſt, Marc. 2,27, ܐܬܕܡܝܬ aſſimilata eſt, Matt. 22, 2, ܐܬܪܥܝܬ illiſa eſt, Act.27,41. ܐܨܛܒܝܬ complacitum mihi, Matth.12,18.

ܐܬܟܣܝܘ tecti ſunt, Rom. 4, 7, ܐܬܪܥܝܘ complaciti ſunt, 2. Theſſal. 3, 12, ܐܬܕܟܝܘ mundati ſunt, Heb. 10, 2. ܐܬܥܒܕܢ facti ſumus, Epheſ. 2, 10, ܐܬܓܒܝܢ electi ſumus, Act. 10, 41. ܐܬܟܢܝܗ nominatus eſt, pro ܐܬܟܢܝ Act. 1, 23. אִשְׁתַּנִּי mutatus eſt, Dan. 3, 19, אִתְכַּסִּית operiebat ſeſe, Gen. 24. אִתְכְּרִית contriſtatus eſt ſpiritus, Dan. 7. ultima in Kamez אִתְחֲזָא indicatum eſt, Ier. 23, 25. ה pro א, הִתְנַבִּי prophetavit, Hezr. 5, 1. Tertia pluralis in Schurec cum Nun paragogico אִתְחַלּוּן dulcuerunt, Exod. 15, 25. Et א interpoſito אִתְחַפִּיאוּ in Regiis אִתְחַפִּיאוּ Venet. operti ſunt, Geneſ. 7, 19. אִדַּכִּיאוּ mundati ſunt, Num. 8, 21. in Onkel. וְאִידַּכִּיאוּ in Ionath. Ab ܐܣܐ eſt ܐܬܐܣܝ Matt. 8. 13. & c. 17, 18. אִתַּסִּי & אִתְּסִי in Onkel. אִתְּסִי in Ionath. & אִתַּסִּי 2. Reg. 20. 7. ſanatus eſt, ܐܬܐܣܝܬ ſanata eſt, Matt. 9, ver. 22. אִתַּסִּיאוּ & אִתַּסִּיאוּן ſanatæ ſunt, 2. Reg. 2, 22. A ܬܟܠ eſt ܐܬܬܟܠܬ confidis Rom. 2, 19. A ܒܝܐ eſt ܐܬܒܝܐܢ Παρεκλήθημεν 1. Theſſ. 3. 7. ܐܬܒܝܐܘ Act. 15. 13. vel. ܐܬܒܝܐܘ ibi. Cap. 27, 36, conſolationem acceperunt.

Rabbini, ut ſuperiùs dictum, נִת pro אִת habent, ut: נִתְנַבָּא prophetavit, נִתְגַּלִּי revelatus eſt.

Futurum primum.

F.	Sing.		M.
אֶתְגַּלֵּא	ܐܬܓܠܐ	אֶתְגַּלֵּי	ܐܬܓܠܐ

Plural.

אִתְגַּלְיָן	ܐܬܓܠܝܢ	אִתְגַּלּוּ	ܐܬܓܠܘ

Sic, ܐܬܕܟܐ mundator, Mar.1, 41, ܐܬܢܒܐ vaticinare, Luc.22,63, אִתְנַבִּי vaticinare, Ier.11, 6. Verbum ܥܢܐ reſpondit; ſepius hîc radicis ultimam amittere Maſius adfirmat, & ſic ܐܬܦܢܝ convertere pro ܐܬܦܢܐ Pſal.90, dici.

Futurum ſecundum.

F.		Singul.	M.
תִּתְגַּלֵּי	ܬܬܓܠܐ	יִתְגַּלֵּי	ܢܬܓܠܐ 3.
תִּתְגַּלְיָן	ܬܬܓܠܝܢ	תִּתְגַּלֵּי	ܬܬܓܠܐ 2.
		אֶתְגַּלֵּי	ܐܬܓܠܐ 1.

Plural.

יִתְגַּלְיָן	ܢܬܓܠܝܢ	יִתְגַּלּוֹן	ܢܬܓܠܘܢ 3.
תִּתְגַּלְיָן	ܬܬܓܠܝܢ	תִּתְגַּלּוֹן	ܬܬܓܠܘܢ 2.
		נִתְגַּלֵּי	ܢܬܓܠܐ 1.

Sic, ܢܬܕܡܐ aſſimilabitur, Matt. 7, 26, ܢܬܟܣܐ occultabitur C. 6,31. ܢܬܢܒܘܢ prophetabunt, Act.2,17, 18. ܢܬܐܣܐ ſanabitur, Matt.8,8, ܢܬܒܝܐ conſolabitur, 1.Cor.14,31, ܢܬܒܝܐ conſolemur, Rom.1,12, ܢܬܒܝܐܘܢ conſolentur, Marc.5,4, יִשְׁתַּנֵּא mutetur, Dan.2,9, יִשְׁתַּוֵּה ponetur c.3,29: & cum נ more Syro יִתְמַלֵּא implebitur, prov.

Prov.20.17.יִשְׁתַּנּוֹן Dan. 7.28. & יִשְׁתַּנּוֹ c.5.10. mutentur. תִּתְגְּרוּן תִּתְגָּרֵי pugnetis, Deut. 2.9. תִּתְגָּרֵי conciteris Ier. 50.24. אֲגָרֵי mittam.Lev.26.24..ob ר. Sic יִתַּסּוֹן Ven. יִתַּסּוֹן Reg. ſanabuntur,Ezech.47,11.

Infinitum

אִתְגְּלָאָה : אִתְגַּלָיָא · ܡܬܓܠܝܘ

Sic; ܠܡܬܢܒܝܘ ad prophetandum, 1. Cor. 14,39. ܠܡܬܪܥܝܘ ad ſentiendum, Phil. 1, 7. Chaldæè verò pro Kamez primo ſepiuſculè çeva eſt, ut; לְאִתְחַבָּאָה ad abſcondendum ſeſe, Ruth. 2.12. Ab אסי eſt לְאִתַּסָּאָה ad ſanandum,Deut.28.27.In Hieroſ. לְמִתַּסָּיָא cum מ morè Syrò,ibid.

Participium præſens.

F. Singul. M.

מִתְגַּלְיָא ܡܬܓܠܝܐ .א : מִתְגַּלְיִי ܡܬܓܠܐ

Plural.

מִתְגַּלְיָן ܡܬܓܠܝܢ ז .- ין : מִתְגַּלְיָן ܡܬܓܠܝܢ

Sic: ܡܬܩܪܐ *ὀνομασθείς*, Act. 12.1. ܡܬܒܩܐ *ἀνακρίνεται* 1.Cor.14.24. ܡܬܪܥܐ cogitans, Matt.16.23. Rom.10.21. ܡܬܚܦܝܐ Fem. Act. 12.15. ܡܬܚܦܝܢ contendentes, c.

19.9. ܡܬܠܩܛܝܢ συλλέγονται, Matt.13.40. ܡܬܛܘܫܝܢ in-quinati, Heb.19.ver.13. Olaph reſervato. Integre venit ܡܬܩܪܐ ܕܡܬܩܪܐ quod nominatur, Eph. 1. 21. ܡܬܩܪܝܐ c.3. 15. Ritual. p. 15. Ab ܗܘܐ Fem. ܡܬܚܠܡܐ Matt. 9.21. מִתַּסְיָא ſanata eſt, Ier.51.9. In א.., terminatione מִתְרְפָא re-miſſus, Prov. 18. 9. Pluralem Targumiſtæ in ין. & ן. quoque flectunt; ut: מִתְכַּוְיָן adurantur, Prov. 6. 28. מִדַּכַּן mundantur Ezech. 36. 25. ת per Daghes indicato, ut notum in iſtis verbis, מִתַּסְּיָן ſanantur, c. 47.8.

CAPVT VICESIMVM SEPTIMVM
De verbalibvs.

PVRA ſunt; quædam imperfecta: ܒܩܐ cu-lex, Matt.23,24. ܓܠܐ, feſtuca, 7.3. ܛܘܫܐ pol-lutus, Act.10.14. ܐܬܐ ſignum, Matt. 16.13. בַּר filius, בְּרָא filia, הֲגָא meditatio, חֶזְוָא, viſio, חַטָּא peccatum, חֵילָא, dul-cedo, חַיָּא viva; deeſt enim in his tertia radicis littera. Alia perfecta, quæ ultimam radicis vel in Vau, aut jod mobile commutant: ܒܟܝܐ lamentatio, Matth. 2.18. ܥܬܝܩܐ vetus, Matth.9.16. ܓܒܝܐ electus, Matth.20.16. ܕܟܝܐ purus, Mat.27,4. ܢܒܝܐ propheta, Mat.1,22. ܐܣܝܐ medicus, Matt.9,13. ܒܟܝܐ ploratus, Matt.2,18. ܟܪܝܘܬܐ tri-ſtitia, Mar.3.5. ܚܕܘܐ, gaudium, Phil.2,29. ܚܙܘܐ viſio, Matt.17,9. ܡܠܝܐ eſt ܡܠܝܐ mundatio, Col.1,19. & ſic quę-dam

dam alia. נְעִיָא, mugitus, clamor, רְנִיָא ſollicitudo, עִלִיָא cænaculum, חֶדְוָא gaudium, חֶזְוָא viſio, חַיְיָא viva, חֵיוָא beſtia, &c.

Emunatica ſunt: ܒܘܚܢܐ, probatio, 2. Corin. 9, 13. ܒܪܘܝܐ creator, Pet. 4, 19. ܡܘܡܬܐ jusjurandum Matt. 14. 7. ܡܘܠܝܐ plenitudo, Act. 3, 21. ܟܪܝܘܬܐ λυπή, dolor, Rom. 6, 19. ܡܐܬܝܬܐ adventus, Matt. 24, 3. ܬܟܣܝܬܐ pallium, Act. 12, 8. ܬܘܕܝܬܐ laus, 1. Corin. 10, 16. ܡܚܘܬܐ plaga, Marc. 3, 11. אִדָּם ſangvis, מַרְרָא & מְדֵירָא vannus, מַרְכּוֹת placenta, תִּגְרָא, bellum, lis, דַּחֲוָן mensa, quæ cibo ſumpto, adimitur; Dan. 6, 19. מַאְפָא coctio, אַלְיוֹן pollex, אַחְיָן cognatus, אַחְיָנוּת cognatio, &c. Apud Rabbinos verò hîc nun frequentiſſimè præfigitur; ut נִמְחוּת abſterſio, נִמְסוּת liquefactio, &c.

CAPVT VICESIMVM-OCTAVVM

De adverbio.

ATQVE hactenus de voce numeri: ſequitur vox ſine numero, quæ numerum non adſignificat. Ea eſt Adverbium aut Conjunctio. Adverbium eſt vox ſine numero, quę alteri voci adjungitur.

Adverbia prima ſunt nonnulla: ܠܒܪ, Matt. 12, 47. ܗܪܟܐ, Mar. 13, 21. ὧδε, hic, ܠܟܐ huc, ܬܡܢ ibi, ἐκεῖ, Mat. 2, 13. ܡܢ ܬܡܢ ἐκεῖθεν Matt. 4, 21. ܐܝܟܐ ubi, ܗܫܐ, nunc, Matt. 3, 15. ܡܢ ܗܫܐ deinceps. Matt. 23, 39. ܗܝܕܝܢ, τότε, tunc,

Matth.2,7. ܗܝܕܝܢ ܡܢ exinde,ibi.16,21. ܟܒܪ ܡܢ ܗܫܐ, jam,Ioh.4,35.tandem,Rom.1,10. ܡܚܪ cras, Matt.6,30. ܐܬܡܠܝ ܐܬܡܠ, heri,Heb.13,8. ܕܝܢ dein; ܐܝܟܢܐ ܡܐ quando,quemadmodum,Matt.25,26. ܗܟܢܐ ita, ܟܒܪ ſufficit, ἱκανόν ἐστι, Luc.22,51. ܥܓܠ ܥܓܠ, velociter, ܐܝܟ quaſi,ut, ſic, ſicut, Matt. 2,13. ܟܠܗ.ܟܠ ὅλως, omninò, Matt.5,37. ܠܐ Matt.1,25. ܠܘ, Act.19,26. ܠܡܐ, Col. 2,21. non,haut, ܗܐ ܠܐ nonne, Matth.5,46. ܕܠܡܐ ne forte, ܕܠܡܐ an,Gal.2.2. ܐܝܢ næ,certè, utique, etjam, Matt.5.37. ܟܒܪ fortaſſis, Rom.5.7. ܐܢܬ ἄρα, forſan, ܟܒܪ forſitan, fortaſſis,2.Cor.12,16.olim,Matt.11.21. nunc,1.Cor.6.7.tūc, 1.Cor.16.6. ܐܡܬܝ, Matth.5.22. ܐܡܝܩܐ, Phil.2.16. temerè fruſtra, ܗܟܘܬ, Matt.20.5. ܐܟܘܬ Ioh.5.19.ὁμοίως, ſimiliter. ܗܐ ecce, Mat.1.23. ܡܟܝܠ ܡܟܝܠ deīceps, A.21.19. אַן,אָן, G.19.5. אֵי, תְאַן G.22.7.ubi, מִן תְּאַן,unde nā: כָּאן,כַּן,כָּא,hîc, hûc, תַּמָּה Hez.6.1. תַּמָּן,G.11.31.ibi,illic, בְּרָא,בַּר foris, לְרַע infra, עֲדַיִן hactenus, מָתַי quando, עַד אָן uſquequo, כְּעַן, Dan.3.15.Gen.16.2.Hag.1.5. כְּרוֹן Pſal.2. כְּרוֹ,כְּרוּ כְּרוֹן Iob. 16.7.nunc, כַּד,אֵימַת quādo, Can.1.4. עַד כְּעַן adhuc, Hag. 1.2. עוֹד, Hag.1.2. עַד דִּי,עַד, Dan.2.9.c.4.28. uſquedum, donec, אֱדַיִן Dan.2.15. הֵידֵין Prov.20.14.tūc, אֶתְמְלִי,אֶתְמַלִי, Exo.5.8.heri, מְחַר cras, עַד לָא Hag.1.15. dum,antequam, אַלֵּךְ,ultra, תְּכַף,cito, mox, בָּתַר דִּי poſtquam, Gen.5.4.7. 10.&c. אִם,אֵין,אִין,an,num,ſi, הָא כְּדִי perinde ſicut, חֲלָא aliter,

liter,אֵיךְ quomodo,הֵיךְ ſicut,Pſal.107.27.כֵּן ita ſic,בְּרַם, certè,verè,אַל לָא nonne, Hag.1.2.לְמָא frustra, לְחוֹר valdè,tantùm, Exod.15.ſeorſum,attamen, Iob.16.4.בַּר מִן, בַּר מִדְּ, præterquam,excepto, כלום,quicquam, אִן־לָא ſi non, אַף,אַף כִּי,quin etjam, quanto magis, חִלּוּפֵי Iob.16. 4.חַלְפַּאי in Iona.לְוַי in Onk. Gen.17.18. utinam, אֵיךְ,כְּמוֹ, ſicut, quem-ad-modum, הָכִי ſic. Huc etjam inſeparabilia adſcribantur,הֲ num,an,כְּ ſic, ſicut, כַּךְ ſicut.

Rabbinica, Talmudica: תַּם hîc, illic,huc, illuc,כָּאן,כֵּן huc,עַד כָּן hucuſque,עַד אֵימַת uſque quo,עַכְשָׁיו nunc, modo, כַּד quando,quum, וותם,וְתַם,אוותיאום,אַותיאוס, illico,ſtatim , בֵּין כָּךְ, interim , עֲדַיִן hucuſque,בָּתַר כֵּן poſtea,אֵטוּ, טְפֵי,טְפֵי, magis,לְאַפּוּקֵי,לְאַפּוּק, præter, contra, cur,quare,quid ita, הֵן,אִין ναὶ,certè, utiquè, עַד לְחוֹר ſingulariter,valde,אִי,לָאו, non,בְּכָךְ,כָּךְ,בְּכַת, ſic, אַף כֵּן ſimiliter, הֵיךְ,הֵיאַךְ ſicut,הָא,כְּ,כְּעֵין ſicut. Huc referendum etjam præfixum קָ quod ſeparatim קָא ſcribitur, ac adfirmandi vel explendi vim habet, atque ſepiuſcule occurrit in Talmud; ut: קָאָמַר dicere, & cum præfixo altero דְּ,דְקָאָמַר, qui dixit: nominibus verò additum ſemper ferè nota Genitivi eſt; de quo ſic legitur in Aruch: קא מלה היא שמורה כח המוליד · וישרת כמו של או די וְדְ, idem videlicet indicans quod Hebraico-Rabbinicum שֶׁל, vel Syro-Chaldæum דְּ vel די. Item כְּשֶׁ,quod frequenter apud Rabbinos initiis dictionum additur,& idem quod Hebræorum כַּאֲשֶׁר valet; ut; כְּשֶׁהוּא ſicut ille, & cum לְ,לִכְשֶׁיָּבֹא cum,ubi, ἐπειδὰ.

Similiter præpoſitiones, tùm ſeparabiles, tùm inſeparabiles. Separabiles; ܠܘܬ ad, apud, Matth.3.13. ܠܦܘܬ, juxta, ſecundum, ܡܢ, â,ex, de, Matth.1.25.

ܒܝܬ

ܒܝܢ. ܒܝܢܝ Matth. 18.20. quod cum adfixis ſcribitur ܒܝܢܬ Matt. 18.2. in, inter, ܥܡ, cum, Matt. 5.25. ܬܚܝܬ Matth. 5.15. ܬܚܝܬ, c. 2.16. ὑπὸ, κάτω, ſub, ſubter, ܒܬܪ ܒܬܪ poſt, ܠܘܩܒܠ contra, Matt. 14.24. coram, è regione, Matt. 5.39. ܡܛܠ propter, Mat. 5.10. לְוָת, Eſth. 6.7. Hag. 1.1. ad, juxta, adverſus, קְרִיב, סְמִיךְ, prope, juxta, מִן à, abs, de, è, ex, בֵּין, בֵּינֵי Gen. 49.14. in Hier. inter, בֵּי in, Can. 1.9.13. מִן בַּר, præter, הֵי Exo 28.15. in Ionat. כְּוָת, ſecundũ, juxta, עִם cum, עַל, עִלָוֵי, Iob. 16.15. ſupra, contra erga, juxta, קֳבֵל coram, Pſalm. 119.46. בְּגִין, Cant. 1,14. בְּדִיל, מְטוּל & מְטוּל propter, תְּחוֹת ſub, ſubter, Dan. 7.27. בָּתַר poſt, Dan. 7.6. Cantic. 1.3. חֲלַף, חֲלוּף pro, vice, בַּר, בָּרָא extra, סְחוֹר, חֲזוֹר circum, circa.

Rabb. Talmud. בַּהֲרֵי apud, juxta, לְאַפּוּקֵי præter, propter, contra, מֵחֲמַת, בִּשְׁבִיל propter, תּוּתֵי, תְּחוֹת, תְּחוֹת, תַּחְאָ ſub, infra, כְּלַפֵּי contra, ex-adverſo.

Inſeparabiles ܒ ܠ ܡ כ ל ם; Item יַת accuſandi caſus nota apud Chaldæos, & א Talmudicum, quod nunc אֶל, ad, in, ex, juxta, ſecundum, ut: אַדַעְתֵּהּ ex ſententia ejus, אַבָּב h.e. אֶל־בָּב ad januam, in janua, אַלְבָּא, juxta, ſecundum cor: nunc עַל ſuper, ſignat, ut: אַרֵישָׁא ſuper caput, אַגַּבָּא ſuper dorſo.

Item interjectiones: ܐܘܗ ܐܝܡܐ. Euge, evax, Matt. 25. 21. ܘܝ ܗܘܝ ܗܝ. Matt. 11.21. ܐܘܝ. ܐܘܗ. ܗܘܝ. ܗܘܝ. hei, heu, ah, ô, væ, proh, ܐܘ ô, ܦܘܝ. ܘܠܘ phui, ܗܘܝ ܗܘܝ hoi hoi, ܐܘܝ vah, Marc. 15. 29. obſecro. Matt.

Matt.17.17.וַוי,וַי,אוֹי,אַלְוַי,Eheu,ô,חֲבַל væ,hei,הָא Geneſ. 16.2.Hag.2.12. Cant. 1.14.הֵא Dan.2.43.אֱלוּ ibi.v.31.c.4. 10.אֲרוּ en,ecce, הָבוּ agite,הַלְוַאי,לְוַי utinam הָרֵי certe, ecce;Rabb.

Aliunde orta ſunt partim ex declinabilibus, partim indeclinabilibus; partim ex utriſque. Declinabilibus,ut Nominibus & verbis.

Nominibus: ܡܓܢ gratis, Ioh.15.25. ܒܦܣܝܩܬܐ breviter,Epheſ.3.3. ܝܬܝܪ plùs, Matth.5.20. ܒܨܝܪ minus, ܝܘܡܢܐ hodie,Matt.6.30. ܠܓܘ intus, intra, Rom.7. 22. ܡܢ ܠܓܘ internè, intrinſecè, Matth.7.15. ܡܢ ܫܠܝܐ citò,repētè,de improviſo,Act.2.2. ܣܓܝ multum,Matt.6.30. ܛܒ benè, ܠܚܪܬܐ tandem, ܐܟܚܕ ęquè, ܐܟܚܕܐ ſimul,una, ܡܢ ܗܝ ſequente ܕ, cum,ex eo, Mat.2.8. ܣܛܪ ܡܢ abſque, præter,Matt. 14.12. עַד עָלְמָא uſque, in ſeculum, כִּתְכֵף repentè, Num. 6. 9. יוֹמָנָא hodie,יְמָם interdiu, עַל־גַּב ſupra,contra,erga, juxta, גַּב cum, מִן יַצִּיב revera,אֶפְשַׁר poſſibile,אָסְפַּרְנָא diligenter, celeriter, יַתִּיר magis,potius,סוּגְעַה multum, זְעֵיר parumper, תִּנְיָנוּת ſecundo,&c.

Rabb.Talm.הַשְׁתָּא nunc,עַל שֵׁם propter, eo-nomine,בְּשׁוּפִי tranquillè, הַרְבֵּה ſepe; עֶצֶם ipſemet, יָפֶה pulchrè,שַׂגִּיא,סוּגְעַה,סַגִּי,סַגִּיא, plurimum, multum, גַּבֵּי,גַּב, juxta, prope, ſuper, poſt גַּוְאֵת interiùs אַחַר כֵּן, אַחַר כָּךְ, poſtea.

Syrè etjam Adverbia quædam,præcipuè verò qualitatis, à nominibus Adiectivis ſingularibus, generis

maſculini formantur, adjecta ſolummodo ad finem eorum ſyllaba ܐܝܬ præcedente vocali quarta. Vbi tamen advertendum eſt, à derivatis, ac nominibus numeralibus quorum penultima jud eſt cum vocali quarta, præcedente in antepenultima itidem vocali quartâ; in formatione huius generis adverbiorum, penultimam ܝ videlicet removendam eſſe, quorum verò ante penultima quieſcat, penultimam rellinquendam. Exempla prioris generis: ܚܰܝܳܒܳܐܝܬ culpabile, Ritual. pa. 93. ܐܰܫܺܝܛܳܐܝܬ contemptim, ibid, pag. 114. ܙܗܺܝܪܳܐܝܬ ἀσφαλῶς cautè, Act. 5. 23. ܒܺܝܫܳܐܝܬ malè, Matt. 8. 6. ܙܰܕܺܝܩܳܐܝܬ juſtè &c. Poſterioris: ܐܰܠܳܗܳܐܝܬ divinitus, Rit. pag. 16. ab ܐܰܠܳܗܳܝܳܐ divinus ܕܰܟܝܳܐܝܬ purè Phil. 1. 17. à ܕܰܟܝܳܐ purus. ܩܰܕܡܳܝܳܐܝܬ primum, Act. 11. 26. ܟܰܠܕܳܐܝܬ Chaldæè, ܣܘܪܝܳܐܝܬ Syrè, ܪܗܘܡܳܐܝܬ Latinè. &c. Pauca quædam à ſubſtantivis, ܒܓܘܫܡܳܐܝܬ corporaliter, Colo. 2. 9. Sic Chaldæi multa nomina, adſumpto ad initium eorum ב, in adverbia qualitatis tranſmutant; ſicut iis Rabbini ut plurimùm ל addunt. Exempla vide infra in fine capitis hujus.

Verbis; ܠܳܐ non Matt. 8. 20. ܐܰܡܺܝܢ amen, quæ vox centum & duabus vicibus in Evangeliſtis occurrit, ܠܘܰܝ ὄφελον, utinam, ܥܓܰܠ Matt. 5. 25. ſubito, cito, repentè, Matt 28. 7. ܚܳܣ abſit, Act. 8. 2. ܬܘܒ iterum,

rum, ܚܠܦ ἀντί, vice, pro, Matt.2. 22. ܐܠܘ utinam, Gal. 5. 12. vvolte Gott. ܥܠ ἐπί ſuper, Matt.3.10. propter, adverſus, contra. ܓܢܒ Παρά juxta, apud, Mar.1.16. circa, Luc. 3. 3. יֵשׁ ſit, תּוּב, תּוּ porro, amplius, עַגְלָא feſtinanter, חֲשִׁי, חשאי, tacite, חֲזִי vide, ecce, לֵית non, Exo.2.12. עֲבַר, עֲבַר, עִבְרָא trans, cis, &c.

Indeclinabilib. ut adverbiis ipſis; ܐܡܟܐ unde, Mar. 8.4. ܗܪܟܐ ὧδε hîc, Mar.13.21. ܬܡܢ illic, Luc. 17. 21. ܡܢ ܬܡܠܝ nudius-tertius ܥܕܠܐ antequā, ܥܕܟܝܠ adhuc huc-uſque. ܠܘܩܕܡ primum, ante, Matt.5. verſi.24. ܩܕܡ coram, ante, Ritu. pag. 131. ܡܢ ܒܬܪ deinde. ܡܟܝܠ olim, nuper, jam, ܗܢܘ ܕܝܢ ſcilicet, ܗܘ videlicet, ܡܛܠ ܡܢܐ propter quid, cur, ܐܡܬܝ quando, quouſque, Matt.5.11. ܠܐ ܡܟܝܠ nunc, Matt. 16. 6. ܐܝܟܢܐ ſicuti אֵיכָא, הֵיכָא ubi, אֵימָתַי ecquando, עַד אֵימָתַי Iob.19. 2. Exo.10.7. uſque quo, הֲלָא nonne, Dan.3.24. הֵיכְדֵין, אֵיכְדֵין Cant.1.7. quomodo, הֵיכְמָה Cant.1.9. quemadmodum, הַכְדֵין Hag.1.4. quî, לְמָה דֵין quare, Cant. 1. 7. כַּחְדָא, pariter, unà, מָאִים ſi forte, כִּלְמָא ferè, כְּדֵין, אֵיכְדֵין, אֵיכְמָא, ſicut, quemadmodum. Rabb. תַּמָּן, תַּמָּה, תַּמָּן ibi, illic, כַּמָּא, כְּמָה, כַּמָּה, quam, quot, אַדְהָכִי interim, אַרְבִי ἔτι amplius, דִּלְהָכִי tametſi, הָכָא hic, huc, אֵימְנָן vnde nam? אֵילָךְ ulterius, כְּדוּ nunc מָאִים forte, fortaſſis, עֲדָל, עֲדָנָה Eccl. 4. huc uſque, hactenus, הֵיכָן ubi.

Ex utriſque. Præpoſitione & nomine: ܒܝܢܬ in-

conſpectu ἀπέναντι, coram, ad oculum, Matt. 27.24. ܡܢ ܪܝܫ à principio, ܒܠܚܘܕ tantum: reperitur verò vox hæc in Novo Inſtrumento centies decies novies. ܡܟܝܠ τὸ λοιπὸν nunc, mox, ἔτι amplius, ὅθεν unde, vide, Matt.26.45. Luc.2.29. Heb.3.1. ܡܚܕܐ εὐθέως, cito, Matth. 3. 16. ܡܚܕܐ ܗܘ repente. Huc refer illud ܐܝܟܐ ubi, Matth. 2. v. 2. quomodo cur, ܐܝܟܘ ܠܐ ܚܙܝܬܝܗܝ quomodo, vel cur, nõ vidiſti eum; quod ex Adverbio & pronomine oritur; item ܐܝܟܢ ſicut, Matt.16 11. לְגָיו Exo. 28. 26. in Onk. לְגָיו in Iona. ibid. מִלְּגָו, כְּלְגַו, כְּגוֹ intrinſecus, intra, מֵעַכְשָׁיו deinceps, à modo, מַגָּן, gratis לְעָלְמָא uſque. מִדַּעַם, מִדַּם quicquam, לַחֲדָא, valde, admodum. בְּסָטַר juxta, prope לְפוּם, ſecundum, juxta, בְּקֻשְׁטָא in veritate. Quo etiam refer, כְּפוּם ſecundum, כַּחֲדָא ſimul, vnâ, כְּשֵׁם שֶׁ, juxta, ſecundum, כָּל־שֶׁכֵּן, amplius, magis: quæ ex adverb. & nomine, poſtremáque duo Rabbinica ſunt, & ultimum ex adverbio & pronomine ortum ducit. Rabb. מִיַּד, ſtatim, è veſtigio, לְרֹב, כְּרֹב, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, plurimum, ut plurimum, בְּפֵרוּשׁ expoſitè, diſertè, לַגְּמַר, לִגְמָרֵי, integrè, planè, אֵצֶל prope, iuxta.

Præpoſitione & verbo: ܒܠܥܕ ἄνευ, abſque, ſine, Philem.14. ܠܓܡܪ omnino, Act.4.18. ܡܢ ܫܠܝ ſubito, ܡܡܬܘܡ ܠܐ umquam, ܒܠܚܘܕܘܗܝ ſeorſim, Ioh. 18. 6. ܒܥܓܠ ſubito, cito, repentè, Matt.28. 7. לְבָרָא, foràs, ἀλλ᾽ ἔξωθεν מִלְּבָרָא & בַּחְשַׁי בַּחֲשַׁאי tacitè, בִּגְלַל propter. Rabb.

בגלאי

בְּקוּשִׁי, בְּגְלַי, בגלאי cito, celeriter, בַּעֲגַלָא mox, curriculo, בְּקוּשִׁי difficulter, בְּצִמְצוּם, præciſe.

Præpoſitione & adverbio: ܠܟܐ ὧδε, Matt. 8. 29. ܡܟܐ ἐντεῦθεν hinc, Matt. 17. 20. ܠܗܪܟܐ huc, Matt. 24. 2. ܡܢ ܠܥܠ ſupernè, ܡܢ ܠܥܠ deſuper, Matt. 2. 9. ܠܡܐ numquid, Rom. 3. Huc refer quæ ex conjunctione & adverbio: ܐܦܠܐ neque, ܐܟܚܕ ſimul; ܕܠܐ ut ne ne forte, Matt. 2. 12. ܕܠܡܐ ſi fortè, ne, ib. 7. 6. כְּבַן Exod. 15. 1. in Iona. & Hier. כְּבִין in Onk. בְּאַדַיִן tunc, מֵאַלֵּךְ deinceps, מִכָּא, hinc illinc, לְתַמָּן, illuc, מִתַּמָּן, illinc, לְכָא illuc, Rabb. בִּלְחוֹד præter, ſeorſim, מִכִּי poſtquam. בְּכַךְ ita, ſic, כְּשֵׁם ſicut, אַמְטוּלָא, אמטול propter, מִנַּיִן, מִנָּן, מְנָן unde, Cant. 1. 14. לְאַלְתַּר ſtatim בִּתְרוֹ donec, חֵילְכָךְ propterea. &c. Reliqua pete ex Lexicis & Viri Clariſſimi, I. Druſij, p.m. libro, de particulis Chaldaicis.

CAPVT VICESIMVM-NONVM
De conivnctione.

Onivnctio eſt vox ſine numero, quâ voces inter ſe conjunguntur. Ea eſt Enunciativa aut Ratiotionativa. Enunciativa, quâ partes enunciati copulantur. Eſtq; Copulativa aut Segregativa. Copulativa, quâ partes tanquam ſimul veræ copulantur. Eaque vel abſoluta vel conditionalis.

Abſoluta: quâ partes abſolutè copulantur: ܘ &, ܐܘ vel ܐܦ Matt. 2. 6. etjam, ܬܘܒ quoque, ו, &, אַף

Prov.20.11.אוף Eſth.7.2.גם Rabb.אֲפִילוּ etjam.

Conditionalis : quâ pars conſequens ex antecedentis conditione connectitur; ut: ܐܢ Matt. 4.30. ܐܢ Rit.p.117.אִן Prov.20.11.אִין,הֵן,אִלוּ,אִם,Si; ܐܢ ܠܐ Matt.18.3. ܐܠܘܠܐ Matt.4.4. ܠܐ ܐܠܘܠܐ c.24.22. אִלוּלֵי Cant. 1. 9. אִלוּלֵי פוּן vel פוּן Rab. אִם כֵּן,אִלָּא,אִלְמָלֵא nisi; ܐܢܗܘ ſi, quod hoc ſignificatu ſemper ferè poſt ſe habet ܕ , ut : ܐܢܗܘ ܕܢܝܩܪ ſi honorabit &c.

Segregativa, quâ partes enunciati, tanquam non ſimul veræ ſegregantur; ܓܝܪ, at, enim, ܒܪܡ. ܕܝܢ δὲ, verò, Matt.7.20. ܐܠܐ ſed, Mat.4.4. ܡܢ quidem, ܐܦܢ etſi, tametſi ܒܪܡ veruntamen, Mat.11.22. אֶלָּא Ieſa.64. 4. in com. Iarchi, אֲלָהֵן Geneſ.21.26. ſed. בְּרַם verum, veruntamen, Iob.17.10, Dan.2.28. אַף עַל פִּי,אַף עַל גַּב, vel una voce אַפְעַלְפִּי, etſi, etjamſi, quamvis; אַף עַל פִּי כֵן, licet ita ſit, tamen. Rabb. דִּלְהָכִי,מִכָּל מָקוֹם tametſi, אֲפִילוּ אִם etjamſi אֲפִילוּ הָכִי etjamſi ita ſit, Gen.26.33. in Ionath. אִפֵּן, ſi, etſi.

Diſiunctiva, quâ partes ita ſegregantur, ut una tantum vera eſſe poſſit: ܐܘ Matt.5.17. אוֹ,אִין,אִי Exod.19.13. ſive.

Ratiotionativa eſt, quâ orationis pars alia ex alia velut aſſeritur. Ea cauſſalis aut Rationalis.

Cauſſalis, quâ antecedentis cauſſa redditur; ܓܝܪ γὰρ Matth.1.70. ܢܥܡ nam, ܡܛܠ quia, quoniam ܡܛܠܕ

ἀνθ᾽, ὧν, propterea, Luc. 19.44. ܡܛܠ ܗܢܐ οὖν, igitur, Matth. 7. 20. ܕ דְּ principiis dictionum adnexum, ut, quod, quia, quoniam: interdum tamen, ut ſuperuacaneum, propter verbum, non omninò tamen otioſum, ſed certorum hominum voluntatem aut factum denotans, additur, ut in illo Aphræmi, de amore ſcientiæ, carmine:

ܐܡܬܝ ܕܣܓܝܐ ܐܘܠܨܢܐ

Quando multiplicatur anguſtia, vel tribulatio: ubi ܕ poſt ܐܡܬܝ nihil notat; ſolumque ne inornatus atque inconcinnus ſermo videatur, adjicitur. ܐܝܟ ut, Rom. 1.5. אֲרֵי Hag. 2.4.6. Exo. 20.5. אֲרוּם quia, quoniam, verum, Cant. 1.13. Pſal. 107.1. כָּל קֳבֵל דְּנָה quandoquidem חֲלַף דְּ, עַ דְּ Hab. 1.9. בְּדִיל דְּ Exo. 20.12. Cant. 1.3. Hab. 1.10. לָקֳבֵל דִּי eo ut, eo quod, חֲלַף מָה quamobrem, Habac. 1.9. Rabb. עַל מְנַת propterea ut, בְּדִי, שֶׁ eo ut, הוֹאִיל וְ, quandoquidem, אַגַּב דְּ propterea quod.

Rationalis, quâ ex antecedente conſequens concluditur: ܡܛܠ ܗܢܐ Matth. 7. v. 20. ܗܟܝܠ cap. 1. v. 17. ܡܛܠܗܕܐ. ܒܗܕܐ. ܠܗܕܐ.. ܟܝ ܗܘ. ܒܗܢܐ. ܡܛܠܗܢܐ οὖν, itaque, ergo, igitur, propterea, ideo, idcirco, &c. ܟܝ itaque, Matt. 19.27. quod idem denotat etjam ἄρα & ut plurimum cum ܡܢܐ interrogationibus inſervit; ut: ܡܢܐ ܟܝ τί ἄρα quidnam. מִטּוּל propterea, הֵיכְנָא, לָהֵן, עַל כֵּן, Cant. 1.3. בְּכֵן, בְּגִין כֵּן, בְּגִין כַּךְ, quocirca ergo, propterea, Rabb. Talm. לְפִיכָךְ, לְכָךְ, הִילְכָךְ, בִּשְׁבִיל כָּךְ, propterea, ergo, quocirca.

Expletiva Syra eſt ܟܝܠ & ſepiſſime ut Græcum γε adhibetur. Ritual. p. 15. ܠܐܠܗܘܬܗ ܡܗܝܡܢ ܟܝܠ ܘܣܓܝܕ ܠܗ credẽdus & adorandus. & pagina ſexageſima octaua, ܘܡܫܒܚ. ܣܓܕ ܟܝܠ ܘܡܫܒܚ & laudat adoratque & glorificat; ubi explendi & ornatus tantum gratia additum vides.

Eædem vero conjunctiones ſunt vel præpoſitivæ, quæ in oratione præponuntur, vel poſtpoſitivæ, quæ poſtponuntur; vel communes, quæ & præ-et-poſtponi poſſunt.

Præpoſitivæ ſunt: ܐܘ . ܐܠܐ . ܐܠܘ . ܐܦܠܐ אֶלָּא &c.

Poſtpoſitivæ; ܕܝܢ . ܗܟܝܠ . ܡܢ . ܓܝܪ . ܕܝܢ אִין דֵּין &c.

Communes: ܕܝܢ . ܟܝܬ . ܐܦ . ܟܝ . ܓܝܪ . ܐܦܢ בְּרַם , אַף &c.

FINIS LIBRI PRIMI.

Pſalmo LXXI.

ܠܡܠܟܐ ܗܘ ܫܘܒܚܐ ܕܡܢ ܥܠܡܐ
ܘܥܕܡܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ
ܘܐܡܝܢ ܀

GRAM-

GRAMMATICAE SYRO-CHALDÆÆ I.G.M.T.F.

LIBER SECVNDVS.

SYNTAXIS eſt pars Grammaticæ, quæ vocum ſtructuram interpretatur. Eius anomalia communis eſt, Ellipſis & Pleonaſmus. Syntaxis eſt vocum numeri aut ſine numero; illa eſt Nominis, aut Verbi.

Syntaxis nominis cum nomine eſt in numero & genere; ubi videlicet ſubſtantivum cum ſubſtantivo ejuſdem rei, & ſubſtantivum cū adjectivo, in genere & numero, conveniunt; ut ܓܒܪܐ ܐܚܝܢ Act.8.vc. 29. גּוּבְרִין אַחִין Gen.13.8. Viri fratres. ܒܪܝ ܚܒܝܒܐ filius dilectus, Matt.3.17. ܟܠ ܐܝܠܢܐ ܛܒܐ ܦܐܪܐ ܛܒܐ ܥܒܕ omnis arbor bona, bonos fructus facit, Matt.7.17. מַתְּנַן רַבְרְבָן dona magna, Dan. 2. 4. נְהוֹרִין רַבְרְבִין luminaria magna, Gen.1 16. עַל־קַרְתָּא חֲדָא contra civitatem unam, Ier. 26. 12. Hîc nota ſubſtantivum ſuo adjectivo apud Syros, & Chaldæos, ut & apud Arabes elegantius præponi.

Contractum pro integro ſæpè hîc uſurpatur apud Chaldæos; ut: אַנְשֵׁי חַכִּימֵי לִבָּא viri prudentes animo,

Iob.34.34. נִיתֵי תוֹרֵי greges boum, Gen.26.ver.14. שַׁאְנֵי וּפְעְתָתָא פְּגַעוּ pavores & langvores occurrerunt, Pro. 20.30. מַיָא עֲמִיקֵי עֵצְתָא aquæ profundæ conſilium, ibid. v.5. יְדֵי דְרַשִׁיעִין manus impiorum, Iob.11.16. Sic nomina Gentilia perpetuò ferè contractè ponuntur; ut מִצְרָאֵי Ægyptij, &c.

Sed hujuſmodi contractio longè etjam frequentior eſt, quando alterum eſt nomen poſſeſſi alterum poſſeſſoris; ut:

ܘܡܢ ܪܚܡܬ ܟܪܣܐ ܐܬܪܚܩ
ܕܠܐ ܬܘܒܕ ܟܠܡܕܡ ܕܩܢܝܬ܀

Et ab amore ventris abeſto, ne perdas quicquid poſſediſti; Aphrem, de amore Scientiæ.

ܡܢܘ ܐܚܕ ܪܘܚܐ ܒܚܘܦܢܘܗܝ
ܐܘ ܒܪ ܕܘܝܕ܆ ܐܠܐ ܒܬܘܠܬܐ
ܕܝܠܕܬ ܒܬܕܡܘܪܬܐ ܠܒܪܐ܀

Quis tenuit ſpiritum in pugillis ſuis, ô fili David? niſi virgo, quæ cum admiratione peperit filium, Iacobus Syrus.

ܓܒܪܐ ܪ̈ܚܡܝ ܐܠܗܐ
ܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܠܟ ܪ̈ܚܡܐ ܀
ܘܠܪ̈ܚܡܝ ܪܘܝܘܬܐ
ܠܐ ܬܗܠܟ ܐܦܠܐ ܒܐܘܪܚܐ ܀

Viri amatores Dei, ipſi ſint tibi amatores & amatores Ebrietatis, ne ſequaris vel etjã in via. Aphrem loco citato. ܒܝܘܡܝ ܗܪܘܕܣ in dieb. Herodis, Mat.2.1. מַלְ
כָּא

מַלְכָּא verbum regis, Dan. 6. 8. חֵיוַת אַרְעָא beſtia terræ, Gen.1.24. רְשִׁיעֵי אַרְעָא impios terræ, Pſal. 115. 119. עַל מַטְּרַת בֵּית מַקְדְּשָׁא in vigiliis domus ſanctuarij, Pſalm.134.1. כִּשְׁרָבֵי שִׁמְשָׁא דְטִיהֲרָא בִּתְקוּפַת תַּמּוּז ſicut æſtus ſolis clari tempore ſolſtitij æſtivi, Cant.1.7. Etjam cum adfixis, ut: בְּפִתְגָּמֵי אוֹרַיְיתִי in verbis legis meæ, Cant.1.15. עַל כָּרְסֵי מַלְכוּתֵהּ ſuper ſolium regni ſui, Eſth.1.2. עוֹבָדֵי יְדֵיהוֹן opera manuum eorum, Hag.2.14.

Pro hac contractione, ſubſtantivũ abſolutũ & Emphaticũ quodvis, in gignendi caſu, regit alterũ, vi particulæ, דִי, דְ, ܕ ſine ulla vocis immutatione, ut: ܩܰܪܢܳܐ ܕܦܽܘܪܩܳܢܳܐ cornu ſalutis, Luc.1.69. ܡܰܠܟܳܐ ܕܝܺܗܽܘܕܳܝܶܐ rex Iudæorum, Matt.2.2. ܡܳܪܰܢ ܝܶܫܽܘܥ ܡܫܺܝܚܳܐ ܕܢܚ ܠܰܢ ܡܶܢ ܥܽܘܒܳܐ ܕܐܰܒܽܘܗ݈ܝ ܀ Dominus noſter I.C. ortus eſt nobis de ſinu patris, Aphræm. שַׁלִּיטָא דִי מַלְכָּא dominator regis, Dan.2.15. רֵבָא דְבֵית יְהוּדָה principium domus Iudæ, Hag.1.1. בְּעַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא in columna ignis, דְטוּרָא דְסִינַי montis Sinai, Cant.1.4.

Porrò in hoc genere ſepiſſimè Subſtantivum Adjectivi loco eſt, vt: ܕܶܒܫܳܐ ܕܒܰܪܳܐ mel deſerti, i. Silveſtre, Mat.3.4. ܒܥܘܬܐ ܕܢܘܪܐ in vehementia ignis, 2. The. 1.8. ܡܶܠܬܳܐ ܕܩܽܘܕܫܶܗ verbi ſanctitatis ſuæ, Pſalm.105. ܪܽܘܚܳܐ ܕܩܽܘܕܫܳܐ Spiritus ſanctitatis, h.e. S. ſanctus, qui ubique ferè in ſacris ita vocatur. vide Act. 16. 6. & alibi. Ita dicimus ܣܪܝܩ ܪܶܥܝܳܢܳܐ vacuus mente h.e. Stultus. ܐܰܪܺܝܟ ܩܘܡܬܐ longus ſtatura, elegantiſſimè,

ܒܥܝ ܠܐܒܝܕܘܬܝ ܥܠ ܕܐܗܘܐ ܢܩܝܐ ܓܘ ܡܪܥܝܬܟ quære amiſſionem meam, ut ſim ovis intra paſcuam tuam h.e.me amiſſum ac perditum quære. Iacobus Syrus. Sic dicunt Syri, ܡܟܝܟܘܬܐ humilitas pro ܡܟܝܟܐ humilis ܐܢܫܘܬܐ humanitas pro homine, &c. צְלֵם דְּהַבָא imago auri, i. aurea, Dan.3. בְּמָאנֵי אָעָא וּבְמָאנֵי אַבְנָא in vaſis ligni & in vaſis lapidis, i. ligneis & lapideis, ibid. מָאנַיָּא אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא vaſa domus dei auri & argenti, i. aurea, argentea, Hez.5.14. Hac locutione etjam ſuperlativus aliâs effertur; ut: מֶלֶךְ מַלְכַיָּא rex regum, Hez. 7.12. הֲבֵל הֲבָלַיָּא vanitas vanitatum Eccl.1.2.

Sed & cum verbis infinitis, ſubſtantivum, tanquam nominibus jungitur, ut: בְּיוֹמֵי מִסַּקְהוֹן ſecundum dies egredi ipſos, Mich.7.15.

At rurſus integrum Emphaticum pro eo quod cū ד conſtruitur, interdum, apud minus puros hujus lingvæ ſcriptores, Paraphraſteſque Hieroſolymitanos (quos legendos non imitandos exiſtimo) adhibetur; ut: בָּתַר אוֹרְחָא טוּבָךְ, poſt viam bonitatis tuæ, Can.1.3.

Anomalia communis. Subſtantivi Ellipſis eſt; בַּעֲשִׂירָאָה בְּחַד לְיַרְחָא, in decimo in prima menſis, hic menſe & die omittuntur, Gen.8.5. בְּעַסְרָא לְיַרְחָא הָדֵין in decima (die) menſis hujus, Exo.12.3. בַּשְּׁבִיעָאָה בְּעַסְרִין וְחַד לְיַרְחָא in ſeptima vigeſimo & primo lunæ, Hag.2.1. vide ibid. v.10. & 20. Item Hezr. 6.19. Ezech.8.1. c.29.17. 30.20.

Adjectivi antecedentis Ellipſis eſt, Iudicum 12.7. וְאִתְקְבַר בְּקִרְוֵי גִלְעָד & ſepultus eſt in urbibus Gilcahd, deeſt בחדא in una urbium.

Sic

Sic adjectivum femineum abſolutè uſurpatur, ut neutrum apud Latinos, atque ſubintelligitur in illa loquendi formula ſemper aliquot ſubſtantivum ut ſenſus integer fiat; ut: ܚܕܐ ܫܐܠܬ ܡܢ ܡܪܝܐ܂ ܘܠܗ̇ ܗܘ ܒܥܐ ܐܢܐ chal חֲדָא unam petij à Domino, & ipſam quæro, ſubintellige ܫܐܠܬܐ, שְׁאִלְתָא petitionem, Pſal. 27.4.

ܗܠܝܢ ܝܠܦ ܐܘ ܬܠܡܝܕܐ

ܘܒܥܒܕܐ ܐܫܠܡ ܐܢܝܢ ܀

Has diſce diſcipule, & in opere comple eas videlicet, regulas, ſententias &c. Aphræm. ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܥܕܡܐ ܠܫܒܥ܆ ܐܠܐ ܥܕܡܐ ܠܫܒܥܝܢ ܙܒܢܝܢ ܫܒܥ ܫܒܥ; non dico tibi uſque ad ſeptem, ſed uſque ad ſeptuaginta vices ſeptem ſeptem, Matth. 18. 22. ܚܕܐ ܝܡܝܬ Chal. חֲדָא una juravi, Pſal. 89. ubi ſubintelligitur ܙܒܢ, זִמְנָא ܙܒܢܬܐ vice vel ܙܒܢܝܢ זִמְנִין vicibus, vel hujuſmodi aliquid.

In hac Ellipſi adjectivum repetitum ſuperlativè interpretatur; רַבְרְבָן רַבְרְבָן magnificentiſſima, 1. Sam. 2.3. Subſtantivi verò repetitio, diſtributivam ſeu partitivam locutionem inducit; ut: ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ unus unus, i. ſinguli, Matth. 26. 22. ܚܕܐ ܚܕܐ ܡܢܗܝܢ ܡܢܗ̇ ܘܠܗ̇ una una, h.e. unaquæque ex illis ex ſe & ſibi; Dauid Grammaticus, de vocalibus loquens,

ܐܢܫ ܐܢܫ ܡܢܗܘܢ homo, homo ex iis, quidam ex eis, Actor.17.18. ܣܡܟܝܢ ܣܡܟܝܢ diſcubitus, diſcubitus, Marc.6.39.40. עֲדָרָא עֲדָרָא gregem, gregem, h.e. ſingulos greges, Geneſ.32.16. חֻטְרָא חֻטְרָא virga, virga, Num.17.2. מְעַי מְעַי viſcera, viſcera, ſingula mea viſcera Ierem.4.19. ܘܥܡܟܘܢ ܢܗܘܘܢ ܓܒܪܐ ܓܒܪܐ, Chal. וְעִמְּכוֹן יְהוֹן גַּבְרָא גַּבְרָא & vobiſcum erunt vir vir, i. quilibet, Num.1.4. Atque ita elegantiſſimè repetitur, diverſis in diſtinctionib. interveniente copula, ut: ܘܢܫܪܘܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܓܒܪ ܒܡܫܪܝܬܗ : ܘܓܒܪ ܒܬܓܡܗ, Chal. וְיִשְׁרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר עַל מַשְׁרוֹהִי וּגְבַר עַל־טִיקְסֵיהּ, & habitabant filij Iſrael vir, (alius) in caſtris ſuis; & vir, (alius) in cuneo ſuo &c. Num.1.12. ܒܟܠ ܘܒܟܠ ܐܢܫ, in omni & omni homine q.d. in hoc & illo; in quolibet, Rit.p.20. Plurali numero repetitum majorem multitudinem ſignat, ut: מַשְׁרְיָן מַשְׁרְיָן exercitus exercitus h.e. plurimi exercitus, Iocl.3.14.

Pleonasmus hic etjam uſitatiſſimus eſt atque elegantiſſimus pronominum, inſervitque ad rei certitudinem indicandam, vel ſermonis venuſtatem, ut: ܦܩܚ ܗܘܐ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܗܘ, melius erat ipſo viro illi, Matth.26.24. ܡܠܬܟ ܕܝܠܟ verbum tuum tuum, Iohan.17.17. ܠܢ ܢܡܘܣܐ ܐܝܬ ܠܢ nobis lex eſt nobis, Ioh 19.7. ܐܒܘܢ ܕܝܠܢ ܐܒܪܗܡ ܗܘ pater noſter noſter Abraham, Iohan.8.39. Elegantiæ cauſſa:

ܟܠܗܘܢ

ܟܠܗܝܢ ܓܝܪ ܗܠܝܢ ܥܡܡܐ ܗܘ ܕܥܠܡܐ ܒܥܝܢ ܠܗܘܢ omnia enim hæc gentes hujus mundi quærunt ſibi, Matth. 6.32. ܗܟܢܐ ܗܘ ܡܡܠܠ ܐܢܐ ſic loquor ego, Ioh. 8.28. לִשְׁמָךְ הוּא nomen tuum ipſum, Pſ. 89. Licet cuidam placeat in his & ſimilibus locis ubi ܗܘ, ſubintelligi ܒܪܢܫܐ, & ubi ܗܝ, vocem ܨܒܘܬܐ h.e. Rem; quod tamen non ubique verum eſſe diligens lector videbit.

Vt verò nihil vſitatius tùm apud Syros túm Chaldæos, ſic nihil elegantius Pleonaſmo adfixorum pronominum, & ܕ ד in ſubſequentis vocis initio, ut: ܛܠܝܐ ܢܒܝܗ ܗܘ ܕܥܠܝܐ puer propheta ejus altiſſimi, Luc. 2.38. ܐܝܕܗ ܕܡܪܝܐ manus illius domini, Luc. 1.66. ܫܘܒܚܗ ܗܘ ܕܐܠܗܐ, gloriam ipſius Dei, Pſalm. 19.1. שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא nomen ejus Dei, Dan. 2.20. עַל יְדוֹהִי דְּמֹשֶׁה נְבִיָּא per manus ejus Moſis, Cant. 1.2. vide, Dan. 3.9. & 25. Hez. 7.15. c. 5.11. Pſal. 68. It. 87. It. 107.2. 133 2. Prov. 20.23. Eſth. 6.1. &c Sic & Rabbini dicunt רִבּוֹנוֹ שֶׁל־עוֹלָם Dominus mundi. Interdum tamen apud poſteriores Paraphraſtes Ellipſis ſimul cum pleonaſmo hic eſt; ut: בְּיַד בְּנוֹי יִשְׂרָאֵל in manu filiorum Iſrael, Cantic. 1.1. זִימְנֵיה מֹשֶׁה נְבִיָּא tempus Moſis prophetæ. v. 7. ibi. ubi ד, quod non imitandum.

Anomalia specialis. Ac primum Numeri: Nomen plurale non ita frequenter ut apud Hebræos cum unico ſingulari hîc jungitur; בֵּית־אֱלָהִים אֱלָהֵי, domus Deorum Deorum, Hez 6.22. אֱלָהִים קַדִּישָׁא ſan-

ctus, 1. Sam. 6. 20. ייי אֱלֹהִים Dominus dij, Gen. 15. 2. 8. עַבְדָיךְ אֱנָשׁ עֲבַר־נַהֲרָת ſervi tui vir trans flumen, Hez. 4. 11. Duob. verò vel plurib. ſingularib. ſubſtātivis additur aliquod adjectivū in numero multitudinis, ut: דָּוִד וִיהוֹנָתָן רְחִימִין David & Ionathan dilecti, 2. Sam. 1. 23. Si ſingulare additur, diſtributionem denotat, מִטְּעֵם כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא מֶלֶךְ פָּרָס ex præcepto Chores & Darjavesh & Artachaſtæ, regis Paras, Hez. 6. 14.

Nomina numeri pluralia cum ſingularibus contraque collocantur.

Anomalia generis frequentior eſt apud Chaldæos, & Paraphraſtes imprimis, ut: וַהֲווֹן כְּרוּבַיָּא פְּרִיסָן erantque Cherubim expandentes alas ſuas; vide cap. 3. hujus libri.

Ponitur etjam numerus Cardinalis pro ordinali, ut: ܒܝܪܚܐ ܕܝܢ ܕܫܬܐ in menſe autem ſex, h. e. ſexto, Luc. 1. 26. ܬܪܝܢ ܝܘܡܝܢ duobus diebus .i. biduo, Ioh. 4. 40. ܘܠܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ ܢܩܘܡ & ad diem trium i. tertium Matt. 20. 19. Sic dico ܝܘܡܐ ܕܐܪܒܥܐ dies quattuor, i. quartus, ܝܪܚܐ ܕܫܒܥܐ menſis ſeptem, i. ſeptimus &c. שֵׁם חַד פִּישׁוֹן nomen unius Pihſon. i. primi, Gen. 2. 11. שׁוּם חֲדָא nomen unius i. primæ, Gen. 4. 19. ܒܚܕ ܒܫܒܐ in uno in ſabbato Luc. 24. 1. בִּשְׁנַת מְאָה וַחֲדָא in ſexcenteſimo & uno anno, Gen. 8. 13. vide & Hez. 6. 3 c. 8. 5. 14. Ezech. 32. 1. &c.

APPENDIX DE PRONOMINIBVS
Interrogativis & Rellativis.

I. Inter-

I.Interrogativum ܡܰܢ מַן, vocibus utriuſque generis ac numeri inſervit, cum de aliqua perſona inſtituatur quæſtio,& ſignat, QVIS, QVÆ? ܡܰܢܘ verò ſolummodo maſculino ſingulari in interrogando ancillatur: ܡܰܢ ܐܢܬ ܡܳܪܝ Quis es tu Domine? ܡܰܢ ܐܢ̱ܬܝ ܡܳܪܬܝ Quænam es tu Domina? ܡܰܢܘ ܗܳܢܳܐ Quis eſt iſte? Mat.8.27. ܡܰܢܘ ܡܚܘܐ ܠܟܘܢ quis vobis oſtendit? Matt.3.7. מַן גִּבְרָא quis vir? Eſth.6.3. מַן הוּא quis ille? ibid.c.7.5. מַן חַוִּי לָךְ, quis indicavit tibi Gen.3.11. מַן אַנְתְּ בְּרַתִּי Quæ es filia mea? Ruth.3.16. Et ſic גְּבַר מְהֵימְנָא מַנוּ מַשְׁכַּח virum fidelem quis invenerit, מַנוּ ex Syriſmo, Prov. 20.6. Quod ſi poſtponantur ſubſtantivo Gignendi caſu efferendum erit: unde & aliquando præfixum ܕ ד habet, notam hujus caſus, ut: ܒܪ ܕܡܰܢܘ cujus filius, Mat. 22.42. ܕܡܰܢܘ cujus imago? v. 20. ibid. בַּר מַן cuius filius, 1.Sam.17.58. דְּמַן אַתְּ cujus es tu, Gen.32 17. Cum ל verò ſignificationem Danti caſus inducit, לְמַן cuj; vel etjam gignendi, לְמַן אִלֵּין cujus ſunt illi, Pſal.27.

ܡܳܢܳܐ. ܡܰܢ. ܡܳܐ. מַה מָה Eodem modo vocibus utriuſque generis ac numeri connectitur cũ de Rebus quæritur & ſignificat Qui-nam, Quæ-nam, Quod-nam; ut: ܡܳܢܳܐ ܗܝ ܗܳܕܶܐ ܗܳܢܳܐ ܡܠܦܢܘܬܐ ܚܕܬܐ quidnam eſt hoc, & quænam eſt hæc doctrina nova, Marc. 1.ve.27. ܡܰܢ ܫܡܟ quodnam eſt nomen tuum, ܡܳܢܳܐ ܠܰܢ ܘܠܳܟ quid nobis & tibi, Mar. 1.24. מַה־יִּתְעֲבֵד יְקָרָא quid fa-

ctum eſt honoris, Eſth. 6.3. מַה־שְּׁאֵלָתֵךְ וּמַה־בַּעוּתֵךְ quæ eſt petitio tua, & quæ eſt poſtulatio tua, ibi. c. 7. 2. מַה שְׁמֵיהּ מַה אֵימַר לְהוֹן quod nomen ejus, quid dicam eis, Exo. 3.13.

Interdum tamen ܡܰܢ vicem pronominis rellativi ſupplet, ut: ܡܰܢ ܓܶܝܪ ܕܢܰܪܺܝܡ ܢܰܦܫܶܗ qui enim exaltabit ſeipſum, Matt. 23.12. vide & Cap. 5.19.22.31.32. Et ſic ܡܰܢ ut. ܡܰܢ ܕܶܝܢ ܐܺܝܠܶܝܢ ܗ̱ܘܰܘ ܠܳܐ ܐܰܟܦܰܬ ܠܺܝ Qui autem ſint, non refert mea, Gal. 2.6. Et ܡܳܐ ſequente ܕ adſignificat Rem, vel, Id, nonnumquam, ut ܟܽܠ ܡܳܐ ܕܐܺܝܬ ܒܶܗ omne id quod eſt in eo. Act. 17.24. vide lib. 1. p 37.

II. Rellativum ܐܰܝܢܳܐ qui, qualis, nomina ſingularia maſculina refert, ac poſt ſe ſemper requirit ܕ niſi in interrogatione ponatur, ut: ܐܰܝܢܳܐ ܕܡܗܰܝܡܶܢ is qui crediderit, in baptis. inſtit. ܒܰܐܝܢܳܐ ܫܽܘܠܛܳܢܳܐ in quo domino? Marc. 11.28.

ܐܰܝܕܳܐ Quæ, qualis, nomina feminea ſingularia refert, ſimpliciterque additur, ܐܰܝܕܳܐ ܫܰܘܬܳܦܽܘܬܳܐ quæ communicatio, 2. Cor. 6.14. ܐܰܝܠܶܝܢ nominibus pluralibus utriuſque generis inſervit, ut: ܠܐܰܝܠܶܝܢ ܕܩܰܕܶܡ ܪܫܰܡ ܠܗܽܘܢ ܩܪܳܐ quos ſignavit, ipſos vocavit, Rom. 8.30. ܐܺܝܬ ܗܠܶܝܢ ܣܰܓܺܝܐܳܬܳܐ ܐܰܝܠܶܝܢ ܕܡܶܬܟܰܬܒܳܢ ſunt multa quæ ſi ſcriberentur &c. Ioh. 21. circa finem.

ܕ, ד, דִּי, Qui, quæ, quod, nomina utriuſque generis ac numeri refert, ſimiliterque articulos recipit, ut ܕܒܫܡܝܐ qui in Cælis, in orat. Dominca. דִּנְסַב quam acceperat, Gen. 22. וְדֵין דִּי רַחֲמֵת & is quem amavi, Iob. 19.19. יָת דִּי Eum Gen. 44.1. Eſt & index caſus gignendi, ut: ܕܐܒܘܗܝ patris ſui, Aphræm. דִּי מַלְכָּא regis, Dan. 2.14. Item; valet idem quod latinum ut, præteritoque, participiis ac Futuris convenit, locoque infiniti uſurpari poteſt, latinè exponẽdo per ut vel quod; exempla ubique ſunt obvia. Vide l.1.p.37.c.9. Eſt quoque cauſſalis conjunctio, ut ܕܕܝܠܟ quia tuum, in orat. domin. concl. atque ſic aliquando geminatur ob ſermonis elegantium, ut in illo Aphræmi de amore ſcientiæ:

ܕܕܪܒ ܡܢܗ ܒܒܪܝܬܐ
ܠܐ ܐܝܬ ܡܕܡ ܕܡܝܬܪ

Quoniam majus illa in creatura, non eſt aliquid quod ſit prętantius. Additur quoque nonnumquam vocibus ornatus gratia non etjam geminata, ſiueque ſenſus mutatione, ut idem Aphræm loco citato:

ܐܡܬܝ ܕܣܓܝ ܐܘܠܨܢܐ

Quando multiplicatur anguſtia, ubi ܕ nihil notat, nec quicquam in ſenſu mutat.

Ellipſis rellativi eſt, Mar. 12. 17. ܕܩܣܪ ܗܒܘ ܠܩܣܪ ܘܕܐܠܗܐ ܠܐܠܗܐ Cęſaris date Cęſari, & Dei Deo, &c.

CAPVT SECVNDVM.

De SYNTAXI PRONOMINIS ADFIXI CVM Nomine.

ADFIXORVM Syntaxis, tanquam vocis unius compoſitio eſt ; ea porrò cum quolibet nomine communi componuntur, exceptis propriis, gentilibus, & numeralibus : ſingulari autem numero adfixa hæc ſunt : ܗ̣ · ה.. Ejus, ei, eum : ܗ̇ · ה̣ Ejus, ei, eam : Plurali, ܘܗܝ · וֹהִי, וִי, Ejus, ei, eum : ܝܗ̈ · הָא, Ejus, ei, eam. Communia utrique: S.M. ܗܘܢ הוֹן, illorum, ܗܝܢ̈ הֵין illarum: P.M. ܝܗܘܢ יְהוֹן, illorum, F. ܝܗܝܢ̈ יְהֵין illarum S.M. ܟ · ךְ tuus, F. ܟܝ̈ ךְ.. & ךְ. Tua. P.M. ܝܟ · יָךְ Tui, F. ܟܝ̈ · יְךְ, tuæ. S.M. ܟܘܢ כוֹן. Veſter, ܟܝܢ̈ כֵין veſtra, P. M. ܝܟܘܢ יְכוֹן Veſtri : ܝܟܝܢ̈ יְכֵין Veſtræ. S. ܝ · י., meus, a, um, P. ܝ · י, mei, meæ, a, S. ܢ · נָא noſter, a, um, ܝܢ · יְנָא & נָן noſtri, æ, a.

MASCVLINVM CVM ADFIXIS.

Adjunguntur adfixa quidem reliqua omnia, nominibus Maſculinis, formæ Emphaticæ, in numero utroque ; ſingulari quidem ܐ · א̣ plurali ܐ̈ vel ܐ יָא abjecto; præterquam quattuor hęc: ܗܘܢ הוֹן, ܗܝܢ̈ הֵין ܟܘܢ כוֹן ܟܝܢ̈ וכוֹן כֵין, quæ formæ contractæ adne- ctun-

ctuntur. Exemplum nobis ſit uſitatum vocabulum ܡܠܟܐ מַלְכָּא Rex.

Numerus Singularis.
Perſonæ tertiæ
adfixa.

Feminea.	Maſculina.
ܡܠܟܗ̇ מַלְכַּהּ	ܡܠܟܗ מַלְכֵּהּ
Rex illius F. in Daniele & Hezr. etjam patach pro kamez גַּבַּהּ dorſo eius, Dan.7.5.	Rex illius V. Targumiſtę י interponunt: מַלְכֵּיהּ, Num.24.7.
ܡܠܟܗܝܢ מַלְכְּהֵין	ܡܠܟܗܘܢ מַלְכְּהוֹן
Rex illarum, Tal. מַלְכְּהֵי	Rex illorum. Targ. י interpoſito מַלְכֵּיהוֹן, Pſal.149. 2. Talmud. per Apocop. מַלְכְּהוֹ &c.

Perſonæ Secundæ.

ܡܠܟܟܝ מַלְכֵּךְ	ܡܠܟܟ מַלְכָּךְ
מַלְכִּיךְ׀ מַלְכֵּיכִי׃ מַלְכֵּכִי	
Rex tuus. F.	Rex tuus. V.
ܡܠܟܟܝܢ מַלְכְּכֵין	ܡܠܟܟܘܢ מַלְכְּכוֹן
Rex Veſter. F. Tal. מַלְכְּכֵי	Rex Veſter. V. Tal. מַלְכְּכוֹ

Perſonæ primæ.

ܡܠܟܢ מַלְכָּנָא	ܡܠܟܝ מַלְכִּי
Rex noſter.	Rex meus.

Numerus pluralis.

Perſonæ Tertiæ.

F.	M.
ܡܠܟܝ̈ܗ̇ מַלְכָהָא	ܡܠܟܘ̈ܗܝ מַלְכוּהִי
Reges illius F.	& מַלְכוֹי Reges illius. V.
ܡܠܟܝ̈ܗܝܢ מַלְכֵיהֵן	ܡܠܟܝ̈ܗܘܢ מַלְכֵיהוֹן
Tal. מַלְכֵיהִי Reges illarũ.	Talm. מַלְכֵיהוּ Reges illorum.

Perſonæ Secundæ.

F.	M.
ܡܠܟܝ̈ܟܝ מַלְכִיךְ	ܡܠܟ̈ܝܟ מַלְכָיךְ
& מַלְכַיְכִי ex י excl. מַלְכָךְ. Reges tui, F.	Reges tui, V. Et in Targ. jod aliquando expulſo מַלְכָךְ, ubi nulla differẽtia inter S.&P. Aliquando duplicatur, jod מַלְכַיִיךְ:
ܡܠܟܝ̈ܟܝܢ מַלְכֵיכֵן	ܡܠܟܝ̈ܟܘܢ מַלְכֵיכוֹן
Tal. מַלְכֵיכִי Reges V.F.	Tal. מַלְכֵיכוּ Reges veſtri V.

Perſonæ Primæ.

F.	M.
ܡܠܟ̈ܝܢ מַלְכָנָא	ܡܠܟ̈ܝ מַלְכַי
Targum. מַלְכָנָא, ubi S. nihil differt à P. Reges noſtri.	Reges mei. Olim ſcribebatur מלכיי & מלכאי ad differentiam Singularis.

Nota.

Syri Iᴠᴅ in plurali ſemper retinent cum vocali prima;

ma;excepto maſculinæ tertiæ, ubi in yau mutatur; in Femineo manet,ſed cum vocali tertia.

Feminevm cvm adfixis.

Adſumit & Femineum adfixa ad formam Emphaticam, ſimpliciter, abjecto ܐ א. Si Singularis nihil differt à plurali Syrè, eadem in utroque numero, ratio eſt adfixorum; primæ tantùm perſonæ adfixo excecepto, ut videbimus. Exemplum ſit: ܡܕܝܢܬܐ Civitas; & צִדְקְתָא juſtitia.

Numerus ſingularis.
Perſonæ Tertiæ
Adfixa.

Feminea.		Maſculina.	
צִדְקְתָהּ	ܡܕܝܢܬܗ̇	צִדְקְתֵהּ	ܡܕܝܢܬܗ
Iuſtitia.	Civitas.	Iuſtitia.	Civitas.
Illius.F.		Illius.V.	
צִדְקַתְהֵין	ܡܕܝܢܬܗܝܢ	צִדְקַתְהוֹן	ܡܕܝܢܬܗܘܢ
Illarum.		Illorum.	
Tal. צִדְקָתְהִי		Tal. צִדְקָתְהוּ	

Perſonæ Secundæ.

צִדְקְתֵךְ :	ܡܕܝܢܬܟܝ	צִדְקְתָךְ	ܡܕܝܢܬܟ
& צִדְקְתִיךְ : צִדְקְתֵכִי : צִדְקְתֵיכִי			
Tua.			
צִדְקַתְכֵן	ܡܕܝܢܬܟܝܢ	צִדְקַתְכוֹן	ܡܕܝܢܬܟܘܢ
Veſtra.		Veſtra.	

Numerus pluralis.

Perſonæ Tertiæ.

F.	M.
ܡܠܟܝܗ܈ ܡַלְכָהָא	ܡܠܟܘܗܝ ܡַלְכוֹהִי
Reges illius F.	& מַלְכוֹי Reges illius. V.
ܡܠܟܝܗܝܢ מַלְכֵיהֵן	ܡܠܟܝܗܘܢ מַלְכֵיהוֹן
Tal. מַלְכֵיהִי Reges illarũ.	Talm. מַלְכֵיהוּ Reges illorum.

Perſonæ Secundæ.

F.	M.
ܡܠܟܝܟܝ מַלְכַיִךְ	ܡܠܟܝܟ מַלְכִיךְ
& מַלְכַיִכִי ex excl. מַלְכָךְ	
Reges tui, F.	Reges tui, V.
	Et in Targ. jod aliquando expulſo מַלְכָךְ, ubi nulla differẽtia inter S. & P. Aliquando duplicatur, jod מַלְכַיִיךְ:
ܡܠܟܝܟܝܢ מַלְכֵיכֵן	ܡܠܟܝܟܘܢ מַלְכֵיכוֹן
Tal. מַלְכֵיכִי Reges V. F.	Tal. מַלְכֵיכוּ Reges veſtri V.

Perſonæ Primæ.

F.	M.
ܡܠܟܝܢ מַלְכָנָא	ܡܠܟܝ מַלְכַי
Targum. מַלְכָנָא, ubi S. nihil differt à P. Reges noſtri.	Reges mei. Olim ſcribebatur מלכיי & מלכאי ad differentiam Singularis.

Nota.

Syri IVD in plurali ſemper retinent cum vocali prima;

ma;excepto maſculinæ tertiæ, ubi in yau mutatur; in Femineo manet,ſed cum vocali tertia.

Femineum cum adfixis.

Adſumit & Femineum adfixa ad formam Emphaticam, ſimpliciter, abjecto ܐ א. Si Singularis nihil differt à plurali Syrè,eadem in utroque numero,ratio eſt adfixorum; primæ tantùm perſonæ adfixo excepto, ut videbimus. Exemplum ſit: ܡܕܝܢܬܐ Civitas; & צִדְקְתָא juſtitia.

Numerus ſingularis.
Perſonæ Tertiæ
Adfixa.

Feminea.		Maſculina.	
צִדְקְתָהּ	ܡܕܝܢܬܗ̇	צִדְקְתֵהּ	ܡܕܝܢܬܗ
Iuſtitia.	Civitas.	Iuſtitia.	Civitas.
Illius.F.		Illius.V.	
צִדְקַתְהֵין	ܡܕܝܢܬܗܝܢ	צִדְקַתְהוֹן	ܡܕܝܢܬܗܘܢ
Illarum.		Illorum.	
Tal. צִדְקַתְהִי		Tal. צִדְקְתְהוֹ	

Perſonæ Secundæ.

צִדְקְתֵיךְ:	ܡܕܝܢܬܟܝ	צִדְקְתָךְ	ܡܕܝܢܬܟ
& צִדְקְתִיךְ : צִדְקְתֵכִי : צִדְקְתַיְכִי			
Tua.			
צִדְקַתְכֵין	ܡܕܝܢܬܟܝܢ	צִדְקַתְכוֹן	ܡܕܝܢܬܟܘܢ
Veſtra.		Veſtra.	

Tal. צִרְקַתְכֵי Tal. צִרְקַתְכוֹ

Perſonæ Primæ.

צִדְקָתָנָא ܙܕܩܬܢ צִדְקָתִי ܙܕܩܬܝ

Noſtra. Mea.

Numerus Pluralis.

Perſonæ tertiæ.

F. M.

צִדְקָתָהָא ܙܕܩܬܗ צִדְקָתוֹהִי ܙܕܩܬܗ

Illius.F. &

ܙܕܩܘܬܗܝ

Iuſtitiæ, Civitates

Illius.V.

צִדְקָתְהֵן ܙܕܩܬܗܝܢ צִדְקָתְהוֹן ܙܕܩܬܗܘܢ

Illarum. Illorum.

Tal. צִרְקָתְהֵי In Venet. Sæpè cum tſeri

צִדְקָתְהוֹ. Tal. צִדְקָתֵיהוֹן

Perſonæ Secundæ.

צִדְקָתֵךְ ܙܕܩܬܟܝ צִדְקָתָךְ ܙܕܩܬܟ

& תֵיכִי vel תֵכִי Tuę.

צִדְקָתְכֵן ܙܕܩܬܟܝܢ צִדְקָתְכוֹן ܙܕܩܬܟܘܢ

Veſtræ.F. Veſtræ.V.

Tal. צִרְקָתְכֵי. Tal. צִדְקָתְכוֹ

Perſonæ Primæ.

ן צִדְקָתָנָא׃תָנָא׃ ܙܕܩܬܢ צִדְקָתַי ܙܕܩܬܝ

Noſtræ. Meę.

Anomalia adfixi, ܚܡܘܬܐ & ܟܢܘܬܐ cum adfixo perſo-

perſonæ primæ in ſingulari ſupra vau habent vocalem primam, in reliquis reliqua ſequuntur; ܚܕܘܬܝ gaudium meum, Philip. 2. 2. ܚܝܘܬܝ beſtia mea. ܚܕܘܬܗ gaudium ejus, Luc. 24. 41. ܚܕܘܬܟܘܢ gaudium veſtrum, Ioh. 15. 11. Quę in penultima habent Scheva vocale, cum adfixis perſonæ 1. in ſing. & 2. & 3. plur. utriuſque generis, mutant illud in vocalem primam, cum reliquis verò manet: ܡܓܕܠܐ turris, ܡܓܕܠܝ turris mea, ܡܓܕܠܟܘܢ turris veſtra &c. vocali propria ſub prima ſyllaba fixa manente; ſic, ܗܝܟܠܝ templum meum, ܡܩܕܫܝ ſanctuarium meũ. א pro ה, פִּשְׁרֵא interpretatio ejus, Dan. 4. 15 & c. 8. 8. ה.. pro ותי, אַמְהְתַ־ה ancillæ ejus, Gen. 20. 17. ה דִרְחָתַ viæ ſuę, Ieſ. 45. 13. חַרְצַה lumborum ejus, Dan. 5. 6. vide & v. 2. 6. cap. 4. 34. והי pro יה, חֲרוֹהִי pectus ejus Dan. 2. 32. זְנוֹהִי ſpecies ejus Gen. 1. 12, יה. pro הָא. , רַגְלָיה vel רַגְלַיה pedes ejus, שִׁנַּיה dentes ejus, טִפְרַיה ungues ejus. Dan. 7. 7. הם pro הון, בְּרָאשֵׁהם inter primores eorum, Dan. 7. 10. שְׁמָתְהם nomina illorum, Hez. 5. 5. c. 7. 16. Gen. 5. 2. legitur שְׁמָהַתהון. אֱלָהֵהם, Dei eorum, בִּידֵהם in manibus eorum, v. 8. ibid. Singulari ac plurali numero confuſo, רַגְלֶךָ pedes tui, 2. Sam. 11. 8. עֲבָרֶךָ ſervi tui v. 24. & mox עַבְדְּךָ ſervus tuus. Forma Maſculina ac Feminea confuſa, עֵינַךְ oculos tuos, Ieſa. 49. 18. תוֹרְבִינַךְ nutritij tui, Pſal. 88. 17. רְגִזַיִךְ irę tuę בִּיעוּתַיִךְ furores tui, de Deo.

Quorum finis ן א vel ה radicale, Syrè illud prorſus abjiciunt, Chaldęè verò ſepè in jod mutant; ut à ܒܢܐ

ſangvis, eſt ܕܡܝ ſangvis meus, Matt.26.28. ܟܣܐ, calix ܟܣܝ calix meus, Matt.23.25. ܕܪܐ ætas ܕܪܗ ætas ejus, Heb.3.10. ܡܨܥܬܐ medium ܒܡܨܥܬܢ in medio noſtri. Luc.2. ܒܡܨܥܬܟܝ in medio tui, cap.19.44. חֲטָא peccatum חֲטָךְ tuum, Dan.4.24. פְּתָא latitudo פְּתָיַהּ latitudo ejus, Hez.6.3. ܡܪܝܐ verò recipit adfixa in forma ܡܪܐ & ſic Chald. מָרָא abjecto tamen, Aleph, ܡܪܝ, Matt.7.21. מָרִי pro quo Dan. 4.16. & 21. eſt מָרְאִי Domine mi; ܡܪܗ Matth.18.18. מָרֵהּ dominus ejus, Eccl.7.13. ܡܪܢ 1.Cor.16.22. dominus noſter, ܡܪܟܘܢ veſter, Rom.12.11. Sic Talmudici ſimpliciter dicunt מַר dominus. Exo. tamen 21.10. reperitur מָרֵיהּ dominus ejus, & Iob.24.11. מָרֵיהוֹן dominus eorum, א in י mutato.

Tria hæc ܐܒܐ אַב, pater, ܐܚܐ אַח frater, & ܚܡܐ חַם ſocer; hanc habent Syntaxin.

F.		Singularis.	M.
אֲבוּהָ	ܐܒܘܗ̇	אֲבוּהִי:	ܐܒܘܗܝ
		אֲבוּי ואֲבוֹי ואֲבוּה	
		Tal.Pro.20.20.Cant.1.3.	
	Pater ejus.		
אֲבוּהֵן	ܐܒܘܗܝܢ	אֲבוּהוֹן	ܐܒܘܗܘܢ
illarum	Pater	illorum	
אֲבוּךְ	ܐܒܘܟܝ	R. אֲבוּךְ	ܐܒܘܟ
		V. אֲבוּךְ Ex.20.12. אֲבָךְ Ex.3.6.	

Pater

Pater tuus.

ܐܒܘܟܘܢ אֲבוּכוֹן ܐܒܘܟܝܢ אֲבוּכֵן

Pater veſter.

ܐܒܝ אֲבִי ܐܒܘܢ אֲבוּנָא׃ וּנָן

Noſter. Pater meus.

Sic reliqua duo: ܐܚܘܗܝ frater ejus, ܚܡܘܗܝ ſocer ejus, Ioh. 18. 13. ubi nota, Syrè cum adfixo 1. ſingul. vocalem primam ſub prima in quartam abire, cum reliquis verò manere, in ܐܒ & ܐܚ. in ܚܡܐ verò in prima, vocalem ſecundam, adeſſe, ut: ܚܡܝ ſocer meus. אֲחוּהִי Exod. 1. 16. אֲחוּהִי Gen. 4. 21. Hag. 2. 2. אֲחוּךְ Gen. 4. 10. Ex. 7. 1. חֲמוּהִי Exo. 4. 18. חֲמוּהָא Gen. 38. 25. dicitur אֲבָא pro אֲבִי

Pluralis.

ܐܒܗܘܗܝ אֲבָהָתֵהּ ܐܒܗܝܗ אֲבָהָתָהּ

Patres illius.

ܐܒܗܝܗܘܢ אֲבָהָתְהוֹן ܐܒܗܝܗܝܢ אֲבָהָתֵיהֵן

in R. אֲבָהָתְהוֹן in. V. אֲבָתְהוֹן

Ex. 6. 14.

illarum. Patres illorum.

ܐܒܗܝܟ אֲבָהָתָךְ ܐܒܗܝܟܝ אֲבָהָתִיךְ

& אֲבָהָתָךְ Hez. 4. 15. Gene. 15. 15.

Patres tui.

ܐܒܗܝܟܘܢ אֲבָהָתְכוֹן ܐܒܗܝܟܝܢ אֲבָהָתֵיכֵן

אֲבָהָתְכוֹן Ex.3.13.

Patres veſtri.

ܐܒܗ̈ܝ אֲבָהָתִי ܐܒܗ̈ܝܢ אֲבָהָתָנָא

Hez.5.11.

noſtri. patres mei.

In plurali adſumpto He, adfixa more reliquorum nominum huic adjungũtur. Dicitur etjam, ܐܒܗ̈ܬܗܘܢ patres illorum Luc.6.23. ܐܒܗ̈ܬܢ patres noſtri, Act.3.13. Reliquis verò duobus ſimpliciter adfixa adjunguntur, ut nominibus maſculini generis, ܐܚ̈ܘܗܝ אֲחוֹתִי Exo.2.11. fratres illius. ܐܚ̈ܝܟ אַחִיךְ fratres tui, Hez. 7.18. cum ſegol Euphoniæ gratia. אַחַי fratres mei, Exo. 4.18. ܐܚ̈ܘܗܘܢ fratres illorum, לַאֲחֵיהֶם fratribus eorum, Hez.6.20. Hebraicè. ܚܡܘ̈ܗܝ חֲמוּתִי ſocer illius, quod חֲמוּהִי Ex.3.1. ܚܡܘ̈ܗܘܢ חֲמִיהוֹן ſoceri illorũ. A בַּיִת domus, dicitur: בֵּיתָא prov.9.1. בֵּיתֵיהּ Dan.3.29.c.5.23: בֵּיתֵהּ Hez.6.11. בֵּיתֵיהּ Hag.1.9. domus eius. בֵּיתְךָ domus tua, Gen.7.1. בָּתֵּיכוֹן domus veſtra, Dan.2.5. בֵּיתָם domus eorum, Hez.3.23. בֵּיתִי Dan.4.1. Ab עַיִן eſt עַיְנַי oculos meos Dan.4.31. עֵינֵיהוֹן oculi eorum, Ieſ.13.18.

CAPVT TERTIVM.

De sintaxi verbi cvm nomine.

SYNTAXIS verbi cum nomine, eſt in numero, genere & perſona; ut ܢܚܐ ܒܪܢܫܐ vivit homo, Matt.4.4. ܝܫܘܥ ܥܢܐ ܘܐܡܪ

Ieſus

Ieſus reſpondit & dixit, Ca. 3. 15. ܪܚܝܠ ܒܟܝܐ Rachel plorans, c. 2. 18. ܐܬܐ ܝܘܚܢܢ venit Iohannes, Ca. 3 1. וַהֲוָת רַמְשׁ & fuit veſpera, Gen. 1. 5. וְאַרְעָא הֲוָת & terra erat, ibi. 2. וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמַיָּא & illud videlicet מַלְכוּת regnum, ſtabit in æternum, Dan. 2. 44.

Anomalia communis. Nomen hîc ſepè reticetur, ut אֲמַרֵת dixi, videlicet אֲנָא. Sic verba perſonę tertiæ ſepe numerò imperſonaliter uſurpantur, ut: ܐܝܬܝ ἠνέχθη allatū eſt, Mat. 14. 11. p attulit talis aut talis ܢܦܩܘ ܗܘܘ & egreſſi fuerunt, Mar. 6. 12. וְחַוִּיו וַאֲמַר הָא & nunciatum eſt atque dictum eſt, Gen. 48. 2. וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתְּכַח & omnis locus non inventus eſt, h. e. invenietur, Dan. 2. 35. וּשְׁאָר חֵיוָתָא הֶעְדִּיו שָׁלְטָנְהוֹן & reſiduo beſtiarum abſtulerant poteſtatem earum h. e. ablata eſt poteſtas earum. Hoc etjam Talmudicis & Rabbinis frequenti in uſu eſt. Sic Luc. 12. 20. ܚܣܝܪ ܪܥܝܢܐ ܒܗܢܐ ܠܠܝܐ ܢܦܫܟ ܬܒܥܝܢ ܠܗ ܡܢܟ Expers ratiōis in hac nocte tuā animā repetunt abs te, h. e. repetetur.

Ellipſis quoque verbi frequentiſſima eſt, præſertim autē Subſtantivi, ut: ܕܫܡܗ ܝܘܣܦ ܡܢ ܒܝܬܗ ܕܕܘܝܕ ܘܫܡܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܡܪܝܡ : cujus nomen (erat) Iauſeph de domo David. & nomen virginis (erat) Mariam, Luc. 1. 27. אִלֵּין תּוֹלְדוֹת שְׁמַיָּא iſtæ (ſunt) generationes Cælorum, Gen. 2. 4. יַרְחָא הָדֵין לְכוֹן רֵישׁ יַרְחַיָּא menſis iſte (erit) vobis principium menſium, Exo. 12. 2. עֲנוֹ וְאָמְרִין reſponderunt & dicentes fuerunt, Dan. 3. 9. דִּי־בְחֵילֵהּ qui in exercitu ſuo (erant.) אַנְתְּ מַלְכָּא

tu rex (audi.) Dan. 5.18. אֱנָשׁ אַרְחֵיהּ עַל אַרְעָא vir viam ſuam ſuper terram (ambulabat.) Gen. 6.12. גְּבַר לְקַרְתֵּיהּ וּגְבַר אַרְעֵהּ vir in urbem ſuam & vir in terram ſuam, (fugiebat quiſque.)

Ex verbi verò ſubſtantivi Ellipſi, additis ad participia, pronominibus, oritur periphraſis temporis præſentis, vide ſis caput. IV. hujus libri, circa finem. Atque ita pronomen idem vel repetitum, vel ſimpliciter nominibus aut pronominibus aliis, (ſemper fere) poſtpoſitum, perſona, genere, & numero ijſdem reſpondens, ejuſdem verbi Subſtantivi vicem ſupplet, non ſine elegantia ac lingvæ proprietate, & quidem ܗܘ הוא & ܗܝ היא latinè pro exigentia loci exponenda per, Sum, es, eſt, ſunt, ܐܢܘܢ אנון & ܐܢܝܢ אנין per, ſumus, eſtis, ſunt; ita tamen ܗܘ & ܗܝ efferendo ut ܗ pronunciando prorſus abſorbeatur, ac ſolummodo ܘ u & ܝ i, audiantur. ܐܢܬ & ܐܢܬܝ Es ܐܢܬܘܢ & ܐܢܬܝܢ eſtis, ܐܢܐ Sum. Exempla; ܐܢܬ ܗܘ ܗܘ Tu es ille, Matt. 11.3. ܪܚܡܝ ܐܢܬܘܢ ܐܢܬܘܢ vos amici mei eſtis, Ioh. 15.14. ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܢܐ ܐܢܐ dicit eis Ieſus quod ego ſum, Ioh. 18.5. ܕܢܕܥܘܢ ܕܐܢܬ ܐܢܬ ܐܠܗܐ ut cognoſcãt quod tu es Deus, Io. 17.3. ܕܓܒܪܐ ܐܢܬ ܩܫܝܐ quod vir es durus Matt. 25.24. ܐܢܬܘܢ ܐܢܘܢ vos eſtis, Matt. 5.13,14. ܡܢܐ ܐܢܝܢ ܡܠܐ ܗܠܝܢ quæ ſunt verba iſta, Luc. 24.17. ܠܡܐ ܐܢܐ ܗܘ ܪܒܝ numquid ego

ſum

ſum Rabbi Matth. 26.22. ܢܺܝܪܝ ܒܰܣܺܝܡ ܗܽܘ ܘܡܰܘܒܠܝ ܩܰܠܺܝܠ ܗܽܘ jugum enim meum ſuave eſt, & onus meum lene eſt, Matt. 11.30. אַנְתְּ הוּא tu es, Pſ. 118. & 142. חֲדָה־הִיא דָתְכוֹן una eſt lex veſtra, Dan. 2.9. מַן אַתְּ quis es, Gen. 27.18. מַן אִנּוּן quæ ſunt nomina, Héz. 5. 4. &c.

Pleonaſmus verò non eſt minus frequens, maximè infiniti cum reliquis temporibus, & participij cũ præterito & futuro, ac adhibetur ut plurimum ad cõfirmationem & rei ſtabilitionem, quâ de ſermo inſtituitur, ut ܠܐ ܗܘܐ ܢܦܠܐ ܢܦܠܬ non fuit, cadendo cecidit, Rom. 9 6. ubi ܗܘܐ quoq; redũdat. ܡܶܬܩܛܳܠܘ ܢܶܬܩܛܶܠ occidendo occidetur, Levit. 20. וְאִם מִתְאֲכָלָא יִתְאֲכִיל & quando comedendo comederit, Levit. 19.7. נְפַק מִיפַּק exiit exeundo, Gen. 8.7. מִנְפַּל תִּנְפּוֹל קֳ. מוֹהִי cadendo cades ante illum, Eſth. 6.13. Sic Livius decat. 1. l. 2. occidione occiſi, מֵיכַל תֵּיכוּל comedens comedes. Gen. 6.16. ܡܫܢܐ ܫܢܐ inſaniens inſaniit, Ioh. 10.20. Itẽ verbi & nominis ut: ܒܡܘܡܬܐ ܝܡܐ ܠܗ juramento juravit, Luc. 1.73. [illegible]א בְּעוּתֵהּ petens petitionem ſuam, Dan. 6.13.

Sic: וַעֲבַד נֹחַ כְּכֹל דְּפַקִּיד יָתֵיהּ יְיָ כֵּן עֲבַד & fecit Noah, juxta omnia quæ præcepit ei dominus ita fecit, Gen. 6.22.

Verbum verò ܗܘܐ הוא ſepiſſime pleonaſtice poſitum repertur, licet aliquando notetur eo imperfectum ac pluſquamperfectum, ut parte prima p. 39. di-

ctum. Exempla: ܦܩܕܘ ܗܘܘ præceperunt fuerunt, Ioh.11.57. ܗܘܬ ܗܘܬ facta eſt, Ioh.3.25. ܐܝܬ ܗܘܐ ens fuit, erat, Iohan.11.1. ܐܝܬܝܗ ܗܘܬ illa erat, Ibid.ver.18. ܐܝܬ ܗܘܘ erant, c.4.6. חֲוָה נְפַק fuit exiit, Cant.1.12.

Pleonaſmus perelegans etjam eſt pronominis in danti caſu cum verbo; ut: ܐܙܠ ܠܟ abi tibi, Matth.4.10. 17. ܬܒ ܠܟ ſede tibi, cap.22.44. ܡܝܬ ܠܗ mortuus eſt ſibi Mar.9.26. אֱזִיל לָךְ exi tibi, Gen.12.1. שְׁלַח לָךְ mitte tibi, Num.13.3. אֲבַדְנָא לְנָא perimus nobis, Ezech.37.11. וְאֲזַל לֵיהּ & abiit ſibi, Exod.18.27. Huc pertinet etjam particula ܢܐ quæ & ܢܝ ſcribitur, idem ſignificans ac ܠܝ mihi, ſecundis ac primis perſonis Futurorum addita; ܐܩܘܡ ܢܐ ſurgam mihi, ܩܪܘܒ ܢܝ accede mihi.

Sic verba tranſitiva, præter proprium caſum, elegantiæ ac majoris certitudinis cauſſa ac confirmationis, recipiunt aliquod pronomen, vel adfixum, eumdem caſum referens, qui ut plurium cum ܠ conſtruitur, ut: ܡܢ ܒܬܪ ܕܦܩܕ ܗܘܐ ܐܢܘܢ ܠܫܠܝܚܐ poſtquam præceperat eis apoſtolis, Act.1. vide & 1. Corint.5.

Huc referre libet pleonaſmum quorundam aliorum pronominum, cum verbis ejuſdem perſonę addantur, ut: ܐܢܐ ܠܐ ܐܫܬܡܫܬ ܒܚܕܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ego non uſus fui ullo ex illis, 1.Cor.9.15. ܐܢܐ ܠܚܘܕܝ

ܡܫܬܡܫ

ܡܫܬܘܬܦ ܐܢܐ ego per gratiam participans ſum 1. Cor. 10.30. ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ego verò dicens ſum vobis, Mat. 5.39. ܐܢܐ ܐܡܪܬ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬܘܢ Ego dixi quod dij eſtis, Pſalm. 82. וַאֲנָא הָא אֲנָא מַיְתֵי יָת טוֹפָנָא מַיָא & ego ecce ego adducens ſum diluvium aquarum, Gen. 6.17. וַאֲנָא הָא אֲנָא מְקִים יָת קְיָמִי עִמְּכוֹן Et ego ecce ſum ſtatuens pactum meum, Gen. 9.9.

Anomalia Specialis. Et primo quidem numeri ii קָל דַּם זַרְעָיָן קָבְלָן vox ſanguinis generationum clamant, Gen. 4.10. וַאֲמַרַת חַיָּתָא & dixit obſtetrices Exod. 1.19. עִשְׂבָּא כְּתוֹרִין יְטַעֲמוּנֵּהּ Herba ut bobus ſapuerunt ei Dan. 5.21. וְיֵיתוֹן חֶמְדַּת venient deſiderium Hag. 2.7. vide & Hez. 6.5. Iob. 21.3.

Sic nominibus duobus vel pluribus ſingularibus, iiſdemque vel ejuſdem vel generis diuerſi, maſculinum verbum, numero in plurali additur; ut: ܡܛܠ ܕܐܒܝ ܘܐܡܝ ܫܒܩܘܢܝ Quoniam pater meus & mater mea reliquerunt me, Pſalm. 27.10. ܘܐܬܘ ܐܡܗ ܘܐܚܘܗܝ & venerũt mater ejus & fratres, Marc. 3.31. ܒܣܪܐ ܘܕܡܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܠܡܐܪܬ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ caro & ſangvis regnum cælorum hæreditare non poſſunt, 1. Corinth. 15. 50. עֲנוֹ שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ, reſponderunt Schadrach, Meſach & Abed-Nego, Dan. 3.16. Secus tamen aliquando fit reſpondente videlicet verbo, eodem in genere nomini, ſibi proximiori, numero ſingulari, ut: ܠܡܠܟܘܬܐ

ܛܝܒܘܬܐ ܘܫܠܡܐ ܢܣܓܐ ܠܘܬܟܘܢ gratia & pax multiplicetur apud vos pet.1.2. ܘܠܐ ܪܘܡܐ: ܘܠܐ ܥܘܡܩܐ: ܘܠܐ ܒܪܝܬܐ ܐܚܪܝܬܐ: ܬܫܟܚ ܠܡܦܪܫܘܬܢ ܡܢ ܚܘܒܗ ܕܐܠܗܐ: neque altitudo neque profunditas, nec alia creatura poterit ſeparare me à charitate Dei, Rom.8.39. וַחֲזָא פַרְעֹה אֲרֵי־אִתְמְנַע מִטְרָא וּבַרְדָּא וְקָלַיָּא & vidit Pharo quod ceſſaſſet pluvia & grando & tonitrua, Exo.9.34.

Huc refer nomina collectiva, eadem enim poſt ſe requirunt plurale verbum; ut: ܘܥܢܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܐܡܪܝܢ & reſponderunt omnis populus & dixerunt, Matt. 27. 25. גְּבַר חֶלְמְנָא vir ſomniavimus, Gen. 41.11. רָהֲטִין גְּבַר curretis vir, Hag.1.9. וִימוּתוּן כָּל עָנָא & morientur omnis grex, Gen.33.13.

Nomen ܚܝܐ nunc ſingulare, nunc plurale poſt ſe habet verbum, ut ܒܗ ܚܝܐ ܗܘܐ: ܘܚܝܐ ܐܝܬܝܗܘܢ in eo vitæ fuit: & vitæ ſunt &c. Ioh.1.4.

Enallage temporum. Præteriti pro participio præſenti, ܗܢܐ ܟܘܪܗܢܐ ܠܐ ܗܘܐ ܕܡܘܬܐ hic morbus non (fuit) eſt ad mortem, Ioh. 11. 4. præteriti pro futuro; ܠܕܝܢܐ ܠܐ ܐܬܐ: ܐܠܐ ܫܢܐ ܠܗ ܡܢ ܡܘܬܐ ܠܚܝܐ in judicium non venit (veniet) ſed tranſiit (tranſiet) ſibi, Ioh. 5. 24. הָא מַחָא מִן־קֳדָם־יְיָ הָוְיָא Ecce à facie domini plaga eſt (erit) Exo. 9. 3. Participium pro futuro, ܟܕ ܩܡܝܢ ܠܐ ܢܣܒܝܢ ܢܫܐ ܘܠܐ ܢܫܐ ܗܘܝܢ ܠܓܒܪܐ cum ſurrexerint non accipiunt (accipient) mulieres, neque

neque mulieres ſunt (erunt) viris, Mar.12.25.

Futuri pro Infinito, ܕܠܐ ܐܢܫ ܢܫܟܚ ܢܥܒܪ ut nemo poſſet tranſiret, (tranſire.) Matt.8.28. ܕܐܦ ܚܢܢ ܢܫܟܚ ܢܒܝܐ ut nos quoque poſſimus conſolemur (conſolari) 2.Cor.1.4. ubi tamen aliquando particula ܕ accedit, ut: ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܕܓܠ ܒܗ non voluit ut deneget ei, noluit ei denegare, Mar.6.26. ܐܝܟܢܐ ܡܫܟܚ ܐܢܫ ܕܢܥܘܠ quomodo poteſt ut ingrediatur, (ingredi) Mat.12.29. vide quoque Matt.1.19. c.16.25. Luc.6.48.

Participij pro infinito; ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܫܡܥܝܢ quia non poteſtis vos audientes, Ioh.8.43.

Generis. כָּל נְשַׁיָּא יִתְּנוּן omnes mulieres tribuent, pro יִתְּנָן Eſth.1.20. hujuſmodi autem anomalia ſepiſſime videtur eſſe in participiis numeri pluralis cum nominibus addantur, ſed revera nulla eſt, quia & maſculinum & femineum in verbis nonnullis in ןִ Chaldæè exeunt.

Generis & numeri ſimul: ܚܘܪܘ ܒܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܠܐ ܙܪܥܝܢ ܘܠܐ ܚܨܕܝܢ ܘܠܐ ܡܟܢܫܝܢ ܠܐܘܨܪܐ: adſpicite in volatile cęli quod nec ſuminant nec metunt, neque congregant in horrea, Matt.6.26. ܘܪܗܛܬ ܒܥܪܐ ܗܝ ܟܠܗ ܠܫܩܝܦܐ ܘܢܦܠܬ ܒܝܡܐ ܘܐܬܚܢܩܘ & rectâ contendit grex ille totus ad ſaxum & cenderunt in mare & ſuffocati ſunt, Luc.8.33.

Perſonæ. ܠܐ ܗܘܐ ܐܢܬܘܢ ܓܒܝܬܘܢܝ non fuit e-

EE

legiſtis me, Ioh. 15. 16. ubi tamen ܗܘܐ retundat, עַל מַלְכוּתִי הָתְקְנַת ſuper regno meo conſtituta eſt, Dan. 4. 33. ubi 3. fem. pro. maſcul.

Appendix de infinito.

Poſtremò hoc loco notandum, ſumméque obſervandum, infinitum caſum accuſandi ante ſe non admittere, ſed ſemper ad nominativum verbi præcedentis pertinere, nec enim recte Syrè dicitur: ܨܳܒܶܐ ܐܢܐ ܐܢܬ ܠܡܶܩܪܳܐ volens ego (volo) te legere, cùm rectè dicatur ܨܳܒܶܐ ܐ̱ܢܐ ܠܡܶܩܪܳܐ volo ego legere; atque ita cum infinitum non poterit convenire cum nominativo verbi præcedentis, optimè ejus loco adhibetur vel futurum ſecundum vel participium præſens, interveniente particula ܕ ſolum vel conjuncta eædem ܐܝܟ ſeu ܐܝܟܢܐ quæ utplurimum elegantiæ ſermonis inſerviunt, ut: ܨܳܒܶܐ ܐܢܐ ܕܬܶܩܪܶܐ ܐܢܬ volo ut legas tu. Aliquando tamen & hîc per Ellipſin illud ܕ ſubintelligitur, ut ܡܳܢܳܐ ܨܳܒܶܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܶܥܒܶܕ ܠܟܘܢ quid vultis faciam vobis, Matt. 20. 32. &c.

CAPVT QVARTVM.

De Syntaxi verbi cum pronomine Adfixo.

ADFIXA pronomina collocantur cum verbis activis dumtaxat, (paſſiva namque, infinito eorum excepto, hanc ſyntaxin reſpuunt,

reſpuunt,) & quidem perſonis ferè diſſimilibus, ut adfixa perſonæ primæ, cum verbis ſecundæ ac tertiæ, contráve. Tertiæ tamen perſonæ ſimiles poſſunt convenire. Quod ſi verbum primæ aut ſecundæ perſonæ, cum adfixo ejuſdem efferendum, Syrè ſeparatim ei elegantiſſima & longè uſitatiſſima loquendi formula adjicitur ܢܦܫܐ anima, vel ܩܢܘܡܐ perſona, cum tali adfixo; ut ܫܕܝ ܢܦܫܟ abjice animam tuam, h.e. te. ܐܫܕܐ ܩܢܘܡܝ abjiciam meam perſonam, h.e. me, q.d. deſpiciam memet ipſum ac nihili faciam, exempla ubique ſunt obviàm in N.T.

Perſonæ quoque tertiæ pronomina pluralia Syrè raro adjunguntur perſonis verborum tertiis, ſed ſeparatim potius cum illis conſtruuntur, tàm in ſingulari quam plurali, in omnibus temporibus; nec enim rectè dico ܒܢܗܘܢ ædificavit eos, ſicut rectè ܒܢܟܘܢ ædificavit vos, ſed ܒܢܐ ܐܢܘܢ ædificavit eos, &c. & ſic nonnumquam ܠܗ loco adfixi ſing. per. 3. eis additur.

Notandum autem hîc, ſingularem & pluralem tertiam maſculini, cum adfixis, tranſpoſitionem vocalium exſigere, licet in כּוֹן & כֵּן Chaldaicè id nunc obſervetur nunc negligatur; ut: ܫܒܩܗ reliquit eum: פַּקְּדֵהּ præcepit ei, ܫܒܩܘܗܝ reliquerunt illum, פַּקְּדוּהִי præceperunt ei. &c.

In compoſitione autem adfixorum vitatur concurſus vocalium; itáque poſt ܘ vocalis adfixi tollen-

da; ܫܒܩܘܟ dimiſerunt te, פַּקְדוּךְ præceperunt tibi. Fines תָ & תְ abjiciunt Kamez & çeva, eamque vocalem, quam adfixum requirit, adſumunt; הוֹדַעְתַּנִי notum feciſti mihi, Dan. 2. 23. Feminea tertia ſingularis præteriti Syra, cum quibuſlibet adfixis Tau lene habet, eóque diſcernitur à ſecunda ac prima maſculini, quæ cum pleriſque habent durum. Sic adfixa ܟ, ܟܝ, ܟܘܢ, ܟܝܢ, cum verbis ſemper leniter efferenda.

Analogiam verò formæ pehál, reliquæ pahél & Aphél, imitantur, ſic tamen, ut cujuſque vocales propriæ obſerventur; ut in Pahél, perpetuò prima radicis littera, in omnibus perſonis ac temporibus vocalem ſuam retinere debet, quæcunque pronomina adfixa etjam adjiciantur.

PRÆTERITVM.

Perſona tertia Singularis maſculina.

ܫܒܩ dimiſit, cum adfixis ܫܒܩ. קְטַל occidit, cum adfixis קְטָל

Adfixa perſonæ tertiæ.

F.		M.	
קַטְלַהּ	ܫܒܩܗ̇	קַטְלֵהּ	ܫܒܩܗ
		Targ. קַטְלֵיהּ, י inſerto ut in nominibus, Venet. קַטְלִיהּ.	
Eam.		Eum.	
קַטְלִנֵּן	ܫܒܩܗܝܢ	קַטְלִנּוּן	ܫܒܩܗܘܢ
	&		&
	ܫܒܩ ܐܢܝܢ		ܫܒܩ ܐܢܘܢ
Eas.		Eos.	

Adfixa

Adfixa perſonæ Secundæ.

ܩܛܠܟܝ קְטַלִךְ & קְטַלְכִי ܩܛܠܟ קְטָלָךְ venet. קְטָלָךְ

Te F. Te V.

ܩܛܠܟܝܢ קְטַלְכֵן & ܩܛܠܟܝܢ קְטַלְכֵן ܩܛܠܟܘܢ קְטַלְכוֹן & ܩܛܠܟܘܢ קְטַלְכוֹן

Vos. F. Vos. V.

Adfixa perſonæ primæ.

ܩܛܠܢ קְטָלָנָא׃ קְטַלָן ܩܛܠܢܝ קְטָלַנִי

Nos. Me.

Ex fine chirec, רְחִימָךְ in Onkelo, רִיחֲמָךְ in Ionathane, רַחְמָךְ in Regiis, dilexit te, Deut. 15. 16.

Monoſyllaba varo cum adfixis leguntur in Pehál, pleraque enim intranſitiva ſunt, & ſi adjungantur, vocalis conjugationis manet, ut: ܣܡܗ݁ poſuit illum, Matth. 27. 60. ܣܡܗ̇ poſuit illam, Ibid. v. 48. ܙܢܝܗ̇ ſcortatus eſt eam (cum ea) Matt. 5. 28. לְטַהּ maledixit ei; לַטְיָיה in Ven. Onk. Num. 23. 8. לְטִיָהּ in Onk. ܠܛܐ in Ionat. Gen. 5. 29. maledixit eam. דְלַיְטָךְ qui maledixit tibi Geneſ. 27. 29. ubi in Venetis perpetuo patach pro Kamez, confuſis ordinibus. Verbum ܐܝܬ, אִית, hoc modo reperitur cum adfixis, ܐܝܬܘܗܝ erat ille, Matth. 2. 9. c. 3. 4. ܐܝܬܝܗܘܢ ſunt illi, v. 18 ibid. c. 4. 15. ܐܝܬܝܗ̇ illa eſt, c. 6. 21. 22. ܐܝܬܝܢܢ ſumus nos, ܐܝܬܝ ſum ego, ܐܝܬܝܟ

es tu? ܐܝܬܝܟܘܢ eſtis vos, ܐܝܬܝܟܝ es tu f. ܐܝܬܝܟܝܢ eſtis vos f. ſemper cum Tau molliter efferendo: אִיתוֹהִי eſt ille &c.

In finitis, ܐ, א, ܝ, י, Syri quidem Olaph numquam, Chaldæi admodum raro; jud autem tertiam Syri ſemper exprimunt: Chaldæi nunc exprimunt nunc verò abjiciunt; præſertim ſi pro ה.. adfixum הִי adjungatur; ſequuntur verò deinceps normam perfectorum, ut: ܓܒܢ elegit nos, Epheſ. 1.4. à ܓܒܐ. ܡܠܝܗ implevit illam, Matt. 27.48, à ܡܠܐ. ܩܪܝܗܝ vocavit eum, 1.Cor. 7.17. à ܩܪܐ. ܡܛܝܗܝ evenit illi, Luc. 22.7. ܥܢܝܗ reſpondit ei, Matt. 15.23. פַּצְיֵהּ eripuit eum, בְּנָהִי & בְּנִיתַהּ ædificavit illam, Hez. 5.11 מְחָהּ percuſſit eam, מְחָנוּן percuſſit eos. In Aphél & Pahél perfectorum, vocalis ſecunda vel tſeri mutatur in ſcheva, ut: ܐܠܒܫܗ induit eum, Luc. 23.11. ܢܓܕܗ verberavit cũ, Ioh. 19.1. ܡܙܓܗ temperavit eum, 1.Cor. 12.24. הַשְׁלְמַהּ complevit illud, Iudic. 14.11. שֵׁיזְבָנָא liberavit nos. Exo. 2.19.

Sic quorum prima Olaph aut jud eſt, ܐܠܦܢܝ docuit me, Ioh. 8.28. ܐܘܠܕܢ regenuit nos, Pet. 1.3. הוֹדְעָךְ notum fecit tibi, Dan. 2.29. אַפֵּיקִינוּן in Onk. אַנְפֵּיקִינוּן, in Ionath. Exo. 32.12. eduxit eos, ubi tſeri manet. Vltima Olaph vel jud, ܐܪܡܝܗ conjecit eum, Matth. 14.3. אַטְעְיַנִי ſeduxit me, Gen. 3.13. וְאַשְׁרְיֵהּ & collocavit eum, Ge. 2.15. Monoſyllaba verò hic nihil mutãt, ut ܫܢܝܗ mon-

monſtravit illi, Matt.4.8. ܫܚܛܶܗ pollüit illum, Act. 21.28. ܡܰܢܽܘ ܥܰܟܒ݁ܟ݂ܽܘܢ quis turbavit vos, Galat.5.7. ܐܰܩܺܝܡܶܗ ſuſtulit eum, &c. אֲקִימֵהּ erexit eum, Dan 3.1. In Venetianis reperitur quoque, מְסַרַךְ tradidit te, 1. Sam.24.11. pro מַסְרָךְ, שְׁלַחַךְ miſit te, Ier.28.17. pro שַׁלְחָךְ &c.& ſic in editionibus iſtis plurima. Reperitur etjam רְמַתִי & רמיתי pro רְמָתִי projecit eam, Exod.4.3. & מְחוֹתִי pro מְחָתִי percuſſit eum Ieſ.27.8.

Perſona tertia Singularis Feminea.

ܫܒܩܬ reliquit Femina, קְטָלַת occidit Femina.

Adfixa perſonæ tertiæ.

F.		M.	
קְטַלְתַּהּ	ܩܛܰܠܬܳܗ̇	קְטַלְתֵּהּ	ܩܛܰܠܬܶܗ
Eam.		Eum.	
קְטַלְתִּנִּן	ܩܛܰܠܬ ܐܶܢܶܝܢ	קְטַלְתִּנּוּן	ܩܛܰܠܬ ܐܶܢܽܘܢ
Eas.		Eos.	

Adfixa perſonæ Secundæ.

קְטַלְתֵּיךְ	ܩܛܰܠܬܶܟ݂ܝ	קְטַלְתָּךְ	ܩܛܰܠܬܳܟ݂
Te F.		Te.V.	
קְטַלְתְּכֵן	ܩܛܰܠܬܟ݂ܶܝܢ	קְטַלְתְּכוֹן	ܩܛܰܠܬܟ݂ܽܘܢ
Vos.F.		Vos.V.	

Adfixa perſonæ primæ.

קְטַלְתָּנָא	ܩܛܰܠܬܳܢ	קְטַלְתַּנִי	ܩܛܰܠܬܰܢܝ
Nos.		Me.	

Finita Aleph & jud, ܫܕ݂ܳܝܗ̄ projecit eum, Marc.1.

26. ܐܚܝܬܟܝ ſervavit te, Matt.9.22. ܐܛܥܝܬܢܝ ſeduxit me, Rom.7.11. אַטְעִיָתֵהּ ſeduxit eum, Prov.7.21. Ex.1. Aleph & jud וְאוֹנְקִיהִי in Onkel, אוֹנִיקְתֵיהּ lactavit eum, Exod.2.9.

Perſona Secunda Singularis.

ܫܒܩܬ reliquiſti, קְטַלְתְּ & קְטַלְתָּ occidiſti.

Adfixa perſonæ tertiæ.

קְטַלְתָּהּ ܫܒܩܬܗ̇ קְטַלְתֵּיהּ ܫܒܩܬܗ

& & &

קְטַלְתִּיהִי ܫܒܩܬܝܗܝ קְטַלְתִּיהִי

Illam. Illum.

קְטַלְתִּנֵּין ܫܒܩܬܗܝܢ קְטַלְתִּנוּן ܫܒܩܬܗܘܢ

& &

ܫܒܩܬ ܐܢܝܢ ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ

Illas. Illos.

Adfixa perſonæ primæ.

קְטַלְתָּנָא ܫܒܩܬܢ קְטַלְתַּנִי ܫܒܩܬܢܝ

& & Me.

תַּן vel קְטַלְתָּן ܫܒܩܬܢ

Nos.

Formæ Maſculinæ ac Femineæ hîc ratio ac modus unus eſt apud Chaldæos. Syrè nonnihil diſcrepat, ſic:

ܫܒܩܬܝܗ̇ & ܫܒܩܬܝܗܝ } Eam.

ܫܒܩܬܝܗ & ܫܒܩܬܝܗܘܗܝ } Eum.

ܫܒܩܬܝܘܗܝ

ܫܒܩܬܢ nos ܫܒܩܬܢܝ me

In Venetis indifferenter, ante adfixum נִי, Kamez & patach ponitur, שְׁלַחְתָּנִי miſiſti me, Exo. 5. 22. רְחַמְתַּנִי amaſti me, Iud. 14. 16. ſicut & in iſtis nonnumquam הּ. pro תִּי vel תִּיו invenies, תְּחַנְתּוֹהִי probaſti eum, Deut. 38. 8. More Hebræo legitur יְלִדְתִּנִי peperiſti me, Ier. 15. 10. Finita Aleph. ܚܙܝܬܢܝ vidiſti me, Ioh. 20. 19. בְּרֵיתְנָא creaſti nos, Ier. 2. 27. In Aphél ac Pahèl vocalis ſecunda vel tſeri utplurimum manet, ܐܡܟܬܗܝ humiliaſti eum, Heb. 2. 7. מַלֵּיתַנִי implêſti me, Ier. 15. 17. אַלֵּפְתַּנִי docuiſti me, Pſal. 71. 17. At הוֹדַעְתַּנִי ſcire feciſti me, Dan. 2. 23. & אַשְׁכַּחְתַּהּ inveniſti eam, Gen. 38. 13. cum patach, ob gutturis conſonam.

Perſona Prima Singularis.

ܫܒܩܬ reliqui; קְטָלֵת occidi.

Adfixa Perſonæ tertiæ.

F.	M.
קְטַלְתַּהּ ܫܒܩܬܗ̇	קְטַלְתֵּיהּ ܫܒܩܬܗ
& Targ. קְטַלִיתַהּ & תַּיְתִי	& קְטַלְתִּיתִי
illam.	illum.
קְטַלְתִּנַּן ܫܒܩܬܗܝܢ	קְטַלְתִּנּוּן ܫܒܩܬܗܘܢ
&	&
ܫܒܩܬ ܐܢܝܢ	ܫܒܩܬ ܐܢܘܢ
illas	illos.

Adfixa Perſona Secundæ.

קְטַלְתֵּךְ ܩܛܠܬܟܝ   קְטַלְתָּךְ ܩܛܠܬܟ

& קְטַלְתִּכִי & תֵּכִי & תִּכִי   Tar. קְטַלְתָּךְ & קְטַלְתִּיךְ

Te.F.   Te.V.

קְטַלְתֵּכֵן.כֵּין ܩܛܠܬܟܝܢ קְטַלְתְּכוֹן.כוֹן ܩܛܠܬܟܘܢ

Vos.F.   Vos.V.

Targumiſtæ cum adfixis ſecundæ perſonæ ſepiſſime jod poſt Tau, ut in adfixis tertiæ, interponunt, ut: דְּבַרְתִּיךְ in Onkel. quod דְּבַרְתָּךְ in Ionath Num. 23. 11. & ſic שְׁלַחְתָּךְ in Onkel. quod שַׁדַּרְתָּךְ in Ionath. miſi te, Exo. 3. 12. Finita Aleph. ܓܒܝܬܟܘܢ elegi vos, Ioh. 6. 70. ܙܟܝܬܗ vici eum, Ioh. 16. 33. בְּרִיתָךְ creavi te, Pſal. 2. 7. בְּנֵיתַהּ ædificavi eam. Dan. 4. 27. In Aphél ac Pahél, vocalis ſecunda, ſeu tſeri manet; ut: פַּקֵּדְתִּינוּן præcepi eis, Ier. 14. 14. חֲרֵימְתַהּ & in Ven. חֲרִימִיתַהּ diſſecui eam, Iudic. 20. 6. אַפֵּיקְתַּהּ eduxi eam, Zach. 5. 4. אוֹדְעֵתָךְ notum feci tibi, Prov. 22. 19. אַחְוֵיתִינוּן oſtend ipſis 2. Reg. 20. 15.

Perſona tertia pluralis.

M. ܫܒܩܘ F. ܫܒܩ̈ܝ reliquerunt, קְטַלוּ occiderunt.

Adfixa Perſonæ tertiæ.   M.

ܩܛܠܘܗܝ & ܩܛܠܘܢܝܗܝ   קְטָלוּהִי ܩܛܠܘܗܝ

&

ܩܛܠܘܢܗܝ

Eum.   Eum.

ܩܛܠܘܗ̇ & ܩܛܠܘܢܗ̇   קְטָלוּהָא ܩܛܠܘܗ̇

&   &

קְטָלוּהָ ܩܛܠܘܢܗ̇

Eam.

Eam.	Eam.
ܩܛܠܝ ܐܢܘܢ	ܩܛܠܘ ܐܢܘܢ קְטַלוּנוּן
illos.	Eos.
ܩܛܠܝ ܐܢܝܢ	ܩܛܠܘ ܐܢܝܢ קְטַלוּנִין
illas.	Eas.

Adfixa perſonæ Secundæ.

ܩܛܠܟ. ܩܛܠܝܢܟ	ܩܛܠܘܟ קְטַלוּךְ
	&
	ܩܛܠܘܢܟ
Te V.	Te V.
ܩܛܠܟܝ. ܩܛܠܝܢܟܝ	ܩܛܠܘܟܝ קְטַלוּכִי
Te F.	Te F.
ܩܛܠܟܘܢ. ܩܛܠܝܢܟܘܢ	ܩܛܠܘܟܘܢ קְטַלוּנְכוֹן
	&
	ܩܛܠܘܢܟܘܢ
Vos. V.	Vos. V.
ܩܛܠܟܝܢ. ܩܛܠܝܢܟܝܢ	ܩܛܠܘܟܝܢ קְטַלוּנְכֵן
Vos. F.	Vos. F.

Adfixa perſonæ primæ.

ܩܛܠܢܝ. ܩܛܠܝܢܢܝ	ܩܛܠܘܢܝ קְטַלוּנִי
	& &
	ܩܛܠܘܢܢܝ קְטַלוּנַנִי
Me F.	Me. F
ܩܛܠܢ. ܩܛܠܝܢܢ	ܩܛܠܘܢ קְטַלוּנָא. ון.
	& &

ܫܒܩܬܘܢܢ קְטַלְתוּנָנָא. ונן

Nos.F. Nos.V.

Finita Olaph. ܚܙܐܘܗܝ viderunt eum, Mat. 29.10. ܚܙܐܘܢܝ viderunt me, Ioh. 20.29. In his inſuper vau quoque nonnumquam additur, ܒܥܐܘܢܝ quæſiverunt me, Matt. 10.20. &c. vide c. 24. l. 1. שַׁנּוֹחִי mutabantur in eo, Dan. 5. 6. 1. Reg. 8. eſt חַרְמוּנַהּ diſſecuerunt eum. Pahél אַלְּפוּנִי docuerunt me, Cant. 1. 6. Aphél הָתִיבוּנָא reſponderunt nobis, Hez. 5. 11. ܐܦܩܘܗܝ ejecerunt eum Luc. 20. 22. אַטְעָיוּךְ ſeduxerunt te, obad. ver. 7. ܐܪܝܡܘܗܝ vel ܐܪܝܡܘܢܝܗܝ ſuſtulerunt eum.

Perſona Secunda pluralis

M. ܫܒܩܬܘܢ reliquiſtis v. קְטַלְתּוּן occidiſtis viri, ܫܒܩܬܝܢ reliquiſtis F.

Adfixa perſonæ tertiæ.

ܫܒܩܬܘܢܝܗܝ קְטַלְתוּנֵהּ ܫܒܩܬܝܢܝܗܝ

&

קְטַלְתוּנִיתִי

Eum. Eum.

ܫܒܩܬܘܢܗ קְטַלְתוּנָהּ ܫܒܩܬܝܢܗ

Eam.

ܫܒܩܬܘܢ ܐܢܘܢ קְטַלְתוּנוּן ܫܒܩܬܝܢ ܐܢܘܢ

Eos

ܫܒܩܬܘܢ ܐܢܝܢ קְטַלְתוּנִן ܫܒܩܬܝܢ ܐܢܝܢ

Eas.

Adfixa

Adfixa perſonæ primæ.

ܩܛܠܬܘܢܢܝ קְטַלְתּוּנִי & ܩܛܠܬܝܢܢܝ

קְטַלְתּוּנַנִי

Me.

ܩܛܠܬܘܢܢ קְטַלְתּוּנָא & ܩܛܠܬܝܢܢ

קְטַלְתּוּנָנָא

Nos.

Sic ܙܟܝܬܘܢܝܗܝ viciſtis illum, Ioh. 2. verſic. 3. ܟܣܝܬܘܢܢܝ operuiſtis me, Mat. 25. 36 ܐܝܬܝܬܘܢܝܗܝ adduxiſtis eum Ioh. 7. 45. ܓܒܝܬܘܢܢܝ elegiſtis me, Ioh. 15. 16.

Perſona Prima pluralis.

ܫܒܩܢ reliquimus, קְטַלְנָא occidimus.

Adfixa perſonæ tertiæ.

ܩܛܠܢܝܗܝ קְטַלְנוּהִי & קְטַלְנָהִי

Eum.

ܩܛܠܢܗ קְטַלְנָהָא. קְטַלְנָיהִי. קְטַלְנוּהָא

Eam.

ܩܛܠܢ ܐܢܘܢ קְטַלְנָנוּן קְטַלְנוּנוּן

Eos.

ܩܛܠܢ ܐܢܝܢ קְטַלְנָנָן. קְטַלְנוּנָן

Eas.

Adfixa perſonæ ſecundæ.

20.21. דְעֵה cognoſce eum, Prov. 3. 6. Aphel אוֹכְלֵיהּ ciba eum, Prov. 25. 21. אַטְעִימְנִי guſtandum da mihi Gen. 25. 30. in Onkel. ܐܦܩܝܗ̇ ejice eam, Gal. 4. 3. אַפֵּיקְנוּן educ nos, Gen. 19. 5. אֲקִימְנִי erige me, Pſal. 41. 11. In Venetis aliquando נִי.. pro נִי: eſt, שַׁלְחַנִי mitte me, 1. Sam. 20. 29. Finita Olaph. ܫܡܘܛܝܗܝ erue eum, ܫܕܝܗ̇ projice eam, Matt. 5. 29. ܩܪܝܢܝ voca me, רְמִיתִי in Onkel. רְמַהִי in Ionath. רְמוֹהִי in Regiis, projice illam, Exo. 4. 3. Reliquæ formæ, ܚܘܝܢ oſtende nobis, Ioh. 14. 8. ܚܘܝܢܝ oſtende mihi ܚܘܣܝܢ eſto nobis propitius ܦܪܘܩܝܢ redime nos, אַיְתִינֵיהּ adduc me, 1. Sam. 20. 31. הַעֲלְנִי introduc me, Dan. 2. 24.

ܫܒܘܩܝ relinque, קְטָלִי occide F.

Adfixa perſonæ tertiæ.

ܫܒܘܩܝܗܝ קְטָלִיהִי illum.	ܫܒܘܩܝܗ̇ קְטָלִנָהּ illam.
ܫܒܘܩܝܢܘܢ קְטָלִינוּן illos.	ܫܒܘܩܝܢܝܢ קְטָלִינֵן illas.

Adfixa perſonæ primæ.

ܫܒܘܩܝܢܝ קְטָלִינִי Me.	ܫܒܘܩܝܢ קְטָלִינָא Nos.

Ex Aphel monoſyllaborum: ܐܪܝܡܝܢܝ vel ܐܪܝܡܝܢܝ tolle me, ܐܪܝܡܝܢ vel ܐܪܝܡܝܢ tolle nos.

ܫܒܘܩܘ relinquite קְטָלוּ & קְטוּלוּ occidite V.

Syrè hîc prius ܘ inter radicis primam ac ſecundam ponitur, ac dicitur ܐܚܘܕܘܗܝ apprehendite eum, Matt. 4. 44. Chaldæè variatio nulla fit: ſimpliciſſimè enim adfixa adnectuntur, in utroque genere:

Adfixa perſonæ tertiæ.

ܩܛܘܠܘ ܐܢܘܢ קְטָלוּנוּן	ܩܛܘܠܘܗܝ קְטָלוּהִי
	&
	ܩܛܘܠܘܢܝܗܝ
Eos.	Eum.
ܩܛܘܠܘ ܐܢܝܢ קְטָלוּנִין	ܩܛܘܠܘܗ קְטָלוּהָא
	&
	ܩܛܘܠܘܢܗ
Eas.	Eam.

Adfixa perſonæ primæ.

ܩܛܘܠܘܢ קְטָלוּנָא	ܩܛܘܠܘܢܝ קְטָלוּנִי
&	&
ܩܛܘܠܘܢܢ	ܩܛܘܠܘܢܢܝ
Nos.	Me.

Sic Femineum, ܫܒܘܩܝܢܝܗܝ relinquite eum, ܫܒܘܩܝܢܗ eam, ܫܒܘܩܝܢܢܝ me, ܫܒܘܩܝܢܢ nos: licet frequentius ſeparatim adhibeantur adfixa, ſicut & in maſculino cum adfixis tertiæ perſonæ pluralibus fieri ſolet. Chald. קַטְלִיהִי occidite eum, קַטְלִיהָא eam, קַטְלִינִן eas &c. & alia forma אֲכָלוּהִי comedite illud, Exod. 16. 25. Sine tranſpoſitione etjam iſtius vau, vel de nova additione ejuſdem, ut in verbis quorum ultima

ultima gutturis aut Riſch eſt, fieri ſolet; nonnumquã adfixa hanc perſonam recipere, teſtis eſt quidam Grãmaticus Syrus, eodem plane videlicet modo ut in femineo vides, ܦܪܘܫܘܗܝ vel ܦܪܘܫܝܢܗܝ ſeparate eum; ܥܒܕܘܗܝ uel ܥܒܕܘܢܝܗܝ facite eum, &c.

Finita olaph ܚܘܐܘܢܝ oſtendite mihi, Matt.22.19. תַּחֲווֹנִי vel הַחֲוֹנִי ut eſt in Montanis, indicate mihi, Dan. 2.6. Sic legitur Rom.12.24. ܙܟܘܗܝ vincite illud, ſine tranſpoſitione vau, ut ſolet in his verbis, altero inſuper vau addito; atq; ita: ܒܢܘܢܝܗܝ & ܒܢܘܗܝ ædificate eum ܒܢܘܢܢ & ܒܢܘܢ me, ܒܢܘܢܝ & ܒܢܘܢ nos, ܒܢܘܢܝܗ & ܒܢܘܗ eam.

Futurum Secundum.

ܢܫܒܘܩ relinquet, יִקְטֹל occidet.

Adfixa perſonæ tertiæ.

ܢܫܒܘܩ ܐܢܘܢ יִקְטְלִנּוּן	ܢܫܒܩܝܘܗܝ יִקְטְלִנֵּהּ & ܢܫܒܩܝܗ vel ܢܫܒܩܝܗ יִקְטְלוּהִי
illos.	illum.
ܢܫܒܘܩ ܐܢܝܢ יִקְטְלִנֵּן	ܢܫܒܩܝܗ יִקְטְלִנַּהּ ܢܫܒܩܝܗ v. ܢܫܒܩܗ
illas.	illam.

Adfixa perſonæ ſecundæ

ܢܫܒܩܟ יִקְטְלָךְ ܢܫܒܩܘܢܟܘܢ יִקְטְלִנְכוֹן

& & &

יִקְטְלִנָּךְ ܢܕܒܪܟܘܢ יִקְטְלִנְכוֹן

Te.V. Vos.V.

ܢܫܒܩܝܟܝ יִקְטְלִנַּךְ ܢܫܒܩܘܢܟܝܢ יִקְטְלִנְכֵן

& &

יִקְטְלֵכִי vel יִקְטְלִנְכִי יִקְטְלִנְכֵין

Te.F.

Adfixa perſonæ primæ.

ܢܫܒܩܢܝ יִקְטְלִנַּנִי ܢܫܒܩܢ יִקְטְלִנַּנָא

vel

יִקְטְלַנִי

Me. Nos.

Sic ܬܫܒܘܩ rellinques, תִּקְטֹל occides, ܐܫܒܘܩ rellinquam, אֶקְטֹל occidam; ܢܫܒܘܩ rellinquemus, נִקְטֹל occidamus, ܬܫܒܘܩ rellinquet F. תִּקְטֹל occidet F. Adfixorum delectu adhibito, vnicuique perſonæ convenientium; videlicet, à primis, rejectis primę, à ſecunda rejectis ſecundæ; ultima verò vocalis quælibet, in quinque his Futuri perſonis abit cum relliquis adfixis in Scheva, exceptis ܟܘܢ & ܟܝܢ ante hæc enim Syrè manere ſolet, ut: ܢܕܒܪܟܘܢ ducet vos, Ioh. 16.13. ܐܕܒܪܟܘܢ adſumā vos, Ioh. 14.3. Chaldaicè Nun per Epentheſin inſertum eſt. Exempla. ܢܟܠܝܘܗܝ denegabit ei, Marc. 6.26. ܐܙܩܦܟ crucifigam te, Ioh. 19.10.

ישובינכון

יְשַׁיְזְבִינְכוֹן eruat vos, Dan.3.15. יְשַׁיְזְבִנָּךְ liberabit te, Cap.6. 16. Pſal.32.7. תְחֹוְרִינַנִי circumdabis me, אֲבָרְכִינָךְ benedicam tibi, Gen. 12. 2. אֲקָרְבִינָךְ admovebo te, Hag. 2. 3. תִפְלְחִינוּן colito eas, Exo.20.5. יְרַהֲלִנַּנִי terruit me, Dan.4. 2. יִקְטְלִינַנִי occidet me, Gen.4.14.

Prima Nun aut jud: ܢܓܪܟ deducet te, Luc.12.58. ܢܫܪܪܟܘܢ certificabit vos, Col. 1. 3. אַסְקִנּוּן referam ea, Ier.27.22. תוֹנִינֵיהּ opprimes illum, Deut. 26. 13. Monoſyllaba, ܕܢܕܘܢܝܘܗܝ qui judicabit ipſum, Ioh. 3. 17. ܐܕܘܢܟ judicabo te, Luc.19.22. ותְלוּטִיהּ, in Onkel. Venet. תְלוּטֵיהּ Regi. ותְלַטְטִיהּ in Ionath. & maledicet ei, Num. 23.27. תְלוּטִינוּן maledicant eis, ibid. v. 25. אֲלוּטִיהּ maledicam ei, v. 8. ibi. Finita Olaph. Hic Syri nunc vocalem tertiam nunc ſecundam adhibĕt, ut ܢܙܟܝܘܗܝ vincet eum, Luc.11.22. ܠܐ ܢܙܟܝܟܘܢ vincet vos, Rom.12.21. ܢܫܪܝܗ dimitte eam, Mat.1.19. ܢܪܥܝܘܗܝ paſcet eum, Matt.2.6. Prima verò ſingularis & pluralis, plerunque cum vocali tertia eſt, ut: ܐܕܡܝܗ adſimilabo eum, Matt.11.16. ܢܩܪܝܘܗܝ vocabimus eum &c.

Relliquæ formæ, ܢܕܒܪܟܘܢ ducet vos, Iohan.16.13. ܐܕܒܪܟܘܢ ducam vos Iohan. 14.3. ܢܕܪܟܟܘܢ comprehendat vos, c.12.35. ܢܙܕܩ juſtificabit nos, Rom 4.2. יְחַוִּנַּהּ indicet eam, Dan.2.11. יְחַוִּנַּנִי indicet mihi, cap.5.7. ܢܝܩܪܝܘܗܝ honorabit eum, Ioh.12.26. ܕܢܙܟܝܘܗܝ

ut commoveretur ea, Luc. 6. 48. ܢܫܩܠܝܘܗܝ extollet eum, תְּקִימִינֵּהּ eriges eum, 2.Reg.9.2. תַּחְפִּינָךְ operiet te, Obad.v.10. Ab אתא eſt אַיְתִינוּן adducam eos, Ier.49.19. ab אסא, אַסִּינוּן ſanabo eos, Ierem.33.6. à ינה, תוֹנִינֵּיהּ opprimes eum, Deut.23.16.

Secunda Feminei ſingularis cum adfixis perſonæ primæ duplicem habet formam, cum monoſyllabis ſimplicib. Syrè; videlicet, ܬܫܩܠܝܢܝ & ܬܫܩܠܝܢܢܝ toll s me. ܬܫܩܠܝܢܝ & ܬܫܩܠܝܢܢ tolles nos.

Obſeruandum & hîc, ſecundam perſonam utriuſque generis verborum præcipuè Aphél, cum aliquid interdicatur oratione, vel prohibeatur, inter primam adfixi & ultimam radicis litterã, adſumere jud, quod in maſculino quieſcit in vocali prima, præcedenti Syllabæ addita vocali ſecunda, in femineo verò, in vocali tertia vocali nullâ penultimæ adpoſita; ſic: ܠܐ ܬܫܠܡܝܢܝ ne tradas me, V. ܠܐ ܬܘܒܕܝܢ ne perdas nos ܠܐ ܬܫܠܡܝܢܝ ne tradas me F. ܠܐ ܬܘܒܕܝܢܝ ne perdas me F.

ܢܫܒܩܘܢ rellinquent. יִקְטְלִין occident.

Adfixa perſonæ Tertiæ.

יִקְטְלוּנוּן ܐܢܘܢ ܢܩܛܠܘܢ יִקְטְלוּנֵהּ ܢܩܛܠܘܢܗܝ

ei &

יִקְטְלוּנוּנוּן ܢܩܛܠܘܢܳܗܝ

Eos. Eum.

יִקְטְלוּנִין ܐܢܝܢ ܢܩܛܠܘܢ יִקְטְלוּנַהּ ܢܩܛܠܘܢܗ

Eas.

Eas. Eam.

Adfixa perſonæ Secundæ.

ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܳܟ݂ܽܘܢ . יִקְטְלוּנָךְ ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܳܟ݂ . יִקְטְלוּנְכוֹן . וֹן

Vos.V. Te.V.

ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܶܟ݂ܝ . יִקְטְלוּנָךְ ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܶܟ݂ܶܝܢ . יִקְטְלוּנְכֵן

יִקְטְלוּנְכִי ؛ נְכִי

Vos.F. Vos.V.

Adfixa perſonæ primæ.

ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܳܢܝ יִקְטְלוּנַנִי · נַנִי

Me.

ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢܰܢ יִקְטְלוּנָנָא . וּנָן

Nos.

Sic ܢܶܫܒ݁ܩܽܘܢ derelinquemus, נִקְטְלוּן occidamus, ܢܶܫܒ݁ܩܳܢ derelinquent F. יִקְטְלָן occident F. ſimpliciter ſine ulla vocis immutatione. Exēpla ܢܶܓ݂ܢܒ݂ܽܘܢܳܝܗ̱ܝ furentur eum, Matt.27.64. ܢܶܕ݁ܒ݂ܪܽܘܢܳܗ̇ deducent eam, Luc.5.3. ܢܶܙܩܦ݁ܽܘܢܳܝܗ̱ܝ crucifigent illum, Iohan.19.10. ܢܚܰܕ݂ܪܽܘܢܳܟ݂ circumdabunt te, Luc.19.43. תִּרְדְּפוּנַנִי perſequimini me, Iob.19.22. יִקְטְלוּנוּנָן occident nos, Zach. 9.15. בַּהֲלֻנַּנִי terrebant me, Dan.4.2. יִדְבְּרוּנָן tollent nos, Ieſ. 14.2. יְטַעֲמוּנֵהּ gẽſtandum præbuerunt ei, Dan.5.21. quæ duo poſteriora ex reliquis duabus formis.

Finita Aleph. ܢܶܚܙܽܘܢܳܝܗ̱ܝ videbunt illum, Luc.22.27. ܢܕܪܘܢܝܗܝ diſſipabit eum, Luc.20.18. ܕ݁ܢܰܝܬ݁ܽܘܢܳܝܗ̱ܝ ut adducerent eum, Act.25.17. ܕܠܐ ܢܶܬ݁ܽܘܢܳܝܗ̱ܝ ne

ipſum manifeſtarent, Mar.3.12. יוּבְלוּנוּנָךְ Ier.14.2. adducent te, אַסְגִּינוּן, multiplicabo eos. Ier.22.27.

Sic Femineum ܢܶܫܒ̈ܩܳܢ rellinquent. F. יִקְטְלָן occident F. ſine mutatione ulla, licet rarò, recipiunt, ut: ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܳܝܗܝ eum, ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܳܗ̇ eam, ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܳܟ te, V. ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܶܟܝ te F. ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܳܟܽܘܢ vos ܢܶܫܒ̈ܩܽܘܢܳܢܝ me &c. יִקְטְלָנָךְ te. יִקְטְלָנַנִי me. Rarum hoc, ſed analogum.

Anomalia Futuri ſecundi. Segol pro chiric יִשְׁאֲלֶנְכוֹן, rogaverit vos, Hez.7.21. jod pro nun Epanthetico תְּשַׁנְבְּיָךְ extollet te, Prover. 4.6. ubi ' quoque, pro ו. תִּנְטְרָךְ cuſtodiet te c.6.24. תִּשְׁבְּקִיהּ, dimittes eum, c.4.6. יְבַלּוֹשׁוּנוּן ſaturabuntur eos, Amos. 9.3. ubi i ex ſingulari manſit præter morem, ſic יוּבְלוּנוּן adducent eos, Ier 14.2. Chiric pro tſeri, אֲסִינִיךְ ſanabo te, Ier.30.17. יִיחֲדוּנִיךְ apprehendent te c.13.21. Kubbuz loco ſchurec יְבַהֲלֻנֵּהּ perturbabunt eum, Dan.4.16. יְבַהֲלֻנַּנִי perturbabant me. v.2. ibid. תְּהוֹדְעֻנַּנִי indicaveritis mihi. c.2.9. יְהוֹדְעֻנַּנִי indicet mihi, c.4.3.

Infinitum.

ܠܡܶܫܒܰܩ. Rellinquere מִקְטַל occidere.

Adfixa perſonæ Tertiæ.

ܠܡܶܫܒܩܽܗ מִקְטְלֵיהּ. מִקְטְלֻנֵּהּ. מִקְטְלוּהִי.
וְהִי : וְהִי

Eum.

ܠܡܶܫܒܩܳܗ̇ מִקְטְלַהּ. מִקְטְלַנַּהּ

Eam.

חון

ܠܡܩܛܠܘܗܘܢ מִקְטְלִנּוּן. מִקְטְלְהוֹן. הוֹן

Eos.

ܠܡܩܛܠܘܗܝܢ מִקְטְלִנִּין. מִקְטְלְהֵין: הֵין

Eas.

Adfixa perſonæ Secundæ.

ܠܡܩܛܠܟ ܠܡܩܛܠܢܟ מִקְטְלָךְ. מִקְטְלִנָּךְ

Te virum.

ܠܡܩܛܠܟܝ מִקְטְלֵךְ. מִקְטְלִיךְ. מִקְטְלִנֵּךְ .. כִי

Te.Fem.

ܠܡܩܛܠܟܘܢ מִקְטַלְכוֹן. מִקְטְלִנְכוֹן

Vos V.

ܠܡܩܛܠܟܝܢ מִקְטַלְכֵן. מִקְטְלִנְכֵן

Vos.Fem.

Adfixa perſonæ primæ.

ܠܡܩܛܠܢܝ מִקְטְלִי מִקְטְלַנִי מִקְטְלִנַּנִי

Me.

ܠܡܩܛܠܢ מִקְטְלָנָא. מִקְטְלִנָּנָא

Nos.

Syrè nihil, Chaldæè verò patach ultimum in çeva mutatur. Numquam autẽ Syrè ſine præpoſitione ܠ, Chaldæè rariſſimè ſinè בכרם legitur cum adfixis. Exempla: ܠܡܓܙܪܘܗܝ ad circumcidendum, Luc. 1. 29. Act. 15. 5. ܠܡܫܠܡܗ ad tradendum illam, Ioh. 21. 6. ܠܡܩܒܪܢܝ ad ſepeliendum me, Matt. 26. verſi. 12. ܠܡܪܓܡܘܗܝ ad lapitandum eum, Ioh. 10. verſic. 31.

ܠܡܩܛܠܗ ad occidendum eum, Mat. 14. 5 בְּמֶעְבְּרֵיהּ in furendo ipſum, Iobi. 28. 26. בְּמִקְרַבְכוֹן in appropinquando vos, Deut. 20. 2. Ex prima א, נ & י, בְּמִתְּנָךְ in dando te, Deut. 15. 10. בְּמִטַּלְהוֹן in proficiſcendo eos, Num. 10. 34. בְּמִתְּבֵהּ ſecundum ſedere eum, Deut. 17. 18. בְּמִילְפִי in diſcendo me, Pſal. 119. 7. Monoſyllaba, בְּמִקְמַהּ in ſurgendo ipſam, Gen. 19. 33. בְּמֵעֲלֵיהּ in ingrediendo ipſum, Exo. 28. 25. ubi Ionathan מֵיעֲלֵיהּ. Finita א בְּמִשְׁרוֹהִי in quieſcere ipſam. Num. 10. 36. לְמִבְעָךְ ad quærendum te, 1. Reg. 18. 10. לְמֵזֵיהּ ad accedendum, Dan. 3. 19.

Cum Vau paragogico inſuper additur littera Tau leniter efferenda, & ita vix diſcernitur à nominibus ſubſtantivis cum adfixis, hanc eãdem terminationem habentibus. Et ſic Chaldæis familiaris admodum finis iſte infinitorum in ות cum adfixis eſt, præcipuè in reliquis flexionibus ſeu formis Exẽpla: ܠܡܢܓܕܘܬܗ ad flagellandum ipſum, Act. 22. 29. ܠܡܦܫܩܘܬܗ ad exponendum eum, Hebr. 5. 11. ܠܡܩܒܠܘܬܗ ad accipiendum illum, Ioh. 14. 17. לְקַדְּשׁוּתֵיהּ ad ſanctificandum eum, Exo. 20. 8. לְשַׁנְקוּתְהוֹן ad ſuffocandum eos, Cant. 1. 9. לְשֵׁיזָבוּתֵיהּ ad liberandum eum. Dan. 6. 14. לְשֵׁיזָבוּתָךְ ad liberandum te, v. 20. לְהוֹדָעוּתַנִי ad notificandum mihi, Dan. 4. 15. Monoſyllaba; ܠܡܒܐܫܘܬܟ ad moleſtandum te, Act. 18. 10. לְחָתָבוּתָךְ ad reſpondendum tibi, Dan. 3. 16. Finita Aleph, ܠܡܕܟܝܘܬܝ ad mutandum me, Matt. 8. 2. לְאַחֲוָיוּתָךְ ad demonſtrandum tibi, Exo. 9. 16. בְּאַיְתָיוּתְכוֹן in adducendo vos, Eze. 44. 7. בְּמֶהֱוֵיהוֹן in eſſe eos, Gen. 4. 8. מֶהֱוֵיהוֹן ab eſſe eos,

Exod.

Exod.10.6.

Infiniti Chaldaici verbi paſſivi talis adfixio eſt: בְּאִסְתַּכָּלוּתִי in contẽplãdo me, Pſ.119.6. בְּאִתְרָמוּתְהוֹן poſtquam elevarentur ipſi, Ezech.10.17. בְּהִסְתַּלָּקוּתַהּ in ſubtrahendo ſeſe, &c.

ANOMALIA. מִקְרְבָנָא מִקְרֵיבְנָא ad accedendum nos, 1.Sam.14.9. בְּמֵלְפִי in diſcendo me, Pſal.119.7. לְהוֹרְעָתַנִי ad iudicandum mihi, Dan. 2. 26. לְהֱוֹן ad eſſe eos; Dan.2. 43. pro לְהֶוְיָן, לְהֶוְיָהוֹן in eſſe eas c.5.17. pro לְהֶוְיָהֶן &c.

PARTICIPIA.

Ad participia quod attinet, omninò imitantur Syntaxin nominum, niſi quod verborum quoque adfixa recipiant.

Præſens.

ܩܛܠܗ	קְטְלֵהּ. וחי	ܩܛܠܝܗܘܢ	קְטְלֵיהוֹן.
ܩܛܠܗ̇	קְטְלָהּ	ܩܛܠܝܗܝܢ	קְטְלֵיהֵן
ܩܛܠܟ	קְטְלָךְ ..יךְ	ܩܛܠܝܟܘܢ	קְטְלֵיכוֹן
ܩܛܠܟܝ	קְטְלִךְ	ܩܛܠܝܟܝܢ	קְטְלֵיכֵן
ܩܛܠܢܝ	קְטְלִי	ܩܛܠܝܢ	קְטְלֵינָא

Præteritum.

ܩܛܝܠܗ	קְטִילֵהּ	ܩܛܝܠܝܗܘܢ	קְטִילֵיהוֹן
ܩܛܝܠܟ	קְטִילָךְ	&c.	

Sic ܡܩܕܫ ܢܦܫܟ ſanctificans te ipſum Ritual. p.109. lib.1. ܢܛܪܢܝ ſervans me, Luc.1.47. מְבָרְכָךְ benedicens tibi, Gen.27.29. לָיְטָךְ maledicens tibi, ibid.

Peculiare tamen quidpiam ipſis contigit, ut con-

junctionem cum pro nominibus primæ ac ſecundæ (Syrè quoque cum tertiæ ܗܘ & ܗܝ) perſonæ, in maſculino genere,ac numero utroque patiantur,qua una eadémque perſona utrinque indicatur, nec fit in alteram tranſitus. Prima verò vox, ac Syra tertia, ferè diviſim adſcribuntur, pronunciando tamen conjunctim unóque ſpiritu, efferuntur, ܐ, א, & ܗ, devoratis; indéque vel lineola tranſverſa notantur, vel vocalis propria & conſueta omittitur. Vide lib.1.c.1.p. 12. Secunda verò vox Syrè quoque Femineè exponitur,atque ſic jud nonnumquam huic adſcribitur; ut exemplis demonſtrabimus.

Participium Præſens.

Diviſim.	Conjunctim.	Diviſim.	Conjunctim.
קָטֵל אֲנָא por	קָטְלְנָא	ܩܳܛܶܠ ܐ̱ܢܐ pro	ܩܳܛܶܠܢܳܐ
Occido ego.		Rellinquo ego.	
קָטֵל אַתְּ pro	קָטְלַתְּ	ܩܳܛܶܠ ܐ̱ܢ݇ܬ pro	ܩܳܛܠܰܬ
Occidis tu.		Rellinquis tu.	

קָטְלִינַן ܩܳܛܠܺܝܢܰܢ

pro

קָטְלִין אֲנַן ܩܳܛܠܺܝܢ ܚ̱ܢܰܢ

Occidimus nos,Rellinquimus.

קָטְלִיתּוּן ܩܳܛܠܺܝܬܽܘܢ

pro

קָטְלִין אַתּוּן ܩܳܛܠܺܝܢ ܐ̱ܢ݇ܬܽܘܢ

Occiditis vos, Rellinquitis.

Partici-

Participium præteritum.

ܩܛܝܠܢܐ קְטִלְנָא

pro

ܩܛܝܠ ܐܢܐ קְטִיל אֲנָא

Occiſus ſum ego.Rellictus ego.

ܩܛܝܠܬ קְטִלְנַתְּ

pro

ܩܛܝܠ ܐܢܬ קְטִיל אַתְּ

Occiſus,tu,Rellictus,

ܩܛܝܠܝܢܢ קְטִלִינַן

pro

ܩܛܝܠܝܢ ܚܢܢ קְטִילִין : אֲנָא

Occiſi, nos, Rellicti,

ܩܛܝܠܝܬܘܢ קְטִלִיתוּן

pro

ܩܛܝܠܝܢ ܐܢܬܘܢ קְטִילִין אַתּוּן

Occiſi, nos. Rellicti eſtis.

Sic ܒܥܐܢܐ Ro.12.1.pro ܒܥܐ ܐܢܐ Act.21.39.peto ego ܡܘܕܐܢܐ gratias ago,pro ܡܘܕܐ ܐܢܐ Rom.1.8. ܚܐܣܢܐ parco ego,2.Cor.12.6. ܐܡܪ ܐܢܐ dico ego,ibid. ܒܪܟܢܐ flecto ego,Eph.3.14. ܥܒܕ ܐܢܐ facio ego, ܩܛܠܬ occidis tu Hieruſalem, Matt.23.37. ܪܓܡܬ lapidas tu, & cum jud ܝܨܦܬ ſollicita es tu,Luc. 10. 41. ܝܨܦ ܐܢܬ intelligis tu, Ioh. 21. 17. ܝܕܥ ܐܢܬ ܫܒܩ ܐܢܬ permittis tu,

Act.21.37. דְּכִרְנָא recordor ego, Ier.2. 2. רָעֵינָא volo ego, Ieſa,55.11. לָקֵינָא percutior ego, Zach. 2. 6. יָדַע אֲנָא ſciens ego, Dan.2.8. יְדַעְתְּ noſti tu, Prov.3. 4. ܕܕܚܠܝܢܢ timentes nos, Matt. 21. 26. ܦܪܥܝܢܢ mutuũ reddimus nos, Ritual. ܐܒܕܝܢܢ perimus nos, 2. Theſſ. 1. verſi. 8. ܦܠܚܝܬܘܢ ſervitis vos, Col.3. 24. ܥܗܕܝܬܘܢ recordamini, 2. Theſſ.2.5. ܣܒܪܝܢܢ ſperamus nos, 2. Cor.6. 8. ܣܢܝܩܝܬܘܢ indigetis vos, 1. Theſſ. 4.9. ܪܓܝܓ ܐܢܐ concupiſco ego, Phil.1.23. ܡܕܪܫ ܐܢܐ exercitatus ego c.4. 12. ܕܗܦܟܬ diſtraheris tu, Luc. 10. 41. ܟܦܪ ܐܢܐ ܒܣܛܢܐ abnuncio Satanæ, Ritual. p. 59. ܣܢܝܩܝܢܢ indigemus nos, 2. Cor. 3. 1. ܡܬܕܝܢܝܢܢ judicamur nos, Act. 4. 9. ܡܬܕܟܪܝܢܢ memores ſumus nos, 1. Theſſ.1.2. ܡܬܙܝܥܝܢܢ movemur nos, Hebr.41 12.& 27. à ܪܚܡ ܡܚܒܒܝܢܢ diligimus nos, 1. Theſſal. 2. 8, ܡܩܒܠܝܬܘܢ recipientes nos. Col 3.24. מְסַלְּקְנָא aufero ego, Ieſa.1.15. מְקַיְּמְנָא juro ego, 2.Sam.3.12. מְקָרֵינַן invocamus nos, Pſal.20.10. אִתְמְסַרִינַן tradimur nos, Eſth. 1.2. מְסָרְבַתְּ renuis tu, Ier.3.3. מְבָרְכַתְּ benedicis tu, Num. 24.10 מְהוֹבִילַתְּ perdes tu, Prov.23.8.

Ex ܗܘܐ & ܗܘ. ܓܡܝܪܘܗܝ perfectus ipſe, Matt.5. 48. ܡܝܩܪܘ honorabilis ipſe, Hebr.13.4. ܡܒܪܟܘ benedictus ipſe, Pet.1 3. ܒܪܝܟܘܗܝ &c. Idem etjam in nomini-

nominibus fieri in tertia hac pronominis perſona, dictum lib. 1. ſub finem primi capitis, p. 12. lin. ultima, ubi per errorem pro nominibus, ſcriptum verbis, quod dele & repone, nominibus.

Ex prima verò voce illud Talmudicum quoque eſt, אֲמִינָא dico ego. Pro plurali קְטַלְנָן Rabbini dicunt קְטַלִינַן per patach, אַמְרִינַן dicimus nos. Pro קְטַלְתּוּן Talmudicè dicitur אַמְרִיתוּ, קְטַלִיתוּ ex uſitata Apocopè.

Quidam Grammaticorum hujuſmodi cum pronominibus conjunctionem, in Futuro etjam ſecundo fieri, adducti, quibuſdam exemplis, ſtatuunt, quorum iudicio hic nihil detraham; exempla ſunt: אֶסְבֵּינָא ſpeculor ſeu ſpeculabor ego, quaſi אֶסְכֵּי אֲנָא, in Venetis, pro quo Regia legunt מְסַבֵּינָא ex paric. præſ. Hab. 2. 1. תִּתְבְּעוּן quæratis vos, qs. תִּתְבְּעוּ אַתּוּן ubi ſatius eſſet legere תִּתְבְּעִיתוּן, Ieſa. 22. 4.

CAPVT QVINTVM.

DE SYNTAXI ADVERBII CVM NOMINE.

RELLIQVA eſt Syntaxis vocum ſine numero, in Adverbio & Conjunctione.

Adverbia, cum integris, contractis, & adfixo adfectis nominibus, promiſcuè junguntur; ut: ܥܡ ܡܪܟ cum domino, Matth. 5. 25. ܥܡ ܥܡܐ cum populo ܒܝܘܡܝ in diebus, Matth. 2. 1. ܥܠ ܦܓܪܝ ſuper corpus meum 26. 12. עַל אַרְעָא ſuper terram, Gen. 1. 11. וְעִם עֲרָדַיָּא & cum onagris, Dan. 5. 21. וְעַל מָרֵא שְׁמַיָּא & contra dominum terræ, Dan. 5. 23.

ܡܐ ſequente ܕ tempus notat; ut: ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ cum videritis hæc omnia, Matt.24.33. ܡܐ ܕܝܢ ܕܚܙܝܬܘܢ ܐܢܬܘܢ quando videntes vos, v.15. ibid.

ܐܝ Adſirmandi vox, aliquando in exclamando & invocando adhibetur; A ut: ܐܝ ܐܪܥܐ ܠܡܢܐ ܟܪܝܐ ܗܘ ܠܟܝ O terra, cur mœſta es tibi! Aphræm.

ܟܒܪ, forte, ne; ſemper poſtponitur; inſervitque interrogationibus nonnumquam, maximè ſi cum particulis interrogativis ponatur, ut: ܡܢܘ ܟܒܪ quis forte eſt? Matt.18.1.

Si לָא, uniuerſalis nota adfirmans כָּל adjuncta fuerit, uniuerſaliter negat, cóque magis cum adnexam ad huc habeat particulam מְרַעַם, ut: לָא־תֶחְסַר כָּל מְרַעַם, non deficiet omne aliquid; h.e. omninò nihil deficiet.

הֲ Interrogativum & admirativum, ante quaslibet conſonantes ponitur, ut: הֲדָא יְדַעְתָּ מִן אֲוַּלָא, nónne hoc ſcis ab initio, Iob.20.4. At ante ſcheva vel gutturis conſonam ſcribitur הַ, ut: הַלְבַּר מְאַת שְׁנִין num filio centum annorum, Gen.17.17. הַאִית סְכוּם לְאוּכְלוּסוֹי numquid eſt numerus exercitibus ejus? Iob.25.3. הַאֵיזֵל וְאֶקְרֵי לִיךְ num ibo & vocabo tibi? Exod.2.7. Scribitur & הָ, ut; הֲהָוַת num fuit, Ioel.1.2.

Adverbia duo, gradus comparationis efficiunt: ܝܬܝܪ, יוֹתֵר vel יַתִּיר Comparativum, ut: ܛܘܒܘܗܝ ܕܝܗܒ ܝܬܝܪ ܡܢ ܐܝܢܐ ܕܢܣܒ Beatus ille qui dat, magis

magis ab illo qui accipit, h. e. Beatior qui, &c. Act. 20. 35. מַרִיר לִי יַתִּיר מִנְּכוֹן Amarius mihi quam vobis, Ruth. 1. 13. לְמֶעְבַּד יְקָרָא יַתִּיר מִנִּי Facere honorem, plus quam mihi, Eſth. 6. 6. צְקִיקִין יַתִּיר מִן כַּסְפָּא pura magis ab argento, Cant. 1. 11. יַתִּיר יָתִי יָאֵי בֵית magis pulchra eſt domus v. 17. ib. pro, purior, pulchrior.

ܛܒ ſuperlativum, cui ſepè ܕ præfigitur, ut ܛܒ ܪܡܐ altiſſimus, Mat. 4. 8. ܙܥܘܪܐ ܛܒ minimum, Heb. 10. 37. ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܕܛܒ gaudio maximo, Matt. 2. 10. Idem etiam ſolum ܕ præſtat ſi addatur voci quæ præcedit, partitivum nomen aut numerale efferendaque tunc vox illa præcedens in gignendi caſu; ut; ܐܢܐ ܐܢܐ ܙܥܘܪܗܘܢ ܕܫܠܝ̈ܚܐ Ego ſum minimus ipſorum Apoſtolorum, 1. Cor. 15. 9. ܐܝܢܐ ܦܘܩܕܢܐ ܩܕܡܝܐ ܕܟܠܗܘܢ quodnam eſt præceptum primum omnium h. e. maximum, Mar. 12. 28. ܥܬܝܪܐ ܕܒܢܝܢܫܐ dives filiorum hominum. h. e. ditiſſimus.

Sic adverbij ejuſdem geminatio, ſuperlativam efficit locutionem, ut: ܥܓܠ ܥܓܠ velociſſimè; זְעֵיר זְעֵיר lentiſſimè ejiciam, Exod. 23. 30. אֲתָרְכִינֵּיהּ מַיָּא תְּקִיפוּ לַחֲדָא aquæ prævaluerunt valde. h. e. vehementiſſimè. Gen. 7. 19.

Præpoſitiones ſemper antecedunt, ܠܘܬ ܝܘܚܢܢ ad Iouchannem, Mat. 3. 13. ܡܢ ܓܠܝܠܐ à Galilæa, ibid. מִן הֵיכְלָא è templo, Dan. 5. 2. עַל צַוְּארֵהּ in collo ejus, ibid.

ܠܬܚܬ ſub, nullum recipit adfixum, & præponitur nominibus. ܨܝܕ, ad, apud, uſurpatur de re, quæ & domini eſt & apud eum commoratur.

ܠܘܬ ad apud; uſurpatur de re, quæ domini eſt, quamvis apud eum non ſit; hincque latius patet quam pręcedens. Confunduntur tamen nonnumquam inter ſe.

ܒܬܪ poſt, ad tempus: ܒܣܬܪ ad perſonam refertur. Confunduntur tamen aliquando.

Quattuor autem præpoſitiones Syntaxin maximè illuſtrant: videlicet; ܒ.ב.ܡܢ.מן.ܠ.ל,ית, Ex his ܠ ל & ית videntur articuli vim habere:

ית Accuſativi, ut Hebræorum אֶת ut: בְּרָא יַת שְׁמַיָא וְיַת אַרְעָא creauit τὸν cælum & τὴν terram. Gen. 1. יַת כָּל־ פִּתְגָמַיָא τὰ omnia verba. Exo. 20.1. יַת אַתְוָתִי דְשַׁוִּיתִי בְּהוֹן τὰ ſigna mea, quæ poſui in ea, Exo. 10.2.

ܠ ל, Dativi, & Accuſatiui; ܥܕܪ ܠܐܝܣܪܝܠ ܥܒܕܗ Opem tulit τῷ Iſraeli ſervo ſuo, Luc. 1.53. ܕܢܬܠ ܡܕܥܐ ܕܚܝܐ ܠܥܡܗ ut det ſcientiam vitæ τῷ populo ſuo, ibid. v. 7. לְרִבּוֹנִי לְעֵשָׂו τῷ domino meo Eſavo, Gen. 32. 18. ܠܐ ܫܒܩ ܐܢܬ ܠܢܦܫܝ non relinques τὴν animã meam, Act. 2.27. ܐܒܪܗܡ ܐܘܠܕ ܠܐܝܣܚܩ Abrohom genuit τὸν Iſaacum, Matt. 1.2. ܐܢ ܚܕ ܠܚܕ ܡܢܟܬܝܢ ܐܢܬܘܢ Si unus τὸν alium mordeatis, קְרָא לִנְהוֹרָא יְמָמָא וְלַחֲשׁוֹכָא vocavit τὸ lucem diem & τὰς tenebras &c.

&c. Geneſ.1.5. לָךְ טָרְדִין te ejiciunt, Dan.4.22. דְּמַסֵּי לְכָל פִּרְעַיְכִים qui ſanat יְיָ omnes iniquitates, Pſal.103.3. Atque ita præterquam quod horum caſuum nota eſt, inſuper aliquid certi ac determinati indicat, ut apud Arabes articulus אל & Italos IL vel LA: aliud enim eſt cum dico, ܐܟܠܬ ܒܣܪܐ comedi carnem, ſine ܠ & ܐܟܠܬ ܠܒܣܪܐ cum ܠ. Significo enim me hanc carnem, quam videras, non quamcunque comediſſe. Cum nominibus loci, reſpondet Hebræorum ה locali, ut; לִסְדוֹם Sodomam, &c. Significat quoque idem quod אֶל Hebræorum: ܡܣܩ ܠܟܘܪܣܝܐ facit adſcendere ad thronum. וּלְשָׂרָה אָמַר & ad Saram dicebat in Onkel. & Hieroſ. ubi לְוָת שָׂרָה in Ionath. Geneſ.20.16. וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם & dixit Deus ad Abrahamũ c.21.13. Item ex, vel præ, ܠܟܦܢܐ ܐܒܕ ܐܢܐ ex (præ) fame pereo, Luc.15.17. Vim aliquando etjam adverbij, ſicut, vel tanquam, habet, ut: ܢܗܘܘܢ ܚܪܫܐ ܠܫܦܝܐ: ܘܐܪܥܐ ܚܪܝܦܬܐ ܠܦܩܥܬܐ & erit ſicut aſpretum mundum & ſicut planities; Luc.3.5.

מִן ܡܢ ܡܢ ܡܢ , ܒܗ ܡܢ , Ablativum declarant. ܡܢ abſolutè plerumque adjungitur, ut: ܡܢ ܒܝܬܐ ܐܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ, de domo aut de civitate, Matth. 10. 14. ܡܢ ܪܓܠܝܟܘܢ de pedibus veſtris, ibid. ܡܢܗ ܡܢ ab illo, Rom.1.3. מִן־בְּנֵי ex filiis, Dan. 4.13. מִן יְהוּד ex Iuda, ibid. מִן כָּרְסְא de ſolio, ibid.20. מִן בֵּית è domo, Cant.1.4. Adnexum, nun cõmutatur ferè in daghes; ut: מִסַּבְּלֹתֵנוּ

ab intellectu, Iob. 17.4. מִגְּבִירָה à domina, 1. Reg.15.13. מִבֵּית è domo, Exo.20 2. Sequente gutturis nota, מֵאַרְעָא de terra c.22.2. מֵעוֹפָא de volucribus, Gen.7.3. Syrè non niſi cum pronominibus adfixis; ut: ܡܶܢܝ ex me, Mat. 3.11. vide caput ſequens. Frequenter autem comparativum declarat, ut: 1. Tim.5.8. ܒܺܝܫ ܗܽܘ ܡܶܢ ܡܗܰܝܡܢܳܐ pejor illis. עָרִים מִכָּל חַיַּת בָּרָא aſtutior cunctis beſtiis agri. Gen.3.1. vide caput 8. infra.

ܒ ב Semper adhæret, & ſignat, In, pro ut in loco, ܒܰܐܪܥܳܐ בְּאַרְעָא in terra. ܒܰܫܡܰܝܳܐ בִּשְׁמַיָּא in cælis: vel pro ut in tempore, ܒܚܰܝܶܐ in vita, בְּקַדְמִין in antiquis. Inter: ܒܪܺܝܟܳܐ ܐܢ݈ܬܝ ܒܢܶܫ̈ܐ benedicta tu in mulieribus h.e. inter mulieres. Per, in formulis jurandi; ܒܰܐܠܳܗܳܐ בַּיְיָ in Deo, per Deum.

Superlativam quoque locutionem exprimit, addito ſemper ferè ܕ ד, ut: Matt.22.36. ܦܽܘܩܕܳܢܳܐ ܪܰܒܳܐ ܕܒܢܳܡܽܘܣܳܐ præceptum maximum legis, Matth.22.36. ܣܰܟ݂ܠܶܐ ܒܥܰܡܶܐ שַׁטְיָין בְּעַמָּא ſtultiſſimi populorum, Pſal.94.8. ܒܺܝܫܳܐ ܕܒܢܰܝܢܳܫܳܐ peſſimus hominum. ܡܚܰܟܡܳܐ ܕܒܬܰܠܡܺܝܕܰܝ חַכִּים דִּבְתַלְמִידַי ſapientiſſimus diſcipulorum meorum. Pro ב dicitur quoque בֵּי, ut בֵּי תִיא זִמְנָא in illo ipſo tempore, Cant.1.14.

Talmudici pro, ב, ל, & על, præfigunt vocibus litteram א, & אַרֵישָׁא pro בְּרֵישָׁא in capite, אַדַּעְתֵּהּ juxta ſententiam ejus, אַבֵּי & אַבֵּית, Ionæ 4 in Not. Kimchi, pro לְבֵית & בְּבֵית, in domum vel ad domum אַיְדָךְ in manum

num

num tuam, &c. vide lib. 1. cap. 28.

Itaque quattuor his præpoſitionibus, univerſa penè Latinorum rectio continetur.

CAPVT SEXTVM.

De syntaxi adverbii cum Pronomine.

ADVERBIA cum adfixis etjam componuntur.

ܠܝܬܘܗܝ non ille, ܠܝܬܝܗܘܢ non illi, ܠܝܬܝܗ non illa, ܠܝܬܝܗܝܢ non illæ. ܐܝܟܘܬܗ ſicut ille, Ioh. 5. 19. ܐܝܟܘܬܗܘܢ ſicut illi, Luc. 13. 5. ܒܠܚܘܕܘܗܝ tantum ille, Matt. 4. 10. ܒܠܚܘܕܝ tantum ego. לֵיתוֹהִי non ille, Exod. 2. 2. לֵיתָךְ non tu Cap. 8. 21. לֵיתֵינוּן, & לֵיתְנוּן non ipſi, לֵיתִיכוֹן non vos, Hag. 2. 17. דִּכְוָתֵיהּ ſicut ille; כִּדְלֵיתוֹהִי tanquam ea, Hag. 2. 3. כְּמַתְהוֹן, דִּכְוַתְהוֹן ſicut illi; כְּוָתָךְ, כְּמָתָךְ ſicut tu, דִּכְוַתְכוֹן, כְּוַתְכוֹן, ſicut vos, Iob. 16. 4. כְּמָתִי, דִּכְוָתִי ſicut ego, כְּוָתְנָא, כְּמָתְנָא, ſicut nos.

Præpoſitiones verò aliæ, Syrè, adfixa more nominum ſingularium; aliæ pluralium more; quæ tamen Chaldæè, nunc hæc ſingularium, nunc alia pluralium more recipiunt. I. More ſingularium adſumit; ܥܡ עִם, cum: ܥܡܗ 1. Cor. 14. 21. עִמֵּהּ Eſth. 6. 3. 14. apud eum, cum eo. עִמְּהוֹן Exo. 6. 9. Hezr. 5. 2. עִמְּהֶן in Onk. Gen. 1. 17. cum eis. ܥܡܟ Matt. 5. 40. עִמָּךְ, Iob. 17. 3. Hez. 7. 13. te-

cum vir. ܥܡܟܘܢ Rom.1.7. עִמְּכוֹן Gen. 9. 9. Hagg.2.5. vobiſcum ܥܡܟܝܢ Matt. 5. 25. tecum mul. ܥܡܟܝ Luc. 23.43. עִמִּי, Iob.17.2. mecum. ܥܡܢ Matt.1.23. nobiſcum &c. ܠܘܬ לְוָת ad, ܠܘܬܗ Matt. 13. 55. לְוָתֵיהּ Eſth.6.5. ad eum. לְוָתְהֵן ad eos, Exo.1.19. in Onkel. לְוָתְהוֹן in Ionat. & Hieroſol. ܠܘܬܟ Matt.26.18. לְוָתָךְ Exo. 7. 16. Hez. 4. 12. ad te.

ܠܘܬܟܘܢ Matt.26.55. לְוָתְכוֹן ad vos. ܠܘܬܝ Matt. 3.14. לְוָתִי Exo.11.8. ad me. &c. 3. ܒܬܪ בָּתַר poſt, quod Syrè etiam ܒܣܬܪ ſcribitur: ܒܬܪܗ Matt. 4. 20. בַּתְרוֹהִי (more plural.) Pro. 20. 7. poſt illum. בַּתְרֵיהוֹן poſt eos (more plur.) Cant.1.9. ܒܬܪܟ בַּתְרָךְ Cant.1.4. בָּתְרָךְ Dan. 2.39. poſt te. ܒܬܪܟܘܢ בַּתְרֵיכוֹן (more plur.) Gen. 9. 9. poſt vos. ܒܬܪܟܝܢ poſt te mul. ܒܬܪܟܝ Luc.18.4. בַּתְרֵיכֶן poſt vos mul. ܒܬܪܝ Matt. 4. 19. בַּתְרִי poſt me, ܒܬܪܢ בַּתְרַנָא poſt nos. Et ſic ܒܣܬܪܝ poſt me. ܒܣܬܪܟ poſt te &c.

ܡܛܠ אַמְטוּל propter: interpoſito Tau adſumit adfixa: ܡܛܠܬܗ Mat.27 19. אַמְטוּלְתוֹהִי propter illum, ܡܛܠܬܟ אַמְטוּלְתָךְ, propter te, ܡܛܠܬܝ Matt. 10. 23. אַמְטוּלְתִי propter me. &c.

ܟܘܬ juxta, ſecundum ܟܘܬܗ juxta eum,

ܟܘܬܟ

ܠܘܩܒܠܟ juxta te.&c.

ܠܘܩܒܠ contra. ܠܘܩܒܠܝ contra me, Matt. 14 24. ܕܠܘܩܒܠܟܘܢ quod contra vos, Matt. 21. 2. In hac præpoſitione, cum adfixis primæ plural. Num. & 2. & 3. utriuſque generis ac numeri Vau poſtponendum eſſe Quoph, Grammaticus quidam Syrus ſcribit, quod tamen in exemplo ex Matt. 21. adducto non vides fieri; & forte hic accipit nomen ܠܘܩܒܠܐ adverſarius, pro ipſa præpoſitione; ſed judicet peritior.

Vides hîc Chaldaicas quaſdam præpoſitiones, adfixa alia more ſingularium, alia verò more nominum pluralium adſumere, eas itaque ob Syras huic ordini adſcribere libuit.

Et ſic ܒܝܬ, בֵּין, Syrè adfixa magna adſumit more nomi nũ pluraliũ interpoſito ܠ: ܒܝܢܬܗܘܢ Mat. 18. 2. בֵּינֵיהוֹן Exo. 3. 20. inter eos. ܒܝܢܬܟܘܢ בֵּינֵיכוֹן Gen. 9. 12. c. 17. 11. בֵּינֵיכוֹן Hag. 2. 5. malè cum daghes, inter vos. בֵּינֵיהֶן inter ea, Dan. 7. 8. ܒܝܢܬܢ Matt. 20. 19. בֵּינַי inter me; ܒܝܢܬܝ בֵּינָךְ inter te. ܒܝܢܬܗ Matt. 20. 26. בֵּינֵיהּ & בֵּינוֹהִי, inter eum.

II. Pluralium; 1. ܩܕܡ קֳדָם ante, coram: ܩܕܡܘܗܝ Matt. 6. 16. c. 8 16. קֳדָמוֹהִי, Eſth. 6. 1. Pro. 25. 8. Dan. 4. 5. קֳדָמוֹהִי & קָמוֹי coram illo. קֳדָמַהּ ante eam, Dan. 7. 7. ܩܕܡܝܟ Matt. 6. 2. c. 7. 6. קֳדָמָךְ Pſal. 119. 170. Dan. 5. 23. (more ſing.) קֳדָמָיךְ c. 6. 22. קֳמָךְ (more ſingul.) קוֹמָךְ Pſal.

119.169.Coram te. ܩܕܡܝܟ Matt.5.12. קֳדָמֵיכוֹן coram vobis. ܩܕܡܝܟܘܢ 2.Tim.3 9. קֳדָמֵיהוֹן Dan. 4. 4. קֳדָמַי, Dan.2.9.Hag.2.14. קֳדָמַי, קוּמַי, Dan. 6. 26. coram me. 2. ܥܠ עַל ſupra. ubi notandum Syrè vocalem primam, quę ſub ܥ, amittere hanc prępoſitionem cum adfixis, & ܥ quieſcens habere : ܥܠܘܗܝ Matt. 3. 16. עֲלוֹהִי Dan.3.28.quod & עלוהי Eſth. 6.8. ſcriptū reperitur, ſuper illum; contra illum, Hez. 4.11. עֲלַיהּ ſuper illud, Dan. 5.21. ܥܠܝܟ Matt.4.6. עֲלָךְ (more ſingul.) & עֲלָיךְ Dan.4. 24. Hez. 7. 18. ſuper te ܥܠܝ עֲלַי, Dan. 4. 31. ſuper me. ܥܠܝܟܘܢ Matt. 5. 11. עֲלֵיכוֹן Hez. 5. 3. ſuper vos. עֲלֵיהוֹן Cant. 1. 9. עֲלַוְיהוֹן & עֲלֵיהוֹם Hez. 7. 24. ſuper eos. עֲלָנָא (more ſingul.) ſuper nos, Exo 2.14. 5.3.

3. ܬܚܝܬ, תְּחוֹת infra, ſub, pro : ܬܚܝܬܝ, Rit. p. 107. תְּחוֹתַי ſub me, תְּחוֹתוֹהִי Dan.4.9. תְּחוֹתֵיהּ ſub, vel, pro eo, תְּחוֹתָךְ ſub, vel pro te, תְּחוֹתֵיכוֹן ſub, vel pro vobis : & ſic ܬܚܝܬܝ infra me &c. ex ܬܚܝܬ. 4. ܕܠܐ ἄνευ abſque ܕܠܐ ܗܘ abſque illo, Ioh.1.3. ܕܠܐ ܡܢܢ abſque nobis, Heb.11.4c. &c. 5. ܚܠܦ חֲלוּף propter, pro, vice, ܚܠܦܝ ܘܚܠܦܝܟ pro me & te, Luc. 17. 27. חֲלוּפִי pro me. חֲלוּפוֹהִי pro eo. חֲלוּפֵהוֹן pro eis. ܚܠܦܝܢ vice noſtra, Heb.8.20. & 6. ܠܘܬ apud, ܠܘܬܝ apud me, &c. 6. ܠܘܩܒܠ Coram, ܠܘܩܒܠܟ coram te; 7. ܚܕܪ ܚܕܪܝ ܚܕܪܘܗܝ, juxta, ܚܕܪܝܢ circa nos, Luc.3.3.

ܣܘܪܘܗܝ circa illum, Act.9.39. Et hic quædam Chaldaicæ præpoſitiones diverſimodè recipiunt adfixa, ut vides.

Et ſic reliqua hæc Chaldaica; 1. אֲחַר poſt. אֲחוֹרִי poſt me, אֲחֹרָךְ poſt te. 2. כְּוָת, כְּמַת juxta, כְּוָתִי, כְּמָתִי juxta me, כְּוָתָךְ juxta te. 3. קֳבֵל ante, לְקָבְלֵיהּ ante eum, לְקָבְלָךְ Dan. 2.3. coram te, לְקָבְלֵיהוֹן coram ipſis. 4. בְּדִיל, propter, בְּדִילָהּ propter eam, Geneſ. 12.16. בְּדִילְהוֹן propter eos, Gen.18 26.in Onk. בְּדִילָךְ propter te, Gen. 12.3. ubi quædam exemplaria בְּדִילַיְכִי, בְּדִילְכוֹן propter vos, בְּדִילִי propter me. 5. בְּנִין, propter, בְּגִינְהוֹם propter eos, Gen.18.26.in Ionath. בְּגִינִי, propter me.

6. גַּב cum גַּבֵּהּ, cum eo, גַּבּוֹי & גַּבֹּהִי, apud illum, גַּבָּךְ & גַּבָּךְ Prov. 2.1. tecum vel apud te, גַּבִּי & גַּבַּי & גבאי, apud me, גַּבָּן & גַּבְנָא apud nos.

Sicut verò apud Hebræos particula אֶת, ſic apud Chaldæos יַת communem Syntaxin ſequitur: יָתֵהּ Ge. 1.27.Pſal.107.32.& יָתַהּ Cant.1.10.Hag.2.3. & יָתֵיהּ Can. 1.14. יָתְהוֹן, יָתְהוֹן, יָתֵהּ Exo.6.4.in Ionat.Dan.3.12. יָתְהוֹן Pſal. 107.28 Gen.1.27.Iob.17.4. יָתְהֵן: יָתָךְ, יָתָךְ, יָתְכוֹן, Cant.1. 8. יָתְכוֹן Hag.2.17. יָתְכֵן: יָתִי Iob.17.3. יָתַן In Ionath. יָתְנָא in Onkel Exo.16.3.

ܡܢ; מִן ܡܢܗ, Matth.3.13. מִנֵּהּ Dan.4.9. ab illo. ܡܢܗ̇, מִנַּהּ Dan.2.42 cap.verò 7. v.24. eſt מנה, ab illa. ܡܢܗܘܢ, מִנְּהוֹן Gen.11.6.& Cant.1.9.ubi v.14. מִנְהוֹן abſque daghes, ab eis. ܡܢܗܝܢ מִנְּהֵין Dan. 2.33. v. 41.& 42.ab eis. ܡܢܟ, מִנָּךְ Dan.2. 23. 39. ܡܢܟܝ מִנִּךְ à te ܡܢܟܘܢ מִנְּכוֹן ܡܢܟܝܢ מִנְּכֵן à vobis ܡܢܝ מִנִּי & מִנַּאי

מִנַּי, à me, ܡܢܢ מִנַּן & מִנַּנָא à nobis.

ܒܗ, ܒܗ̈ ܒֵּיה Dan. 4.5. c.5.12.30. Hezr.1.8.9. in eo, ܒܗܿ, בַּהּ Dan.4.30.pro בָּהּ in ea, ſicut לַהּ c. 7.6. pro לַהּ quod eſt verſu ſequenti, & לֵיהּ Hag. 1.9. ܒܗܘܢ בְּהוֹן Dan.5.23. Cant.1.11. ܒܗ̈ܝܢ בְּהֵין in eis ܒܟ בָּךְ Dan.2.6. ܒܟܝ בֵּךְ in te, ܒܟܘܢ בְּכוֹן Hag.2.3. ܒܟ̈ܝܢ בְּכֵין in vobis ܒܝ בִּי Dan.2.30.in me ܒܢ בַּן & בַּנָא in nobis.

Talmudici à pronomine הוֹן reſecant ה præpoſitis ב & ל, dicentes לוֹן בוֹן, vide Lib.1.c.9.p.36.

Licet vero præpoſitionibus his Syris, quæ adfixa recipere ſolent, aliquando ſeparatim addantur Pronomina perſonæ tertiæ generis utriuſque: primæ tamen & ſecundæ non idem, niſi nonnumquam in carmine, cogente metri neceſſitate, & licentia poetica hoc fiat, (ut normituri ſumus, volente ײ, in tractatu de poetica Syra) in proſa tamen non ſine vitio: nec enim recte dicerem ܡܢ ܐܢܐ ex me ܡܢ ܐܢܬ ex te &c.

CAPVT SEPTIMVM.

De syntaxi Verbi cvm Adverbio.

ADVERBIVM כַּד vel כַּד ſimilitudinem indicans, verbis præfigitur, כִּדְאַמְרִין ſicut dicunt, כִּדְכְתִיב ſicut ſcriptum eſt; quod Rabbinis quoque in uſu.

Præpoſitiones inſeparabiles quodammodo etjam ſunt,

ſunt adfectæ ad verbum infinitum, ut: בְּמִקְטַל in occidendo, לְמִכְתַּב ad ſcribendum; כְּמֵאמַר juxta ſcribere. Syri hîc ſolum Lomad infinito adjungunt, cui nonnumquam Mim quoque præfigitur, ut: ܠܡܫܒܩܘ & ܡܠܡܫܒܩܘ à derelinquendo. Chaldæi Mem præfigere volentes infinito Kal adſumunt ad illud Lamed, מִלְמִילַד à pariendo, Geneſ. 16. 2. Vide ſupra Lib. 1. ca. 10. p. 53. Sic Rabbini מִלְּקְטוֹל ab occidendo &c. De craſi verborum Chaldaicorum א vel י inchoantiũ vide ibid. ſupra. 54. 55. ל Chaldaicè Futuri quoque ſecundi tertiæ præfigitur, & exponitu per, VT. לְיִקְטוֹל ut occideret, לְיִקְטְלֵיהּ ut occidat eum, לְיֵכְלוּנֵהּ ut comedant eum.

Sunt & aliæ quædam præpoſitiones, quæ infinito gaudent: ut, בְּדִיל לְאַחֲזָיוּתָךְ in Onkel. בְּגְלַל לְמִחֲזְיָיךְ in Ionath. Ex. 9. 16. ad monſtrandum tibi. בְּדִיל לְנַסָּאָה in Onkel. לְנַסָּיוּתְכוֹן propter tentare eos, &c.

Præpoſitiones eædem iunguntur quoque aliis Adverbiis & præpoſitionibus, ܡܟܐ abhinc, hinc, ܠܟܐ adhuc, huc, ܠܬܚܬ & ܠܬܚܝܬ ad infra, ܠܒܪ foris ܠܓܘ intus ܠܚܕܪ ad circa בְּלָא abſque כְּבֵן propterea לְאֵימָתַי quouſque לְקֳבֵל antrorſum. לְמִין inde ab, מִבָּתַר poſtea, לִתְחוֹת ad ſub, לְמַגָּן immerito, מֵעַל deſuper, וּמֵיעַל לִרְקִיעָא ſuper firmementum, Ex. 1. 7. &c. vide Cap. 28. l. 1. circa finem.

Aliæ quoque præpoſitiones cum ܡܢ. מִן. ܠ. ל. cõſtruuntur, ܡܢ ܠܥܠ deſuper, ܥܕܡܐ ܠܠܥܠ uſque

in ſeculum, ܡܢ ܩܕܡ ܗܠܝܢ præter te, ܡܢ ܒܠܥܕܝܟ ex intra me, ܡܢ ܚܕܪܝ ex circa me, ܡܢ ܠܘܩܒܠܝ ex contra me, &c. ܥܠ ܡܢ ܫܡܝܐ ſupra cœlum, דִּמְלְּרַע לִרְקִיעָא infra firmamentum, Gen 1.7. מִן קֳדָם Exo 9.10. מִבָּרָא לְקַרְתָּא extra urbem, Gen. 19.16. בַּר־מִינִי præter me, Exo. 20.3.

Sic adverbia ܐܠܘܝ utinam ſemper poſt ſe habet conjunctionem ܕܝܢ ut ܐܠܘܝ ܕܝܢ ܐܪܝܩ & utinam fruſtra, Gal. 3. 4. ܕܠܡܐ aliquando poſt ſe habet ܠܐ ac exponitur, ne forte; ut; ܘܐܦܩܗ ܡܢ ܩܕܡ ܡܢ ܦܪܕܝܣܐ ܕܠܡܐ ܠܐ ܢܐܪܬ expulit eum prius è paradiſo, ut forte ne hæreditet.

Interjectiones ܘܝ & ܐܘܝ poſt ſe habent ſepiùs ܠ ut: ܘܝ ܠܓܒܪܐ væ viro.

ܐܘܗ verò aliquando ܠ aliquando ܡܢ poſt ſe requirit; ut: ܐܘܗ ܠܝܘܡܬܐ heu dies: ܐܘܗ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܗܕܐ va generationi huic. Interdum etjam ܥܠ requirit; ut ܐܘܗ ܥܠ ܫܘܦܪܐ ah pulchritudo.

ܘܝ. ܐܚ. & ܗܘܝ ſemper ferè iteratæ ſcribuntur in oratione.

ܦܘܝ requirit ܡܢ ut: ܦܘܝ ܡܢ ܚܫܐ phui à paſſione: quid paſſionem curo?

CAPVT OCTAVVM.

De commvni Anomalia in Adverbiis.

ADverbivm comparativum, ܝܰܬܺܝܪ יַתִּיר, numquam ferè exprimitur, ſed pro eo ſolum ܡܶܢ מִן vel מ ſequente daghes, ſi littera ſit capax, adhibetur, ut 1. Corin. 7. 9. ܦܩܰܚ ܓܶܝܪ ܠܡܶܣܰܒ ܐܢ̈ܬܬܳܐ ܡܶܢ ܕܢܶܐܩܕܘܢ ܒܪܶܓܬܳܐ ducere uxorem melius eſt præ uri in concupiſcentia, 1. Ti. 5. 8. ܒܺܝܫ ܗܽܘ ܡܶܢ ܐܰܝܠܶܝܢ ܕܠܳܐ ܡܗܰܝܡܢܺܝܢ malus eſt præ (pejor eſt) iis, qui non credunt; Lutherus Germanicè ſic interpretatur *er iſt erger alß die heyden*, quod Græcè ἐϛὶν ἀπίϛου χείρων, Gen. 4. 13. גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא amplior iniquitas mea ut dimittatur. Sic ܝܰܬܺܝܪ rariſſimè uſurpatur, poſito ſolummodo ejus loco ܒ, ut ܩܰܕܺܝܫ ܒܟܽܠ ſanctus in omnibus, h. e. ſanctiſſimus &c. Vide cap. 5. hujus libri 2.

Præpositiones autem perſepè omittuntur, 1. ל, ut: וְדָוִד אֻתַּחְוָא pro לְדָוִד & Davidi nunciebatur, 2. Sam. 15. 31. 2. ב, ut שִׁנּוֹהִי יַעֲסֵי dentibus frendebit, Pſalm. 112. 10. רַעְיוֹנַי אִתְבַּטִּילוּ לוּחֵי לִבִּי cogitationes meæ ceſſaverunt in tabulis cordis mei, Iob. 17. 11. &c.

Pleonaſmus hic præpoſitionum & elegans, nec minus infrequens eſt, inter duo ſubſtantiva; 1. ל, ut: לְרִבּוֹנִי לְעֵשָׂו Domino meo τῷ Eſau, Gen. 32. 18. 2. ב, ut:

ܒܚܕ ܒܫܒܐ in uno, in ſabbatho L.24.1. בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה in ſervũ meũ, in Moſẽ, Nu.12.8. Et ſic cũ pronomine adfixo יָת הוא, rei quaſi idẽtitatẽ inducit, ut: ܒܗ̇ ܒܗ̇ ܪܘܚܐ ἐν τῷ αὐτῷ τῷ πνεύματι, per eundem per ſpiritũ, 1. Corint. 12.8. ܒܗ̇ ܒܝܘܡܐ in ea ipſa die, בֵּהּ בְּדָנִיֵּאל in eo ipſo Daniele, cap. 5.12. בַּהּ בְּלֵילְיָא in ea ipſa nocte. v.30. ibid. Sic Rabbini בּוֹ בַּיּוֹם ea ipſa die, &c. 3. עַל ut: עַל עַמִּי עַל יִשְׂרָאֵל, ſuper populum meum, ſuper Iſrael, 2. Sam. 7. 8. Sic עֲלוֹהִי עַל ſuper ipſum ſuper, Hezr.4.11. Vide & c.6.2.4. עִם, ut: עִם בְּרִי עִם יִצְחָק cum filio meo cum Iſaac, Geneſ. 21.10.5. יָת, ut: יָת חֵילִי יָת עַמִּי exercitum meum, populum meum. Exo.7.4.

Enallage. I. ܒ ב. pro ܡܢ, מִן, ut ܠܐ ܬܒܣܐ ܡܪܝܐ ܒܒܪܝܬܟ ne negligas vel avertaris à creatura tua Domine, בְּמַחְזְיַת נְשַׁיָּא, E ſpeculis mulierum, Exod.38.8. יֵכוֹל בֵּיהּ comedet ex eo, Exod.12.43. בְּבִישְׂרָא de carne, Levit.8.32. pro ܡܢ ܒܒܠ vel ܡܢ ܒܒܠ. ܒܓܠܘܬܐ ܕܒܒܠ in exilio Babylonico Mat.1.11. Pro עִם וַאֲרִים אַהֲרֹן יָת יְדֵיהּ בְּחֻטְרֵיהּ & levavit Aaron manum ſuam cum virga ſua. Exod. 8. בְּעוּלֵימָנָא וּבְסָבָנָא נֵיזִיל בִּבְנָנָא cum parvulis noſtris, & cũ ſenioribus noſtris, ibimus, cum filiis noſtris, &c. Pro יָת ut: בִּפְלְחֵין בְּהוֹן ſervire faciam eos, pro יָתְהוֹן Exod. 6. 5. בְּהוֹן מַתְקִיף retines eos, c.9.v.2. II. עִם pro ב, עִם־לֵילְיָא pro בְּלֵילְיָא, in nocte, Dan.7.2. III. ל pro יָת ut: יָת מַן חֲוֵית cui nunciaſti, Iob.6.4. Pro, עִם, ut: גְּבַר יָת אִיתַּת חַבְרֵהּ עֲבַד תּוֹעֵיבָא vir cum uxore proximi ſui facit abominationem, Eech.22. IV. ל pro יָת, ut: וּקְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן & vocarunt Samſonem, Iud.16.25. אִדְכַר לְאַבְרָהָם recordare Abrahami

brahami, Exod. 2.13. אַמְתִּין לִי. exſpectà me, Iob. 36.2. pro כ, ut דִּעִמֵּיהּ לְמֵשַׁר מִפְּנָא quæ erant cum illo in valle plena, Gen. 14.17. V. עַל pro ל. וּפַקִּיד אֱלָהָא עַל אָדָם & præcepit Deus Adamo, Gen. 2.16.

CAPVT NONVM.

De Syntaxi Coniunctionis.

CONIVNCTIONIS Syntaxis eſt in ſola anteceſſione. E copulativis autem ܘ, ו. quaſlibet conſonantes antecedit, ſimileſque caſus ac tempora collocat, numquam tamen mutationem temporum, videlicet præteriti in futurum & contrà inducit; & notatur ut apud Hebræos, excepta vocali quarta ſeu Kamez. ܠܫܪ̈ܒܬܐ ܘܫܪ̈ܒܬܐ, in progenies & generationes, Luc. 1.50. ܙܠܘ ܘܥܡܕܘ ite & baptizate, Matth 28.19. דַּהֲבָא וְכַסְפָּא aurea & argentea, Dan. 5.2. וַאֲתֵיב אִיּוֹב וַאֲמַר & reſpondit Iob. 16.1. אִשְׁתִּיו וְשַׁבַּחוּ. bibe-runt & laudarunt, Dan. 5.2. וִידַע אָדָם & cognovit Adam, Gen. 4.25, וִילִדַת & peperit ibid.

Interpoſita inter ſubſtantivum repetitum, diverſitatem inducit, ut: מַתְקַל וּמַתְקַל Hebr. אֶבֶן וָאָבֶן, pondus & pondus, h.e. diverſum pondus, Deuter. 25.13. מְכִילָא וּמְכִילָא Hebr. אֵיפָה וְאֵיפָה. μέτρον καὶ μέτρον, menſura & menſura, h.e. diverſa menſura, ibid. v. 14. Quod ſi adfirmativa univerſalis כָּל adſit, diſtributionem inducit certam & vehementem, ut: בְּכָל שְׁנָא וּשְׁנָא in omni anno & anno, h.e. omnibus & ſingulis annis, Levit. 22.24. in Ionath. & Hieroſol.

Cauſſales Futúro II. junguntur interueniente ܕ, דְ, vel דִי, quod interdum idẽ valet; ut: ܐܝܟ ܕܢܫܬܡܥܘܢ ut auſcultent, Rom.1.5. ܟܠ ܓܝܪ ܕܢܪܝܡ ܢܦܫܗ qui enim ſe exaltaverit, Matt.23.12. ܟܠ ܕܢܡܟ qui ſe humiliaverit ibid. ܕܢܦܪܘܩܢ ut liberat nos, Luc.2.32. ܨܒܐ ܐܢܐ ܕܬܩܪܐ ܐܢܬ volo ut tu legas.&c. בְּדִיל דְתִדַע propterea ut ſcias. Exo.8.10.22. בְּדִיל דְתִשְׁתְּעֵי ut narres, c.10. 2. שְׁמָא דַיְיָ לָא אִתְגְלִי לִי דְאֲקַבֵּיל (Ionath.) לִי דִי אֲקַבֵּל לְמֵימְרֵיהּ. nomen Domini non eſt revelatum mihi, ut obediam verbo ejus. Exod.5.2. דְאֶשְׁלַח מַלְכָּא ut mittam regem, Cant.1.8.

Aſyndeton autem ac polyſyndeton frequentiora hic ſunt : ut, נֹחַ גְבַר זַכַּאי שְׁלִים Noe vir juſtus perfectus, וּתְהֵא לְכִנְשִׁין מַלְכִין דְשַׁלִּיטִין & erit in gentes, reges qui dominentur, Gen.17.16. Vide & Exod.7.9. Sic אֶרְדֹּף אַדְבֵּיק אֲפַלֵּג בִּיזַת תִּשְׂבַּע־מִנְהוֹן נַפְשִׁי אֶשְׁלוֹף חַרְבִּי תְּשֵׁיצִינּוּן יְדִי׃ perſequar, comprehendam, dividam ſpolium, ſaturabitur ex eis anima mea; evaginabo gladium meum, conſumet eos manus mea. Exo.15.9. vide & Hab.3.18 Cant. 1.8. Dan.2.47. c.3.1. c.5.23. Hez:6.12. Exod.4.19. Et אֲרֵי עַל כֵּן לָא יְהַבְתֵּהּ nam idcirco (quod) non tradidit eum, Geneſ.8.26.

Aſyndeton copulatiuæ tamen, nonnumquam diſtributivam locutionem efficit, ut: ܬܪܝܢ ܬܪܝܢ Mar.6. 7. תְּרֵין תְּרֵין Geneſ. 7.9. duos duos, ܣܡܟܝܢ ܣܡܟܝܢ diſcubitus diſcubitus, Mar.6.39. עַמָּא עַמָּא populus populus, h.e. quiſque &c. 2.Reg.17.29.

Inter-

Interdum deeſt diſiunctiva;ut: תַּרְתֵּין תְּלָת קִרְוִין duæ (vel)tres civitates, Amos.4.8. בִּשְׂרָא נַפְשֵׁיהּ דְּמֵיהּ carnem in anima ſua (vel) ſangvine ſuo, Geneſ.9.4. תְּרֵין תְּלָתָא גַּרְגְּרִין duo (vel)tria grana, Ieſ.17.6.

Polyſyndeton eſt; חֲצִיפָא וְחַיָּבָא וּמְרוֹדָא audax, & ſceleſtus & conjurator, Eſth.7.5. וְיִתְיַלְדוּן בְּאַרְעָא וְיִפְשׁוּן וְיִסְגוּן & generent in terra, & multiplicentur & creſcant, Ge. 8.17. vide ibid.v.18.& 22. וַהֲווֹ לֵיהּ עָאן וְתוֹרִין וַחֲמָרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן וַאֲתָנָן וְגַמְלִין: & fuerunt ei oves, & boves, & aſini, & ſervi, & ancillæ, & aſinæ, & cameli, Gen.12.16. בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וּזְקַף die tertio & elevavit, Gen.22.4.

Enallage, ܘ pro ܕ quatenus fungitur munere relativi, qui, quæ, quod,

ܘܐܙܠܝܢ ܗܘܘ ܠܩܪܝܬܐ ܕܫܡܗ ܥܡܐܘܣ: ܘܦܪܝܩܐ
ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܐܣܛܕܘܬܐ ܫܬܝܢ

h.e. ibant in caſtellum, cujus nomen Emaus, & diſtans erat à Ieruſalem ſtadia ſexaginta, pro ܕܦܪܝܩܐ quod diſtans &c Luc.24.13.

Diſiunctiva ܐܘ pro ܠܐ non, vel ܡܢ comparationis index, ut:

ܒܪܡ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐܪܥܐ ܕܣܕܘܡ ܢܗܘܐ
ܢܝܚ ܒܝܘܡܐ ܕܕܝܢܐ ܐܘ ܠܟܝ ܀

Verum dico tibi, quod terræ Sodomæ erit quietius, in die judicij, aut tibi, h.e non; vel, quam tibi; Mat.11.22. 24. Luc.10.12.

CAPVT DECIMVM DE PAVSIS.

SENTENTIÆ diſtinctio, ſpirituſque depoſitio, Pauſæ nomen hic obtinuit. Et eſt duplex, nempè inchoatæ aut perfectæ ſententiæ. Inchoatæ ſententiæ pauſa, iterum duplex: una, Syrè, notatur duobus punctis, æqualiter in ipſa linea, ad finem vocis, poſitis; h. m. (:) indicatque imperfectam adhuc ſententiam, ut apud Latinos ſemi colon: Iohann. c. 15. 24.

ܘܐܠܘ ܥܒܕܐ ܠܐ ܥܒܕܬ ܩܕܡܝܗܘܢ ܆ ܐܝܠܝܢ ܕܐܢܫ
ܐܚܪܢܐ ܠܐ ܥܒܕ ܆ ܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܚܛܝܬܐ .

Et ſi opera non feciſſem coram illis; quæ quiſpiam alius non facit: non eſſet illis peccatum. Eſt & nota commatis, aut parvi, ut vocant, inciſi: Matt. 19. 29.

ܘܟܠ ܐܢܫ ܕܫܒܩ ܒܬܐ ܆ ܐܘ ܐܚܐ ܆ ܐܘ ܐܚܘܬܐ ܆ ܐܘ
ܐܒܐ ܐܘ ܐܡܐ ܆ ܐܘ ܐܢܬܬܐ ܆ ܐܘ ܒܢܝܐ ܐܘ ܩܘܪܝܐ ܡܛܠ
ܫܡܝ ܆ ܚܕ ܒܡܐܐ ܢܣܒ ܆ ܘܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ܢܐܪܬ ܀

Et omnis homo, qui relliquerit domos, vel fratres, vel ſorores, aut patrem, aut matrem, ſeu uxorem, ſeu filios, vel agros propter nomen meum; unum in centum accipiet, & vitam, quæ in ſeculum, hæreditabit.

Altera, notatur duobus punctis, quorum unus in ipſa linea, alter verò extra lineam in anteriori parte, collocatur: ſeu, notatur ad finem vocis, duobus punctis, ſiniſtrorſum flexis; hoc modo (:) locoque commatis Latini adhibetur: Lucæ 5. 12.

ܘܟܕ ܗܘܐ ܝܫܘܥ ܒܚܕܐ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܆ ܐܬܐ ܓܒܪܐ ܚܕ
ܕܡܠܐ

ܚܕ܇ ܕܡܠܐ ܟܠܗ ܓܪܒܐ܂ ܚܙܐ ܠܝܫܘܥ܂ ܘܢܦܠ
ܥܠ ܐܦܘܗܝ܂ ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܡܢܗ܂ ܘܐܡܪ ܠܗ܂

Et cum IESVS eſſet in una ex civitatibus; venit vir unusqui plenus totus lepra, vidit Ieſum, & procidit in faciem ſuam & petens erat ab eo, & dicebat ei. Ponitur tamen nonnumquam per modum interrogationis, maximè ſi ſermo hujuſmodi nonnihil longior ſit; Matth.12, v.11.

ܡܢܘ ܡܢܟܘܢ ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܪܒܐ ܚܕ܂ ܘܐܢ ܢܦܠ
ܒܓܘܡܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ܂ ܠܐ ܐܚܕ ܘܡܩܝܡ ܠܗ܂

Quis ex vobis vir eſt, cui ovis una, & ſi ceciderit in foveam in die Sabbathi, non prehendat & erigat eam?

Perfectæ ſententiæ triplex eſt: Prior duobus notatur punctis, quorum unus in ipſa linea, alter vero, extra lineam, ex parte poſteriori ponitur ſeu collocatur: vel, prior duobus indicatur punctis, præcedentibus mox contrariis, ad finem vocis adſcriptis, h. m. (:) indexque coli eſt, & ſequitur præcipuè præcedentes: Luc.12.v.1.

ܘܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܐܝܟܢܐ ܕܢܕܘܫܘܢ ܚܕ
ܠܚܕ܇ ܫܪܝ ܝܫܘܥ ܠܡܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ܂

Et cum congregatæ eſſent congregationes multæ, ſic ut conculcarent unus unum: cæpit IESVS dicere diſcipulis ſuis. Inſervit tamen & interrogationibus; Ioh. 19. 15. ܠܡܠܟܟܘܢ ܐܙܩܘܦ regemne veſtrum crucifigam?

Altera, unico notatur puncto, directè in ipſa lineà poſito ad finem vocis, adhibeturque in integræ ſen-

tentiæ clauſula: Mar. 9. 39.

ܠܝܬ ܓܝܪ ܐܢܫ ܕܥܒܕ ܚܝܠܐ ܒܫܡܝ܆ ܘܡܫܟܚ
ܕܠܥܓܠ ܐܡܪ ܥܠܝ ܕܒܝܫ ܀

Non enim homo, qui facit virtutes in nomine meo, & poſſit cito dicere contra me, quod eſt malum.

Poſtrema quattuor notatur punctis, qui in ſcriptura minore hac forma (⁘) majore verò hac (::) pinguntur. Claudit ſententiam integram, integrè & perfectè. Exempla vide in N.T. ubi undique obviàm.

Interrogationis nota, punctulis tribus, in formam Kubbuz. Hebraici, collocatis, hoc modo (ֻ) in Novo Teſtamento ſepiſſimè exprimitur, ut Matth. 1. 20. ܝܘܣܦ ܒܪܗ ܕܕܘܝܕ؟ Ioſeph filij Dauid? Indicatur etiam aliquãdo, punctulo unico ſuper primam aut ſecundam vocis interrogantis litteram poſito, ſic: ܐܝܟܐ ubi?

Admirantis, ſimiliter unicus punctulus ſecundum aliquos ſecundum verò cæteros duo punctuli ſuper vocis admirativæ litteram ſecundam collocati: ut: ܐܝܟܢܐ vel ܐܝܟܢܐ quomodo?

Parenteseos nota, ſunt duo punctuli, quorum alter à principio & alter in fine ſententiæ ponitur; ut Rom. 7. 1.

ܐܘ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܚܝ . ܠܝܕܥܝ ܢܡܘܣܐ ܓܝܪ
ܡܡܠܠ ܐܢܐ . ܕܢܡܘܣܐ &c.

An non

An non ſcientes eſtis, fratres mei (ad ſcientes legem namque loquor.) quia lex &c.

Chaldæorum Pauſæ, in Daniele, Hezra & Targum Onkeli in pentateuchon, cum Hebræorum conveniunt; de quibus vide principem Lingvarum orientalium noſtri ævi, D. Iohannē Buxtorfiū, Deus ipſius vitam prolonget, in Theſauro ſuo Grammatices Hebræè; nec non תפוחי זהב, Pomam Auream linguæ Hebraicæ, F. Donati, & alios. In reliquo verò Targum ac libris Chaldaicis omnino, סוֹף פָּסוּק ſeu סִלּוּק excepto, deſiderantur. Ac de pauſis quidem ſatis.

CAPVT VNDECIMVM DE NOMINIBVS NVMERALIBVS.

LIBVIT ad finem libri hujus ſecundi, adſcribere nomina Numeralia, Cardinalia, & Ordinalia; cum circumlocutione diſtributivorum; nec non ratione numeros indicandi apud Syros per litteras, litteriſque certas adjectas lineolas.

Primo.

CARDINALIA.

Maſculina.

Contracta.	Abſoluta.	Contracta.	Abſoluta.	
	חַד		ܚܲܕ	Vnus.
תְּרֵי. תַּרְוֵי	תְּרֵין	ܬܪܝ	ܬܪܝܢ	Duo.
תְּלָת	תְּלָתָא	ܬܠܬܐ	ܬܠܬ	Tres.
אַרְבַּעַת .הָ.	אַרְבְּעָא.	ܐܪܒܥܐ	ܐܪܒܥ	Quatt.

חמשא. ־ה. חמשת ܚܡܫܬ ܚܡܫܐ Quinq;

שתא שתת ܫܬܬ ܫܬܐ Sex.

שבעא. ש. ־ה. שבעת ܫܒܥܬ ܫܒܥܐ Septem.

תמניא. ־ה. תמנית ܬܡܢܝܬ ܬܡܢܝܐ Octo.

תשעא. ־ה. תשעת ܬܫܥܬ ܬܫܥܐ Novem.

עסרא עסרת ܥܣܪܬ ܥܣܪܐ Decem.

Hinc uſque ad viginti, minor numerus præcedit majorem; niſi copula interveniat, ut in Syntaxi cap. 1. monuimus; ubi vide ſi placet.

חדעסר & עסרא ܚܕܥܣܪ 11.

תרי ܬܪܥܣܪ 12.

תלתא ܬܠܬܥܣܪ 13.

ערבעא ܐܪܒܥܬܥܣܪ ܐܪܒܥܣܪ 14.

חמשא עסר ܚܡܫܬܥܣܪ ܚܡܫܥܣܪ 15.

שתא ܫܬܬܥܣܪ & ܫܬܥܣܪ 16.

שבעא ܫܒܥܬܥܣܪ ܫܒܥܣܪ 17.

תמניא ܬܡܢܝܬܥܣܪ ܬܡܢܥܣܪ 18.

תשעא ܬܫܥܬܥܣܪ ܬܫܥܣܪ 19.

Feminea

Contracta. Abſoluta. Contracta. Abſoluta.

חדא. ־ה חדת ܚܕܬ ܚܕܐ Vna.

תרתין תרתי ܬܪܬܝ ܬܪܬܝܢ Duæ.

תלתי

תְּלָתַי	תְּלָת	ܬܠܬܐ	ܬܠܬ	Tres.
אַרְבַּעְתַּי	אַרְבַּע	ܐܪܒܥܐ	ܐܪܒܥ	Quatt.
חַמְשְׁתַּי	חֲמֵשׁ	ܚܡܫܐ	ܚܡܫ	Quin.
שִׁתְּתַי	שֵׁת שִׁית	ܫܬܐ	ܫܬ	Sex.
שַׁבְעְתַּי	שְׁבַע	ܫܒܥܐ	ܫܒܥ	Sept.
תְּמָנְיָתַי	תְּמָנֵי	ܬܡܢܝܐ	ܬܡܢܐ	Oct.
תְּשַׁעְתַּי	תְּשַׁע	ܬܫܥܐ	ܬܫܥ	Nov.
עַסַרְתַּי	עֲסַר	ܥܣܪܐ	ܥܣܪ	Dec.

Vt in maſculinis ſic & hîc in femineis, uſque ad viginti, minor numerus anteit majorem, niſi copula interveniat; ut:

	חֲדָא	ܚܕܥܣܪܐ	Vndecim.
	תַּרְתָּא	ܬܪܬܥܣܪܐ	Duod.
	תְּלַת	ܬܠܬܥܣܪܐ	Tredec.
	אַרְבַּע	ܐܪܒܥܥܣܪܐ	Quattu.
עַסְרֵי	חֲמֵשׁ	ܚܡܫܥܣܪܐ	Quind.
	שֵׁת	ܫܬܥܣܪܐ	Sexd.
	שְׁבַע	ܫܒܥܥܣܪܐ	Septe.
	תְּמָנֵי	ܬܡܢܥܣܪܐ	Octo.
	תְּשַׁע	ܬܫܥܥܣܪܐ	Noven.

Chaldæi contrahentes hos numeros, abjiciunt ex עסרי litteram primam, confuſéque utuntur, nunc in

maſculino nunc in femineo genere. Contractio talis:

12 תְּרֵיסַר, vel תְּרֵיסְרֵי, & תַּרְתֵּיסַר 16 שִׁתַּסַר, vel שִׁיתַּיסַר, & שִׁתְּסְרֵי

13. תְּלְתַּיסַר, vel תְּלֵיסַר 17. שְׁבַסְרֵי

14. אַרְבֵּיסַר, vel אַרְבֵּיסְרֵי 18. חַמְנֵיסַר

15. חֲמֵיסַר, vel חֲמֵיסְרֵי 19. שְׁתַּסְרֵי, vel שִׁתְּסְרֵי

Permetatheſin ת ob concurſunt. ס & ש

Quæ ſequuntur, utriúſque ſunt generis:

עֶסְרִין	ܥܣܪܝܢ	Viginti.
תְּלָתִין	ܬܠܬܝܢ	Triginta.
אַרְבְּעִין	ܐܪܒܥܝܢ	Quadraginta.
חַמְשִׁין	ܚܡܫܝܢ	Quinquaginta.
שִׁתִּין	ܫܬܝܢ	Sexaginta.
שַׁבְעִין	ܫܒܥܝܢ	Septuaginta.
תְּמָנִין	ܬܡܢܝܢ	Octoginta.
תִּשְׁעִין	ܬܫܥܝܢ	Nonaginta.
מְאָה	ܡܐܐ	Centum:

Vbi aliquando Syri pleonaſticè dicunt: ܚܕܐ ܡܐܐ unum centum.

מָאתִין & מָאתָן	ܡܐܬܝܢ	Bis centum.
תְּלָת	ܬܠܬܡܐܐ	Ter centum.
אַרְבַּע	ܐܪܒܥܡܐܐ	Quater centum.
חֲמֵשׁ	ܚܡܫܡܐܐ	Quinq. centum.

מאת

מְאָה & שֵׁית ܫܬܡܐܐ Sexies centum.

שְׁבַע ܫܒܥܡܐܐ Septies centum.

תְּמָנֵי ܬܡܢܡܐܐ Octies centum.

תְּשַׁע ܬܫܥܡܐܐ Novies centum.

אֲלַף & אֶלֶף ܐܠܦܐ Mille.

&c. תְּרֵי אַלְפִין ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ Duo millia.

His, intervenicnte copula, minores adduntur, hoc modo:

Viginti & unus vel & una.

וַחֲדָא vel עַסְרִין וְחַד ܘܚܕܐ vel ܥܣܪܝܢ ܘܚܕ

Vıginti duo, vel & duæ.

&c. עַסְרִין וּתְרֵין וְתַרְתֵּין ܘܬܪܬܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ

Centum & unus vel & una.

וַחֲדָא מְאָה וְחַד ܘܚܕܐ vel ܡܐܐ ܘܚܕ

Centum & duo, vel & duæ.

&c. מְאָה וּתְרֵין וְתַרְתֵּין ܘܬܪܬܝܢ ܡܐܐ ܘܬܪܝܢ

Centum & decem.

וַעֲסַר vel מְאָה וְעַסְרָא ܘܥܣܪ ܡܐܐ ܘܥܣܪܐ

Centum & viginti.

מְאָה וְעַסְרִין ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ

Mille & unus vel una.

וַחֲדָא vel אֲלַף וְחַד ܘܚܕܐ ܐܠܦܐ ܘܚܕ

Et ſic deinceps in reliquis procedas.

ܪܶܒܘܳ רִבּוֹ : ܪܶܒܘܳܬ݂ܳܐ רִבּוֹא Myrias.

ܪܶܒܘܳܬܶܝܢ רִבְּוָתָן & רִבְּוָתַיִן Duo myriades.

ܪܶܒܘ̈ܳܢ רִבְּוָן Plures myriades.

Danielis,7.10.eſt רִבּוֹ רִבְּוָן myrias myriadum, h.e. centum millia,vel ſecundum alios decies millies centena millia.ibid.אֶלֶף אַלְפִּים, mille millium.

Obſeruandum autem hic, nomina Feminea contracta,ſuperiuſque p.266.poſita,ad decem uſque, pro Maſculinis uſurpari, recipereque adfixa pluralia ſolùm, more nominum pluralium, quibus poſt genus diſcernitur;

Cum adfix.Maſ.plur.			Cum adfix.Fem.plur.		
ܬܪ̈ܰܝܢ	Nos.	Duo.	ܬܰܪ̈ܬܶܝܢ	Nos.	Duę.
ܬܪ̈ܰܝܟ݂ܽܘܢ	Vos.		ܬܰܪ̈ܬܶܝܟ݂ܶܝܢ	Vos.	
ܬܪ̈ܰܝܗܽܘܢ	Illi.		ܬܰܪ̈ܬܶܝܗܶܝܢ	Illæ.	
ܬܠܳܬ݂ܰܝܢ	Nos.	Tres.	ܬܠܳܬ݂ܶܝܢ	Nos.	Tres.
ܬܠܳܬ݂ܰܝܟ݂ܽܘܢ	Vos.		ܬܠܳܬ݂ܶܝܟ݂ܶܝܢ	Vos.	
ܬܠܳܬ݂ܰܝܗܽܘܢ	Illi.		ܬܠܳܬ݂ܶܝܗܶܝܢ	Illæ.	

Et ſic conſequenter reliqua,ut ܐܰܪܒܰܥܬܶܝܗܶܝܢ illę quattuor Mar.13.27.c.14.17. ܫܰܒܥܰܬ݂ܰܝܗܽܘܢ illi ſeptem, Luc. 20. 31. 33. ܥܶܣܪ̈ܶܝܗܶܝܢ decem illæ, S. Aphræm, &c. תְּלָתְהוֹן tres ipſi,Dan.3.23. Quædam etjam ex prædictis Cardinalibus; ſi adſumunt adfixa pronomina poſſeſſiva, more nominum ſingularium procedunt, exemplum

exemplum ſit ܬܪܬܥܣܪܐ, duodecim.

Adfixa Singularia.

Maſculina.	Feminea.		
	ܬܪܬܥܣܪܬܝ	duodecī	mei vel meæ.
ܬܪܬܥܣܪܬܟܝ	ܬܪܬܥܣܪܬܟ		tui vel tuæ.
ܬܪܬܥܣܪܬܗ̇	ܬܪܬܥܣܪܬܗ		ejus.

Adfixa pluralia.

	ܬܪܬܥܣܪܬܢ	duodecī	noſtri,æ.
ܬܪܬܥܣܪܬܟܝܢ	ܬܪܬܥܣܪܬܟܘܢ		veſtri,æ.
ܬܪܬܥܣܪܬܗܝܢ	ܬܪܬܥܣܪܬܗܘܢ		earum.

Delectus tamen hîc adhibendus, ac orationis ornatus obſervandus: Si enim aliquid elegantiæ orationi detrahatur, ob adfixorum, cum his, adnexionem, tunc pronomina integra, ſeparatim adhibenda ſunt: ſic: ܚܢܢ ܬܡܢܝܐ nos octo, ܐܢܬܘܢ ܬܡܢܝܐ vos octo, ܗܢܝܢ ܬܫܥ illæ novem, & ſic deinceps; quod apud Chaldæos quoque in uſu. Atque hactenus Cardinalia. Sequuntur Ordinalia, quarum quædam Maſculina, quædam Feminea.

Maſculina.

קַדְמָי׃ קַמָּי		ܩܕܡܝܐ Primus.
תִּנְיָן	ܬܪܝܢ Vel.	ܬܪܝܢܐ Secūdus.
תְּלִיתָי	ܬܠܝܬ	ܬܠܝܬܝܐ Tertius.

רְבִיעַי	ܪܒܝܥ		ܪܒܝܥܝܐ Quartus.
חֲמִשַׁי	ܚܡܫ		ܚܡܝܫܝܐ Quintus.
שְׁתִיתַי׃שְׁתַי	ܕܫܬܐ		ܫܬܝܬܝܐ Sextus.
שְׁבִיעַי	ܫܒܝܥ	Vel.	ܫܒܝܥܝܐ Septimus.
תְּמִינַי	ܬܡܝܢ		ܬܡܝܢܝܐ Octavus.
תְּשִׁיעַי	ܕܬܫܥ		ܬܫܝܥܝܐ Nonus.
עֲסִירַי	ܥܣܝܪ. ܕܥܣܪ		ܥܣܝܪܝܐ Decimus.

Feminea.

קַדְמָאָה	ܩܕܡܝܬܐ	Prima.
תִּנְיָיתָא	ܬܪܝܢܝܬܐ	Secunda.
תְּלִיתָאָה	ܬܠܝܬܝܬܐ	Tertia.
רְבִיעָאָה	ܪܒܝܥܝܬܐ	Quarta.
חֲמִישָׁאָה	ܚܡܝܫܝܬܐ	Quinta.
שְׁתִיתָאָה	ܫܬܝܬܝܬܐ	Sexta.
שְׁבִיעָאָה	ܫܒܝܥܝܬܐ	Septima.
תְּמִינָאָה	ܬܡܝܢܝܬܐ	Octava.
תְּשִׁיעָאָה	ܬܫܝܥܝܬܐ	Nona.
עֲשִׁירָאָה	ܥܣܝܪܝܬܐ	Decima.

In ſequentibus,ut plurimum cardinalia cum ordinalibus confunduntur, quemadmodum etjam in præcedentibus nonnullis fieri videmus; ubi tamen

Syrè

Syrè cardinalib. ܕ præponitur; Chaldæè v. ſimpliciter adhibētur vide c.1.l.2. Dicūt igitur: ܚܕܥܣܪ חַד עֲסַר, undecim & undecimus: ܕܬܠܬܐ Ioh.2.1. תְּלִתָה, Hez. 6.15. (Syrè trium, vel qui) tres, & tertius &c.

Vtuntur & forma ſibi propria, in qua, ut in Cardinalibus, numerus minor, factâ contractione, majorem antecedit; videlicet: ܚܕܥܣܪܝܐ חַדְסְרָאי, undecimus; ܚܕܥܣܪܝܬܐ undecima: ܬܪܥܣܪܝܐ תְּרֵיסְרָאי duodecimus: ܬܪܥܣܪܝܬܐ duodecima &c. Atque ſic Syrè à viceſimo uſque ad centeſimum, in utroque genere:

ܥܣܪܝܢܝܬܐ Viceſima. ܥܣܪܝܢܝܐ Viceſimus.
ܬܠܬܝܢܝܬܐ Trigeſima. ܬܠܬܝܢܝܐ Trigeſimus.

Et ſic deinceps, addita Femineis cardinalibus, in Maſculino, terminatione ܝܢܝܐ in Femineo ܝܢܝܬܐ.

Ita quoque rectè ex uſu lingvæ Syræ dicitur: ܥܣܪܝܢܝܬܐ ܩܕܡܝܬܐ. vic. Prima. ܥܣܪܝܢܝܐ ܩܕܡܝܐ Viceſimus primus. ܬܠܬܝܢܝܬܐ ܬܪܝܢܝܬܐ. Trigeſima ſecunda. ܬܠܬܝܢܝܐ ܬܪܝܢܐ Trigeſimus ſecundus, & ita conſequenter in relliquis.

Pluralis maſculinus, Emphaticè Syrè in ܝܐ Chaldæè in יֵא exit; ut: ܩܕܡܝܐ קַדְמָיֵא primi. &c. Talmudici pro קַדְמָא dicunt קַמָּא detracto ד, קַמִּים primores, veteres. A תִּנְיָן Emph. תִּנְיָנָא Gen. 2.13. Eſth. 7.2. reperies תִּנְיָנוּת ſecunda; plural. תִּנְיָנִין Gen. 6.16. ſecundi: תְּלִיתָאִין

tertii Gen.6.16.Hucuſque ordinalia. Diſtributiva ſequuntur.

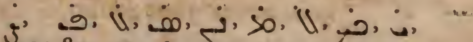
Diſtributiva verò numeralia, addito, cardinalibus numeralibus, nomine, ܙܒܢܬܐ . ܙܒܢ זִמְנָא vice; ܙܒ̈ܢܝܢ זִמְנִין vicibus, efferunt; ut ܚܕ ܙܒܢ Hebr. 9.12. זִמְנָא חֲדָא Gen.18.32. ſemel, vice una: ܬܠܬ ܙܒ̈ܢܝܢ, Matt.26.34. תְּלָת זִמְנִין Exod. 23.27. ter, tribus vicibus: ܫܒܥܝܢ ܙܒ̈ܢܝܢ ܫܒܥ ܫܒܥ, ſeptuaginta vices ſeptem ſeptem, vel: ſeptuagies ſepties ſepties, h.e. quattuordecim vicibus ſeptuagies, Matt.18.22. שְׁבַע זִמְנִין, ſepties, ſeptem vicibus, Geneſ.33.3. תַּרְתֵּין זִמְנִין, bis, duabus vicibus.

De modo numerandi per Litteras Alphabeticas.

Quemadmodum Hebræi, atque Chaldæi (cum litterarum figuris, tum earumdem ſignificatione ac valore in numerando, hac in parte invicem conveniũt) ita Syri quoque, in exprimendis poteſtatibus numeralibus, ſeu numerorum notis, proprij Alphabeti litteris utuntur, ut jam ſuperius Lib.1.c.1. p.6. monuimus. Cum verò numerando, litteris hujuſmodi Alphabeticis ad numerum 400. uſque incluſivè, ſolummodo perveniant: excogitarunt, defectum illum vel aliquo puncto, vel lineola una, aut duabus, diverſimodè pro ſignificatione, litteris adjectis, recompenſare, ne & hac in re aliquid illis deeſſe videretur.

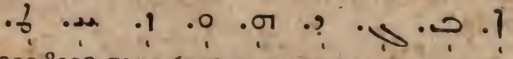
Numeros quocirca centenarios diverſos indigitare volentes, poſuerunt punctulum unicum ſupra litteras,

litteras, quæ aliâs numeri denarij, notæ erant; ubi punctulus centenarium ſemper ad-ſignificat; littera verò ſimplicem in ordine denarium proponit numerum; hoc modo:

900.800.700.600.500.400.300.200.100.

Millenarios varios notaturi numeros, ſubſcribunt monadicis, lineolã dextram-verſus flexam, ubi lineola iſta millenarium, littera verò ſimplicem repręſentat numerum; hoc modo:

9000.8000.7000.6000.5000.4000.3000.2000.1000.

Varias myriades indicaturi, ducunt ad latus ferè, infrà litteram, lineolam tranſverſam, quæ myriadis, littera verò proprij valoris index eſt, hoc modo:

40000.30000. 20000. 10000.

500000.400000.300000.200000.

4000000.3000000.2000000.1000000.

Myriadum varia millia ſcripturi, ponunt duas lineolas infra litteram, quarum una dextram, altera verò ſiniſtram verſus ſeſe inclinat; ut principio quaſi concurrentes, fine verò invicem diſtantes appareant; quæ variarum myriadum millia, littera proprium numerum adſignificat: hoc modo:

&c. ܓ. ܒ. ܐ.

30000000.20000000.10000000.

&c. ܟ ܝ

200000000.100000000.

&c. ܪ ܩ

2000000000.1000000000.

Varia millia millium myriadum indicaturi, duas addunt litteris lineolas ſiniſtram verſus flexas, quarum altera ſupra, altera infrà litteram collocatur; hoc modo

ܐ ܒ ܓ &c.

10000000000.20000000000.100000000000.

Prædictis verò jam numeris, monadicum ſeu minorem addere volentes, poſt-ponunt illum, ſignificanti majorem, h.m.

&c. ܠܒ. ܠܐ. ܟܒ. ܟܐ. &c. ܝܓ. ܝܒ. ܝܐ.

32. 31. 22. 21. 13. 12. 11.

&c. ܬܪܒ. ܬܪܐ. ܩܒ. ܩܐ. vel ܩܒ ܩܐ

602. 601. 102. 101. 102. 101.

ܩܕ. ܝܐ. ܒܐ. ܐܐ. &c. ܒܒ. ܒܐ. ܐܒ. ܐܐ.

200004.100001.10002.10001. 2002.2001.1002.1001.

ܕܗ. ܕܐ. ܐܛ. ܐܐ.

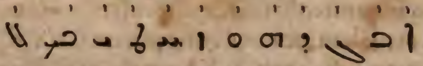
4000005.4000001.1000009.1000001.

&c. ܐܒ. ܐܐ

10000002. 10000001.

Fra-

Fractiones ſuas, vel partes rerum diviſarum, numero illo indicatarum, lineola ſupra litteram poſita, dextrámque verſus flexa, ita notant:

$\frac{1}{30}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$

ADDITAMENTVM.

Atque hîc quidem finiſſem, pedemque fixiſſem, niſi, ne quidquam à ſtudioſo Syræ lingvæ deſideraretur, haut abs re eſſe putaſſem, clauſulæ loco addere, modum ſcribendi VERBVM Arabicum litteris Syris. Cum enim pleraque ad relligionem Chriſtiana pertinentia, libroſque Sacros ipſos, propter vulgum, qui nō niſi Arabicè novit, in Idioma Arabicum trāſlatos, Syris tamen characteribus ſcriptos habeant; idque vel odio Mahomedanorum vel timore eorumdem, ne, ſi Arabica Arabicis litteris ſcriberentur, inter tot tantoſque barbaros ac inhumanos populos, de vita, fortuna ipſáque relligione periclitarentur: quādoquidem Scriptura Sacra in omnibus iſtorum ſuperſtitioſæ relligioni ac relligioſæ ſuperſtitioni contrariatur: nec hoc te neſcire phas eſſe credebam, ut, ſi forte incideres in huiuſmodi ſcripturam; ſine divinatione ullaque hæſitatione, primo intuitu, quæ quâliſque eſſet, advertere poſſis.

Scias igitur, tribus potiſſimum numero litteris Arabes, Syros ſuperare, videlicet GIM, DHAD, & TA, ad complendum itaque horum defectum utuntur aliquo puncto, litteris confinibus vel ſub-vel-ſuper-vel

intra in ventrem eorumdem ſcripto; & quidem pro GIM, GOMAL, cum puncto in ventre: pro DAD, Sode, cum puncto in vertice, pro TA, Theth cum puncto in ventre, vel puncto ſupra ſcripto. Inter CHA & KAPH talem ponunt differentiam CHA ſignaturi punctum infra caph, ſi KAPH, ſupra ſcribunt: pro THSE vero & DSHAL adhibent TAV & DOLAD, nullo diſcrimine poſito inter ذ ث TE & DAL & ſic has invicem confundunt. Eorum igitur Alphabetum Arabico-Syrum tale erit:

Re, ذ, Dal, Cha, Hha, ج, ث, Te, Be, Aliph,

ܖ ܕ ܕ ܟ݂ ܚ ܓ̣ ܬ݂ ܬ ܒ ܐ

Ain, ظ, Thad, ض, Sad, Scin, Sin, Zain,

ܥ ܛ̣ vel ܛ̇ ܛ ܨ̇ ܨ ܫ ܣ ܙ

He, Nun, Mim, Lam, ك, Caph, Phe, Ghain,

ܗ ܢ ܡ ܠ ܟ̇ ܟ ܦ ܥ̇

Ie. Vau,

ܝ̈ ܘ

בילאו

INDEX

INDEX CAPITVM
LIBRI PRIMI.

Cap.		pag.
1.	De litteris.	1.
2.	De vocalibus.	14.
3.	De accentu & notatione.	19.
4.	De vocis generibus.	21.
5.	De Nomine.	22.
6.	De I. Declinatione.	24.
7.	De II. Declinatione.	26.
8.	De Pronomine.	32.
9.	De Verbo.	38.
10.	De Conjugatione, primóque genere formæ Levis.	42.
11.	De Nominibus verbalibus.	75.
12.	De Secundo genere formæ Levis, APHEL.	70.
13.	De Nominibus verbalibus.	80.
14.	De Primo genere formæ gravis.	81.
15.	De Verbalibus.	93.
16.	De Altero genere formę gravis, ſeu Quadratis.	94.
17.	De Verbis Anomalis, & Monoſyllab. ſimplicibus.	102.
18.	De Aphel.	116.
19.	De forma gravi eorundem.	121.
20.	De Verbalibus.	125.
21.	De Monoſyllabis geminatis.	126.
22.	De Aphel.	134.
23.	De Verbalibus.	139.
24.	De Anomalis Polyſyllabis.	141.
25.	De Aphel.	161.

NN

26. De Pahel. 167.
27. De Verbalibus. 176.
28. De Adverbio. 177.
29. De conjunctione. 185.

LIBRI SECVNDI.

Cap. pag.
1. De Syntaxi Nominis cum Nomine. 189.
2. De Syntaxi Pronominis cum Nomine. 200.
3. De Syntaxi verbi cum Nomine. 208.
4. De Syntaxi verbi cum Pronomine. 216.
5. De Syntaxi Adverbii cum Nomine. 243.
6. De Syntaxi Adverbii cum Pronomine. 249.
7. De Syntaxi Adverbii cum Adverbio. 254.
8. De communi Anomalia in Adverbiis. 257.
9. De Syntaxi Conjunctionum. 259.
10. De Pauſis. 262.
11. De Nominibus Numeralibus. 265.
De modo numerandi per litteras Alphabeticas Syras. 274.
Alphabetum Arabico-Syrum. 277.

FINIS.

⁘ ܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܠܡܫܡܠܝܢܐ ⁘

A01 1463363

K.1459

E/14

Digitized by Google